

USP Izvršba - ZIZ

Urejena sodna praksa je del e-paketa Izvršba – elektronski komentar ZIZ z urejeno sodno prakso, ki je dostopen na portalu Založnika Tax-Fin-Lex: <https://www.tax-fin-lex.si/Home/Vsebina/e-Paket-ZIZ>

© Ta dokument je namenjen samo uporabi naročnikov e-paketa Izvršba. Vsaka drugačna uporaba ali nadaljnja distribucija je prepovedana.

1. člen (Vsebina zakona)

1.a člen (Izvajanje uredb Evropske unije)

Ni relevantne sodne prakse.

2. člen (Začetek postopka)

3. člen (Obseg izvršbe in zavarovanja)

Glede pritožbenih navedb, da je pričakovati, da bi sodišče prve stopnje ob vsakem delnem plačilu stranke obvestilo o tem, koliko še znaša dolžnikov dolg, in je zaradi izostanka takšnega obvestila upničin poziv v utesnitvenem predlogu upravičen, pa sodišče druge stopnje odgovarja, da more sodišče okviru določbe 3. člena ZIZ preprečiti, da se izvršba opravi v večjem obsegu, kot je treba za poplačilo terjatve, in skrbeti, da upnik z izvršbo ni poplačan več, kot mu gre po izvršilnem naslovu, ni pa dolžno ob vsakem delnem plačilu stranke obveščati koliko še znaša dolžnikov dolg.

VSM Sklep I Ip 302/2023, 26. 6. 2023

4. člen (Dolžnost posredovanja podatkov)

5. člen (Stvarna pristojnost sodišča)

6. člen (Sestava sodišča)

Izpodbijani sklep o zavrženju predloga za vstop novega upnika je izdal samostojni sodniški pomočnik, ki je naveden kot podpisnik izpodbijanega sklepa. Določbe 6. člena ZIZ ne določajo, da bi lahko sodniški pomočnik odločil o tovrstnem predlogu (niti samostojno niti po odredbi sodnika), zato bi o njem lahko odločil samo sodnik posameznik.

VSC Sklep I Ip 58/2023, 30. 3. 2023

7. člen (Izvršitelji)

8. člen (Odločbe)

9. člen (Pravna sredstva in krajevna pristojnost višjega sodišča pri izvršbi na podlagi verodostojne listine)

Glede na 2. alinejo prvega odstavka ZNP-1 je pravilen materialnopravni zaključek sodišča prve stopnje, da obravnavana zadeva (s sklepom o izvršbi je bila dovoljena izvršba za izterjavo preživnine) predstavlja nujno zadevo po 83. členu ZS. Ker po drugem odstavku 83. člena ZS v takih zadevah roki med poletnim poslovanjem tečejo, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da je ugovor, vložen 1. 9. 2023 zoper sklep o izvršbi, ki ga je dolžnik prejel 26. 7. 2023, vložen po preteku osem dnevnega ugovornega roka (ki se je iztekel z dnem 3. 8. 2023), vložen po preteku osem dnevnega ugovornega roka (ki se je iztekel z dnem 3. 8. 2023) in je zato prepozen (343. člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ). Sodišče prve stopnje je zato dolžnikov ugovor pravilno zavrglo (četrti odstavek 58. člena ZIZ).

VSC Sklep I Ip 275/2023, 23. 11. 2023

Izpodbijani sklep je bil prvi nasprotni udeleženci na podlagi določb člena 142 ZPP o fikciji vročitve vročen dne 6. aprila 2023. Osemdnevni rok rok za vložitev pritožbe zoper sklep, ki je začel teči prvi naslednji dan (to je šestnajsti dan po puščenem obvestilu v predalčniku), se je iztekel s potekom 14. aprila 2023. Prva nasprotna udeleženka je pritožbo zoper sklep vložila šele dne 18. 4. 2023 (oddano priporočeno na pošto; člen 112/2 ZPP), kar je po izteku pritožbenega roka, torej prepozno.

VSC Sklep I Cp 216/2023, 21. 6. 2023

Iz obvestila sodišču o opravljeni vročitvi - vročilnice v izvršilnem spisu izhaja, da je bil sklep o izvršbi drugi dolžnici vročen s fikcijo vročitve skladno z določilom tretjega in četrtega odstavka 142. člena ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ. Vročevalec je dne 17. 10. 2022 v hišnem predalčniku na naslovu druge dolžnice pustil obvestilo kje se pisanje nahaja in navedbo roka 15 dni, v katerem mora naslovnik pisanje dvigniti. Ker naslovnik pisanja v tem roku ni prevzel, je vročevalec dne 3. 11. 2022 pismo pustil v hišnem predalčniku. S potekom 15-dnevnega roka, šteto do dne 17. 10. 2022, se je z dnem 1. 11. 2022 štela vročitev za opravljeno. Dejstvo, da je bil 1. 11. 2022 praznik, tega ne spremeni. Vrhovno sodišče RS je namreč dne 14. 1. 2015 sprejelo načelno pravno mnenje v zvezi z institutom fikcije vročitve, ki mu sledi tudi sodna praksa, in zavzelo stališče, da se pri izteku roka iz četrtega odstavka 142. člena ZPP ne upošteva določbe četrtega odstavka 111. člena ZPP, po katerem se, če je zadnji dan roka sobota, nedelja, praznik ali drug dela prost dan, ki ga določa zakon o praznikih, izteče rok s pretekom prvega prihodnjega delovnika. To pomeni, da lahko fikcija vročitve nastopi tudi na soboto, nedeljo, praznik, ki je dela prost dan, ali na drug dela prost dan v Republiki Sloveniji.

VSM Sklep II Ip 61/2023, 10. 2. 2023

10. člen (Revizija in obnova postopka)

Revizija v postopkih odločanja o začasnih odredbah ni dovoljena.

VSRS Sklep II DoR 3/2024, 21. 2. 2024

Predlog se zavrže.

VSRS Sklep II DoR 406/2023, 25. 1. 2024

Izvršba

Iz obrazložitve:

6. Podlage za dovoljenost revizije v postopkih odločanja o izdaji začasne odredbe torej ni. Ta zato ne more biti niti dopuščena. Vrhovno sodišče je tako predlog za dopustitev revizije zavrglo (377. člen ZPP).
7. Poleg tega lahko v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi stranka opravlja postopkovna dejanja samo po pooblaščenju, ki je odvetnik, razen če ima sama ali njen zakoniti zastopnik opravljen pravniški državni izpit (tretji in četrti odstavek 86. člena ZPP v povezavi s 15. členom ZIZ). Predlagatelj predloga ni vložil po pooblaščenju, ki je odvetnik, temveč sam, pri čemer ni niti zatrjeval niti izkazal, da bi imel opravljen pravniški državni izpit. Za vložitev predloga tako nima postulacijske sposobnosti. Če predlogu za dopustitev revizije ni priložen dokaz o izpolnjevanju pogojev iz četrtega odstavka 86. člena ZPP, sodišče vlogo zavrne (367.č člen ZPP).
8. Vrhovno sodišče je odločalo v senatu, navedenem v uvodu sklepa. Odločitev je sprejelo soglasno (sedmi odstavek 324. člena ZPP).

11. člen (Hitrost in vrstni red postopanja)

Sodišče druge stopnje ne deli mnenja pritožbe o ustavni neskladnosti citirane določbe. Posledično zavrača dolžnost sodišča, da sproži postopek presoje pred ustavnim sodiščem. Izvršilni postopek je namenjen prisilnemu poplačilu upnikove terjatve in sodišče mora v njem postopati hitro (11. člen ZIZ). V primeru, ko je izvršba neuspešna, hkrati pa upnik ve, da dolžnik dalj časa ne bo pridobil sredstev, je na mestu, da se tak postopek zaključi. Upravičena je zato zakonska omejitev odloga na eno leto in izključitev ponovnega predloga, z izjemo predloga podanega znotraj dovoljenega odloga. Odlog izvršbe je namenjen temu, da upnik odloži izvršbo za krajše obdobje, če pričakuje, da bo dolžnik v tem obdobju pridobil sredstva, ne pa podaljševanju postopka v nedogled.

VSM Sklep I Ip 807/2022, 30. 1. 2023

12. člen (Vrstni red poplačila več upnikov)

13. člen (Izvršitev tujih odločb, tujih poravnav in tujih javnih listin)

14. člen (Izvršba na premoženje tuje države)

15. člen (Uporaba določb zakona o pravnem postopku)

Ker je dolžnik predlog vložil sam, pri tem pa ni izkazal, da ima opravljen pravniški državni izpit, njegov predlog ni dovoljen, zato ga je Vrhovno sodišče zavrglo (367.č člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ).

VSRS Sklep II DoR 533/2023, 25. 1. 2024

Procesnoppravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upoštevaje 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku (prim. 76. člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ), pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja,

katerih subjekt je bila prevzemna družba (šesti odstavek 580. člena ZGD-1). ZIZ je v 24. členu procesni predpis, prav tako 80. člen ZPP, sicer pa je prenos terjatve urejen v materialnopravnih predpisih. Procesno pravo je odraz materialnopravnih upravičenj (tako sklep VSL sklep II Ip 423/2018) in je namenjeno uveljavitvi teh materialnopravnih upravičenj. Neutemeljeno je zato pritožbeno zatrjevanje, da se 580. člen ZGD-1 nanaša le na materialnopravna razmerja. Prav tako v tem postopku ni šlo za nikakršno ugotavljanje dejstev, ki jih ne bi bilo mogoče izkazati s kvalificiranimi listinami, zaradi česar naj instrumentarij izvršilnega postopka ne bi bil primeren, pač pa je ugotavljanje dejstva prehoda terjatve na novega upnika v tem postopku pravzaprav ravno zaradi nespornega dejstva pripojitve in znanih pravnih posledic le-te precej preprosto.

Pritožba ni utemeljena v delu, v katerem dolžnik uveljavlja, da je utemeljeno ugovarjal, da je bila terjatev delno poplačana v stečajnem postopku, kar je sodišče prve stopnje obravnavalo kot ugovor po izteku roka. V tem delu ugovora je dolžnik skopo trdil le, da se je terjatev upnika poplačala že iz prodaje premoženja stečajnega dolžnika in glede na to, da je bila terjatev prenesena na novega upnika, je morala obstajati s tem v zvezi tudi spremljajoča dokumentacija, ki dokazuje višino same terjatve. Te ugovorne trditve je tudi po presoji višjega sodišča sodišče prve stopnje pravilno zavrnilo z obrazložitvijo, da dolžnik v ugovoru niti ni trdil, v kakšni višini naj bi bila predmetna terjatev poplačana, niti na podlagi katerih prodaj stanovanj v stečajnem postopku, niti kdaj naj bi upnik prejel poplačilo ter da je takšen ugovor (pre)pavšalen in ne ustreza standardu obrazloženosti.

VSL Sklep I Ip 1249/2023, 7. 11. 2023

Višje sodišče, tako kot na primer že v svoji odločbi II Ip 1843/2019,3 vztraja pri pravnem stališču, da je v primeru materialnopravnega nasledstva stranke, kakršen je obravnavani, to je pripojitev, tudi v izvršilnem postopku relevantna ne le določba 24. člena ZIZ, temveč smiselno še določba 80. člena ZPP v zvezi z 205. in 208. členom ZPP. Procesnopravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upošteva 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku, pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzemna družba. Pri tem je dejstvo izbrisa prevzete družbe oziroma pripojitev k prevzemni družbi podatek, ki se javno objavi v sodnem registru, materialnopravna pravila ZGD-1 o pripojitvi, tudi navedeno posledico le-te po šestem odstavku 580. člena ZGD-1, pa sodišče pozna že po uradni dolžnosti. Glede na to lahko sodišče (tudi) v izvršilnem postopku v primeru statusne spremembe pripojitve sklep o nadaljevanju izvršbe z novim upnikom – prevzemno družbo izda že ob upoštevanju omenjene določbe 80. člena ZPP v zvezi z 205. členom in 208. členom ZPP, vsi v zvezi s 15. členom ZIZ. Pritožbeni očitke, da je sodišče prve stopnje v obravnavani zadevi spremembo upnika dovolilo brez ustreznega predloga, je zato tudi iz tega razloga neutemeljen.

VSL Sklep I Ip 402/2023, 9. 5. 2023

Določilo 1. točke prvega odstavka 206. člena ZPP, ki se na podlagi 15. člena ZIZ smiselno uporablja tudi v izvršilnem postopku, predvideva prekinitev postopka v primeru, ko je odločitev sodišča odvisna od rešitve nekega predhodnega vprašanja, to je vprašanja o obstoju pravice ali pravnega razmerja, in glede katerega se sodišče odloči, da ga ne bo reševalo samo, temveč da bo počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku, ki je že v teku. Za presojo o pravilnosti in zakonitosti sklepa o prekinitvi postopka na podlagi navedene zakonske določbe je torej pravno pomembno, ali je določeno vprašanje prejudicialne narave za konkretni postopek, ali ne. Če je odgovor pozitiven, pa je nato v dispoziciji sodišča, ali bo o predhodnem vprašanju odločalo samo, ali pa bo postopek prekinilo in počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku. Pri tem se

mora sodišče ravnati po načelu ekonomičnosti, smotrnosti in pospešitve postopka ter upoštevati tudi konvencijsko pravico do sodnega varstva in do sojenja brez nepotrebne odlašanja. Reševanje predhodnega vprašanja bo sodišče prepustilo matičnemu področju zlasti takrat, ko bo pričakovati, da bo zadeva tam kmalu rešena.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je izrek izpodbijanega sklepa nezakonit tudi iz razloga, ker je sodišče prve stopnje prekinilo celoten izvršilni postopek in ne le faze odločanja o predlogu za odlog izvršbe. Če bi se prekinil le postopek odločanja o predlogu za odlog izvršbe, bi namreč to pomenilo, da bi se izvršba (to je njena oprava) nadaljevala, saj odlog izvršbe učinkuje šele od izdaje sklepa o odlogu. To pa bi bil ravno nasproten učinek kot ga ima prekinitve izvršilnega postopka z namenom, da se iz razloga ekonomičnosti in smotrnosti počaka na odločitev o predhodnem vprašanju – začasni ureditvi razmerij na matičnem področju. Sodišče prve stopnje je namreč pravilno upoštevalo, da bo upnica, če bo začasna odredba izdana, vsaj začasno izgubila izvršilni naslov, obstoj izvršilnega naslova pa je temeljna predpostavka za tek slehernega izvršilnega postopka kot takega, ne zgolj za opravo izvršbe.

VSL Sklep I Ip 444/2023, 18. 4. 2023

16. člen (Pomen posameznih izrazov)

16.a člen (Identifikacijski podatki o dolžniku in upniku)

17. člen (Izvršilni naslov)

1. Splošno in načelo formalne legalitete

Dolžnik v izvršilnem postopku ne more zahtevati ponovne proučitve evropskega plačilnega naloga v izrednih primerih niti se na ta institut sklicevati, dokler z njim ne uspe v izvornem postopku.

VSL Sklep I Ip 908/2023, 12. 9. 2023

Pri dajatveni tožbi je glavni kriterij za presojo zadostne opredeljenosti zahtevka preizkus, ali bo tožbeni zahtevek zagotavljal ustreznost izvršilnega naslova.

Tožbeni zahtevek je ostal nedoločen v ključnem delu, in sicer, komu vse naj toženka pošlje obvestilo (preklic objave oziroma opravičilo). Tožnik je krog naslovnikov sicer omejil, vendar pa ga ni navedel dovolj jasno, da bi bil zahtevek v tem delu izvršljiv.

VSL Sklep I Cp 817/2023, 24. 8. 2023

Upoštevanje načelo formalne legalitete je izvršilno sodišče strogo vezano na izvršilni naslov, kar pomeni, da se ne sme spuščati v presojo njegove pravilnosti in zakonitosti. Takšen pomen tega načela sicer pravilno navaja tudi pritožba, prav tako ima dolžnik prav, da izvršilno sodišče mora presojati pravno upoštevne ugovorne razloge, med katere sodi tudi razlog, da odločba, na podlagi katere je bil izdan sklep o izvršbi, še ni izvršljiva. Vendar pa navedeno ne pomeni, da izvršilno sodišče lahko oziroma celo mora ugotavljati pravilnost danega potrdila o izvršljivosti na izvršilnem naslovu. Da temu ni tako, izhaja iz določb petega odstavka 40. člena ZIZ in 42. člena ZIZ. V petem odstavku 40. člena ZIZ je določeno, da mora upnik predlogu za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova priložiti izvršilni naslov in potrdilo o izvršljivosti v izvorniku ali prepisu, tujemu izvršilnemu naslovu pa listine, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji iz 13. člena tega zakona. Pristojnost v zvezi z izdajo oziroma razveljavitvijo potrdila o izvršljivosti odločbe je dalje urejena v prvem in drugem odstavku 42. člena ZIZ. Zakon določa: – da potrdilo o izvršljivosti da sodišče oziroma organ, ki je odločil o terjatvi na prvi stopnji (prvi odstavek 42. člena ZIZ) in – da neutemeljeno potrdilo o izvršljivosti iz

prejšnjega odstavka razveljavi na predlog ali po uradni dolžnosti s sklepom sodišče oziroma organ, ki ga je izdal (drugi odstavek 42. člena ZIZ). Iz citiranih določb torej izhaja, da je tako za izdajo potrdila o izvršljivosti kot tudi za njegovo razveljavitev pristojno tisto sodišče oziroma organ, ki je izdal samo odločbo, v zvezi s katero se potrjuje izvršljivost.

Okoliščina, da je dolžnik vložil predlog za razveljavitev potrdila o pravnomočnosti izvršilnega naslova, je v ZIZ (ki se primarno uporablja v izvršilnem postopku) določena kot eden od razlogov, ki lahko utemeljijo odlog izvršbe.

VSL Sklep I Ip 554/2023, 24. 5. 2023

2. Sodna odločba in sodna poravnava

Pritožba se zavzema za t. i. namensko razlago sodne poravnave. Vendar je ugotavljanje namena oziroma razlogov in vzrokov, zakaj sta stranki sklenili sodno poravnavo določene vsebine, pravno nepomembno, saj izvršilno sodišče nima pristojnosti, da bi presojalo namen (prav tako ne pravno pravilnost ali logičnost sklenjene) sodne poravnave, temveč je strogo vezano na jezikovni pomen v njej sklenjenih zavez.

VSC Sklep I Ip 299/2023, 7. 12. 2023

Navedena sodna poravnava je izvršilni naslov po 1. točki drugega odstavka 17. člena in po 20. členu ZIZ, zato je sodišče prve stopnje na njeni podlagi utemeljeno dovolilo predmetno izvršbo. Sodna poravnava kvaliteto pravnomočnosti pridobi že s sklenitvijo. Zoper poravnavo, ki je sklenjena pred sodiščem, ni možna pritožba, temveč se lahko izpodbija le s posebno tožbo na razveljavitev sodne poravnave. Kot je pravilno obrazložilo že sodišče prve stopnje, samo namen dolžnice, da bo sodno poravnalo izpodbijala, izvršbe ne preprečuje. V skladu z načelom stroge formalne legalitete izvršilno sodišče ni pristojno za presojo materialnopravne pravilnosti in zakonitosti izvršilnega naslova. Tako dolžnica ugovora glede spornosti terjatev, ki so predmet sodne poravnave, v predmetnem postopku ne more uspešno uveljavljati. Tudi morebitna zmeta dolžnice pri sklenitvi sodne poravnave dolžnice ne opravičuje zaveze, da bo poravnala v sodni poravnavi dogovorjene zneske v dogovorjenih rokih.

VSM Sklep I Ip 601/2023, 20. 11. 2023

V postopku izvršbe se določba 319. člena ZPP o prepovedi ponovnega sojenja o isti stvari uporablja smiselno (15. člen ZIZ). Izvršbo je namreč mogoče voditi vse dokler upnik ni poplačan. Tako iz različnih razlogov neuspešno zaključen izvršilni postopek ne more biti v procesnem smislu ovira za ponovno vodenje izvršilnega postopka zoper dolžnika z novim ali istim izvršilnim sredstvom. V prejšnjem postopku do poplačila zneska, ki se izterjuje v tej zadevi, ni prišlo (dolžnica tega niti ne trdi), zato tudi iz tega razloga negativna procesna predpostavka ni podana. Upnik lahko, če njegova terjatev ni poplačana, vloži nov predlog za izvršbo za izterjavo te terjatve, in sicer tudi na sredstva in predmete, na katerih morebitna prejšnja izvršba ni bila uspešna. Navedeno po pojasnjenem ne predstavlja kršitve ponovnega sojenja o isti stvari.

VSL Sklep I Ip 935/2023, 13. 9. 2023

3. Izvršljiv notarski zapis

4. Druga izvršljiva odločba ali listina, za katero zakon, ratificirana in objavljena mednarodna pogodba ali pravni akt Evropske unije, ki se v Republiki Sloveniji uporablja neposredno, določa, da je izvršilni naslov

Dolžnik v izvršilnem postopku ne more zahtevati ponovne proučitve evropskega plačilnega naloga v izrednih primerih niti se na ta institut sklicevati, dokler z njim ne uspe v izvornem postopku.

VSL Sklep I Ip 908/2023, 12. 9. 2023

18. člen (Odločba in poravnava)

19. člen (Izvršljivost odločbe)

Upoštevanje načela formalne legalitete je izvršilno sodišče strogo vezano na izvršilni naslov, kar pomeni, da se ne sme spuščati v presojo njegove pravilnosti in zakonitosti. Takšen pomen tega načela sicer pravilno navaja tudi pritožba, prav tako ima dolžnik prav, da izvršilno sodišče mora presojati pravno upoštevne ugovorne razloge, med katere sodi tudi razlog, da odločba, na podlagi katere je bil izdan sklep o izvršbi, še ni izvršljiva. Vendar pa navedeno ne pomeni, da izvršilno sodišče lahko oziroma celo mora ugotavljati pravilnost danega potrdila o izvršljivosti na izvršilnem naslovu. Da temu ni tako, izhaja iz določb petega odstavka 40. člena ZIZ in 42. člena ZIZ. V petem odstavku 40. člena ZIZ je določeno, da mora upnik predlogu za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova priložiti izvršilni naslov in potrdilo o izvršljivosti v izvorniku ali prepisu, tujemu izvršilnemu naslovu pa listine, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji iz 13. člena tega zakona. Pristojnost v zvezi z izdajo oziroma razveljavitvijo potrdila o izvršljivosti odločbe je dalje urejena v prvem in drugem odstavku 42. člena ZIZ. Zakon določa: – da potrdilo o izvršljivosti da sodišče oziroma organ, ki je odločil o terjatvi na prvi stopnji (prvi odstavek 42. člena ZIZ) in – da neutemeljeno potrdilo o izvršljivosti iz prejšnjega odstavka razveljavi na predlog ali po uradni dolžnosti s sklepom sodišče oziroma organ, ki ga je izdal (drugi odstavek 42. člena ZIZ). Iz citiranih določb torej izhaja, da je tako za izdajo potrdila o izvršljivosti kot tudi za njegovo razveljavitvev pristojno tisto sodišče oziroma organ, ki je izdal samo odločbo, v zvezi s katero se potrjuje izvršljivost.

Okoliščina, da je dolžnik vložil predlog za razveljavitvev potrdila o pravnomočnosti izvršilnega naslova, je v ZIZ (ki se primarno uporablja v izvršilnem postopku) določena kot eden od razlogov, ki lahko utemeljijo odlog izvršbe.

VSL Sklep I Ip 554/2023, 24. 5. 2023

20. člen (Izvršljivost poravnave)

Navedena sodna poravnava je izvršilni naslov po 1. točki drugega odstavka 17. člena in po 20. členu ZIZ, zato je sodišče prve stopnje na njeni podlagi utemeljeno dovolilo predmetno izvršbo. Sodna poravnava kvaliteto pravnomočnosti pridobi že s sklenitvijo. Zoper poravnavo, ki je sklenjena pred sodiščem, ni možna pritožba, temveč se lahko izpodbija le s posebno tožbo na razveljavitvev sodne poravnave. Kot je pravilno obrazložilo že sodišče prve stopnje, samo namen dolžnice, da bo sodno poravnalo izpodbijala, izvršbe ne preprečuje. V skladu z načelom stroge formalne legalitete izvršilno sodišče ni pristojno za presojo materialnopravne pravilnosti in zakonitosti izvršilnega naslova. Tako dolžnica ugovora glede spornosti terjatev, ki so predmet sodne poravnave, v predmetnem postopku ne more uspešno uveljavljati. Tudi morebitna zmota dolžnice pri sklenitvi sodne poravnave dolžnice ne opravičuje zaveze, da bo poravnala v sodni poravnavi dogovorjene zneske v dogovorjenih rokih.

VSM Sklep I Ip 601/2023, 20. 11. 2023

Stranke sodne poravnave so se dogovorile za odstop od načela sočasnosti izpolnitve, saj so izpolnitveno fazo razdelile na dva dela: najprej izpolnita dolžnika, tej izpolnitvi pa isti dan, a kasneje, sledi še izpolnitev upnika.

Iz sodne poravnave ne izhaja, da bi bila obveznost dolžnikov vezana na poprejšnjo izpolnitev kakšne upnikove obveznosti ali na kakšen drug pogoj, prav tako ne gre za vzajemni obveznosti. Je pa mogoče ugotoviti nasprotno, torej da je dolžnost upnika, da poda soglasje za priklop električne energije, vezana na predhodno nakazilo dolžnih zneskov s strani dolžnikov na fiduciarni račun

upnikovega pooblaščenca. Zmotno je zato sklicevanje dolžnikov na drugi in tretji odstavek 20. člena ZIZ oziroma so neutemeljene njune navedbe, da naj bi upnik najkasneje dne 21. 7. 2021 izrecno izjavil, da soglasja za priklop električne energije nima namena podati. To dejstvo, tudi če bi se izkazalo za resnično, namreč na zapadlost obveznosti dolžnikov ne vpliva.

Res iz sodne poravnave tudi izhaja, da bo pooblaščenec upnika le-temu s strani dolžnikov prejete zneske nakazal šele potem, ko bo upnik podal soglasje za priklop električne energije na odjemno mesto, vendar pa tudi to v ničemer ne spremeni ugotovitve, da sta po izvršilnem naslovu svojo obveznost najprej dolžna izpolniti dolžnika – s tem, da dolžne zneske nakažeta na fiduciarni račun upnikovega pooblaščenca, s čimer nastopi obveznost upnika, da poda soglasje za priklop električne energije, ko to izpolni, pa mu lahko njegov pooblaščenec nakaže s strani dolžnikov prejete zneske.

VSL Sklep I Ip 207/2023, 22. 3. 2023

20.a člen (Izvršljivost notarskega zapisa)

21. člen (Primernost izvršilnega naslova za izvršbo)

1. Splošno

Pritožba se zavzema za t. i. namensko razlago sodne poravnave. Vendar je ugotavljanje namena oziroma razlogov in vzrokov, zakaj sta stranki sklenili sodno poravnavo določene vsebine, pravno nepomembno, saj izvršilno sodišče nima pristojnosti, da bi presojalo namen (prav tako ne pravno pravilnost ali logičnost sklenjene) sodne poravnave, temveč je strogo vezano na jezikovni pomen v njej sklenjenih zavez.

VSC Sklep I Ip 299/2023, 7. 12. 2023

Pritožnica utemeljeno izpostavlja, da sodna poravnava v zapisu, da mora dolžnica upniku izročiti fotografije iz družinskih albumov, glede predmetov izročitve ni dovolj določljivo opredeljena, da bi dopuščala zaključek, kaj mora dolžnica upniku izročiti (in v primeru dovoljene izvršbe, kaj mora izvršitelj dolžnici sploh odvzeti). Ker je natančen opis naložene storitve v izvršilnem naslovu ključen in ne sme puščati nobenih dvomov o tem, kakšna obveznost je dolgovana, od izvršilnega sodišča pa tudi ne sme terjati dodatnega vsebinskega odločanja – je pritrđiti pritožbi, da sodne poravnave ni mogoče izvršiti, saj ni mogoče ugotoviti, kaj mora dolžnica dati ali storiti.

VSC Sklep I Ip 208/2023, 11. 10. 2023

Pri dajatveni tožbi je glavni kriterij za presojo zadostne opredeljenosti zahtevka preizkus, ali bo tožbeni zahtevek zagotavljal ustreznost izvršilnega naslova.

Tožbeni zahtevek je ostal nedoločen v ključnem delu, in sicer, komu vse naj toženka pošlje obvestilo (preklic objave oziroma opravičilo). Tožnik je krog naslovnikov sicer omejil, vendar pa ga ni navedel dovolj jasno, da bi bil zahtevek v tem delu izvršljiv.

VSL Sklep I Cp 817/2023, 24. 8. 2023

2. Rok za prostovoljno izpolnitev obveznosti

22. člen (Plačilo zamudnih obresti)

23. člen (Verodostojna listina)

Pri obeh postopkih (tako pri tistem po 41. členu ZIZ kot pri tistem po 41.a členu ZIZ) pa velja določba prvega odstavka 61. člena ZIZ, kjer je predpisano, da znaša v meničnih (in čekovnih) sporih rok za ugovor tri dni.

VSK Sklep II Ip 211/2023, 24. 8. 2023

24. člen (Prehod terjatve ali obveznosti)

V konkretnem primeru atrakcija pristojnosti po četrtem odstavku 266. člena ZIZ ne pride v poštev, ker izvršilni postopek ("drug sodni postopek" v smislu navedenega določila) sicer teče, a ne med upnikom in dolžnikom, temveč med dolžnikom in dolžnikovim dolžnikom.

Predlog za izdajo začasne odredbe s prepovedjo dolžnikovemu dolžniku, da dolžniku ne sme izplačati terjatve ali mu izročiti stvari, ter prepoved dolžniku, da ne sme sprejeti stvari, izterjati terjatve ali razpolagati z njimi, pa je postopek zavarovanja, ki teče med upnikom in dolžnikom; le zaradi "tripartitnega razmerja" pri izvršbi na denarno terjatev dolžnika vsebina določene prepovedi nanaša še na dolžnikovega dolžnika.

VSRS Sklep III R 32/2023, 12. 12. 2023

Procesnopravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upoštevaje 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku (prim. 76. člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ), pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzemna družba (šesti odstavek 580. člena ZGD-1). ZIZ je v 24. členu procesni predpis, prav tako 80. člen ZPP, sicer pa je prenos terjatve urejen v materialnopravnih predpisih. Procesno pravo je odraz materialnopravnih upravičenj (tako sklep VSL sklep II Ip 423/2018) in je namenjeno uveljavitvi teh materialnopravnih upravičenj. Neutemeljeno je zato pritožbeno zatrjevanje, da se 580. člen ZGD-1 nanaša le na materialnopravna razmerja. Prav tako v tem postopku ni šlo za nikakršno ugotavljanje dejstev, ki jih ne bi bilo mogoče izkazati s kvalificiranimi listinami, zaradi česar naj instrumentarij izvršilnega postopka ne bi bil primeren, pač pa je ugotavljanje dejstva prehoda terjatve na novega upnika v tem postopku pravzaprav ravno zaradi nespornega dejstva pripojitve in znanih pravnih posledic le-te precej preprosto.

Pritožba ni utemeljena v delu, v katerem dolžnik uveljavlja, da je utemeljeno ugovarjal, da je bila terjatev delno poplačana v stečajnem postopku, kar je sodišče prve stopnje obravnavalo kot ugovor po izteku roka. V tem delu ugovora je dolžnik skopo trdil le, da se je terjatev upnika poplačala že iz prodaje premoženja stečajnega dolžnika in glede na to, da je bila terjatev prenesena na novega upnika, je morala obstajati s tem v zvezi tudi spremljajoča dokumentacija, ki dokazuje višino same terjatve. Te ugovorne trditve je tudi po presoji višjega sodišča sodišče prve stopnje pravilno zavrnilo z obrazložitvijo, da dolžnik v ugovoru niti ni trdil, v kakšni višini naj bi bila predmetna terjatev

poplačana, niti na podlagi katerih prodaj stanovanj v stečajnem postopku, niti kdaj naj bi upnik prejel poplačilo ter da je takšen ugovor (pre)pavšalen in ne ustreza standardu obrazloženosti.

VSL Sklep I Ip 1249/2023, 7. 11. 2023

Višje sodišče, tako kot na primer že v svoji odločbi II Ip 1843/2019,3 vztraja pri pravnem stališču, da je v primeru materialnopravnega nasledstva stranke, kakršen je obravnavani, to je pripojitev, tudi v izvršilnem postopku relevantna ne le določba 24. člena ZIZ, temveč smiselno še določba 80. člena ZPP v zvezi z 205. in 208. členom ZPP. Procesnopravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upošteva 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku, pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzemna družba. Pri tem je dejstvo izbrisa prevzete družbe oziroma pripojitev k prevzemni družbi podatek, ki se javno objavi v sodnem registru, materialnopravna pravila ZGD-1 o pripojitvi, tudi navedeno posledico le-te po šestem odstavku 580. člena ZGD-1, pa sodišče pozna že po uradni dolžnosti. Glede na to lahko sodišče (tudi) v izvršilnem postopku v primeru statusne spremembe pripojitve sklep o nadaljevanju izvršbe z novim upnikom – prevzemno družbo izda že ob upoštevanju omenjene določbe 80. člena ZPP v zvezi z 205. členom in 208. členom ZPP, vsi v zvezi s 15. členom ZIZ. Pritožbeni očitke, da je sodišče prve stopnje v obravnavani zadevi spremembo upnika dovolilo brez ustreznega predloga, je zato tudi iz tega razloga neutemeljen.

VSL Sklep I Ip 402/2023, 9. 5. 2023

Za notarski zapis se analogno uporablja 356. člen OZ in tako terjatev, ki izvira iz notarskega zapisa, zastara v desetih letih. Medtem ko je za zamudne obresti treba uporabiti drugi odstavek 356. člena OZ, po katerem vse občasne terjatve, ki izvirajo iz odločb ali poravnjav in zapadejo v bodoče, zastarajo v roku, določenem za zastaranje občasnih terjatev.

Pravno zmotno dolžnica v pritožbi napada ugotovitev sodišča prve stopnje, da z notarskim zapisom SV 02 z dne 16. 11. 2010, ni prišlo do prevzema dolga v višini 400.000,00 EUR s strani B. A. Pogodba o prevzemu dolga je namreč pogodba med dolžnikom in prevzemnikom, v katero je privolil upnik in na podlagi katere prevzemnik stopi na mesto prvotnega dolžnika, s čimer je slednji prost obveznosti. Z notarskim zapisom SV 02, ki so ga sklenili takratni upnik, posojilodajalec E. E., posojiljemalec A. A. in B. A., pa so se pogodbene stranke dogovorile, da B. A. pristopi k posojilni pogodbi kot solidarni porok in plačnik, pri čemer odgovarja za polovico obveznosti po posojilni pogodbi, to je za znesek v višini 400.000,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Hkrati se je B. A. zavezal, da bo v zavarovanje celotne navedene svoje obveznosti ustanovil hipoteko na svojih nepremičninah. Sodišče prve stopnje je zato pravilno ugotovilo, da se z notarskim zapisom SV 02, obveznost glavnega dolžnika ni v ničemer zmanjšala. Šlo je le za dodatno zavarovanje oziroma utrditev dela obveznosti iz izvršilnega naslova.

F. A. res ni kot dolžnica označena v izvršilnem naslovu, kar pa še ne pomeni, da je izvršba zoper njo nedopustna. Položaja izvršilnega dolžnika namreč nima le obligacijski dolžnik, temveč tudi realni oziroma hipotekarni dolžnik, ki za upnikovo terjatev jamči z zastavljeno nepremičnino, pa čeprav ni hkrati tudi osebni dolžnik. Takšen hipotekarni dolžnik upniku ni dolžan izpolniti obveznosti, je pa dolžan dopustiti izvršbo na svojo nepremičnino, zaradi poplačila zavarovane terjatve, in sicer tako v primeru, če jo je, z neposredno izvršljivim notarskim zapisom za tuj dolg zastavil sam, kot tudi, če je postal lastnik zastavljene nepremičnine po zaznambi neposredne izvršljivosti notarskega

zapisa v zemljiški knjigi.

V načelu, to je, če ni izpolnjen pogoj nekrivdne nezmožnosti ugotovitve pravno pomembnih dejstev, je izvedba dokazov namenjena le dokazovanju že konkretno zatrjevanih dejstev in ne šele njihovemu odkrivanju (prepoved t. i. informativnega dokaza).

25. člen (Izvršba proti družbeniku)

26. člen (Pogojna in vzajemna obveznost)

Stranke sodne poravnave so se dogovorile za odstop od načela sočasnosti izpolnitve, saj so izpolnitveno fazo razdelile na dva dela: najprej izpolnita dolžnika, tej izpolnitvi pa isti dan, a kasneje, sledi še izpolnitev upnika.

Iz sodne poravnave ne izhaja, da bi bila obveznost dolžnikov vezana na poprejšnjo izpolnitev kakšne upnikove obveznosti ali na kakšen drug pogoj, prav tako ne gre za vzajemni obveznosti. Je pa mogoče ugotoviti nasprotno, torej da je dolžnost upnika, da poda soglasje za priklop električne energije, vezana na predhodno nakazilo dolžnih zneskov s strani dolžnikov na fiduciarni račun upnikovega pooblaščenca. Zmotno je zato sklicevanje dolžnikov na drugi in tretji odstavek 20. člena ZIZ oziroma so neutemeljene njune navedbe, da naj bi upnik najkasneje dne 21. 7. 2021 izrečno izjavil, da soglasja za priklop električne energije nima namena podati. To dejstvo, tudi če bi se izkazalo za resnično, namreč na zapadlost obveznosti dolžnikov ne vpliva.

Res iz sodne poravnave tudi izhaja, da bo pooblaščenec upnika le-temu s strani dolžnikov prejete zneske nakazal šele potem, ko bo upnik podal soglasje za priklop električne energije na odjemno mesto, vendar pa tudi to v ničemer ne spremeni ugotovitve, da sta po izvršilnem naslovu svojo obveznost najprej dolžna izpolniti dolžnika – s tem, da dolžne zneske nakažeta na fiduciarni račun upnikovega pooblaščenca, s čimer nastopi obveznost upnika, da poda soglasje za priklop električne energije, ko to izpolni, pa mu lahko njegov pooblaščenec nakaže s strani dolžnikov prejete zneske.

VSL Sklep I Ip 207/2023, 22. 3. 2023

27. člen (Alternativna obveznost po dolžnikovi izbiri)

28. člen (Fakultativna pravica dolžnika)

29. člen (Vloge)

Člen 145 ZPP strankinemu pooblaščenca v primeru spremembe naslova (v konkretnem primeru poslovnega naslova odvetniške pisarne) nalaga dolžnost obvestitve sodišča o spremembi, pri čemer to sporočilo pomeni obvestilo sodišču v konkretnem postopku.

V obravnavani zadevi je prvostopenjsko sodišče, zaradi upravičene domneve, da toženko v pravdnem postopku zastopa pooblaščenka iz predhodnega izvršilnega postopka (v katerem ji v skladu z devetim odstavkom 29. člena ZIZ pooblastila ni bilo treba predložiti), poziv za odgovor na dopolnitev tožbe najprej vročalo toženkini domnevni pooblaščenki. Ker se na poziv njeni domnevni pooblaščenki, da odgovori na dopolnjeno tožbo, toženka ni odzvala, je sodišče prve stopnje dopolnjeno tožbo s pozivom na odgovor pravilno vročilo neposredno toženki, s čimer ni kršilo

postopkovnih določb 98. člena ZPP, kot mu to očita pritožba.

VSL Sodba II Cpg 531/2023, 29. 11. 2023

29.a člen (Narok)

Ko odloča o (ne)izdaji začasne odredbe, sodišče narok opravi, če je to smotrno (četrti odstavek 29. člena ZIZ v zvezi s 100. členom ZNP-1). Če v postopku za varstvo koristi otroka v procesnem gradivu ni dokazov o pravno relevantnih dejstvih oziroma ti ne zadostujejo za ugotovitev dejstev z dokaznim standardom verjetnosti, je izvedba naroka vsekakor smotrna. Pritožbeno sodišče poudarja, da mora sodišče v teh postopkih, če je treba tudi z izvedbo dokazov po uradni dolžnosti (drugi odstavek 6. člena in 7. člen ZNP-1), ugotoviti ali je otrok ogrožen v smislu 157. člena DZ in če je, izdati (lahko tudi po uradni dolžnosti) tako začasno odredbo, ki bo njegovo ogroženost odpravila ali vsaj omilila.

Zaključek, da A. A. stiska ne presega običajne stiske otrok ob konflikatih pri razpadu družine (točka 15 izpodbijanega sklepa), je brez opore v mnenju stroke vprašljiv. V postopkih za varstvo koristi otrok je treba pridobiti mnenje CSD. To mnenje ima bistvene značilnosti in strukturo izvedenskega mnenja, saj ga podajo strokovno usposobljeni delavci CSD.

VSL Sklep IV Cp 1526/2023, 28. 9. 2023

29.b člen (Plačilo sodne takse)

Sodišče prve stopnje je izdalo izpodbijani sklep ravno na podlagi vpogleda v svoje evidence plačil. Na dolžniku je dokazno breme, da to ugotovitev izpodbije. Za odločilno navedbo o zrušenem računalniškem sistemu in spletni banki ni predložil nobenega dokaza. Tudi ni pojasnil zakaj potrdila o plačilu ali izpiska prometa na TRR ne bi mogel dobiti na banki in ga predložiti sodišču, če je plačal prek spletne banke.

VSC Sklep II Ip 284/2023, 6. 12. 2023

Kot je razvidno iz stampiljke na povratnici, je plačilni nalog osebno prevzela odvetniška pisarna, za katero dolžnik v pritožbi pravi, da je pooblaščen za sprejem pisanj. Zato ne drži, da dolžnik ni prejel plačilnega naloga in da ni mogel pravočasno plačati sodne takse.

VSC Sklep II Ip 261/2023, 9. 11. 2023

Domneva umika vloge po petem odstavku 29.b člena ZIZ nastopi le pri vložitvi predloga za izvršbo, ugovora in pritožbe, ne pa tudi predloga za odlog izvršbe.

VSL Sklep I Ip 933/2023, 25. 8. 2023

Ker upnik zoper plačilni nalog ni vložil ugovora, dejstva o plačilu sodne takse že pred izdajo navedenega plačilnega naloga, ne more več uveljaviti v pritožbeno izpodbijanem sklepu, s katerim je sodišče prve stopnje pravilno odločilo o presumpciji umika predloga za začasno odredbo zaradi neplačila sodne takse po plačilnem nalogu.

VSC Sklep I Ip 112/2023, 24. 5. 2023

30. člen (Sredstva izvršbe)

31. člen (Seznam dolžnikovega premoženja)

Izpodbijani sklep o zavrženju predloga za vstop novega upnika je izdal samostojni sodniški pomočnik, ki je naveden kot podpisnik izpodbijanega sklepa. Določbe 6. člena ZIZ ne določajo, da bi lahko sodniški pomočnik odločil o tovrstnem predlogu (niti samostojno niti po odredbi sodnika), zato bi o njem lahko odločil samo sodnik posameznik.

VSC Sklep I Ip 58/2023, 30. 3. 2023

32. člen (Predmet izvršbe)

Revizija se dopusti glede vprašanja, ali je pravilno pravno naziranje, da lahko upnik leasingojemalca veljavno zarubi predmet leasinga, čeprav leasingojemalec še ni izpolnil vseh pogodbenih obveznosti in ima na predmetu leasinga le lastninsko pravico v pričakovanju, predmet leasinga pa je v izključni lasti leasingodajalca.

VSRS Sklep II DoR 441/2023, 7. 3. 2024

Glede na to, da denarna terjatev občine, katere rubež in prenos je upnik predlagal z dodatnim sredstvom izvršbe, predstavlja najemnino za najem javne gospodarske infrastrukture, ki se financira iz cene gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da gre za sredstva, ki so nujno potrebna za opravljanje temeljne naloge oziroma dejavnosti občine, tj. oskrbe prebivalstva s pitno vodo, kar se zagotavlja tudi z vzdrževanjem in obnovo temu namenjene javne infrastrukture, čemur so sredstva iz naslova najemnine skladno s Pogodbo tudi dejansko in izključno namenjena (22. člen Pogodbe).

VSM Sklep II Ip 432/2023, 25. 8. 2023

Drži sicer, da so na račun sodišča založena sredstva iz naslova predujma premoženje dolžnika. Vendar pa je treba upoštevati, da razmerje med sodiščem, ki opravlja izvršbo, in dolžnikom, ki je založil predujem po drugem odstavku 225. člena ZIZ, ni civilnopravno razmerje. Gre za pravno razmerje, ki je izrazito formalizirano, predmet tega razmerja pa ni terjatev, s katero bi bilo mogoče kakorkoli razpolagati, temveč gre od trenutka, ko je izdan sklep o dolžnosti založitve predujma, še izključno za tehnično izvršitev sklepa. Ob morebitni neizvršitvi sklepa zato dolžnik izvršilnega postopka tudi nima na voljo pravnih sredstev, kakršne imajo sicer v pravnih razmerjih na voljo upniki (na primer tožba v pravnem postopku), temveč ima na voljo le pravno sredstvo znotraj izvršilnega postopka za sanacijo svojega položaja (zahteva za odpravo nepravilnosti pri opravljanju izvršbe po 52. členu ZIZ). Sodišče torej sploh ni dolžnikov dolžnik, ampak je organ, ki opravlja izvršbo. Opravljati pa jo mora v skladu z zakonom in na podlagi odločb (sklepov in odredb), ki jih predvideva zakon.

Od trenutka nakazila predujma na račun sodišča tako dolžnik z njim ne more več na noben način razpolagati, temveč so ta sredstva namenjena izključno prisilni opravi po izvršilnem naslovu dolgovanega nadomestnega dejanja. Sodišče lahko zato založena sredstva uporabi izključno v ta namen, morebitni presežek, ki se pokaže šele po pravnomočnosti sklepa o dokončni višini stroškov, mora sodišče vrniti na račun dolžnika. Ko enkrat morebitni ostanek predujma prispe na dolžnikov račun, pa lahko vsak upnik, ki ima denarno terjatev do istega dolžnika, nanj tudi poseže z izvršbo. Tako kot to lahko stori tudi glede ostalih dolžnikovih denarnih sredstev pri organizacijah za plačilni promet, za katera niso določena kakšna izvzvetja ali omejitve izvršbe.

VSL Sklep I Ip 3/2023, 7. 2. 2023

33. člen (Denarna kazen)

34. člen (Več sredstev in predmetov izvršbe)

Dolžnik neutemeljeno vztraja pri ugovoru litispendence. Pritožbeno sodišče soglaša z obrazložitvijo sodišča prve stopnje, da pogoji za upoštevanje litispendence niso izpolnjeni (točka 8 in 9 obrazložitve), saj se litispendenca v izvršilnem postopku nanaša na zahtevek za izvršbo, ki ga postavi upnik v predlogu za izvršbo. Upošteva se pojasnjeno hkrati ne smeta teči izvršilna postopka, ki sta identična glede strank, dolžnikove obveznosti in predlaganega izvršilnega sredstva ali predmeta. Navedeno pomeni, da čeprav je upnik neposredno že posegel na pokojnino dolžnika v Republiki Avstriji, to ni ovira, da ne bi zaradi poplačila celotne terjatve v izvršbi posegel na premoženje, ki ga ima dolžnik v Republiki Sloveniji.

VSM Sklep I Ip 268/2023, 23. 6. 2023

35. člen (Pristojnost)

- 1. Splošno**
- 2. Več dolžnikov**
- 3. Več predmetov in sredstev izvršbe**
- 4. Med sredstvi tudi nepremičnine**
- 5. Novo sredstvo ali predmet izvršbe**
- 6. Novo sredstvo ali predmet izvršbe na nepremičnino**
- 7. Izvršba na poslovni delež**
- 8. Izvršba na ladjo ali letalo**

36. člen (Vrnitev v prejšnje stanje)

- 1. Splošno**
- 2. Stranka postopka je pravna oseba**

37. člen (Smrt stranke)

38. člen (Izvršilni stroški)

- 1. Upnik najprej plača stroške (prvi odstavek)**
- 2. Predujem (drugi odstavek)**
- 3. Varščina (tretji odstavek)**
- 4. Upnik je dolžan povrniti stroške (šesti odstavek)**
- 5. Dolžnik je dolžan povrniti stroške (peti odstavek)**

Pritožba utemeljeno opozarja, da je dejansko stanje v obravnavani zadevi drugačno, kot je bilo dejansko stanje v zadevi I Ip 180/2022. Iz poročila izvršitelja namreč izhaja, da v obravnavni zadevi rubež zaradi odsotnosti dolžnika ni bil izveden. Zaradi odsotnosti dolžnika pa tudi uporaba določbe 73. člena Pravilnika o izvršiteljevem pozivu dolžniku oziroma drugim navzočim osebam pred opravo rubeža ni mogla priti v poštev. V takem primeru, ko že pojmovno dolžnika ni bilo mogoče pozvati k prostovoljnemu plačilu terjatve in ko rubež (po pomočniku izvršitelja) zaradi odsotnosti dolžnika ni bil opravljen, izvršitelju ni mogoče odreči plačila za delo in povrnitev stroškov, ki so nastali z neizvedenim rubežem in stroškov iz naslova kilometrine, četudi je v takem primeru na kraj rubeža odšel pomočnik izvršitelja in ne izvršitelj sam. Povrnitev stroškov takšnega neizvedenega rubeža in kilometrine, ki jih je izvršitelj upniku (utemeljeno) obračunal z obračunom za delo in stroškov izvršitelja, lahko zato upnica zahteva od dolžnika (peti odstavek 38. člena ZIZ).

VSM Sklep I Ip 582/2023, 24. 11. 2023

Izvršba

Izvršitelj v obravnavani zadevi do izdaje obračuna z dne 31. 3. 2023 ni opravil nobenega izvršilnega dejanja (ampak je po prejemu sklepa samo vpisal spis v evidenco in nato takoj za tem izdal obračun plačila za delo in stroškov izvršitelja), zato izdaja delnega obračuna v tej fazi postopka ni bila upravičena, upnikovi priglašeni stroški v zvezi s tem obračunom pa niso potrebni za izvršbo (peti odstavek 38. člena ZIZ).

VSC Sklep I Ip 264/2023, 23. 11. 2023

Glede pritožbenih navedb, da je pričakovati, da bi sodišče prve stopnje ob vsakem delnem plačilu stranke obvestilo o tem, koliko še znaša dolžnikov dolg, in je zaradi izostanka takšnega obvestila upničin poziv v utesnitvenem predlogu upravičen, pa sodišče druge stopnje odgovarja, da more sodišče okviru določbe 3. člena ZIZ preprečiti, da se izvršba opravi v večjem obsegu, kot je treba za poplačilo terjatve, in skrbeti, da upnik z izvršbo ni poplačan več, kot mu gre po izvršilnem naslovu, ni pa dolžno ob vsakem delnem plačilu stranke obveščati koliko še znaša dolžnikov dolg.

VSM Sklep I Ip 302/2023, 26. 6. 2023

Sodišče prve stopnje je odmerilo stroške izvršitelja za opravljena dejanja izvršbe. Pravilno je zaključilo, da so bili stroški izvršitelja za opravljena dejanja v obračunu izvršitelja potrebni za izvršbo, in jih je pravilno naložilo v plačilo dolžniku.

VSC Sklep I Ip 120/2023, 8. 6. 2023, enako VSC Sklep I Ip 50/2023, 19. 4. 2023

Upnik je vlogo z dne 21. 12. 2022, s katero je zahteval povrnitev stroškov v zvezi z delom izvršitelja, vložil v izvršilnem postopku, zato je pri odmeri odvetniških storitev za to vlogo potrebno uporabiti tar. št. 31. Navedena vloga po vsebini ne predstavlja nobene izmed vlog, naštetih od 1. do 8. točke citirane tarifne številke, zato je potrebno uporabiti 9. točko tar. št. 31, ki določa višino odvetniške storitve za „Druge vloge“, in sicer 50 točk.

VSC Sklep I Ip 47/2023, 2. 3. 2023

6. Tretji je dolžan povrniti stroške (sedmi odstavek)

7. Priglasitev stroškov

V predmetni zadevi je upnik z vlogo z dne 3. 10. 2023 zahteval povrnitev stroškov, ki so nastali v zvezi s predhodno vloženim predlogom za izvršbo. Njihov nastanek in višina sta bila upniku tako v celoti znana že ob vložitvi predloga za izvršbo. V tovrstnih primerih pa je stališče sodne prakse takšno, da mora upnik stroške priglasiti najpozneje v vlogi, v zvezi s katero zahteva povrnitev stroškov, sicer se ti ne priznajo. Temu je pravilno sledilo tudi sodišče prve stopnje, ob tem pa tudi pravilno upoštevalo, da je sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine odločba, ki se izda brez poprejšnjega obravnavanja, zaradi česar ima stališče, da je treba stroške, nastale v zvezi z vložitvijo predloga za izvršbo, priglasiti že v predlogu za izvršbo, neposredno podlago tudi v izrecni določbi tretjega odstavka 163. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP) v zvezi s 15. členom ZIZ.

VSM Sklep II Ip 758/2023, 26. 2. 2024

Ravnanje upnice v konkretnem primeru ne utemeljuje ocene o potrebnosti stroškov predloga za dodatno izvršilno sredstvo, vložene v kratkem časovnem obdobju po predhodno vloženem, brez pojasnila o razlogih za takšno postopanje.

VSC Sklep I Ip 308/2023, 7. 12. 2023

Neodgovor upnika na poziv sodišča prve stopnje za izvršilni postopek ne bi imel nobenih negativnih posledic. Če bi upnik podal neutemeljene pripombe na cenitev, bi bila odločitev sodišča prve stopnje enaka. Zato zgolj navedba o strinjanju s cenitvenim poročilom in podano mnenje o pravilnosti cenitvenega poročila ne predstavlja obrazloženih pripomb.

VSC Sklep II Ip 234/2023, 18. 10. 2023

Izvršba

Obrazložene vloge predstavljajo vloge, v katerih gre bodisi za opis zapletenega dejanskega stanja ali obravnavo zahtevnih materialnopravnih vprašanj, medtem ko druge vloge zapletenega dejanskega stanja ali zahtevnih materialnopravnih vprašanj ne vsebujejo. Nikakor torej ni odločilno, če je stranka svojo vlogo obrazložila ter na koliko straneh, ali vloga vsebuje zahtevek in dokazni predlog, ampak je odločilno, ali vloga vsebuje zapleteno tematiko ali ne.

VSL Sklep I Ip 872/2023, 23. 8. 2023

Glede pritožbenih navedb, da je pričakovati, da bi sodišče prve stopnje ob vsakem delnem plačilu stranke obvestilo o tem, koliko še znaša dolžnikov dolg, in je zaradi izostanka takšnega obvestila upničin poziv v utesnitvenem predlogu upravičen, pa sodišče druge stopnje odgovarja, da more sodišče okviru določbe 3. člena ZIZ preprečiti, da se izvršba opravi v večjem obsegu, kot je treba za poplačilo terjatve, in skrbeti, da upnik z izvršbo ni poplačan več, kot mu gre po izvršilnem naslovu, ni pa dolžno ob vsakem delnem plačilu stranke obveščati koliko še znaša dolžnikov dolg.

VSM Sklep I Ip 302/2023, 26. 6. 2023

8. Vpliv stečaja na izvršilne stroške

9. Stroški začasnega zastopnika

10. Stroški postopka zavarovanja

11. Izvršilni stroški v izvršbi po uradni dolžnosti

12. Stroški pooblaščenca po uradni dolžnosti, brezplačne pravne pomoči in oprostitev stroškov postopka

13. Postopek s taksami

14. Izvršitelj je dolžan povrniti stroške strankam

38.a člen (Varščina za plačilo dela in stroškov izvršitelja)

38.b člen (Hramba in izplačilo varščine)

38.c člen (Obračun plačila za delo in stroškov izvršitelja)

Izvršitelj v obravnavani zadevi do izdaje obračuna z dne 31. 3. 2023 ni opravil nobenega izvršilnega dejanja (ampak je po prejemu sklepa samo vpisal spis v evidenco in nato takoj za tem izdal obračun plačila za delo in stroškov izvršitelja), zato izdaja delnega obračuna v tej fazi postopka ni bila upravičena, upnikovi priglašeni stroški v zvezi s tem obračunom pa niso potrebni za izvršbo (peti odstavek 38. člena ZIZ).

VSC Sklep I Ip 264/2023, 23. 11. 2023

39. člen (Varščina)

40. člen (Vsebina predloga za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova)

1. Splošno

Upoštevanje načelo formalne legalitete je izvršilno sodišče strogo vezano na izvršilni naslov, kar pomeni, da se ne sme spuščati v presojo njegove pravilnosti in zakonitosti. Takšen pomen tega načela sicer pravilno navaja tudi pritožba, prav tako ima dolžnik prav, da izvršilno sodišče mora presojati pravno upoštevne ugovorne razloge, med katere sodi tudi razlog, da odločba, na podlagi katere je bil izdan sklep o izvršbi, še ni izvršljiva. Vendar pa navedeno ne pomeni, da izvršilno sodišče lahko oziroma celo mora ugotavljati pravilnost danega potrdila o izvršljivosti na izvršilnem naslovu. Da temu ni tako, izhaja iz določb petega odstavka 40. člena ZIZ in 42. člena ZIZ. V petem odstavku 40. člena ZIZ je določeno, da mora upnik predlogu za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova priložiti izvršilni naslov in potrdilo o izvršljivosti v izvorniku ali prepisu, tujemu izvršilnemu naslovu pa listine, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji iz 13. člena tega zakona. Pristojnost v zvezi z izdajo oziroma razveljavitvijo potrdila o izvršljivosti odločbe je dalje urejena v prvem in drugem odstavku 42. člena ZIZ. Zakon določa: – da potrdilo o izvršljivosti da sodišče oziroma organ, ki je odločil o terjatvi na prvi stopnji (prvi odstavek 42. člena ZIZ) in – da neutemeljeno potrdilo o izvršljivosti iz prejšnjega odstavka razveljavi na predlog ali po uradni dolžnosti s sklepom sodišče oziroma organ, ki ga je izdal (drugi odstavek 42. člena ZIZ). Iz citiranih določb torej izhaja, da je tako za izdajo potrdila o izvršljivosti kot tudi za njegovo razveljavitev pristojno tisto sodišče oziroma organ, ki je izdal samo odločbo, v zvezi s katero se potrjuje izvršljivost.

Okoliščina, da je dolžnik vložil predlog za razveljavitev potrdila o pravnomočnosti izvršilnega naslova, je v ZIZ (ki se primarno uporablja v izvršilnem postopku) določena kot eden od razlogov, ki lahko utemeljijo odlog izvršbe.

VSL Sklep I Ip 554/2023, 24. 5. 2023

2. Predlog zoper dolžnikovega delodajalca

3. Predlog z novim sredstvom, predmetom ali stranko

4. Predlog za zavarovanje

40.c člen (Pristojnost za izvršbo na podlagi verodostojne listine)

Po Uredbi o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba Bruselj I bis toženec (oziroma smiselno dolžnik) lahko, razen v primeru, ko je podana izključna pristojnost drugega sodišča, v mednarodno pristojnost sodišča določene države članice privoli tudi konkludentno. To posledično pomeni, da je tožbo treba vročiti tožencu v odgovor oziroma da sodišče na neobstoj mednarodne pristojnosti (razen pri izključni pristojnosti) ne sme paziti že ob predhodnem preizkusu tožbe. V nasprotnem primeru namreč do tihe prorogacije sploh ne bi moglo nikoli priti. Za presojo mednarodne pristojnosti so torej relevantne tako navedbe v tožbi (smiselno v predlogu za izvršbo), kot tudi v odgovoru na tožbo (smiselno v ugovoru zoper sklep o izvršbi). Povedano še drugače, sodišče se lahko že ob preizkusu tožbe (oziroma smiselno predloga za izvršbo) izreče za mednarodno nepristojno le, če zanesljivo ugotovi, da je izključno pristojno sodišče kakšne druge države članice EU oziroma da ni pristojno slovensko sodišče.

Posebna narava izvršbe na podlagi verodostojne listine je pomembna tudi v zvezi z

vprašanjem, katero sodišče je mednarodno pristojno za ta postopek. Pri izvršbi na podlagi verodostojne listine sta namreč v istem postopku združena postopek izdaje plačilnega naloga po ZPP in sama dovolitev oprave izvršbe, zato mora biti pristojnost slovenskega sodišča podana tako za odločanje o plačilnem nalogu, kot tudi za dovolitev izvršbe. Za dovolitev izvršbe je izključno pristojno sodišče države izvršitve sodne odločbe, medtem ko je pristojnost za odločanje o samem zahtevku pogojena z vrsto spora.

Trditveno in dokazno breme o obstoju razlogov za določitev pristojnosti je na upniku, vendar pa je treba tudi s tem v zvezi upoštevati posebnost postopka izvršbe na podlagi verodostojne listine, ko se verodostojna listina in pogodba, ki je temelj zahtevka, predlogu za izvršbo ne prilagata. Če dolжник pristojnosti slovenskega sodišča oporeka, je treba okoliščine, ki so pravno pomembne za to vprašanje, zanesljivo ugotoviti v pravnem postopku.

VSL Sklep I Ip 609/2023, 30. 5. 2023

41. člen (Predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine)

Pri obeh postopkih (tako pri tistem po 41. členu ZIZ kot pri tistem po 41.a členu ZIZ) pa velja določba prvega odstavka 61. člena ZIZ, kjer je predpisano, da znaša v meničnih (in čekovnih) sporih rok za ugovor tri dni.

VSK Sklep II Ip 211/2023, 24. 8. 2023

Predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine se po razveljavitvi sklepa o izvršbi obravnava kot tožba, ki je neizogibno nepopolna zaradi zakonske ureditve prehoda iz postopka izvršbe na podlagi verodostojne listine v pravdni postopek.

VSK Sodba Cpg 78/2023, 20. 6. 2023

Po Uredbi o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba Bruselj I bis toženec (oziroma smiselno dolжник) lahko, razen v primeru, ko je podana izključna pristojnost drugega sodišča, v mednarodno pristojnost sodišča določene države članice privoli tudi konkludentno. To posledično pomeni, da je tožbo treba vročiti tožencu v odgovor oziroma da sodišče na neobstoj mednarodne pristojnosti (razen pri izključni pristojnosti) ne sme paziti že ob predhodnem preizkusu tožbe. V nasprotnem primeru namreč do tihe prorogacije sploh ne bi moglo nikoli priti. Za presojo mednarodne pristojnosti so torej relevantne tako navedbe v tožbi (smiselno v predlogu za izvršbo), kot tudi v odgovoru na tožbo (smiselno v ugovoru zoper sklep o izvršbi). Povedano še drugače, sodišče se lahko že ob preizkusu tožbe (oziroma smiselno predloga za izvršbo) izreče za mednarodno nepristojno le, če zanesljivo ugotovi, da je izključno pristojno sodišče kakšne druge države članice EU oziroma da ni pristojno slovensko sodišče.

Posebna narava izvršbe na podlagi verodostojne listine je pomembna tudi v zvezi z vprašanjem, katero sodišče je mednarodno pristojno za ta postopek. Pri izvršbi na podlagi verodostojne listine sta namreč v istem postopku združena postopek izdaje plačilnega naloga po ZPP in sama dovolitev oprave izvršbe, zato mora biti pristojnost slovenskega sodišča podana tako za odločanje o plačilnem nalogu, kot tudi za dovolitev izvršbe. Za dovolitev izvršbe je izključno pristojno sodišče države izvršitve sodne odločbe, medtem ko je pristojnost za odločanje o samem zahtevku pogojena z vrsto spora.

Trditveno in dokazno breme o obstoju razlogov za določitev pristojnosti je na upniku, vendar pa je treba tudi s tem v zvezi upoštevati posebnost postopka izvršbe na podlagi verodostojne listine, ko se verodostojna listina in pogodba, ki je temelj zahtevka, predlogu za izvršbo ne prilagata. Če dolжник pristojnosti slovenskega sodišča oporeka, je treba okoliščine, ki so pravno pomembne za to

vprašanje, zanesljivo ugotoviti v pravnem postopku.

VSL Sklep I Ip 609/2023, 30. 5. 2023

41.a člen (Predlog za izvršbo na podlagi priložene menice)

Pri obeh postopkih (tako pri tistem po 41. členu ZIZ kot pri tistem po 41.a členu ZIZ) pa velja določba prvega odstavka 61. člena ZIZ, kjer je predpisano, da znaša v meničnih (in čekovnih) sporih rok za ugovor tri dni.

VSK Sklep II Ip 211/2023, 24. 8. 2023

42. člen (Potrdilo o izvršljivosti)

V sodni praksi je enotno stališče, da je vročitev s fikcijo veljavno opravljena le na naslovu, kjer stranka dejansko prebiva, saj v nasprotnem primeru ni realno pričakovanje, da se bo s pisanjem pravočasno seznanila in bo lahko uveljavljala svoje pravice v postopku.

VSL Sklep II Cp 648/2023, 11. 9. 2023

Upoštevanje načela formalne legalitete je izvršilno sodišče strogo vezano na izvršilni naslov, kar pomeni, da se ne sme spuščati v presojo njegove pravilnosti in zakonitosti. Takšen pomen tega načela sicer pravilno navaja tudi pritožba, prav tako ima dolžnik prav, da izvršilno sodišče mora presojati pravno upoštevne ugovorne razloge, med katere sodi tudi razlog, da odločba, na podlagi katere je bil izdan sklep o izvršbi, še ni izvršljiva. Vendar pa navedeno ne pomeni, da izvršilno sodišče lahko oziroma celo mora ugotavljati pravilnost danega potrdila o izvršljivosti na izvršilnem naslovu. Da temu ni tako, izhaja iz določb petega odstavka 40. člena ZIZ in 42. člena ZIZ. V petem odstavku 40. člena ZIZ je določeno, da mora upnik predlogu za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova priložiti izvršilni naslov in potrdilo o izvršljivosti v izvorniku ali prepisu, tujemu izvršilnemu naslovu pa listine, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji iz 13. člena tega zakona. Pristojnost v zvezi z izdajo oziroma razveljavitvijo potrdila o izvršljivosti odločbe je dalje urejena v prvem in drugem odstavku 42. člena ZIZ. Zakon določa: – da potrdilo o izvršljivosti da sodišče oziroma organ, ki je odločil o terjatvi na prvi stopnji (prvi odstavek 42. člena ZIZ) in – da neutemeljeno potrdilo o izvršljivosti iz prejšnjega odstavka razveljavi na predlog ali po uradni dolžnosti s sklepom sodišče oziroma organ, ki ga je izdal (drugi odstavek 42. člena ZIZ). Iz citiranih določb torej izhaja, da je tako za izdajo potrdila o izvršljivosti kot tudi za njegovo razveljavitev pristojno tisto sodišče oziroma organ, ki je izdal samo odločbo, v zvezi s katero se potrjuje izvršljivost.

Okoliščina, da je dolžnik vložil predlog za razveljavitev potrdila o pravnomočnosti izvršilnega naslova, je v ZIZ (ki se primarno uporablja v izvršilnem postopku) določena kot eden od razlogov, ki lahko utemeljijo odlog izvršbe.

VSL Sklep I Ip 554/2023, 24. 5. 2023

42.a člen (Potrdilo o izvršljivosti na podlagi Uredbe 2201/2003/ES, Uredbe 805/2004/ES, Uredbe 1896/2006/ES, Uredbe 861/2007/ES, Uredbe 4/2009/ES, Uredbe 1215/2012/EU, Uredbe 606/2013/EU, Uredbe 2016/1103/EU in Uredbe 2016/1104/EU ter na podlagi Uredbe 207/2009/ES, Uredbe 6/2002/ES, Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in Pogodbe o delovanju Evropske unije)

42.b člen (Priznanje in izvršitev tuje odločbe, tuje poravnave ali tuje javne

listine)

a42.b člen (Priznanje in izvršitev po Uredbi 1215/2012/EU in Uredbi 606/2013/EU)

42.c člen (Popravek in razveljavitev potrdila o izvršljivosti)

Če dolžnik zanika obstoj temelja za nastanek terjatve, mu dokazov o tem v izvršilnem postopku ni treba predlagati, saj je dokazno breme o tem na upniku in ne na dolžniku. Če dokaze predlaga, pa pri tem ne veljajo nobene omejitve glede izbora dokaznih sredstev. Ugovorna navedba dolžnice, da "upniku ne dolguje ničesar" po presoji pritožbenega sodišča predstavlja zanikanje obstoja obligacijskega razmerja med njo in upnikom, na podlagi katerega bi naj upniku dolgovala terjatev navedeno v predlogu za izvršbo. Nadaljnje ugovorne navedbe, ki se nanašajo na domnevno nasprotno terjatev dolžnice do upnika, ki jo bo uveljavljala z nasprotno tožbo, pa na zanikanje obstoja prvotnega razmerja (ki ga upnik zatrjuje v predlogu in na katerem temelji sklep o izvršbi), po presoji pritožbenega sodišča ne vplivajo, saj iz ugovornih navedb ni mogoče sklepati, da gre za medsebojne terjatve in obveznosti iz istega obligacijskega razmerja.

VSM Sklep I Ip 523/2023, 13. 9. 2023

43. člen (Umik in omejitev predloga)

1. Splošno

Utemeljene so pritožbene navedbe o zmotnem materialnopravnem stališču sodišča prve stopnje, da je vložitev novega predloga za izvršbo v obravnavani zadevi (I 494/2023) nedopustna zaradi pravnomočno odločene stvari (res iudicata), ki naj bi jo predstavljala pravnomočno ustavljen prvotni izvršilni postopek (I 350/2021). Sodišče prve stopnje je namreč izvršilni postopek I 350/2021 ustavilo zaradi upničinega umika (z dne 4. 7. 2022) po prvem odstavku 43. člena ZIZ – postopek je torej ustavilo v skladu s tretjim odstavkom 43. člena ZIZ iz procesnega razloga in ni sprejelo vsebinske odločitve (ne gre za materialno pravnomočnost). Upnica zato lahko v skladu s četrtem odstavkom 43. člena ZIZ po umiku predloga brez omejitve vloži nov predlog za izvršbo.

VSC Sklep I Ip 306/2023, 30. 11. 2023

V pritožbi zatrjevanega plačanega računa ni v predlogu za izvršbo, tako po številki kot po znesku, zato ga upnik ne izterjuje. Dolžnik ne izpodbija ugotovitve sodišča prve stopnje, da je plačal 127,74 EUR, za kar je upnik delno umaknil predlog za izvršbo.

VSC Sklep II Ip 267/2023, 9. 11. 2023

Glede pritožbenih navedb, da je pričakovati, da bi sodišče prve stopnje ob vsakem delnem plačilu stranke obvestilo o tem, koliko še znaša dolžnikov dolg, in je zaradi izostanka takšnega obvestila upničin poziv v utesnitvenem predlogu upravičen, pa sodišče druge stopnje odgovarja, da more sodišče okviru določbe 3. člena ZIZ preprečiti, da se izvršba opravi v večjem obsegu, kot je treba za poplačilo terjatve, in skrbeti, da upnik z izvršbo ni poplačan več, kot mu gre po izvršilnem naslovu, ni pa dolžno ob vsakem delnem plačilu stranke obveščati koliko še znaša dolžnikov dolg.

VSM Sklep I Ip 302/2023, 26. 6. 2023

Ker je druga upnica tekom predmetnega izvršilnega postopka umrla, je sodišče kot stranko v procesnem smislu pravilno označilo: dediči po pokojni, saj po podatkih spisa sklep o dedovanju še ni

bil izdan ter novi upnik/i še niso vstopili v predmetni izvršilni postopek.

Niti ZIZ niti ZPP ne vsebujeta določbe, da bi lahko pasivno legitimirana stranka predlagala ustavitev postopka. Skladno z določbo prvega odstavka 43. člena ZIZ lahko v izvršilnem postopku predlaga ustavitev postopka samo upnik. Ker dolžnik, kot je že bilo pojasnjeno, v procesnem smislu nima položaja upnika, je sodišče prve stopnje utemeljeno njegov predlog za ustavitev izvršilnega postopka zavrglo.

VSC Sklep I Ip 76/2023, 19. 4. 2023

2. Umik s privolitvijo dolžnika

44. člen (Sklep o izvršbi)

Po Uredbi o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba Bruselj I bis toženec (oziroma smiselno dolžnik) lahko, razen v primeru, ko je podana izključna pristojnost drugega sodišča, v mednarodno pristojnost sodišča določene države članice privoli tudi konkludentno. To posledično pomeni, da je tožbo treba vročiti tožencu v odgovor oziroma da sodišče na neobstoj mednarodne pristojnosti (razen pri izključni pristojnosti) ne sme paziti že ob predhodnem preizkusu tožbe. V nasprotnem primeru namreč do tihe prorogacije sploh ne bi moglo nikoli priti. Za presojo mednarodne pristojnosti so torej relevantne tako navedbe v tožbi (smiselno v predlogu za izvršbo), kot tudi v odgovoru na tožbo (smiselno v ugovoru zoper sklep o izvršbi). Povedano še drugače, sodišče se lahko že ob preizkusu tožbe (oziroma smiselno predloga za izvršbo) izreče za mednarodno nepristojno le, če zanesljivo ugotovi, da je izključno pristojno sodišče kakšne druge države članice EU oziroma da ni pristojno slovensko sodišče.

Posebna narava izvršbe na podlagi verodostojne listine je pomembna tudi v zvezi z vprašanjem, katero sodišče je mednarodno pristojno za ta postopek. Pri izvršbi na podlagi verodostojne listine sta namreč v istem postopku združena postopek izdaje plačilnega naloga po ZPP in sama dovolitev oprave izvršbe, zato mora biti pristojnost slovenskega sodišča podana tako za odločanje o plačilnem nalogu, kot tudi za dovolitev izvršbe. Za dovolitev izvršbe je izključno pristojno sodišče države izvršitve sodne odločbe, medtem ko je pristojnost za odločanje o samem zahtevku pogojena z vrsto spora.

Trditveno in dokazno breme o obstoju razlogov za določitev pristojnosti je na upniku, vendar pa je treba tudi s tem v zvezi upoštevati posebnost postopka izvršbe na podlagi verodostojne listine, ko se verodostojna listina in pogodba, ki je temelj zahtevka, predlogu za izvršbo ne prilagata. Če dolžnik pristojnosti slovenskega sodišča oporeka, je treba okoliščine, ki so pravno pomembne za to vprašanje, zanesljivo ugotoviti v pravnem postopku.

VSL Sklep I Ip 609/2023, 30. 5. 2023

Sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine ima dvojno pravno naravo, saj sodišče hkrati izda plačilni nalog v smislu 431. člena ZPP in tudi dovoli izvršbo (tretji odstavek 44. člena ZIZ). Glede na to upnik šele s pravnomočnostjo in izvršljivostjo sklepa o izvršbi pridobi izvršilni naslov in se zato izvršba na podlagi verodostojne listine lahko začne opravljati šele po pravnomočnosti in izvršljivosti sklepa o izvršbi.

Upnik pred začetkom stečajnega postopka nad dolžnikom še ni pridobil ločitvene pravice, saj v zemljiški knjigi še ni prišlo do zaznambe izvršbe.

VSL Sklep I Ip 261/2023, 31. 3. 2023

44.a člen (Določitev izvršitelja)

44.b člen (Določitev pooblaščenega udeleženca trga vrednostnih papirjev)

Ni relevantne sodne prakse.

45. člen (Vročitev sklepa o izvršbi)

Sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine ima dvojno pravno naravo, saj sodišče hkrati izda plačilni nalog v smislu 431. člena ZPP in tudi dovoli izvršbo (tretji odstavek 44. člena ZIZ). Glede na to upnik šele s pravnomočnostjo in izvršljivostjo sklepa o izvršbi pridobi izvršilni naslov in se zato izvršba na podlagi verodostojne listine lahko začne opravljati šele po pravnomočnosti in izvršljivosti sklepa o izvršbi.

Upnik pred začetkom stečajnega postopka nad dolžnikom še ni pridobil ločitvene pravice, saj v zemljiški knjigi še ni prišlo do zaznambe izvršbe.

VSL Sklep I Ip 261/2023, 31. 3. 2023

46. člen (Izvršba na podlagi nepravnomočnega sklepa)

47. člen (Meje izvršbe)

48. člen (Čas izvršbe)

Ni relevantne sodne prakse.

49. člen (Ravnanje izvršitelja)

50. člen (Izvršba v prostoru pravne osebe)

51. člen (Pomoč policije)

52. člen (Nepravilnosti pri opravljanju izvršbe)

Sodišče prve stopnje je pravilno povzelo določbo 38.a člena Pravilnika, ki določa, da pomočnik izvršitelja rubež premičnih stvari dolžnika in cenitev zarubljenih stvari samostojno opravi šele potem, ko izvršitelj izvede dejanja, ki jih opravi v skladu z 72. in 73. členom Pravilnika, tj. vroči sklep o izvršbi (kar v predmetni zadevi ni relevantno, saj je bil sklep o izvršbi dolžniku že vročen) in osebe iz prvega odstavka 53. člena Pravilnika (tj. dolžnika, če tega ni, pa njegovega zastopnika ali pooblaščenca), če so navzoče, pozove k plačilu zneska, izračunanega v skladu z 71. členom Pravilnika. Vendar pa upnik utemeljeno opozarja, da je sodišče pri uporabi citiranih določb spregledalo, da je izvršitelj pred rubežem (in torej preden lahko rubež in cenitev zarubljenih stvari samostojno opravi pomočnik izvršitelja) dolžnika oziroma njegovega zastopnika ali pooblaščenca k

plačilu dolžan pozvati le, če so te osebe navzoče. V obravnavani zadevi pa dolžnik v času rubeža ni bil navzoč.

Ker v takšnih okoliščinah torej ni obstajala obveznost izvršitelja, da (nenavzočega) dolžnika oziroma (nenavzoče) osebe iz prvega odstavka 53. člena Pravilnika pred izvedbo rubeža pozove k prostovoljni izpolnitvi obveznosti, ni bilo ovire, da pomočnik izvršitelja ne bi samostojno, brez prisotnosti izvršitelja, opravil fizičnega rubeža in cenitve dolžnikovega osebnega vozila. Za to je imel namreč izrecno pooblastilo v 2. in 3. alineji drugega odstavka 38.a člena Pravilnika. Na podlagi izrecne določbe četrtega odstavka 82. člena ZIZ je rubež dopustno opraviti tudi, če dolžnik ni navzoč. Glede na dejstvo, da se je zarubljeni avtomobil nahajal na prostem, kar izhaja iz poročilu izvršitelja priloženih fotografij, pa tudi ni bilo drugih ovir, zaradi katerih pomočnik izvršitelja rubeža in cenitve ne bi smel opraviti.

VSM Sklep I Ip 519/2023-2, 27. 12. 2023

Stranka ali udeleženec v postopku lahko z vlogo zahteva od sodišča, naj odpravi nepravilnost, ki jo je izvršitelj ali druga oseba, ki sodeluje v postopku, storila pri opravljanju izvršbe.

VSC Sklep I Ip 86/2023, 19. 4. 2023

Drži sicer, da so na račun sodišča založena sredstva iz naslova predujma premoženje dolžnika. Vendar pa je treba upoštevati, da razmerje med sodiščem, ki opravlja izvršbo, in dolžnikom, ki je založil predujem po drugem odstavku 225. člena ZIZ, ni civilnopravno razmerje. Gre za pravno razmerje, ki je izrazito formalizirano, predmet tega razmerja pa ni terjatev, s katero bi bilo mogoče kakorkoli razpolagati, temveč gre od trenutka, ko je izdan sklep o dolžnosti založitve predujma, še izključno za tehnično izvršitev sklepa. Ob morebitni neizvršitvi sklepa zato dolžnik izvršilnega postopka tudi nima na voljo pravnih sredstev, kakršne imajo sicer v pravnih razmerjih na voljo upniki (na primer tožba v pravnem postopku), temveč ima na voljo le pravno sredstvo znotraj izvršilnega postopka za sanacijo svojega položaja (zahteva za odpravo nepravilnosti pri opravljanju izvršbe po 52. členu ZIZ). Sodišče torej sploh ni dolžnikov dolžnik, ampak je organ, ki opravlja izvršbo. Opravljati pa jo mora v skladu z zakonom in na podlagi odločb (sklepov in odredb), ki jih predvideva zakon.

Od trenutka nakazila predujma na račun sodišča tako dolžnik z njim ne more več na noben način razpolagati, temveč so ta sredstva namenjena izključno prisilni opravi po izvršilnem naslovu dolgovanega nadomestnega dejanja. Sodišče lahko zato založena sredstva uporabi izključno v ta namen, morebitni presežek, ki se pokaže šele po pravnomočnosti sklepa o dokončni višini stroškov, mora sodišče vrniti na račun dolžnika. Ko enkrat morebitni ostanek predujma prispe na dolžnikov račun, pa lahko vsak upnik, ki ima denarno terjatev do istega dolžnika, nanj tudi poseže z izvršbo. Tako kot to lahko stori tudi glede ostalih dolžnikovih denarnih sredstev pri organizacijah za plačilni promet, za katera niso določena kakšna izvzetja ali omejitve izvršbe.

VSL Sklep I Ip 3/2023, 7. 2. 2023

53. člen (Ugovor kot edino dolžnikovo pravno sredstvo)

1. Splošno

Zmotno je stališče pritožbe, da dolžnik kriterijem obrazloženosti ugovora ni zadostil. Sodišče prve stopnje je pravilno ugotovilo, da je dolžnik, ki sicer ni zanimal pravnoposlovnega razmerja z upnikom, s tem, ko je navedel, da mu upnik ni predal že plačanega vozila, in na tej podlagi utemeljeval svoje nasprotovanje zahtevku za plačilo upnikove terjatve, zatrjeval negativno dejstvo, v zvezi s katerim mu v postopku izvršbe na podlagi verodostojne listine, da bi se ugovor štel kot obrazložen, dokazov ni treba predlagati (sklep VSRS II Ips 751/2006). Trditveno in dokazno breme glede dejstev, na katerih utemeljuje obstoj terjatve, katere plačilo zahteva s predlogom za izvršbo na podlagi

verodostojne listine, namreč nosi upnik, niti določba drugega odstavka 53. člena ZIZ v zvezi s prvim odstavkom 61. člena ZIZ niti določba drugega odstavka 61. člena ZIZ pa dokaznega bremena ne prerazporejata (sklep VSRS II Ips 751/2006). Upnik glede na naravo in tehnične značilnosti predloga za izvršbo na podlagi verodostojne listine navedb v zvezi s temeljem svoje terjatve v predlogu za izvršbo ni podal. V tej fazi postopka zato še niti ni omogočena presoja, ali dejstva, ki jih je v ugovoru zatrjeval dolžnik, predstavljajo pravno pomembna dejstva, s katerimi lahko dolžnik uspešno nasprotuje upnikovemu zahtevku. To presojo, kakor tudi presojo, ali so dolžnikove ugovorne navedbe utemeljene, ali jih vsebina v dokaz predloženih listin potrjuje in ali je torej utemeljeno dolžnikovo zavzemanje za zavrnitev upnikovega zahtevka, bo namreč sodišče lahko opravilo šele v nadaljnjem pravnem postopku, potem ko bo upnik podal ustrezne navedbe o dejstvih, ki utemeljujejo njegov zahtevek, in zanje predložil dokaze. Pri tem pa bo dolžnik, potem ko se bo seznanil z dejstvi in dokazi, na katerih upnik utemeljuje svoj zahtevek, v skladu s procesnimi pravili svoje ugovore in dokaze zanje lahko tudi še dopolnil.

VSM Sklep II Ip 675/2023, 8. 11. 2023

Predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine se po razveljavitvi sklepa o izvršbi obravnava kot tožba, ki je neizogibno nepopolna zaradi zakonske ureditve prehoda iz postopka izvršbe na podlagi verodostojne listine v pravdni postopek.

VSK Sodba Cpg 78/2023, 20. 6. 2023

2. Vročanje ugovora v odgovor

54. člen (Pristojnost)

55. člen (Razlogi za ugovor)

1. Splošno

Glede na 2. alinejo prvega odstavka ZNP-1 je pravilen materialnopравни zaključek sodišča prve stopnje, da obravnavana zadeva (s sklepom o izvršbi je bila dovoljena izvršba za izterjavo preživnine) predstavlja nujno zadevo po 83. členu ZS. Ker po drugem odstavku 83. člena ZS v takih zadevah roki med poletnim poslovanjem tečejo, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da je ugovor, vložen 1. 9. 2023 zoper sklep o izvršbi, ki ga je dolžnik prejel 26. 7. 2023, vložen po preteku osem dnevnega ugovornega roka (ki se je iztekel z dnem 3. 8. 2023), vložen po preteku osem dnevnega ugovornega roka (ki se je iztekel z dnem 3. 8. 2023) in je zato prepozen (343. člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ). Sodišče prve stopnje je zato dolžnikov ugovor pravilno zavrglo (četrti odstavek 58. člena ZIZ).

VSC Sklep I Ip 275/2023, 23. 11. 2023

Namen sodnih penalov je brez izvršbe doseči izpolnitev dolžnikove obstoječe nedenarne obveznosti, ta namen pa po naravi stvari odpade, če nedenarne obveznosti ni več, zlasti pa v primeru, kot je podan, če se torej izkaže, da je dolžnikova obveznost od samega začetka temeljila na upnični nezakoniti posesti, ki je bila tedaj torej varovana zgolj z namenom vzpostavitve mirnih posestnih odnosov med strankama, ne pa tudi prisojena na podlagi meritorne presoje samih pravic strank na stvari.

VSL Sklep I Ip 728/2023, 22. 8. 2023

Dolžnik neutemeljeno vztraja pri ugovoru litispence. Pritožbeno sodišče soglaša z obrazložitvijo sodišča prve stopnje, da pogoji za upoštevanje litispence niso izpolnjeni (točka 8 in 9 obrazložitve), saj se litispence v izvršilnem postopku nanaša na zahtevek za izvršbo, ki ga

postavi upnik v predlogu za izvršbo. Upošteva je pojasnjeno hkrati ne smeta teči izvršilna postopka, ki sta identična glede strank, dolžnikove obveznosti in predlaganega izvršilnega sredstva ali predmeta. Navedeno pomeni, da čeprav je upnik neposredno že posegel na pokojnino dolžnika v Republiki Avstriji, to ni ovira, da ne bi zaradi poplačila celotne terjatve v izvršbi posegel na premoženje, ki ga ima dolžnik v Republiki Sloveniji.

VSM Sklep I Ip 268/2023, 23. 6. 2023

Iz obvestila sodišču o opravljeni vročitvi - vročilnice v izvršilnem spisu izhaja, da je bil sklep o izvršbi drugi dolžnici vročen s fikcijo vročitve skladno z določilom tretjega in četrtega odstavka 142. člena ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ. Vročevalec je dne 17. 10. 2022 v hišnem predalčniku na naslovu druge dolžnice pustil obvestilo kje se pisanje nahaja in navedbo roka 15 dni, v katerem mora naslovnik pisanje dvigniti. Ker naslovnik pisanja v tem roku ni prevzel, je vročevalec dne 3. 11. 2022 pismo pustil v hišnem predalčniku. S potekom 15-dnevnega roka, šteto do dne 17. 10. 2022, se je z dnem 1. 11. 2022 štela vročitev za opravljeno. Dejstvo, da je bil 1. 11. 2022 praznik, tega ne spremeni. Vrhovno sodišče RS je namreč dne 14. 1. 2015 sprejelo načelno pravno mnenje v zvezi z institutom fikcije vročitve, ki mu sledi tudi sodna praksa, in zavzelo stališče, da se pri izteku roka iz četrtega odstavka 142. člena ZPP ne upošteva določbe četrtega odstavka 111. člena ZPP, po katerem se, če je zadnji dan roka sobota, nedelja, praznik ali drug dela prost dan, ki ga določa zakon o praznikih, izteče rok s pretekom prvega prihodnjega delovnika. To pomeni, da lahko fikcija vročitve nastopi tudi na soboto, nedeljo, praznik, ki je dela prost dan, ali na drug dela prost dan v Republiki Sloveniji.

VSM Sklep II Ip 61/2023, 10. 2. 2023

2. Ugovor glede izvršilnega naslova - listina ni izvršilni naslov, odločba je razveljavljena, odpravljena ali spremenjena - in obsega terjatve

Upošteva je načelo formalne legalitete je izvršilno sodišče strogo vezano na izvršilni naslov, kar pomeni, da se ne sme spuščati v presojo njegove pravilnosti in zakonitosti. Takšen pomen tega načela sicer pravilno navaja tudi pritožba, prav tako ima dolžnik prav, da izvršilno sodišče mora presojati pravno upoštevne ugovorne razloge, med katere sodi tudi razlog, da odločba, na podlagi katere je bil izdan sklep o izvršbi, še ni izvršljiva. Vendar pa navedeno ne pomeni, da izvršilno sodišče lahko oziroma celo mora ugotavljati pravilnost danega potrdila o izvršljivosti na izvršilnem naslovu. Da temu ni tako, izhaja iz določb petega odstavka 40. člena ZIZ in 42. člena ZIZ. V petem odstavku 40. člena ZIZ je določeno, da mora upnik predlogu za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova priložiti izvršilni naslov in potrdilo o izvršljivosti v izvorniku ali prepisu, tujemu izvršilnemu naslovu pa listine, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji iz 13. člena tega zakona. Pristojnost v zvezi z izdajo oziroma razveljavitvijo potrdila o izvršljivosti odločbe je dalje urejena v prvem in drugem odstavku 42. člena ZIZ. Zakon določa: – da potrdilo o izvršljivosti da sodišče oziroma organ, ki je odločil o terjatvi na prvi stopnji (prvi odstavek 42. člena ZIZ) in – da neutemeljeno potrdilo o izvršljivosti iz prejšnjega odstavka razveljavi na predlog ali po uradni dolžnosti s sklepom sodišče oziroma organ, ki ga je izdal (drugi odstavek 42. člena ZIZ). Iz citiranih določb torej izhaja, da je tako za izdajo potrdila o izvršljivosti kot tudi za njegovo razveljavitev pristojno tisto sodišče oziroma organ, ki je izdal samo odločbo, v zvezi s katero se potrjuje izvršljivost.

Okoliščina, da je dolžnik vložil predlog za razveljavitev potrdila o pravnomočnosti izvršilnega naslova, je v ZIZ (ki se primarno uporablja v izvršilnem postopku) določena kot eden od razlogov, ki lahko utemeljijo odlog izvršbe.

VSL Sklep I Ip 554/2023, 24. 5. 2023

3. Ugovor pobota

4. Ugovorni razlog stečaja oziroma prisilne poravnave

5. Ugovor zastaranja

Sodišče prve stopnje se je natančno in pravilno opredelilo do ugovora zastaranja glavnice in t. i. pravih judikatnih zakonskih zamudnih obresti in navedlo pravilno materialnopravno podlago. Pravilno je obrazložilo, da ima upnikova terjatev naravo judikatne terjatve in da je desetletni zastaralni rok za zastaranje judikatnih terjatev začel teči naslednji dan po pravnomočni ustavitvi izvršilnega postopka in do upnikove vložitve ponovnega izvršilnega predloga v obravnavani izvršilni zadevi še ni potekel (336. in 356. člen OZ). Zaradi specifične narave sklepa o izvršbi na podlagi verodostojne listine, ki je kombinirani postopek izdaje plačilnega naloga in hkratne dovolitve izvršbe, v takem primeru namreč zastaranje ne začne teči že takoj po pravnomočnosti sklepa o izvršbi, temveč (še) tedaj, ko je izvršilni postopek na podlagi verodostojne listine pravnomočno končan.

Predmet pritožbenega preizkusa je le odločitev sodišča prve stopnje o dolžnikovem ugovoru glede tistih dejstev, ki jih je dolžnik zatrjeval že v ugovoru zoper sklep o izvršbi. V pritožbenem postopku prvič uveljavljana dejstva glede upnikove neaktivnosti v predhodnem izvršilnem postopku, zato ne morejo biti upoštevna, saj gre za nedopustno pritožbeno novoto (prvi odstavek 337. člena ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ).

VSC Sklep I Ip 286/2023, 16. 11. 2023

Obveznost hipotekarnega dolžnika preneha, če in ko preneha zavarovana terjatev, saj zastaviteljeva obveznost za tuj dolg ni odvisna od obstoja odgovornosti glavnega dolžnika za ta dolg, temveč od obstoja samega dolga. Ker je bilo zastaranje terjatve glavnega dolžnika s prijavo v stečajni postopek pretrgano in je takrat zastaralni rok začel teči znova, terjatev iz izvršilnega naslova še ni zastarala. Res doslej o zastaranju terjatve zoper zastavitelja ni bilo izrecne sodne prakse, oziroma se ta praksa nanaša le na poroka, vendar sta položaja poroka in zastavnega dolžnika (ki ni hkrati tudi glavni dolžnik) v bistvenem podobna. Oba odgovarjata za tuj dolg, odgovornost obeh je akcesorna, razlika je le v tem, da je odgovornost zastavnega dolžnika po višini omejena na zastavljeno nepremičnino.

VSK Sklep II Ip 255/2023, 21. 9. 2023

V postopku izvršbe se določba 319. člena ZPP o prepovedi ponovnega sojenja o isti stvari uporablja smiselno (15. člen ZIZ). Izvršbo je namreč mogoče voditi vse dokler upnik ni poplačan. Tako iz različnih razlogov neuspešno zaključen izvršilni postopek ne more biti v procesnem smislu ovira za ponovno vodenje izvršilnega postopka zoper dolžnika z novim ali istim izvršilnim sredstvom. V prejšnjem postopku do poplačila zneska, ki se izterjuje v tej zadevi, ni prišlo (dolžnica tega niti ne trdi), zato tudi iz tega razloga negativna procesna predpostavka ni podana. Upnik lahko, če njegova terjatev ni poplačana, vloži nov predlog za izvršbo za izterjavo te terjatve, in sicer tudi na sredstva in predmete, na katerih morebitna prejšnja izvršba ni bila uspešna. Navedeno po pojasnjenem ne predstavlja kršitve ponovnega sojenja o isti stvari.

VSL Sklep I Ip 935/2023, 13. 9. 2023

Sodna praksa je že zavzela stališče, da je potrebno, ob upoštevanju časovnih meja pravnomočnosti sodne odločbe, razmejiti prave judikatne terjatve, ki zastarajo v desetih letih, od tistih, ki predstavljajo občasne terjatve, ki zastarajo v roku, določenem za zastaranje občasnih terjatev.

VSC Sklep I Ip 70/2023, 24. 5. 2023

Za notarski zapis se analogno uporablja 356. člen OZ in tako terjatev, ki izvira iz notarskega zapisa, zastara v desetih letih. Medtem ko je za zamudne obresti treba uporabiti drugi odstavek 356. člena OZ, po katerem vse občasne terjatve, ki izvirajo iz odločb ali poravnav in zapadejo v bodoče,

zastarajo v roku, določenem za zastaranje občasnih terjatev.

Pravno zmotno dolžnica v pritožbi napada ugotovitev sodišča prve stopnje, da z notarskim zapisom SV 02 z dne 16. 11. 2010, ni prišlo do prevzema dolga v višini 400.000,00 EUR s strani B. A. Pogodba o prevzemu dolga je namreč pogodba med dolžnikom in prevzemnikom, v katero je privolil upnik in na podlagi katere prevzemnik stopi na mesto prvotnega dolžnika, s čimer je slednji prost obveznosti. Z notarskim zapisom SV 02, ki so ga sklenili takratni upnik, posojilodajalec E. E., posojilojemalec A. A. in B. A., pa so se pogodbeni stranke dogovorile, da B. A. pristopi k posojilni pogodbi kot solidarni porok in plačnik, pri čemer odgovarja za polovico obveznosti po posojilni pogodbi, to je za znesek v višini 400.000,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Hkrati se je B. A. zavezal, da bo v zavarovanje celotne navedene svoje obveznosti ustanovil hipoteko na svojih nepremičninah. Sodišče prve stopnje je zato pravilno ugotovilo, da se z notarskim zapisom SV 02, obveznost glavnega dolžnika ni v ničemer zmanjšala. Šlo je le za dodatno zavarovanje oziroma utrditev dela obveznosti iz izvršilnega naslova.

F. A. res ni kot dolžnica označena v izvršilnem naslovu, kar pa še ne pomeni, da je izvršba zoper njo nedopustna. Položaja izvršilnega dolžnika namreč nima le obligacijski dolžnik, temveč tudi realni oziroma hipotekarni dolžnik, ki za upnikovo terjatev jamči z zastavljeno nepremičnino, pa čeprav ni hkrati tudi osebni dolžnik. Takšen hipotekarni dolžnik upniku ni dolžan izpolniti obveznosti, je pa dolžan dopustiti izvršbo na svojo nepremičnino, zaradi poplačila zavarovane terjatve, in sicer tako v primeru, če jo je, z neposredno izvršljivim notarskim zapisom za tuj dolg zastavil sam, kot tudi, če je postal lastnik zastavljene nepremičnine po zaznambi neposredne izvršljivosti notarskega zapisa v zemljiški knjigi.

V načelu, to je, če ni izpolnjen pogoj nekrivdne nezmožnosti ugotovitve pravno pomembnih dejstev, je izvedba dokazov namenjena le dokazovanju že konkretno zatrjevanih dejstev in ne šele njihovem odkrivanju (prepoved t. i. informativnega dokaza).

VSL Sklep I Ip 234/2023, 4. 4. 2023

6. Ugovor pri izvršbi na podedovano premoženje

7. Ugovor pri izvršbi terjatve v tuji valuti

8. Ugovor, da terjatev še ni zapadla - predčasna zapadlost, upnik je izpolnitev odložil za čas, ki še ni potekel

Stranke sodne poravnave so se dogovorile za odstop od načela sočasnosti izpolnitve, saj so izpolnitveno fazo razdelile na dva dela: najprej izpolnita dolžnika, tej izpolnitvi pa isti dan, a kasneje, sledi še izpolnitev upnika.

Iz sodne poravnave ne izhaja, da bi bila obveznost dolžnikov vezana na poprejšnjo izpolnitev kakšne upnikove obveznosti ali na kakšen drug pogoj, prav tako ne gre za vzajemni obveznosti. Je pa mogoče ugotoviti nasprotno, torej da je dolžnost upnika, da poda soglasje za priklop električne energije, vezana na predhodno nakazilo dolžnih zneskov s strani dolžnikov na fiduciarni račun upnikovega pooblaščenca. Zmotno je zato sklicevanje dolžnikov na drugi in tretji odstavek 20. člena ZIZ oziroma so neutemeljene njune navedbe, da naj bi upnik najkasneje dne 21. 7. 2021 izrecno izjavil, da soglasja za priklop električne energije nima namena podati. To dejstvo, tudi če bi se izkazalo za resnično, namreč na zapadlost obveznosti dolžnikov ne vpliva.

Res iz sodne poravnave tudi izhaja, da bo pooblaščenec upnika le-temu s strani dolžnikov prejete zneske nakazal šele potem, ko bo upnik podal soglasje za priklop električne energije na odjemno mesto, vendar pa tudi to v ničemer ne spremeni ugotovitve, da sta po izvršilnem naslovu svojo obveznost najprej dolžna izpolniti dolžnika – s tem, da dolžne zneske nakažeta na fiduciarni račun upnikovega pooblaščenca, s čimer nastopi obveznost upnika, da poda soglasje za priklop

električne energije, ko to izpolni, pa mu lahko njegov pooblaščenec nakaže s strani dolžnikov prejete zneske.

VSL Sklep I Ip 207/2023, 22. 3. 2023

9. Ugovor pri izvršitvi delovne odločbe

10. Ugovor izpolnitve obveznosti oziroma prenehanja obveznosti

Procesnoppravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upoštevaje 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku (prim. 76. člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ), pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzemna družba (šesti odstavek 580. člena ZGD-1). ZIZ je v 24. členu procesni predpis, prav tako 80. člen ZPP, sicer pa je prenos terjatve urejen v materialnopravnih predpisih. Procesno pravo je odraz materialnopravnih upravičenj (tako sklep VSL sklep II Ip 423/2018) in je namenjeno uveljavitvi teh materialnopravnih upravičenj. Neutemeljeno je zato pritožbeno zatrjevanje, da se 580. člen ZGD-1 nanaša le na materialnopravna razmerja. Prav tako v tem postopku ni šlo za nikakršno ugotavljanje dejstev, ki jih ne bi bilo mogoče izkazati s kvalificiranimi listinami, zaradi česar naj instrumentarij izvršilnega postopka ne bi bil primeren, pač pa je ugotavljanje dejstva prehoda terjatve na novega upnika v tem postopku pravzaprav ravno zaradi nespornega dejstva pripojitve in znanih pravnih posledic le-te precej preprosto.

Pritožba ni utemeljena v delu, v katerem dolžnik uveljavlja, da je utemeljeno ugovarjal, da je bila terjatev delno poplačana v stečajnem postopku, kar je sodišče prve stopnje obravnavalo kot ugovor po izteku roka. V tem delu ugovora je dolžnik skopo trdil le, da se je terjatev upnika poplačala že iz prodaje premoženja stečajnega dolžnika in glede na to, da je bila terjatev prenesena na novega upnika, je morala obstajati s tem v zvezi tudi spremljajoča dokumentacija, ki dokazuje višino same terjatve. Te ugovorne trditve je tudi po presoji višjega sodišča sodišče prve stopnje pravilno zavrnilo z obrazložitvijo, da dolžnik v ugovoru niti ni trdil, v kakšni višini naj bi bila predmetna terjatev poplačana, niti na podlagi katerih prodaj stanovanj v stečajnem postopku, niti kdaj naj bi upnik prejel poplačilo ter da je takšen ugovor (pre)pavšalen in ne ustreza standardu obrazloženosti.

VSL Sklep I Ip 1249/2023, 7. 11. 2023

11. Ugovor v postopku zavarovanja

12. Ugovor glede predmeta izvršbe (7. točka)

Dolžnik neutemeljeno vztraja pri ugovoru litispence. Pritožbeno sodišče soglaša z obrazložitvijo sodišča prve stopnje, da pogoji za upoštevanje litispence niso izpolnjeni (točka 8 in 9 obrazložitve), saj se litispence v izvršilnem postopku nanaša na zahtevek za izvršbo, ki ga postavi upnik v predlogu za izvršbo. Upošteva je pojasnjeno hkrati ne smeta teči izvršilna postopka, ki sta identična glede strank, dolžnikove obveznosti in predlaganega izvršilnega sredstva ali predmeta. Navedeno pomeni, da čeprav je upnik neposredno že posegel na pokojnino dolžnika v Republiki Avstriji, to ni ovira, da ne bi zaradi poplačila celotne terjatve v izvršbi posegel na premoženje, ki ga ima dolžnik v Republiki Sloveniji.

VSM Sklep I Ip 268/2023, 23. 6. 2023

13. Ugovorni razlog pri izterjavi preživninske terjatve

14. Ugovor družbenika, delničarja

15. Ugovor, da terjatev ni prešla na upnika oziroma obveznost ni prešla na dolžnika (12. točka)

Procesnoppravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upoštevaje 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku (prim. 76. člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ), pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzemna družba (šesti odstavek 580. člena ZGD-1). ZIZ je v 24. členu procesni predpis, prav tako 80. člen ZPP, sicer pa je prenos terjatve urejen v materialnopravnih predpisih. Procesno pravo je odraz materialnopravnih upravičenj (tako sklep VSL sklep II Ip 423/2018) in je namenjeno uveljavitvi teh materialnopravnih upravičenj. Neutemeljeno je zato pritožbeno zatrjevanje, da se 580. člen ZGD-1 nanaša le na materialnopravna razmerja. Prav tako v tem postopku ni šlo za nikakršno ugotavljanje dejstev, ki jih ne bi bilo mogoče izkazati s kvalificiranimi listinami, zaradi česar naj instrumentarij izvršilnega postopka ne bi bil primeren, pač pa je ugotavljanje dejstva prehoda terjatve na novega upnika v tem postopku pravzaprav ravno zaradi nespornega dejstva pripojitve in znanih pravnih posledic le-te precej preprosto.

Pritožba ni utemeljena v delu, v katerem dolžnik uveljavlja, da je utemeljeno ugovarjal, da je bila terjatev delno poplačana v stečajnem postopku, kar je sodišče prve stopnje obravnavalo kot ugovor po izteku roka. V tem delu ugovora je dolžnik skopo trdil le, da se je terjatev upnika poplačala že iz prodaje premoženja stečajnega dolžnika in glede na to, da je bila terjatev prenesena na novega upnika, je morala obstajati s tem v zvezi tudi spremljajoča dokumentacija, ki dokazuje višino same terjatve. Te ugovorne trditve je tudi po presoji višjega sodišča sodišče prve stopnje pravilno zavrnilo z obrazložitvijo, da dolžnik v ugovoru niti ni trdil, v kakšni višini naj bi bila predmetna terjatev poplačana, niti na podlagi katerih prodaj stanovanj v stečajnem postopku, niti kdaj naj bi upnik prejel poplačilo ter da je takšen ugovor (pre)pavšalen in ne ustreza standardu obrazloženosti.

VSL Sklep I Ip 1249/2023, 7. 11. 2023

56. člen (Ugovor po izteku roka)

Procesnoppravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upoštevaje 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku (prim. 76. člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ), pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzemna družba (šesti odstavek 580. člena ZGD-1). ZIZ je v 24. členu procesni predpis, prav tako 80. člen ZPP, sicer pa je prenos terjatve urejen v materialnopravnih predpisih. Procesno pravo je odraz materialnopravnih upravičenj (tako sklep VSL sklep II Ip 423/2018) in je namenjeno uveljavitvi teh materialnopravnih upravičenj. Neutemeljeno je zato pritožbeno zatrjevanje, da se 580. člen ZGD-1 nanaša le na materialnopravna razmerja. Prav tako v tem postopku ni šlo za nikakršno ugotavljanje dejstev, ki jih ne bi bilo mogoče izkazati s

kvalificiranimi listinami, zaradi česar naj instrumentarij izvršilnega postopka ne bi bil primeren, pač pa je ugotavljanje dejstva prehoda terjatve na novega upnika v tem postopku pravzaprav ravno zaradi nespornega dejstva pripojitve in znanih pravnih posledic le-te precej preprosto.

Pritožba ni utemeljena v delu, v katerem dolžnik uveljavlja, da je utemeljeno ugovarjal, da je bila terjatev delno poplačana v stečajnem postopku, kar je sodišče prve stopnje obravnavalo kot ugovor po izteku roka. V tem delu ugovora je dolžnik skopo trdil le, da se je terjatev upnika poplačala že iz prodaje premoženja stečajnega dolžnika in glede na to, da je bila terjatev prenesena na novega upnika, je morala obstajati s tem v zvezi tudi spremljajoča dokumentacija, ki dokazuje višino same terjatve. Te ugovorne trditve je tudi po presoji višjega sodišča sodišče prve stopnje pravilno zavrnilo z obrazložitvijo, da dolžnik v ugovoru niti ni trdil, v kakšni višini naj bi bila predmetna terjatev poplačana, niti na podlagi katerih prodaj stanovanj v stečajnem postopku, niti kdaj naj bi upnik prejel poplačilo ter da je takšen ugovor (pre)pavšalen in ne ustreza standardu obrazloženosti.

VSL Sklep I Ip 1249/2023, 7. 11. 2023

Namen sodnih penalov je brez izvršbe doseči izpolnitev dolžnikove obstoječe nedenarne obveznosti, ta namen pa po naravi stvari odpade, če nedenarne obveznosti ni več, zlasti pa v primeru, kot je podan, če se torej izkaže, da je dolžnikova obveznost od samega začetka temeljila na upničini nezakoniti posesti, ki je bila tedaj torej varovana zgolj z namenom vzpostavitve mirnih posestnih odnosov med strankama, ne pa tudi prisojena na podlagi meritorne presoje samih pravic strank na stvari.

VSL Sklep I Ip 728/2023, 22. 8. 2023

56.a člen (Ugovor zoper pravno nasledstvo)

Procesnopravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upoštevaje 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku (prim. 76. člen ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ), pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzemna družba (šesti odstavek 580. člena ZGD-1). ZIZ je v 24. členu procesni predpis, prav tako 80. člen ZPP, sicer pa je prenos terjatve urejen v materialnopravnih predpisih. Procesno pravo je odraz materialnopravnih upravičenj (tako sklep VSL sklep II Ip 423/2018) in je namenjeno uveljavitvi teh materialnopravnih upravičenj. Neutemeljeno je zato pritožbeno zatrjevanje, da se 580. člen ZGD-1 nanaša le na materialnopravna razmerja. Prav tako v tem postopku ni šlo za nikakršno ugotavljanje dejstev, ki jih ne bi bilo mogoče izkazati s kvalificiranimi listinami, zaradi česar naj instrumentarij izvršilnega postopka ne bi bil primeren, pač pa je ugotavljanje dejstva prehoda terjatve na novega upnika v tem postopku pravzaprav ravno zaradi nespornega dejstva pripojitve in znanih pravnih posledic le-te precej preprosto.

Pritožba ni utemeljena v delu, v katerem dolžnik uveljavlja, da je utemeljeno ugovarjal, da je bila terjatev delno poplačana v stečajnem postopku, kar je sodišče prve stopnje obravnavalo kot ugovor po izteku roka. V tem delu ugovora je dolžnik skopo trdil le, da se je terjatev upnika poplačala že iz prodaje premoženja stečajnega dolžnika in glede na to, da je bila terjatev prenesena na novega upnika, je morala obstajati s tem v zvezi tudi spremljajoča dokumentacija, ki dokazuje višino same terjatve. Te ugovorne trditve je tudi po presoji višjega sodišča sodišče prve stopnje pravilno zavrnilo z obrazložitvijo, da dolžnik v ugovoru niti ni trdil, v kakšni višini naj bi bila predmetna terjatev

poplačana, niti na podlagi katerih prodaj stanovanj v stečajnem postopku, niti kdaj naj bi upnik prejel poplačilo ter da je takšen ugovor (pre)pavšalen in ne ustreza standardu obrazloženosti.

VSL Sklep I Ip 1249/2023, 7. 11. 2023

Višje sodišče, tako kot na primer že v svoji odločbi II Ip 1843/2019,3 vztraja pri pravnem stališču, da je v primeru materialnopravnega nasledstva stranke, kakršen je obravnavani, to je pripojitev, tudi v izvršilnem postopku relevantna ne le določba 24. člena ZIZ, temveč smiselno še določba 80. člena ZPP v zvezi z 205. in 208. členom ZPP. Procesnopravno nasledstvo (kot posledico materialnopravnega nasledstva) v izvršilnem postopku sicer ureja za izvršbo specialna določba 24. člena ZIZ, vendar pa se, upošteva 15. člen ZIZ, v izvršilnem postopku smiselno uporablja tudi določba 80. člena ZPP, po kateri mora sodišče ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti na procesno predpostavko sposobnosti biti stranka. Pravna oseba z izbrisom iz sodnega registra izgubi pravno subjektiviteto in s tem sposobnost biti stranka v postopku, pri čemer pri izbrisu zaradi statusne spremembe pripojitve na prevzemno družbo preide vse premoženje ter pravice in obveznosti pripojene družbe ter prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzemna družba. Pri tem je dejstvo izbrisa prevzete družbe oziroma pripojitev k prevzemni družbi podatek, ki se javno objavi v sodnem registru, materialnopravna pravila ZGD-1 o pripojitvi, tudi navedeno posledico le-te po šestem odstavku 580. člena ZGD-1, pa sodišče pozna že po uradni dolžnosti. Glede na to lahko sodišče (tudi) v izvršilnem postopku v primeru statusne spremembe pripojitve sklep o nadaljevanju izvršbe z novim upnikom – prevzemno družbo izda že ob upoštevanju omenjene določbe 80. člena ZPP v zvezi z 205. členom in 208. členom ZPP, vsi v zvezi s 15. členom ZIZ. Pritožbeni očitke, da je sodišče prve stopnje v obravnavani zadevi spremembo upnika dovolilo brez ustreznega predloga, je zato tudi iz tega razloga neutemeljen.

VSL Sklep I Ip 402/2023, 9. 5. 2023

Za notarski zapis se analogno uporablja 356. člen OZ in tako terjatev, ki izvira iz notarskega zapisa, zastara v desetih letih. Medtem ko je za zamudne obresti treba uporabiti drugi odstavek 356. člena OZ, po katerem vse občasne terjatve, ki izvirajo iz odločb ali poravnav in zapadejo v bodoče, zastarajo v roku, določenem za zastaranje občasnih terjatev.

Pravno zmotno dolžnica v pritožbi napada ugotovitev sodišča prve stopnje, da z notarskim zapisom SV 02 z dne 16. 11. 2010, ni prišlo do prevzema dolga v višini 400.000,00 EUR s strani B. A. Pogodba o prevzemu dolga je namreč pogodba med dolžnikom in prevzemnikom, v katero je privolil upnik in na podlagi katere prevzemnik stopi na mesto prvotnega dolžnika, s čimer je slednji prost obveznosti. Z notarskim zapisom SV 02, ki so ga sklenili takratni upnik, posojilodajalec E. E., posojiljemalec A. A. in B. A., pa so se pogodbene stranke dogovorile, da B. A. pristopi k posojilni pogodbi kot solidarni porok in plačnik, pri čemer odgovarja za polovico obveznosti po posojilni pogodbi, to je za znesek v višini 400.000,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Hkrati se je B. A. zavezal, da bo v zavarovanje celotne navedene svoje obveznosti ustanovil hipoteko na svojih nepremičninah. Sodišče prve stopnje je zato pravilno ugotovilo, da se z notarskim zapisom SV 02, obveznost glavnega dolžnika ni v ničemer zmanjšala. Šlo je le za dodatno zavarovanje oziroma utrditev dela obveznosti iz izvršilnega naslova.

F. A. res ni kot dolžnica označena v izvršilnem naslovu, kar pa še ne pomeni, da je izvršba zoper njo nedopustna. Položaja izvršilnega dolžnika namreč nima le obligacijski dolžnik, temveč tudi realni oziroma hipotekarni dolžnik, ki za upnikovo terjatev jamči z zastavljeno nepremičnino, pa čeprav ni hkrati tudi osebni dolžnik. Takšen hipotekarni dolžnik upniku ni dolžan izpolniti obveznosti, je pa dolžan dopustiti izvršbo na svojo nepremičnino, zaradi poplačila zavarovane terjatve, in sicer tako v primeru, če jo je, z neposredno izvršljivim notarskim zapisom za tuj dolg zastavil sam, kot tudi, če je postal lastnik zastavljene nepremičnine po zaznambi neposredne

izvršljivosti notarskega zapisa v zemljiški knjigi.

V načelu, to je, če ni izpolnjen pogoj nekrivdne nezmožnosti ugotovitve pravno pomembnih dejstev, je izvedba dokazov namenjena le dokazovanju že konkretno zatrjevanih dejstev in ne šele njihovem odkrivanju (prepoved t. i. informativnega dokaza).

VSL Sklep I Ip 234/2023, 4. 4. 2023

57. člen (Odgovor na ugovor)

Sodišče prve stopnje v izpodbijanem sklepu ni navedlo, na podlagi katerih podatkov zaključuje, da tožeča stranka na ugovor tožene stranke ni (pravočasno) odgovorila, zaradi česar izpodbijanega sklepa niti ni mogoče preizkusiti.

VSL Sklep I Cpg 262/2023, 6. 6. 2023

58. člen (Sklep o ugovoru)

59. člen (Pravda ali drug postopek za nedopustnost izvršbe)

60. člen (Obravnavanje nedopustnosti)

61. člen (Ugovor zoper sklep na podlagi verodostojne listine)

1. Splošno

Enotno stališče sodne prakse je, da je ugovor krajevne pristojnosti, ki ni podan že v ugovoru zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine oziroma najkasneje v pritožbi zoper sklep o razveljavitvi tega sklepa, prepozen. Izjema od navedenega pravila velja le v primerih, ko zaradi omejenih možnosti podajanja navedb v postopku z izvršbo na podlagi verodostojne listine, stranke ob vložitvi predloga za izvršbo in izdaji sklepa o izvršbi še niso seznanjene z vsemi okoliščinami, ki lahko vplivajo na pristojnost sodišča.

VSL Sklep I Cpg 582/2023, 7. 12. 2023

Dolžnika v ugovoru zoper sklep o izvršbi nista uveljavljala dogovorjene krajevne pristojnosti sodišča v Ljubljani.

Zato pritožbena navedba o dogovorjeni krajevni pristojnosti sodišča v Ljubljani predstavlja novoto.

Dolžnika predlagata kot dokaz zaslišanje direktorjev strank, kar ni primeren dokaz za dogovor o krajevni pristojnosti, saj mora v skladu z drugim odstavkom 62. člena ZIZ priložiti (se pravi listinski) sporazum o krajevni pristojnosti.

VSC Sklep II Ip 283/2023, 22. 11. 2023

Na kršitev iz 11. točke drugega odstavka 339. člena ZPP se lahko sklicuje le stranka, ki se jo taka kršitev tiče, ne pa tudi njen nasprotnik. Namen navedene zakonske določbe je izključno v tem, da so v postopku varovani interesi procesno nesposobne stranke in ne morda interes nasprotne stranke, da se v primeru zanjo neugodnega izida postopka lahko sklicuje na morebitne procesne kršitve.

VSL Sklep I Ip 942/2023, 22. 8. 2023

Izvršba

Predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine se po razveljavitvi sklepa o izvršbi obravnava kot tožba, ki je neizogibno nepopolna zaradi zakonske ureditve prehoda iz postopka izvršbe na podlagi verodostojne listine v pravdni postopek.

VSK Sodba Cpg 78/2023, 20. 6. 2023

2. Obrazložnost ugovora zoper sklep o izvršbi, izdan na podlagi verodostojne listine

Postopek izvršbe na podlagi verodostojne listine ima dvojno naravo. Pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi ima pravno naravo pravnega postopka, kateremu pa je priključena tudi hkratna dovolitev izvršbe, ki se bo opravila po pravnomočnosti sklepa o izvršbi. Upnik, ki vloži predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine, še nima izvršilnega naslova, ki bi lahko bil podlaga za izvršbo in s katerim bi bila njegova terjatev do dolžnika nedvoumno ugotovljena, ampak mora v postopku izvršilni naslov šele pridobiti.

Iz 22. člena Ustave izhaja, da se mora pravdni postopek voditi ob spoštovanju temeljne zahteve po enakopravnosti in procesnem ravnotežju strank. Bistven element pravice do enakopravnosti pravnih strank je zahteva po enakosti orožij, ki pomeni, da je treba strankam v postopku pred sodiščem zagotoviti enakovreden procesni položaj.

Iz izpodbijanih zakonskih določb izhaja, da se zavrne neobrazložen ugovor zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine, če v njem dolžnik ne predlaga dokazov, s katerimi se utemeljujejo dejstva, ki jih je navedel v ugovoru. Upnik lahko doseže izdajo sklepa o izvršbi na podlagi verodostojne listine, ne da bi v predlogu navedel ali mu priložil dokaze. Ob tem je treba upoštevati, da je sodna praksa znatno omilila trdoto navedene ureditve za dolžnika.

Pri oceni očitkov o kršitvi načela enakosti orožij oziroma pravice do enakopravnosti strank znotraj postopka je potrebna celovita ocena položajev obeh strank postopka. Do posega v 22. člen Ustave pride le, ko je zakonodajalec eno od strank postavil v bistveno slabši položaj. Vsaka razlika v procesnih obremenitvah in dolžnostih strank ne pripelje do posega v procesno enakost orožij. Posega ni, ko stranki v nekem vidiku postopka dejansko nista v bistveno enakem položaju, pa tudi ne tedaj, ko asimetrija v pravicah in obveznostih strank ni pomembna oziroma bistvena.

Zahteva po predložitvi ugovoru dokazov preprečuje vlaganje očitno neutemeljenih ugovorov zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine. Če po drugi strani upnik vloži predlog za izvršbo na podlagi neobstoječe verodostojne listine ali take listine z izmišljeno vsebino, dolžnik brez težav doseže razveljavitev takega sklepa o izvršbi z ugovorom neobstoja pravnega temelja ali nevednosti. Tudi če se dolžnik odloči priznati pravni temelj terjatve in se brani s samostojnim ugovorom, doseže standard obrazloženega ugovora razmeroma enostavno z zahtevo za lastno zaslišanje.

Celovito in sintetično gledano, izpodbijana drugi odstavek 61. člena in peti odstavek 62. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju ne ustvarjata procesnega neravnotežja v smislu bistvenega poslabšanja položaja dolžnika v primerjavi z upnikom in zato ne posegata v 22. člen Ustave in nista v neskladju z njim.

Ustavno sodišče je odločilo tudi, da drugi odstavek 61. člena in peti odstavek 62. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju nista v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave. Ti določbi ne obravnavata neenako oseb, ki so v bistveno enakem položaju. Subjekte, katerih obveznost izkazuje neka verodostojna listina, zakonodajalec obravnava enako. Razlike v procesnih bremenih teh oseb ni vnaprej ustvaril zakonodajalec, pač pa upnik s svojo naključno izbiro ali vložitve tožbe v pravdnem postopku ali predloga za izvršbo na podlagi verodostojne listine zoper posameznega dolžnika/toženca.

U-I-192/23, 1. 2. 2024

Iz dolžnikovega ugovora izhaja, da sicer ni zanikal pravnega razmerja z upnikom, izdanemu

sklepu o izvršbi pa je nasprotoval zaradi dvoma v to, ali je upnik res opravil storitve popravila, ki jih je obračunal z računom, na podlagi katerega je predlagal izvršbo. Trditveno in dokazno breme o tem, da je izvedel obračunane storitve, nosi upnik. Upnik je v predlogu za izvršbo le na kratko označil podlago terjatev, katerih plačilo zahteva (popravilo vozila), vendar (glede na naravo postopka izvršbe na podlagi verodostojne listine) ni podal nobenih konkretnih navedb o dejstvih, na katerih temelji njegov zahtevek, prav tako ni predlagal nobenih dokazov, iz katerih bi izhajalo, da je upravičen do (popolnega) plačila svojih terjatev. Od dolžnika zato ni mogoče zahtevati, da bi, da bi se njegov ugovor štel za obrazložen, podal podrobnejše navedbe o tem, zakaj naj terjatev upnika ne bi obstajala, in jih tudi dokazno podprl. V takem primeru torej dolžniku ni mogoče naložiti trditvenega in dokaznega bremena, kot se, izhajajoč iz sklepa Vrhovnega sodišča RS III Ips 117/2005, zavzema upnik. Šele ko bo (v nadaljnjem pravnem postopku) upnik podal ustrezne navedbe in dokaze v utemeljitev svojega zahtevka (tj. v zvezi z izvedbo obračunanih storitev popravila dolžnikovega avtomobila), bo dolžniku omogočeno, da se o obstoju in višini terjatev določno izjavi in, če upnikovim navedbam nasprotuje, poda lastne trditve o dejstvih v zvezi z obstojem in višino terjatev in dokaze, s katerimi izpodbija upnikove trditve in dokaze. Šele uspeh dokazovanja tiste stranke, ki nosi dokazno breme po pravilih o materialnem dokaznem bremenu (v obravnavani zadevi torej upnika), prevali procesno dokazno breme na drugo stranko (dolžnika), ki mora potem z nasprotnim dokazom ovreči aktualen dokazni uspeh glavnega dokaza.

VSM Sklep I Ip 683/2023, 7. 12. 2023

Zmotno je stališče pritožbe, da dolžnik kriterijem obrazloženosti ugovora ni zadostil. Sodišče prve stopnje je pravilno ugotovilo, da je dolžnik, ki sicer ni zanikal pravnoposlovnega razmerja z upnikom, s tem, ko je navedel, da mu upnik ni predal že plačanega vozila, in na tej podlagi utemeljeval svoje nasprotovanje zahtevku za plačilo upnikove terjatve, zatrjeval negativno dejstvo, v zvezi s katerim mu v postopku izvršbe na podlagi verodostojne listine, da bi se ugovor štel kot obrazložen, dokazov ni treba predlagati (sklep VSRS II Ips 751/2006). Trditveno in dokazno breme glede dejstev, na katerih utemeljuje obstoj terjatve, katere plačilo zahteva s predlogom za izvršbo na podlagi verodostojne listine, namreč nosi upnik, niti določba drugega odstavka 53. člena ZIZ v zvezi s prvim odstavkom 61. člena ZIZ niti določba drugega odstavka 61. člena ZIZ pa dokaznega bremena ne prerazporejata (sklep VSRS II Ips 751/2006). Upnik glede na naravo in tehnične značilnosti predloga za izvršbo na podlagi verodostojne listine navedb v zvezi s temeljem svoje terjatve v predlogu za izvršbo ni podal. V tej fazi postopka zato še niti ni omogočena presoja, ali dejstva, ki jih je v ugovoru zatrjeval dolžnik, predstavljajo pravno pomembna dejstva, s katerimi lahko dolžnik uspešno nasprotuje upnikovemu zahtevku. To presojo, kakor tudi presojo, ali so dolžnikove ugovorne navedbe utemeljene, ali jih vsebina v dokaz predloženih listin potrjuje in ali je torej utemeljeno dolžnikovo zavzemanje za zavrnitev upnikovega zahtevka, bo namreč sodišče lahko opravilo šele v nadaljnjem pravnem postopku, potem ko bo upnik podal ustrezne navedbe o dejstvih, ki utemeljujejo njegov zahtevek, in zanje predložil dokaze. Pri tem pa bo dolžnik, potem ko se bo seznanil z dejstvi in dokazi, na katerih upnik utemeljuje svoj zahtevek, v skladu s procesnimi pravili svoje ugovore in dokaze zanje lahko tudi še dopolnil.

VSM Sklep II Ip 675/2023, 8. 11. 2023

Dolžnik se utemeljeno sklicuje na svoje ugovorne trditve. Zatrjeval je negativna dejstva, za katera ni mogel ponuditi dokazov, pač pa je dokazno breme za dokazovanje terjatve prešlo na upnika, kar lahko stori zgolj v pravnem postopku. Ugovor je bil obrazložen.

VSC Sklep II Ip 222/2023, 11. 10. 2023

Če dolžnik zanika obstoj temelja za nastanek terjatve, mu dokazov o tem v izvršilnem postopku ni treba predlagati, saj je dokazno breme o tem na upniku in ne na dolžniku. Če dokaze predlaga, pa pri tem ne veljajo nobene omejitve glede izbora dokaznih sredstev. Ugovorna navedba dolžnice, da "upniku ne dolguje ničesar" po presoji pritožbenega sodišča predstavlja zanikanje obstoja

obligacijskega razmerja med njo in upnikom, na podlagi katerega bi naj upniku dolgovala terjatev navedeno v predlogu za izvršbo. Nadaljnje ugovorne navedbe, ki se nanašajo na domnevno nasprotno terjatev dolžnice do upnika, ki jo bo uveljavljala z nasprotno tožbo, pa na zanikanje obstoja prvotnega razmerja (ki ga upnik zatrjuje v predlogu in na katerem temelji sklep o izvršbi), po presoji pritožbenega sodišča ne vplivajo, saj iz ugovornih navedb ni mogoče sklepati, da gre za medsebojne terjatve in obveznosti iz istega obligacijskega razmerja.

VSM Sklep I Ip 523/2023, 13. 9. 2023

3. Ugovor po roku

Dolžnik za pritožbeno navedbo o (dejanskem) plačilu 16. 5. 2023 v znesku 259,97 EUR ne predloži dokaza. Edini dokaz, ki ga je priložil ugovoru po izteku roka, je pravilno ocenilo sodišče prve stopnje, da nepotrjen UPN ne izkazuje izvedenega plačila.

VSC Sklep II Ip 238/2023, 18. 10. 2023

4. Ugovori meničnih zavezancev - menica

Pri obeh postopkih (tako pri tistem po 41. členu ZIZ kot pri tistem po 41.a členu ZIZ) pa velja določba prvega odstavka 61. člena ZIZ, kjer je predpisano, da znaša v meničnih (in čekovnih) sporih rok za ugovor tri dni.

VSK Sklep II Ip 211/2023, 24. 8. 2023

62. člen (Postopek pri ugovoru zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne

listine)

1. Postopek z ugovorom

Postopek izvršbe na podlagi verodostojne listine ima dvojno naravo. Pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi ima pravno naravo pravnega postopka, kateremu pa je priključena tudi hkratna dovolitev izvršbe, ki se bo opravila po pravnomočnosti sklepa o izvršbi. Upnik, ki vloži predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine, še nima izvršilnega naslova, ki bi lahko bil podlaga za izvršbo in s katerim bi bila njegova terjatev do dolžnika nedvoumno ugotovljena, ampak mora v postopku izvršilni naslov šele pridobiti.

Iz 22. člena Ustave izhaja, da se mora pravdni postopek voditi ob spoštovanju temeljne zahteve po enakopravnosti in procesnem ravnotežju strank. Bistven element pravice do enakopravnosti pravnih strank je zahteva po enakosti orožij, ki pomeni, da je treba strankam v postopku pred sodiščem zagotoviti enakovreden procesni položaj.

Iz izpodbijanih zakonskih določb izhaja, da se zavrne neobrazložen ugovor zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine, če v njem dolžnik ne predlaga dokazov, s katerimi se utemeljujejo dejstva, ki jih je navedel v ugovoru. Upnik lahko doseže izdajo sklepa o izvršbi na podlagi verodostojne listine, ne da bi v predlogu navedel ali mu priložil dokaze. Ob tem je treba upoštevati, da je sodna praksa znatno omilila trdoto navedene ureditve za dolžnika.

Pri oceni očitkov o kršitvi načela enakosti orožij oziroma pravice do enakopravnosti strank znotraj postopka je potrebna celovita ocena položajev obeh strank postopka. Do posega v 22. člen Ustave pride le, ko je zakonodajalec eno od strank postavil v bistveno slabši položaj. Vsaka razlika v procesnih obremenitvah in dolžnostih strank ne pripelje do posega v procesno enakost orožij. Posega ni, ko stranki v nekem vidiku postopka dejansko nista v bistveno enakem položaju, pa tudi ne tedaj,

ko asimetrija v pravicah in obveznostih strank ni pomembna oziroma bistvena.

Zahteva po predložitvi ugovoru dokazov preprečuje vlaganje očitno neutemeljenih ugovorov zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine. Če po drugi strani upnik vloži predlog za izvršbo na podlagi neobstoječe verodostojne listine ali take listine z izmišljeno vsebino, dolžnik brez težav doseže razveljavitev takega sklepa o izvršbi z ugovorom neobstoja pravnega temelja ali nevednosti. Tudi če se dolžnik odloči priznati pravni temelj terjatve in se brani s samostojnim ugovorom, doseže standard obrazloženega ugovora razmeroma enostavno z zahtevo za lastno zaslišanje.

Celovito in sintetično gledano, izpodbijana drugi odstavek 61. člena in peti odstavek 62. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju ne ustvarjata procesnega neravnotežja v smislu bistvenega poslabšanja položaja dolžnika v primerjavi z upnikom in zato ne posegata v 22. člen Ustave in nista v neskladju z njim.

Ustavno sodišče je odločilo tudi, da drugi odstavek 61. člena in peti odstavek 62. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju nista v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave. Ti določbi ne obravnavata neenako oseb, ki so v bistveno enakem položaju. Subjekte, katerih obveznost izkazuje neka verodostojna listina, zakonodajalec obravnava enako. Razlike v procesnih bremenih teh oseb ni vnaprej ustvaril zakonodajalec, pač pa upnik s svojo naključno izbiro ali vložitev tožbe v pravnem postopku ali predloga za izvršbo na podlagi verodostojne listine zoper posameznega dolžnika/toženca.

U-I-192/23, 1. 2. 2024

Dolžnika v ugovoru zoper sklep o izvršbi nista uveljavljala dogovorjene krajevne pristojnosti sodišča v Ljubljani.

Zato pritožbena navedba o dogovorjeni krajevnosti pristojnosti sodišča v Ljubljani predstavlja novoto.

Dolžnika predlagata kot dokaz zaslišanje direktorjev strank, kar ni primeren dokaz za dogovor o krajevni pristojnosti, saj mora v skladu z drugim odstavkom 62. člena ZIZ priložiti (se pravi listinski) sporazum o krajevni pristojnosti.

VSC Sklep II Ip 283/2023, 22. 11. 2023

Tožena stranka mora ugovor o pristojnosti podati že v ugovoru zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine, razen izjemoma, če (zaradi specifik podajanja navedb v postopku z izvršbo na podlagi verodostojne listine) ni bila dovolj zgodaj seznanjena z vsemi okoliščinami, ki lahko vplivajo na pristojnost sodišča.

VSL Sklep I Cpg 331/2023, 7. 9. 2023

2. Postopek z ugovorom - menica

3. Sklep o izvršbi izdan na podlagi verodostojne listine kot izvršilni naslov

63. člen (Obnova postopka)

64. člen (Pogoji in rok za ugovor)

Revizija se dopusti glede vprašanja, ali je pravilno pravno naziranje, da lahko upnik leasingojemalca veljavno zarubi predmet leasinga, čeprav leasingojemalec še ni izpolnil vseh pogodbenih obveznosti in ima na predmetu leasinga le lastninsko pravico v pričakovanju, predmet

leasinga pa je v izključni lasti leasingodajalca.

VSRS Sklep II DoR 441/2023, 7. 3. 2024

Tožnica, ki je zgolj imetnica obligacijske pravice s pridobitnim zahtevkom, sicer (še) ni imetnica lastninske pravice. Kljub temu pa ji pravna ureditev izbrisne tožbe po ZZK-1 priznava stvarnopravno varstvo. Izbrisna tožba ji gre zaradi ničnosti notarskega zapisa, s katerim sta prodajalki obremenili prodani parceli, pri čemer ni razloga, da tožnici varstvo ne bi šlo le zato, ker nedovoljeno razpolaganje z nepremičnino ni bilo usmerjeno v prenos pravice, temveč v njeno obremenitev. Ker je upravičena do izbrisne tožbe, ji a fortiori ni mogoče odreči tožbe za nedopustnost izvršbe na nepremičnini, ki sta bili predmet nedovoljenega razpolaganja. Njen pravni položaj je treba varovati tudi v izvršilnem postopku ter ji na predmetu izvršbe priznati pravico, ki preprečuje izvršbo.

VSRS Sodba II Ips 63/2023, 16. 11. 2023

Predmet izvršbe so stvari in pravice, ki pripadajo dolžniku. Če so izvršilna dejana posegla v pravno sfero tretje osebe, je predvideno posebno pravno sredstvo, to je ugovor tretjega, ki ga ima zgolj ta oseba, čeprav ni stranka v postopku. V skladu s tretjim odstavkom 64. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju ZIZ) mora sodišče izvod pravočasnega, popolnega in dovoljenega ugovora vročiti upniku in če ta ugovoru nasprotuje, zakon izvršilnemu sodišču nalaga, da ugovor zavrne (drugi odstavek 65. člena ZIZ). Pozitivna zakonodaja, ki ureja institut ugovora tretjega, izvršilnemu sodišču ne omogoča, da bi lahko po vsebini izvršbo na predmet izvršbe izreklo za nedopustno, temveč predpisuje prenos vsebinskega odločanja o ugovoru tretjega v poznejšo pravdo. Izvršilno sodišče v zakonski ureditvi tako nima podlaga za (dokončno) vsebinsko odločanje o ugovornih navedbah tretjega, niti o utemeljenosti upnikovega nasprotovanja.

VSM Sklep I Ip 417/2023, 23. 8. 2023

V konkurenci upnika s pogodbeno hipoteko na eni strani in imetnika lastninske pravice v pričakovanju na drugi strani je v sodni praksi varovan položaj hipotekarnega upnika. Varovanost upnikov s pogodbeno hipoteko je v sodni praksi uveljavljena zaradi načela zaupanja v zemljiško knjigo. V obravnavanem primeru se hipotekarna upnika (prvi toženec in druga toženka) ne moreta uspešno sklicevati na to, da ob pridobitvi hipoteke nista vedela za razpolaganje s sporno nepremičnino v korist tožnice; tudi onadva sta se namreč odzvala na ponudbo za prodajo kmečkega gospodarstva in prejela obvestilo upravne enote o ponudbi. V obravnavanem primeru zato dejstvo, da upnika razpolagata s pogodbeno hipoteko, ni odločilno. Ob nastanku hipotekarnega razmerja sta namreč upnika vedela za pravni posel med tožnico in zemljiškooknjižnima lastnicama. Pravilna je ugotovitev, da z razpolagalnim poslom, ki je pogoj za pridobitev lastninske pravice na pravnopogodben način, tožnica ne razpolaga. Da tožnica z vknjižbenim dovoljenjem ne razpolaga (razpolagalni pravni posel ni bil sklenjen) in da je bil zavezovalni pravni posel perfekten (odobren) kasneje, kot sta upnika pridobila pogodbeno zastavno pravico, sta sicer pomembni okoliščini, nista pa odločilni. Pri odločitvi je treba upoštevati tudi druge okoliščine, ki jih je sodišče prve stopnje ugotovilo, ni jim pa – zaradi nepravilne uporabe materialnega prava - dalo zadostne teže. Z vknjižbenim dovolilom tožnica res ne razpolaga, si je pa za sklenitev razpolagalnega posla – vse od dne, ko je sprejela ponudbo za nakup kmetijskega gospodarstva – aktivno prizadevala.

Tožnica si je torej v upravnem postopku, upravnih sporih in več pravnih postopkih – nazadnje pa še v izvršilnem postopku – prizadevala in si še prizadeva za to, da kmetijsko gospodarstvo, ki sta ga tretja in četrta toženka ponudili v prodajo, ostane v lasti ponudnic; da ga bo kot predkupna upravičenka (z odobrenim pravnim poslom glede kmetijskih zemljišč) lahko prenesla v svojo last. Ni ji mogoče očitati, da bi za doseg tega cilja lahko nastopala drugače, bolj učinkovito. V postopkih, ki jih je za doseg tega cilja vodila, je bila uspešna. Tega pa ni mogoče trditi za prvega toženca in drugo toženko, ki sta tudi sprejela ponudbo za prodajo kmetijskega gospodarstva. V postopku za odobritev

svojega pravnega posla nista bila uspešna.

V dolgotrajnem upravnem in sodnih postopkih je tožnica uspela doseči, da kmetijsko gospodarstvo, ki je predmet prodaje, ostane v lasti prodajalk oz. si s tožbo z dne 24. 2. 2022 za to še prizadeva. Postopek realizacije sklenjene pogodbe je speljan do te faze, da je pravni posel – glede prodaje kmetijskih zemljišč – odobren s strani upravne enote, vknjižbeno dovolilo (razpolagalni posel) pa se uveljavlja v pravnem postopku. Z vknjižbenim dovolilom tožnica ne razpolaga zato, ker ga tretja in četrta toženka nista pripravljeno izdati, sodni postopki pa tečejo enormno dolgo; v vseh primerih na treh (v upravnem postopku celo na štirih) stopnjah. Ustavno neskladno bi bilo na ta pravni položaj aplicirati pravilo, da v primeru neobstoječega razpolagalnega posla lastninska pravica v pričakovanju ne obstoji oz. da se tožnici, ki se za izdajo vknjižbenega dovoljenja prizadeva že vse od leta 2007, odreče varstvo, ki gre imetnikom lastninske pravice v pričakovanju. To velja toliko bolj, ker prodajalki (tretja in četrta toženka), ki bi razpolagalni posel morali skleniti, sodelujeta s prvim tožencem in drugo toženko: v njuno korist sta na prodanih nepremičninah ustanovili zastavno pravico zaradi zavarovanja terjatve, ki je nastala zato, ker sta prodano kmetijsko gospodarstvo – pred odobritvijo pravnega posla – prenesli v posest prvega toženca in druge toženke in jima dovolili, da spreminjata njegovo stanje, vanj vlagata enormne vloške, ki jih nista sposobni poravnati. Vrhovno sodišče je v zadevi II Ips 286/2012 že zavzelo stališče, da je treba prizadetemu omogočiti uveljavljanje pravnega varstva tudi, ko pride do zlorabe s pomočjo pravnih sredstev.

VSL Sodba I Cp 1814/2022, 19. 12. 2022

65. člen (Sklep o ugovoru)

1. Splošno

Tožnica, ki je zgolj imetnica obligacijske pravice s pridobitnim zahtevkom, sicer (še) ni imetnica lastninske pravice. Kljub temu pa ji pravna ureditev izbrisne tožbe po ZZK-1 priznava stvarnopravno varstvo. Izbrisna tožba ji gre zaradi ničnosti notarskega zapisa, s katerim sta prodajalki obremenili prodani parceli, pri čemer ni razloga, da tožnici varstvo ne bi šlo le zato, ker nedovoljeno razpolaganje z nepremičnino ni bilo usmerjeno v prenos pravice, temveč v njeno obremenitev. Ker je upravičena do izbrisne tožbe, ji a fortiori ni mogoče odreči tožbe za nedopustnost izvršbe na nepremičnini, ki sta bili predmet nedovoljenega razpolaganja. Njen pravni položaj je treba varovati tudi v izvršilnem postopku ter ji na predmetu izvršbe priznati pravico, ki preprečuje izvršbo.

VSRS Sodba II Ips 63/2023, 16. 11. 2023

Predmet izvršbe so stvari in pravice, ki pripadajo dolžniku. Če so izvršilna dejana posegla v pravno sfero tretje osebe, je predvideno posebno pravno sredstvo, to je ugovor tretjega, ki ga ima zgolj ta oseba, čeprav ni stranka v postopku. V skladu s tretjim odstavkom 64. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju ZIZ) mora sodišče izvod pravočasnega, popolnega in dovoljenega ugovora vročiti upniku in če ta ugovoru nasprotuje, zakon izvršilnemu sodišču nalaga, da ugovor zavrne (drugi odstavek 65. člena ZIZ). Pozitivna zakonodaja, ki ureja institut ugovora tretjega, izvršilnemu sodišču ne omogoča, da bi lahko po vsebini izvršbo na predmet izvršbe izreklo za nedopustno, temveč predpisuje prenos vsebinskega odločanja o ugovoru tretjega v poznejšo pravdo. Izvršilno sodišče v zakonski ureditvi tako nima podlaga za (dokončno) vsebinsko odločanje o ugovornih navedbah tretjega, niti o utemeljenosti upnikovega nasprotovanja.

VSM Sklep I Ip 417/2023, 23. 8. 2023

2. Rok za vložitev tožbe na nedopustnost izvršbe

3. Predlog tretjega za odlog izvršbe zaradi vložitve tožbe na nedopustnost

4. Odločitve v pravnem postopku - nedopustnost izvršbe

V konkurenci upnika s pogodbeno hipoteko na eni strani in imetnika lastninske pravice v pričakovanju na drugi strani je v sodni praksi varovan položaj hipotekarnega upnika. Varovanost upnikov s pogodbeno hipoteko je v sodni praksi uveljavljena zaradi načela zaupanja v zemljiško knjigo. V obravnavanem primeru se hipotekarna upnika (prvi toženec in druga toženka) ne moreta uspešno sklicevati na to, da ob pridobitvi hipoteke nista vedela za razpolaganje s sporno nepremičnino v korist tožnice; tudi onadva sta se namreč odzvala na ponudbo za prodajo kmečkega gospodarstva in prejela obvestilo upravne enote o ponudbi. V obravnavanem primeru zato dejstvo, da upnika razpolagata s pogodbeno hipoteko, ni odločilno. Ob nastanku hipotekarnega razmerja sta namreč upnika vedela za pravni posel med tožnico in zemljiškoknjižnima lastnicama. Pravilna je ugotovitev, da z razpolagalnim poslom, ki je pogoj za pridobitev lastninske pravice na pravnopogodben način, tožnica ne razpolaga. Da tožnica z vknjižbenim dovoljenjem ne razpolaga (razpolagalni pravni posel ni bil sklenjen) in da je bil zavezovalni pravni posel perfekten (odobren) kasneje, kot sta upnika pridobila pogodbeno zastavno pravico, sta sicer pomembni okoliščini, nista pa odločilni. Pri odločitvi je treba upoštevati tudi druge okoliščine, ki jih je sodišče prve stopnje ugotovilo, ni jim pa – zaradi nepravilne uporabe materialnega prava - dalo zadostne teže. Z vknjižbenim dovolilom tožnica res ne razpolaga, si je pa za sklenitev razpolagalnega posla – vse od dne, ko je sprejela ponudbo za nakup kmetijskega gospodarstva – aktivno prizadevala.

Tožnica si je torej v upravnem postopku, upravnih sporih in več pravnih postopkih – nazadnje pa še v izvršilnem postopku – prizadevala in si še prizadeva za to, da kmetijsko gospodarstvo, ki sta ga tretja in četrta toženka ponudili v prodajo, ostane v lasti ponudnic; da ga bo kot predkupna upravičenka (z odobrenim pravnim poslom glede kmetijskih zemljišč) lahko prenesla v svojo last. Ni ji mogoče očitati, da bi za doseg tega cilja lahko nastopala drugače, bolj učinkovito. V postopkih, ki jih je za doseg tega cilja vodila, je bila uspešna. Tega pa ni mogoče trditi za prvega toženca in drugo toženko, ki sta tudi sprejela ponudbo za prodajo kmetijskega gospodarstva. V postopku za odobritev svojega pravnega posla nista bila uspešna.

V dolgotrajnem upravnem in sodnih postopkih je tožnica uspela doseči, da kmetijsko gospodarstvo, ki je predmet prodaje, ostane v lasti prodajalk oz. si s tožbo z dne 24. 2. 2022 za to še prizadeva. Postopek realizacije sklenjene pogodbe je speljan do te faze, da je pravni posel – glede prodaje kmetijskih zemljišč – odobren s strani upravne enote, vknjižbeno dovolilo (razpolagalni posel) pa se uveljavlja v pravnem postopku. Z vknjižbenim dovolilom tožnica ne razpolaga zato, ker ga tretja in četrta toženka nista pripravljeno izdati, sodni postopki pa tečejo enormno dolgo; v vseh primerih na treh (v upravnem postopku celo na štirih) stopnjah. Ustavno neskladno bi bilo na ta pravni položaj aplicirati pravilo, da v primeru neobstoječega razpolagalnega posla lastninska pravica v pričakovanju ne obstoji oz. da se tožnici, ki se za izdajo vknjižbenega dovoljenja prizadeva že vse od leta 2007, odreče varstvo, ki gre imetnikom lastninske pravice v pričakovanju. To velja toliko bolj, ker prodajalki (tretja in četrta toženka), ki bi razpolagalni posel morali skleniti, sodelujeta s prvim tožencem in drugo toženko: v njuno korist sta na prodanih nepremičninah ustanovili zastavno pravico zaradi zavarovanja terjatve, ki je nastala zato, ker sta prodano kmetijsko gospodarstvo – pred odobritvijo pravnega posla – prenesli v posest prvega toženca in druge toženke in jima dovolili, da spreminjata njegovo stanje, vanj vlagata enormne vložke, ki jih nista sposobni poravnati. Vrhovno sodišče je v zadevi II Ips 286/2012 že zavzelo stališče, da je treba prizadetemu omogočiti uveljavljanje pravnega varstva tudi, ko pride do zlorabe s pomočjo pravnih sredstev.

VSL Sodba I Cp 1814/2022, 19. 12. 2022

66. člen (Kdaj se ne more zahtevati, da se izvršba izreče za nedopustno)

67. člen (Razlogi za nasprotno izvršbo)

Pritožnikovo razlaganje prvega odstavka 83. člena ZSV je v nasprotju z veljavno zakonodajo. Procesni roki so roki, ki jih procesni zakon predpisuje za opravljanje določenih procesnih dejanj v postopkih (npr. rok za vložitev pravnega sredstva). Materialni roki pa so roki, ki so praviloma v materialnih predpisih določeni za uveljavljanje zahteve za pravno varstvo. Materialne roke delimo na prekluzivne (kjer pravica zahtevati pravno varstvo preneha ...) in zastaralne, kjer pravica preneha na ugovor nasprotne stranke, v obeh primerih pa njihova zamuda povzroči zavrnitev zahtevka. Za opredelitev, ali je rok materialni ali procesni, ne more biti odločilno dejstvo ali je rok določen v materialnem ali procesnem predpisu. Za opredelitev je odločilna sama narava roka, to je, kakšna pravica se z določenim rokom varuje oziroma kakšne so posledice zamude roka. Pri opredelitvi je torej potrebno izhajati iz vprašanja, ali z iztekom roka dokončno preneha meritorno pravno varstvo oziroma preneha pravica do pravnega varstva določene vsebine (materialni rok) ali s potekom roka postane nedopustna le ena od oblik pravne zaščite (procesni rok). Pri roku, ki ureja vložitev predloga za nasprotno izvršbo, je tako treba vzeti v obzir, da je nasprotna izvršba specifična oblika uveljavljanja kondikcijskega oziroma obogatitvenega zahtevka znotraj izvršilnega postopka, torej z iztekom roka za njeno uveljavitev preneha le-ta oblika pravne zaščite (stranka pa lahko še vedno na to svojo pravico uveljavlja v ločenem pravnem postopku po vloženi tožbi). Ta rok torej opredeljuje časovno omejitev procesnega dejanja vložitve predloga za nasprotno izvršbo. Gre torej za rok, od katerega je odvisna le dopustnost predloga za nasprotno izvršbo, ne pa tudi dopustnost samega pravovarstvenega zahtevka oziroma strankine materialne pravice zahtevati vrnitev preveč plačanega zneska.

VSL Sklep I Ip 762/2023, 5. 7. 2023

68. člen (Postopek s predlogom za nasprotno izvršbo)

69. člen (Sklep o nasprotni izvršbi)

70. člen (Če nasprotna izvršba ni mogoča)

71. člen (Na predlog dolžnika in po uradni dolžnosti)

1. Splošno

V pravnem postopku izvedeno materialnoprocesno vodstvo je tisto novo bistveno dejstvo, ki utemeljuje drugačno, novo uveljavljano dejansko stanje v novem predlogu dolžnika za odlog izvršbe.

VSL Sklep I Ip 1012/2023, 14. 9. 2023

Določilo 1. točke prvega odstavka 206. člena ZPP, ki se na podlagi 15. člena ZIZ smiselno uporablja tudi v izvršilnem postopku, predvideva prekinitve postopka v primeru, ko je odločitev sodišča odvisna od rešitve nekega predhodnega vprašanja, to je vprašanja o obstoju pravice ali pravnega razmerja, in glede katerega se sodišče odloči, da ga ne bo reševalo samo, temveč da bo počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku, ki je že v teku. Za presojo o pravilnosti in zakonitosti sklepa o prekinitvi postopka na podlagi navedene zakonske določbe je torej pravno

pomembno, ali je določeno vprašanje prejudicialne narave za konkretni postopek, ali ne. Če je odgovor pozitiven, pa je nato v dispoziciji sodišča, ali bo o predhodnem vprašanju odločalo samo, ali pa bo postopek prekinilo in počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku. Pri tem se mora sodišče ravnati po načelu ekonomičnosti, smotrnosti in pospešitve postopka ter upoštevati tudi konvencijsko pravico do sodnega varstva in do sojenja brez nepotrebne odlašanja. Reševanje predhodnega vprašanja bo sodišče prepustilo matičnemu področju zlasti takrat, ko bo pričakovati, da bo zadeva tam kmalu rešena.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je izrek izpodbijanega sklepa nezakonit tudi iz razloga, ker je sodišče prve stopnje prekinilo celoten izvršilni postopek in ne le faze odločanja o predlogu za odlog izvršbe. Če bi se prekinil le postopek odločanja o predlogu za odlog izvršbe, bi namreč to pomenilo, da bi se izvršba (to je njena oprava) nadaljevala, saj odlog izvršbe učinkuje šele od izdaje sklepa o odlogu. To pa bi bil ravno nasproten učinek kot ga ima prekinitve izvršilnega postopka z namenom, da se iz razloga ekonomičnosti in smotrnosti počaka na odločitev o predhodnem vprašanju – začasni ureditvi razmerij na matičnem področju. Sodišče prve stopnje je namreč pravilno upoštevalo, da bo upnica, če bo začasna odredba izdana, vsaj začasno izgubila izvršilni naslov, obstoj izvršilnega naslova pa je temeljna predpostavka za tek slehernega izvršilnega postopka kot takega, ne zgolj za opravo izvršbe.

VSL Sklep I Ip 444/2023, 18. 4. 2023

2. Pogoji za odlog izvršbe

Upoštevanje načela formalne legalitete je izvršilno sodišče strogo vezano na izvršilni naslov, kar pomeni, da se ne sme spuščati v presojo njegove pravilnosti in zakonitosti. Takšen pomen tega načela sicer pravilno navaja tudi pritožba, prav tako ima dolžnik prav, da izvršilno sodišče mora presojati pravno upoštevne ugovorne razloge, med katere sodi tudi razlog, da odločba, na podlagi katere je bil izdan sklep o izvršbi, še ni izvršljiva. Vendar pa navedeno ne pomeni, da izvršilno sodišče lahko oziroma celo mora ugotavljati pravilnost danega potrdila o izvršljivosti na izvršilnem naslovu. Da temu ni tako, izhaja iz določb petega odstavka 40. člena ZIZ in 42. člena ZIZ. V petem odstavku 40. člena ZIZ je določeno, da mora upnik predlogu za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova priložiti izvršilni naslov in potrdilo o izvršljivosti v izvorniku ali prepisu, tujemu izvršilnemu naslovu pa listine, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji iz 13. člena tega zakona. Pristojnost v zvezi z izdajo oziroma razveljavitvijo potrdila o izvršljivosti odločbe je dalje urejena v prvem in drugem odstavku 42. člena ZIZ. Zakon določa: – da potrdilo o izvršljivosti da sodišče oziroma organ, ki je odločil o terjatvi na prvi stopnji (prvi odstavek 42. člena ZIZ) in – da neutemeljeno potrdilo o izvršljivosti iz prejšnjega odstavka razveljavi na predlog ali po uradni dolžnosti s sklepom sodišče oziroma organ, ki ga je izdal (drugi odstavek 42. člena ZIZ). Iz citiranih določb torej izhaja, da je tako za izdajo potrdila o izvršljivosti kot tudi za njegovo razveljavitev pristojno tisto sodišče oziroma organ, ki je izdal samo odločbo, v zvezi s katero se potrjuje izvršljivost.

Okoliščina, da je dolžnik vložil predlog za razveljavitev potrdila o pravnomočnosti izvršilnega naslova, je v ZIZ (ki se primarno uporablja v izvršilnem postopku) določena kot eden od razlogov, ki lahko utemeljijo odlog izvršbe.

VSL Sklep I Ip 554/2023, 24. 5. 2023

V obravnavani zadevi ni sporno, da so dolžniki vložili predmetno tožbo. Prav tako iz notarskega zapisa, ki predstavlja izvršilni naslov, izhaja, da so dolžniki pravni posel v notarskem zapisu sklenili kot potrošniki. S tem so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih ZIZ predpisuje za dovolitev odloga izvršbe.

VSM Sklep I Ip 62/2023, 1. 3. 2023

3. Odlog iz posebno upravičenih razlogov

V konkretnem primeru ni izpolnjen zakonski pogoj očitne nesorazmernosti med višino terjatve in vrednostjo nepremičnine oziroma dolžnikovega solastnega deleža do 1/2 na njej. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da je terjatev, na dan izdaje izpodbijanega sklepa znašala skupaj 37.944,25 EUR, vrednost nepremičnine št. 1 pa po GURS znaša skupaj 186.099,00 EUR, pri čemer je predmet izvršbe le polovični delež dolžnika na njej. O tem, da bi bila navedena višina terjatve očitno nesorazmerna, glede na vrednost dolžnikovega solastnega deleža na nepremičnini, tudi po presoji višjega sodišča ni mogoče govoriti. Obstoj očitnega nesorazmerja je po določbi 1. točke drugega odstavka 71. člena ZIZ ena od v zakonu izrecno določenih predpostavk.

Neutemeljen je pritožbeni očitek, da je sodišče prve stopnje samo presojalo in določalo vrednost nepremičnine ter razmerje med vrednostjo nepremičnine in višino dolga, čeprav sodišče za tako analizo in določitev vrednosti nepremičnine nima ustreznega znanja. Določilo 1. točke drugega odstavka 71. člena ZIZ namreč od sodišča terja primerjanje višine izterjevane terjatve ter vrednosti nepremičnine, pri čemer v obravnavani zadevi vrednost nepremičnine s sklepom še ni bila ugotovljena (prim. 178. člen ZIZ), zato se je sodišče prve stopnje lahko oprlo le na podatke GURS, saj drugih podatkov o vrednosti dolžnik niti ni ponudil.

Sodišče prve stopnje je pravilno presodilo, da dolžnik ni izkazal niti kakšnih drugih posebno upravičenih razlogov za odlog izvršbe po 4. točki drugega odstavka 71. člena ZIZ. Odlog izvršbe po tej določbi je predviden zlasti za primere, ko so na strani dolžnika podane kakšne posebej težke, izjemne okoliščine, zlasti zdravstvene in socialne narave, zaradi katerih bi takojšnja izvršba predstavljala prekomeren in s tem nedopusten poseg v dolžnikov položaj. Ker pa je odlog na navedeni podlagi možen najdlje za tri mesece, mora iti obenem za okoliščine kratkotrajne narave, ki so odpravljive v navedenem času. Kot pravilno izhaja že iz izpodbijanega sklepa, iz dolžnikovih navedb v predlogu za odlog izvršbe ne izhaja, da bi šlo v konkretnem primeru za tak položaj. Prodaja nepremičnine, ki je edini dom dolžnika in njegove družine, tudi dveh mladoletnih otrok, bi bil vsekakor zelo hud poseg v njihov položaj, o tem ni dvoma. Vendar pa, po drugi strani, po veljavni izvršilno pravni ureditvi, izvršba na nepremičnino, pa čeprav je dom, ni že vnaprej izključena. Zaradi varstva dolžnika sicer ZIZ v takem primeru predvideva dodatne možnosti odloga, tudi mimo pogojev po prvem odstavku 71. člena ZIZ, a od dolžnika terja, da izkaže obstoj posebno upravičenih razlogov po drugem odstavku istega člena.

VSL Sklep I Ip 323/2023, 4. 4. 2023

Položaj, ko gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev nepremičnine, ki je dom, je predviden v 2. točki drugega odstavka 71. člena ZIZ. Ta določba se sicer gramatikalno nanaša le na dolžnika, vendar jo je treba smiselno uporabiti tudi za tretjega. Smiselna uporaba je utemeljena, saj bi v nasprotnem primeru lahko prišlo do položaja, da bi dolžnik odlog izvršbe lahko dosegel lažje kot tretji, čeprav le-ta upniku ničesar ne dolguje.

Upoštevaje pravno izhodišče, da 2. točka drugega odstavka 71. člena ZIZ lahko pride v pošev tudi za odlog izvršbe na predlog tretjega, višje sodišče pritrjuje pritožbi, da je treba povzete konkretizirane in dokazno podprte navedbe tretjih presoditi tudi v luči navedene zakonske določbe, torej z vidika možnosti, da se izvršba odloži iz drugih posebno upravičenih razlogov.

VSL Sklep I Ip 239/2023, 22. 3. 2023

4. Varščina kot pogoj za odlog

5. Izvršba zaradi varstva in vzgoje otrok

Določilo 1. točke prvega odstavka 206. člena ZPP, ki se na podlagi 15. člena ZIZ smiselno uporablja tudi v izvršilnem postopku, predvideva prekinitev postopka v primeru, ko je odločitev

sodišča odvisna od rešitve nekega predhodnega vprašanja, to je vprašanja o obstoju pravice ali pravnega razmerja, in glede katerega se sodišče odloči, da ga ne bo reševalo samo, temveč da bo počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku, ki je že v teku. Za presojo o pravilnosti in zakonitosti sklepa o prekinitvi postopka na podlagi navedene zakonske določbe je torej pravno pomembno, ali je določeno vprašanje prejudicialne narave za konkretni postopek, ali ne. Če je odgovor pozitiven, pa je nato v dispoziciji sodišča, ali bo o predhodnem vprašanju odločalo samo, ali pa bo postopek prekinilo in počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku. Pri tem se mora sodišče ravnati po načelu ekonomičnosti, smotrnosti in pospešitve postopka ter upoštevati tudi konvencijsko pravico do sodnega varstva in do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. Reševanje predhodnega vprašanja bo sodišče prepustilo matičnemu področju zlasti takrat, ko bo pričakovati, da bo zadeva tam kmalu rešena.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je izrek izpodbijanega sklepa nezakonit tudi iz razloga, ker je sodišče prve stopnje prekinilo celoten izvršilni postopek in ne le faze odločanja o predlogu za odlog izvršbe. Če bi se prekinil le postopek odločanja o predlogu za odlog izvršbe, bi namreč to pomenilo, da bi se izvršba (to je njena oprava) nadaljevala, saj odlog izvršbe učinkuje šele od izdaje sklepa o odlogu. To pa bi bil ravno nasproten učinek kot ga ima prekinitve izvršilnega postopka z namenom, da se iz razloga ekonomičnosti in smotrnosti počaka na odločitev o predhodnem vprašanju – začasni ureditvi razmerij na matičnem področju. Sodišče prve stopnje je namreč pravilno upoštevalo, da bo upnica, če bo začasna odredba izdana, vsaj začasno izgubila izvršilni naslov, obstoj izvršilnega naslova pa je temeljna predpostavka za tek slehernega izvršilnega postopka kot takega, ne zgolj za opravo izvršbe.

VSL Sklep I Ip 444/2023, 18. 4. 2023

6. Nedopustnost pogodbenih pogojev

7. Izvršba na dolžnikov dom

V konkretnem primeru ni izpolnjen zakonski pogoj očitne nesorazmernosti med višino terjatve in vrednostjo nepremičnine oziroma dolžnikovega solastnega deleža do 1/2 na njej. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da je terjatev, na dan izdaje izpodbijanega sklepa znašala skupaj 37.944,25 EUR, vrednost nepremičnine št. 1 pa po GURS znaša skupaj 186.099,00 EUR, pri čemer je predmet izvršbe le polovični delež dolžnika na njej. O tem, da bi bila navedena višina terjatve očitno nesorazmerna, glede na vrednost dolžnikovega solastnega deleža na nepremičnini, tudi po presoji višjega sodišča ni mogoče govoriti. Obstoj očitnega nesorazmerja je po določbi 1. točke drugega odstavka 71. člena ZIZ ena od v zakonu izrecno določenih predpostavk.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je sodišče prve stopnje samo presojalo in določalo vrednost nepremičnine ter razmerje med vrednostjo nepremičnine in višino dolga, čeprav sodišče za tako analizo in določitev vrednosti nepremičnine nima ustreznega znanja. Določilo 1. točke drugega odstavka 71. člena ZIZ namreč od sodišča terja primerjanje višine izterjevane terjatve ter vrednosti nepremičnine, pri čemer v obravnavani zadevi vrednost nepremičnine s sklepom še ni bila ugotovljena (prim. 178. člen ZIZ), zato se je sodišče prve stopnje lahko oprlo le na podatke GURS, saj drugih podatkov o vrednosti dolžnik niti ni ponudil.

Sodišče prve stopnje je pravilno presodilo, da dolžnik ni izkazal niti kakšnih drugih posebno upravičenih razlogov za odlog izvršbe po 4. točki drugega odstavka 71. člena ZIZ. Odlog izvršbe po tej določbi je predviden zlasti za primere, ko so na strani dolžnika podane kakšne posebej težke, izjemne okoliščine, zlasti zdravstvene in socialne narave, zaradi katerih bi takojšnja izvršba predstavljala prekomeren in s tem nedopusten poseg v dolžnikov položaj. Ker pa je odlog na navedeni podlagi možen najdlje za tri mesece, mora iti obenem za okoliščine kratkotrajne narave, ki so odpravljive v navedenem času. Kot pravilno izhaja že iz izpodbijanega sklepa, iz dolžnikovih navedb

v predlogu za odlog izvršbe ne izhaja, da bi šlo v konkretnem primeru za tak položaj. Prodaja nepremičnine, ki je edini dom dolžnika in njegove družine, tudi dveh mladoletnih otrok, bi bil vsekakor zelo hud poseg v njihov položaj, o tem ni dvoma. Vendar pa, po drugi strani, po veljavni izvršilno pravni ureditvi, izvršba na nepremičnino, pa čeprav je dom, ni že vnaprej izključena. Zaradi varstva dolžnika sicer ZIZ v takem primeru predvideva dodatne možnosti odloga, tudi mimo pogojev po prvem odstavku 71. člena ZIZ, a od dolžnika terja, da izkaže obstoj posebno upravičenih razlogov po drugem odstavku istega člena.

VSL Sklep I Ip 323/2023, 4. 4. 2023

Položaj, ko gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev nepremičnine, ki je dom, je predviden v 2. točki drugega odstavka 71. člena ZIZ. Ta določba se sicer gramatikalno nanaša le na dolžnika, vendar jo je treba smiselno uporabiti tudi za tretjega. Smiselna uporaba je utemeljena, saj bi v nasprotnem primeru lahko prišlo do položaja, da bi dolžnik odlog izvršbe lahko dosegel lažje kot tretji, čeprav le-ta upniku ničesar ne dolguje.

Upošteva se pravno izhodišče, da 2. točka drugega odstavka 71. člena ZIZ lahko pride v pošev tudi za odlog izvršbe na predlog tretjega, višje sodišče pritrjuje pritožbi, da je treba povzete konkretizirane in dokazno podprte navedbe tretjih presoditi tudi v luči navedene zakonske določbe, torej z vidika možnosti, da se izvršba odloži iz drugih posebno upravičenih razlogov.

VSL Sklep I Ip 239/2023, 22. 3. 2023

8. Odlog v postopkučasne odredbe

Pritožba upravičeno graja, da je sodišče prve stopnje s preozko in nepravilno uporabo nacionalnega prava zmotno uporabilo evropsko pravo. Res je povzelo opozorilo iz 56. točke sodbe C-287/22, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. V celoti pa je prezrlo, da zahteva po taki skladni razlagi med drugim vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive.

Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ. Sodišče je ocenjevalo tožničine možnosti za ureditev in zavarovanje spornega razmerja v okviru postopkovnih določb ZPP in ZIZ. Izpostavilo je 71. člen ZIZ, ki omogoča dolžniku odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. Ob splošni določbi 267. člena ZIZ, ki omogoča izdajo začasne odredbe pred uvedbo sodnega postopka, med postopkom in po koncu postopka, vse dokler niso podani pogoji za izvršbo, je izpostavljanje tega posebnega določila, predvidenega šele v fazi izvršilnega postopka, za spore iz potrošniških pogodb z nepoštenim pogodbenim pogojem, preozko in neustrezno. Potrošnik ima možnost doseči primerljivo sodno varstvo že med pravdo za ugotavljanje neveljavnosti pravnega posla zaradi nepoštenega pogodbenega pogoja, če izkaže zakonske pogoje 272. člena ZIZ. Navedeno pravno določilo pa je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje ciljev Direktive 93/13.

Preozka in evropsko neskladna je razlaga drugega odstavka 272. člena ZIZ. Oprta je na tisti del sodne prakse, ki strogo razlaga odločbo Ustavnega sodišča Up-275/97 in vztraja pri stališču, da je ureditveno začasno odredbo za zavarovanje nedenarne terjatve mogoče izdati le ob kumulativno izpolnjenem pogoju iz prvega odstavka 272. člena ZIZ (verjetnost terjatve) in iz druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (verjetnost, da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode) ter ob dodatnem pogoju reverzibilnosti. Ustavno sodišče je v navedeni odločbi opredelilo pogoje za izdajo ureditvenih začasnih odredb. Odločitev je sprejelo pred uveljavitvijo ZIZ, ko je bila zakonska ureditev pogojev za izdajo začasne odredbe drugačna od današnje, in v vsebinsko drugačnem sporu kot je obravnavani. Za odločitev je bila bistvena razlaga

tedanjega drugega odstavka 267. člen ZIP, ki je obsegal (smiselno) enak pogoj kot kasnejša druga alineja 272. člena ZIZ. Predpostavke iz kasnejše tretje alineje 272. člena ZIZ tedaj zakon ni vseboval in je Ustavno sodišče ni presojalo. Dodatni pogoj reverzibilnosti, ki ne v ZIP ne v ZIZ nista zakonsko predpisana, je Ustavno sodišče vzpostavilo glede na naravo oziroma vsebino spora, kadar se tožbeni zahtevek in zahtevek za zavarovanje v celoti prekrivata.

Po uveljavitvi ZIZ se del sodne prakse ni strinjal z naziranjem, da se spričo odločbe Ustavnega sodišča pri izdaji regulacijske začasne odredbe ne presoja pogoj iz tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (tehtanje neugodnih posledic za dolžnika in upnika). Pritožnica utemeljeno opozarja na novejšo sodno prakso, ki se vse bolj utrjuje pri stališču, da so materialnopravne predpostavke za izdajo ureditvene začasne odredbe tri: poleg temeljne predpostavke o verjetnosti terjatve še ena izmed zakonsko alternativno določenih predpostavk iz druge ali tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ: potrebnost odredbe, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode, ali verjetnost, da dolžnik z izdajo začasne odredbe, če bi se tekom postopka izkazala za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših neugodnih posledic, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku, ter reverzibilnost. Po presoji pritožbenega sodišča je treba jasno zakonsko določbo o alternativnosti pogojev iz druge in tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ upoštevati tudi v obravnavanem potrošniškem sporu. Narava spora, v kateri je odredba predlagana, in njegov namen (v obravnavanem primeru: varstvo potrošnikov) sta pomemben element pri presoji izpolnjevanja zakonskih pogojev za izdajo začasne odredbe. Ob materialno pravnih izhodiščih evropskega potrošniškega prava je drugi odstavek 272. člena ZIZ treba razlagati evropsko skladno in manj strogo, kot ga razlaga tisti del sodne prakse, na katerega se je oprlo sodišče, oz. jo (kot izhaja iz sodbe SEU) spremeniti, če ni skladna z evropskim pravom.

VSL Sklep II Cp 2109/2023, 16. 1. 2024

Določilo 1. točke prvega odstavka 206. člena ZPP, ki se na podlagi 15. člena ZIZ smiselno uporablja tudi v izvršilnem postopku, predvideva prekinitev postopka v primeru, ko je odločitev sodišča odvisna od rešitve nekega predhodnega vprašanja, to je vprašanja o obstoju pravice ali pravnega razmerja, in glede katerega se sodišče odloči, da ga ne bo reševalo samo, temveč da bo počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku, ki je že v teku. Za presoj o pravilnosti in zakonitosti sklepa o prekinitvi postopka na podlagi navedene zakonske določbe je torej pravno pomembno, ali je določeno vprašanje prejudicialne narave za konkretni postopek, ali ne. Če je odgovor pozitiven, pa je nato v dispoziciji sodišča, ali bo o predhodnem vprašanju odločalo samo, ali pa bo postopek prekinilo in počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku. Pri tem se mora sodišče ravnati po načelu ekonomičnosti, smotrnosti in pospešitve postopka ter upoštevati tudi konvencijsko pravico do sodnega varstva in do sojenja brez nepotrebne odlašanja. Reševanje predhodnega vprašanja bo sodišče prepustilo matičnemu področju zlasti takrat, ko bo pričakovati, da bo zadeva tam kmalu rešena.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je izrek izpodbijanega sklepa nezakonit tudi iz razloga, ker je sodišče prve stopnje prekinilo celoten izvršilni postopek in ne le faze odločanja o predlogu za odlog izvršbe. Če bi se prekinil le postopek odločanja o predlogu za odlog izvršbe, bi namreč to pomenilo, da bi se izvršba (to je njena oprava) nadaljevala, saj odlog izvršbe učinkuje šele od izdaje sklepa o odlogu. To pa bi bil ravno nasproten učinek kot ga ima prekinitev izvršilnega postopka z namenom, da se iz razloga ekonomičnosti in smotrnosti počaka na odločitev o predhodnem vprašanju – začasni ureditvi razmerij na matičnem področju. Sodišče prve stopnje je namreč pravilno upoštevalo, da bo upnica, če bo začasna odredba izdana, vsaj začasno izgubila izvršilni naslov, obstoj izvršilnega naslova pa je temeljna predpostavka za tek slehernega izvršilnega postopka kot takega, ne zgolj za opravo izvršbe.

VSL Sklep I Ip 444/2023, 18. 4. 2023

72. člen (Na predlog upnika)

1. Splošno

Sodišče druge stopnje ne deli mnenja pritožbe o ustavni neskladnosti citirane določbe. Posledično zavrača dolžnost sodišča, da sproži postopek presoje pred ustavnim sodiščem. Izvršilni postopek je namenjen prisilnemu poplačilu upnikove terjatve in sodišče mora v njem postopati hitro (11. člen ZIZ). V primeru, ko je izvršba neuspešna, hkrati pa upnik ve, da dolžnik dalj časa ne bo pridobil sredstev, je na mestu, da se tak postopek zaključi. Upravičena je zato zakonska omejitev odloga na eno leto in izključitev ponovnega predloga, z izjemo predloga podanega znotraj dovoljenega odloga. Odlog izvršbe je namenjen temu, da upnik odloži izvršbo za krajše obdobje, če pričakuje, da bo dolžnik v tem obdobju pridobil sredstva, ne pa podaljševanju postopka v nedogled.

VSM Sklep I Ip 807/2022, 30. 1. 2023

2. Odlog premožninske izvršbe

73. člen (Na predlog tretjega)

1. Splošno

Položaj, ko gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev nepremičnine, ki je dom, je predviden v 2. točki drugega odstavka 71. člena ZIZ. Ta določba se sicer gramaticalno nanaša le na dolžnika, vendar jo je treba smiselno uporabiti tudi za tretjega. Smiselna uporaba je utemeljena, saj bi v nasprotnem primeru lahko prišlo do položaja, da bi dolžnik odlog izvršbe lahko dosegel lažje kot tretji, čeprav le-ta upniku ničesar ne dolguje.

Upoštevaje pravno izhodišče, da 2. točka drugega odstavka 71. člena ZIZ lahko pride v pošev tudi za odlog izvršbe na predlog tretjega, višje sodišče pritrjuje pritožbi, da je treba povzete konkretizirane in dokazno podprte navedbe tretjih presoditi tudi v luči navedene zakonske določbe, torej z vidika možnosti, da se izvršba odloži iz drugih posebno upravičenih razlogov.

VSL Sklep I Ip 239/2023, 22. 3. 2023

2. Varščina

74. člen (Čas, za katerega se izvršba odlaga)

V konkretnem primeru ni izpolnjen zakonski pogoj očitne nesorazmernosti med višino terjatve in vrednostjo nepremičnine oziroma dolžnikovega solastnega deleža do 1/2 na njej. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da je terjatev, na dan izdaje izpodbijanega sklepa znašala skupaj 37.944,25 EUR, vrednost nepremičnine št. 1 pa po GURS znaša skupaj 186.099,00 EUR, pri čemer je predmet izvršbe le polovični delež dolžnika na njej. O tem, da bi bila navedena višina terjatve očitno nesorazmerna, glede na vrednost dolžnikovega solastnega deleža na nepremičnini, tudi po presoji višjega sodišča ni mogoče govoriti. Obstoj očitnega nesorazmerja je po določbi 1. točke drugega odstavka 71. člena ZIZ ena od v zakonu izrecno določenih predpostavk.

Neutemeljen je pritožbeni očitek, da je sodišče prve stopnje samo presojalo in določalo vrednost nepremičnine ter razmerje med vrednostjo nepremičnine in višino dolga, čeprav sodišče za tako analizo in določitev vrednosti nepremičnine nima ustreznega znanja. Določilo 1. točke drugega odstavka 71. člena ZIZ namreč od sodišča terja primerjanje višine izterjevane terjatve ter vrednosti nepremičnine, pri čemer v obravnavani zadevi vrednost nepremičnine s sklepom še ni bila ugotovljena (prim. 178. člen ZIZ), zato se je sodišče prve stopnje lahko oprlo le na podatke GURS,

saj drugih podatkov o vrednosti dolžnik niti ni ponudil.

Sodišče prve stopnje je pravilno presodilo, da dolžnik ni izkazal niti kakšnih drugih posebno upravičenih razlogov za odlog izvršbe po 4. točki drugega odstavka 71. člena ZIZ. Odlog izvršbe po tej določbi je predviden zlasti za primere, ko so na strani dolžnika podane kakšne posebej težke, izjemne okoliščine, zlasti zdravstvene in socialne narave, zaradi katerih bi takojšnja izvršba predstavljala prekomeren in s tem nedopusten poseg v dolžnikov položaj. Ker pa je odlog na navedeni podlagi možen najdlje za tri mesece, mora iti obenem za okoliščine kratkotrajne narave, ki so odpravljive v navedenem času. Kot pravilno izhaja že iz izpodbijanega sklepa, iz dolžnikovih navedb v predlogu za odlog izvršbe ne izhaja, da bi šlo v konkretnem primeru za tak položaj. Prodaja nepremičnine, ki je edini dom dolžnika in njegove družine, tudi dveh mladoletnih otrok, bi bil vsekakor zelo hud poseg v njihov položaj, o tem ni dvoma. Vendar pa, po drugi strani, po veljavni izvršilno pravni ureditvi, izvršba na nepremičnino, pa čeprav je dom, ni že vnaprej izključena. Zaradi varstva dolžnika sicer ZIZ v takem primeru predvideva dodatne možnosti odloga, tudi mimo pogojev po prvem odstavku 71. člena ZIZ, a od dolžnika terja, da izkaže obstoj posebno upravičenih razlogov po drugem odstavku istega člena.

VSL Sklep I Ip 323/2023, 4. 4. 2023

V obravnavani zadevi ni sporno, da so dolžniki vložili predmetno tožbo. Prav tako iz notarskega zapisa, ki predstavlja izvršilni naslov, izhaja, da so dolžniki pravni posel v notarskem zapisu sklenili kot potrošniki. S tem so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih ZIZ predpisuje za dovolitev odloga izvršbe.

VSM Sklep I Ip 62/2023, 1. 3. 2023

Sodišče druge stopnje ne deli mnenja pritožbe o ustavni neskladnosti citirane določbe. Posledično zavrača dolžnost sodišča, da sproži postopek presoje pred ustavnim sodiščem. Izvršilni postopek je namenjen prisilnemu poplačilu upnikove terjatve in sodišče mora v njem postopati hitro (11. člen ZIZ). V primeru, ko je izvršba neuspešna, hkrati pa upnik ve, da dolžnik dalj časa ne bo pridobil sredstev, je na mestu, da se tak postopek zaključi. Upravičena je zato zakonska omejitev odloga na eno leto in izključitev ponovnega predloga, z izjemo predloga podanega znotraj dovoljenega odloga. Odlog izvršbe je namenjen temu, da upnik odloži izvršbo za krajše obdobje, če pričakuje, da bo dolžnik v tem obdobju pridobil sredstva, ne pa podaljševanju postopka v nedogled.

VSM Sklep I Ip 807/2022, 30. 1. 2023

75. člen (Nadaljevanje odložene izvršbe)

76. člen (Ustavitev izvršbe)

1. Splošno

2. Ustavitev v zvezi s postopki zavarovanja

PZ v 939. členu izrecno ureja tudi vprašanje prenehanja predhodne odredbe, vendar le za primere, ko dolžnik izkaže, da terjatev ne obstaja (več) in za primere, ko predlagatelj po izvršljivosti odločbe, na podlagi katere je bila predhodna odredba izdana, ne predlaga izvršbe. Ne ureja pa položaja, ko je bila ta odločba razveljavljena, ko torej ni več domače nepravnomočne in neizvršljive sodne odločbe. Drugi odstavek 838. člena PZ v takih primerih smiselno napotuje na ZIZ. Po 76. členu ZIZ sodišče ustavi izvršbo po uradni dolžnosti, če je izvršilni naslov pravnomočno odpravljen, spremenjen, razveljavljen ali izrečen za neveljavnega, oziroma če je razveljavljeno potrjeno o izvršljivosti. Ker je bil naslov, na podlagi katerega je bilo dovoljeno zavarovanje s predhodno odredbo, razveljavljen, je

torej sodišče prve stopnje lahko po uradni dolžnosti ustavilo postopek v delu, ki se nanaša na terjatev v višini 70.577,46 EUR s pripadki.

V preostalem delu (ki se nanaša na terjatev, glede katere je sodba postala pravnomočna) pritožba pravilno opozarja, da pogoji iz 939. člena PZ, oziroma 264. člena ZIZ za ustavitev postopka in razveljavitev opravljenih dejanj niso podani. Pogoji za izvršbo so (zaenkrat) izpolnjeni, dolžnik ni z ničemer izkazal, da bi terjatev plačal ali dovolj zavaroval, prav tako pri sodišču ni položil zneska terjatve, upnik pa je pravočasno predlagal izvršbo. Razlaga, da se opravljena dejanja zavarovanja razveljavijo kljub temu, da je sodba, ki je bila podlaga predhodni odredbi in torej tem dejanjem, postala izvršljiva in kljub temu, da je upnik pravočasno predlagal izvršbo, je v nasprotju z namenom zavarovanja. Opravljena dejanja zavarovanja ostanejo v veljavi, dokler ni dovoljena izvršba (oziroma dokler se v izvršilnem postopku ne izkaže, da ni pogojev za izvršbo).

VSK Sklep Cpg 64/2023, 11. 5. 2023

77. člen (Če je v predlogu navedeno, kje so stvari)

78. člen (Če v predlogu ni navedeno, kje so stvari)

79. člen (Predmeti, izvzeti iz izvršbe)

80. člen (Omejitve izvršbe proti pravnim osebam, podjetniku in zasebniku)

81. člen (Izvršilna dejanja)

Izvršitelj v obravnavani zadevi do izdaje obračuna z dne 31. 3. 2023 ni opravil nobenega izvršilnega dejanja (ampak je po prejemu sklepa samo vpisal spis v evidenco in nato takoj za tem izdal obračun plačila za delo in stroškov izvršitelja), zato izdaja delnega obračuna v tej fazi postopka ni bila upravičena, upnikovi priglašeni stroški v zvezi s tem obračunom pa niso potrebni za izvršbo (peti odstavek 38. člena ZIZ).

VSC Sklep I Ip 264/2023, 23. 11. 2023

Izvršba

82. člen (Obvestilo o rubežu)

83. člen (Predmet rubeža)

84. člen (Obseg rubeža)

84.a člen (Učinki rubeža gotovine in prostovoljnega plačila)

85. člen (Hramba zarubljenih stvari)

86. člen (Prepoved razpolaganja z zarubljenimi stvarmi)

87. člen (Pridobitev zastavne pravice)

88. člen (Neuspešen ali neizveden rubež)

89. člen (Cenitev)

90. člen (Rubežni in cenilni zapisnik)

91. člen (Zaznamba namesto rubeža)

92. člen (Čas prodaje)

93. člen (Način prodaje)

93.a člen (Spletni iskalnik prodaj premičnin)

Ni relevantne sodne prakse.

94. člen (Prodajna cena)

95. člen (Ustavitev izvršbe)

96. člen (Obveznosti in pravice kupca in izvršitelja)

97. člen (Če je en sam upnik)

98. člen (Če je več upnikov)

99. člen (Uporaba določb o izvršbi na nepremičnine)

100. člen (Krajevna pristojnost)

Območje krajevne pristojnosti okrajnih sodišč je določeno s katastrskimi občinami (tretji odstavek 114. člena ZS). Dokler uredba Vlade RS, ki bi določila katastrske občine, ki obsegajo območje posameznega okrajnega sodišča, še ni sprejeta, so katastrske občine, ki spadajo pod določen sodni okraj, še vedno določene z Zakonom o območjih občin.

VSRS Sklep I R 18/2024, 7. 3. 2024

V skladu s prvim odstavkom 100. člena ZIZ je za odločitev o predlogu za izvršbo na denarno terjatev dolžnika krajevno pristojno sodišče, na območju katerega ima dolžnik stalno prebivališče.

VSRS Sklep I R 235/2023, 20. 12. 2023

V konkretnem primeru atrakcija pristojnosti po četrtem odstavku 266. člena ZIZ ne pride v poštev, ker izvršilni postopek ("drug sodni postopek" v smislu navedenega določila) sicer teče, a ne med upnikom in dolžnikom, temveč med dolžnikom in dolžnikovim dolžnikom.

Predlog za izdajo začasne odredbe s prepovedjo dolžnikovemu dolžniku, da dolžniku ne sme izplačati terjatve ali mu izročiti stvari, ter prepoved dolžniku, da ne sme sprejeti stvari, izterjati terjatve ali razpolagati z njimi, pa je postopek zavarovanja, ki teče med upnikom in dolžnikom; le zaradi "tripartitnega razmerja" pri izvršbi na denarno terjatev dolžnika vsebina določene prepovedi nanaša še na dolžnikovega dolžnika.

VSRS Sklep III R 32/2023, 12. 12. 2023

Ali je Okrajno sodišče v Slovenj Gradcu zadevo pravilno odstopilo Okrajnemu sodišču v Velenju in s tem pravilno rešilo vprašanje o pristojnosti v tej zadevi, je odvisno od tega, kam spada dolžnikov naslov.

VSRS Sklep I R 204/2023, enako tudi VSRS Sklep I R 203/2023, 22. 11. 2023

101. člen (Prejemki, ki so izvzeti iz izvršbe)

Drži sicer, da so na račun sodišča založena sredstva iz naslova predujma premoženje dolžnika. Vendar pa je treba upoštevati, da razmerje med sodiščem, ki opravlja izvršbo, in dolžnikom, ki je založil predujem po drugem odstavku 225. člena ZIZ, ni civilnopravno razmerje. Gre za pravno razmerje, ki je izrazito formalizirano, predmet tega razmerja pa ni terjatev, s katero bi bilo mogoče

kakorkoli razpolagati, temveč gre od trenutka, ko je izdan sklep o dolžnosti založitve predujma, še izključno za tehnično izvršitev sklepa. Ob morebitni neizvršitvi sklepa zato dolžnik izvršilnega postopka tudi nima na voljo pravnih sredstev, kakršne imajo sicer v pravnih razmerjih na voljo upniki (na primer tožba v pravnem postopku), temveč ima na voljo le pravno sredstvo znotraj izvršilnega postopka za sanacijo svojega položaja (zahteva za odpravo nepravilnosti pri opravljanju izvršbe po 52. členu ZIZ). Sodišče torej sploh ni dolžnikov dolžnik, ampak je organ, ki opravlja izvršbo. Opravljati pa jo mora v skladu z zakonom in na podlagi odločb (sklepov in odredb), ki jih predvideva zakon.

Od trenutka nakazila predujma na račun sodišča tako dolžnik z njim ne more več na noben način razpolagati, temveč so ta sredstva namenjena izključno prisilni opravi po izvršilnem naslovu dolgovanega nadomestnega dejanja. Sodišče lahko zato založena sredstva uporabi izključno v ta namen, morebitni presežek, ki se pokaže šele po pravnomočnosti sklepa o dokončni višini stroškov, mora sodišče vrniti na račun dolžnika. Ko enkrat morebitni ostanek predujma prispe na dolžnikov račun, pa lahko vsak upnik, ki ima denarno terjatev do istega dolžnika, nanj tudi poseže z izvršbo. Tako kot to lahko stori tudi glede ostalih dolžnikovih denarnih sredstev pri organizacijah za plačilni promet, za katera niso določena kakšna izvzeta ali omejitve izvršbe.

VSL Sklep I Ip 3/2023, 7. 2. 2023

Stroški prevoza na delo in prehrane, ki jih dolžniku izplačuje delodajalec, niso izvzeti iz stečajne mase po 2. točki drugega odstavka 389. člena ZFPPIPP, niti ne gre za prejemke, ki bi spadali v stečajno maso le v omejenem obsegu po tretjem odstavku 389. člena ZFPPIPP v zvezi s 102. členom ZIZ.

Stroške prevoza na delo in prehrane, ki mu v zvezi s tem nastajajo v teku stečajnega postopka, je zato treba opredeliti kot nujne stroške stečajnega postopka v smislu prvega odstavka 354. člena v zvezi z 9. točko drugega odstavka 355. člena ZFPPIPP.

VSL Sklep Cst 337/2023, 11. 1. 2024

Glede na to, da denarna terjatev občine, katere rubež in prenos je upnik predlagal z dodatnim sredstvom izvršbe, predstavlja najemnino za najem javne gospodarske infrastrukture, ki se financira iz cene gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da gre za sredstva, ki so nujno potrebna za opravljanje temeljne naloge oziroma dejavnosti občine, tj. oskrbe prebivalstva s pitno vodo, kar se zagotavlja tudi z vzdrževanjem in obnovo temu namenjene javne infrastrukture, čemur so sredstva iz naslova najemnine skladno s Pogodbo tudi dejansko in izključno namenjena (22. člen Pogodbe).

VSM Sklep II Ip 432/2023, 25. 8. 2023

102. člen (Omejitve izvršbe)

Stroški prevoza na delo in prehrane, ki jih dolžniku izplačuje delodajalec, niso izvzeti iz stečajne mase po 2. točki drugega odstavka 389. člena ZFPPIPP, niti ne gre za prejemke, ki bi spadali v stečajno maso le v omejenem obsegu po tretjem odstavku 389. člena ZFPPIPP v zvezi s 102. členom ZIZ.

Stroške prevoza na delo in prehrane, ki mu v zvezi s tem nastajajo v teku stečajnega postopka, je zato treba opredeliti kot nujne stroške stečajnega postopka v smislu prvega odstavka 354. člena v zvezi z 9. točko drugega odstavka 355. člena ZFPPIPP.

VSL Sklep Cst 337/2023, 11. 1. 2024

Res je, da je bil predlagatelj v vmesnem obdobju tudi precej časa brezposeln in so bile v tem času njegove pridobitne zmožnosti bistveno zmanjšane (na primer v času vložitve predloga za

znižanje preživnine februarja 2023), vendar pritožbeno sodišče v tej zvezi pojasnjuje, da sodišče o predlogu za znižanje preživnine ne odloča glede na okoliščine ob začetku postopka, temveč glede na okoliščine ob zaključku glavne obravnave. V predmetni zadevi pa ob zaključku glavne obravnave pridobitne zmožnosti nasprotnega udeleženca niso bile bistveno zmanjšane v primerjavi z letom 2019 (ko je bila nazadnje določena preživnina), zato pogojev za znižanje preživnine ni.

VSM Sklep III Cp 951/2023, 19. 12. 2023

Ker je namen določbe 160. člena ZDavP-2 enak kot namen določbe 102. člena ZIZ, torej dolžniku zagotoviti minimalne pogoje za življenje, sodišče zaključuje, da kolikor so akontacije dohodnine plačane iz naslova denarnih prejemkov, ki v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, štejejo za dohodek iz delovnega razmerja, v primeru vračila le-teh tudi za te veljajo omejitve izvršbe, določene v tem predpisu.

UPRS Sodba II U 65/2021-13, 30. 8. 2023

102.a člen (Nadomestilo izvrševalca sklepa o izvršbi)

103. člen (Davki in prispevki, izvzeti iz izvršbe)

104. člen (Način izvršbe)

Glede na to, da denarna terjatev občine, katere rubež in prenos je upnik predlagal z dodatnim sredstvom izvršbe, predstavlja najemnino za najem javne gospodarske infrastrukture, ki se financira iz cene gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da gre za sredstva, ki so nujno potrebna za opravljanje temeljne naloge oziroma dejavnosti občine, tj. oskrbe prebivalstva s pitno vodo, kar se zagotavlja tudi z vzdrževanjem in obnovo temu namenjene javne infrastrukture, čemur so sredstva iz naslova najemnine skladno s Pogodbo tudi dejansko in izključno namenjena (22. člen Pogodbe).

VSM Sklep II Ip 432/2023, 25. 8. 2023

105. člen (Obseg izvršbe)

106. člen (Občasne dajatve)

Glede na to, da denarna terjatev občine, katere rubež in prenos je upnik predlagal z dodatnim sredstvom izvršbe, predstavlja najemnino za najem javne gospodarske infrastrukture, ki se financira iz cene gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da gre za sredstva, ki so nujno potrebna za opravljanje temeljne naloge oziroma dejavnosti občine, tj. oskrbe prebivalstva s pitno vodo, kar se zagotavlja tudi z vzdrževanjem in obnovo temu namenjene javne infrastrukture, čemur so sredstva iz naslova najemnine skladno s Pogodbo tudi dejansko in izključno namenjena (22. člen Pogodbe).

VSM Sklep II Ip 432/2023, 25. 8. 2023

107. člen (Učinek)

108. člen (Rubež terjatve iz vrednostnega papirja)

109. člen (Zastavna pravica na obrestih)

Ni relevantne sodne prakse.

110. člen (Vrstni red)

111. člen (Izjava dolžnikovega dolžnika)

112. člen (Odgovornost dolžnikovega dolžnika)

113. člen (Rubež terjatve, zavarovane z zastavno pravico, ki je vpisana v

zemljiški knjigi)

114. člen (Vrsta prenosa)

115. člen (Sklep o prenosu)

116. člen (Posebni pogoji za prenos nedeljive terjatve)

117. člen (Kdaj je prenos opravljen)

118. člen (Obveznosti dolžnika in upnika)

119. člen (Položitev terjatve pri sodišču)

120. člen (Pravice upnika)

121. člen (Prenos v izterjavo terjatve, vpisane v zemljiški knjigi)

122. člen (Če je obveznost dolžnikovega dolžnika pogojena z izročitvijo stvari)

123. člen (Obvestilo o tožbi za izterjavo prenesene terjatve)

124. člen (Zamuda pri izterjavi prenesene terjatve)

125. člen (Poplačilo upnika)

126. člen (Izterjava zneska, ki presega upnikovo terjatev)

Ni relevantne sodne prakse.

127. člen (Prenos namesto plačila)

128. člen (Uporaba določb tega poglavja)

129. člen (Sklep o izvršbi)

130. člen (Povečanje plače)

Ni relevantne sodne prakse.

131. člen (Če ima več oseb pravico do preživnine)

Ni relevantne sodne prakse.

132. člen (Kraj plačila)

133. člen (Prenehanje delovnega razmerja)

133.a člen (Ustavitev izvršbe)

134. člen (Odgovornost za opuščeno odtegnitev in izplačilo zapadlih zneskov)

135. člen (Upravna izplačilna prepoved)

136. člen (Uporaba določb tega poglavja)

Območje krajevne pristojnosti okrajnih sodišč je določeno s katastrskimi občinami (tretji odstavek 114. člena ZS). Dokler uredba Vlade RS, ki bi določila katastrske občine, ki obsegajo območje posameznega okrajnega sodišča, še ni sprejeta, so katastrske občine, ki spadajo pod določen sodni okraj, še vedno določene z Zakonom o območjih občin.

VSRS Sklep I R 18/2024, 7. 3. 2024

137. člen (Omejitev izvršbe)

Drži sicer, da so na račun sodišča založena sredstva iz naslova predujma premoženje dolžnika. Vendar pa je treba upoštevati, da razmerje med sodiščem, ki opravlja izvršbo, in dolžnikom, ki je založil predujem po drugem odstavku 225. člena ZIZ, ni civilnopravno razmerje. Gre za pravno razmerje, ki je izrazito formalizirano, predmet tega razmerja pa ni terjatev, s katero bi bilo mogoče kakorkoli razpolagati, temveč gre od trenutka, ko je izdan sklep o dolžnosti založitve predujma, še izključno za tehnično izvršitev sklepa. Ob morebitni neizvršitvi sklepa zato dolžnik izvršilnega postopka tudi nima na voljo pravnih sredstev, kakršne imajo sicer v pravnih razmerjih na voljo upniki

(na primer tožba v pravnem postopku), temveč ima na voljo le pravno sredstvo znotraj izvršilnega postopka za sanacijo svojega položaja (zahteva za odpravo nepravilnosti pri opravljanju izvršbe po 52. členu ZIZ). Sodišče torej sploh ni dolžnikov dolžnik, ampak je organ, ki opravlja izvršbo. Opravljati pa jo mora v skladu z zakonom in na podlagi odločb (sklepov in odredb), ki jih predvideva zakon.

Od trenutka nakazila predujma na račun sodišča tako dolžnik z njim ne more več na noben način razpolagati, temveč so ta sredstva namenjena izključno prisilni opravi po izvršilnem naslovu dolgovanega nadomestnega dejanja. Sodišče lahko zato založena sredstva uporabi izključno v ta namen, morebitni presežek, ki se pokaže šele po pravnomočnosti sklepa o dokončni višini stroškov, mora sodišče vrniti na račun dolžnika. Ko enkrat morebitni ostanek predujma prispe na dolžnikov račun, pa lahko vsak upnik, ki ima denarno terjatev do istega dolžnika, nanj tudi poseže z izvršbo. Tako kot to lahko stori tudi glede ostalih dolžnikovih denarnih sredstev pri organizacijah za plačilni promet, za katera niso določena kakšna izvzetja ali omejitve izvršbe.

VSL Sklep I Ip 3/2023, 7. 2. 2023

138. člen (Sklep o izvršbi)

139. člen (Izvršba na sredstva v tuji valuti)

141. člen (Način poplčila terjatev)

1. Splošno
2. Odlog izvršbe na dolžnikova denarna sredstva pri organizaciji za plačilni promet

142. člen (Izvršba na hranilno vlogo)

Ni relevantne sodne prakse.

143. člen (Občasne dajatve)

144. člen (Vrstni red poravnave terjatev s posameznih računov)

145. člen (Izvršba na več dolžnikovih računov)

146. člen (Izvršba proti solidarnemu dolžniku)

147. člen (Odgovornost organizacije za plačilni promet)

148. člen (Gospodarske zadeve)

Ni relevantne sodne prakse.

149. člen (Izvršba na sredstva države, samoupravnih lokalnih skupnosti in javnih zavodov)

Glede na to, da denarna terjatev občine, katere rubež in prenos je upnik predlagal z dodatnim sredstvom izvršbe, predstavlja najemnino za najem javne gospodarske infrastrukture, ki se financira iz cene gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da gre za sredstva, ki so nujno potrebna za opravljanje temeljne naloge oziroma dejavnosti občine, tj. oskrbe prebivalstva s pitno vodo, kar se zagotavlja tudi z vzdrževanjem in obnovo temu namenjene javne infrastrukture, čemur so sredstva iz naslova najemnine skladno s Pogodbo tudi dejansko in izključno namenjena (22. člen Pogodbe).

VSM Sklep II Ip 432/2023, 25. 8. 2023

Drži sicer, da so na račun sodišča založena sredstva iz naslova predujma premoženje dolžnika. Vendar pa je treba upoštevati, da razmerje med sodiščem, ki opravlja izvršbo, in dolžnikom, ki je založil predujem po drugem odstavku 225. člena ZIZ, ni civilnopravno razmerje. Gre za pravno razmerje, ki je izrazito formalizirano, predmet tega razmerja pa ni terjatev, s katero bi bilo mogoče kakorkoli razpolagati, temveč gre od trenutka, ko je izdan sklep o dolžnosti založitve predujma, še izključno za tehnično izvršitev sklepa. Ob morebitni neizvršitvi sklepa zato dolžnik izvršilnega postopka tudi nima na voljo pravnih sredstev, kakršne imajo sicer v pravnih razmerjih na voljo upniki (na primer tožba v pravnem postopku), temveč ima na voljo le pravno sredstvo znotraj izvršilnega postopka za sanacijo svojega položaja (zahteva za odpravo nepravilnosti pri opravljanju izvršbe po 52. členu ZIZ). Sodišče torej sploh ni dolžnikov dolžnik, ampak je organ, ki opravlja izvršbo. Opravljati pa jo mora v skladu z zakonom in na podlagi odločb (sklepov in odredb), ki jih predvideva zakon.

Od trenutka nakazila predujma na račun sodišča tako dolžnik z njim ne more več na noben način razpolagati, temveč so ta sredstva namenjena izključno prisilni opravi po izvršilnem naslovu dolgovanega nadomestnega dejanja. Sodišče lahko zato založena sredstva uporabi izključno v ta namen, morebitni presežek, ki se pokaže šele po pravnomočnosti sklepa o dokončni višini stroškov, mora sodišče vrniti na račun dolžnika. Ko enkrat morebitni ostanek predujma prispe na dolžnikov račun, pa lahko vsak upnik, ki ima denarno terjatev do istega dolžnika, nanj tudi poseže z izvršbo. Tako kot to lahko stori tudi glede ostalih dolžnikovih denarnih sredstev pri organizacijah za plačilni promet, za katera niso določena kakšna izvzvetja ali omejitve izvršbe.

VSL Sklep I Ip 3/2023, 7. 2. 2023

150. člen (Prenos pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi)

151. člen (Izvršba na več dolžnikovih računov)

Ni relevantne sodne prakse.

152. člen (Krajevna pristojnost)

Ni relevantne sodne prakse.

Izvršba

153. člen (Način izvršbe)

154. člen (Učinek prenosa)

155. člen (Če dolžnikova terjatev še ni zapadla; tožba proti dolžnikovemu dolžniku)

156. člen (Uporaba določb o izvršbi na denarno terjatev)

157. člen (Izročitev premočnin v hrambo)

158. člen (Prodaja stvari in poplačilo upnika)

159. člen (Izročitev upniku)

Ni relevantne sodne prakse.

160. člen (Prodaja)

Ni relevantne sodne prakse.

161. člen (Uporaba določb o izvršbi na nepremičnine)

Ni relevantne sodne prakse.

162. člen (Krajevna pristojnost)

163. člen (Način izvršbe)

163.a člen (Krajevna pristojnost)

163.b člen (Vpis sklepa o izvršbi)

163.c člen (Izvršba za izterjavo denarne terjatve)

163.č člen (Izvršba za izročitev vrednostnih papirjev)

Ni relevantne sodne prakse.

164. člen (Krajevna pristojnost)

165. člen (Način izvršbe)

166. člen (Krajevna pristojnost)

167. člen (Izvršilna dejanja)

168. člen (Dokaz o dolžnikovi lastnini)

1. Splošno

Predlog za dopustitev revizije se zavrne.

VSRS Sklep II DoR 320/2023, 25. 1. 2024

2. Dolžnik ni vpisan kot lastnik nepremičnine

3. Nepremičnina ni vpisana v zemljiško knjigo

169. člen (Izvršba na druga sredstva ali na drugo nepremičnino)

1. Splošno

2. Izvršba na nepremičnino, ki je dolžnikov dom

170. člen (Zaznamba izvršbe)

Ker tožnica ni stranka sodne poravnave, jo ta v skladu s subjektivnimi mejami pravnomočnosti ne zavezuje. Na njen položaj bi sicer lahko vplivala, če bi kot pravnomočna odločba v svetu prava ustvarilo novo dejstvo, ki učinkuje erga omnes. Ker je bilo pravno razmerje v resnici oblikovano (prenos lastninske pravice) šele s sklenitvijo sodne poravnave (v kateri je prvič vsebovano tudi ustrezno zemljiškoknjižno dovolilo za prenos lastninske pravice na tožnico), to na predhodno pridobljeno prisilno hipoteko ne more več vplivati. Lastninskopravna razpolaganja ne morejo imeti učinka za nazaj.

VSRS Sodba III Ips 23/2022, 12. 12. 2023

Res sicer ZIP ni poznal objave niti na sodni deski niti v Uradnem listu, temveč je določal vodenje posebne javne knjige. Pravne praznine torej ni bilo, kvečjemu zakon v tem delu ni bil izvrševan. Take knjige dalje v konkretnem primeru niti pristojno sodišče niti kakšna druga služba z javnimi pooblastili res ni vodila. Kljub temu pa ni mogoče pritrditi uveljavljanju, da lahko pogodba nadomesti objavo v javni knjigi. Pogodba je namreč listina zasebnega prava in kot taka ima drugačen značaj kot javne knjige.

VSL Sklep I Ip 1008/2023, 12. 9. 2023

Sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine ima dvojno pravno naravo, saj sodišče hkrati izda plačilni nalog v smislu 431. člena ZPP in tudi dovoli izvršbo (tretji odstavek 44. člena ZIZ). Glede na to upnik šele s pravnomočnostjo in izvršljivostjo sklepa o izvršbi pridobi izvršilni naslov in

se zato izvršba na podlagi verodostojne listine lahko začne opravljati šele po pravnomočnosti in izvršljivosti sklepa o izvršbi.

Upnik pred začetkom stečajnega postopka nad dolžnikom še ni pridobil ločitvene pravice, saj v zemljiški knjigi še ni prišlo do zaznambe izvršbe.

VSL Sklep I Ip 261/2023, 31. 3. 2023

171. člen (Pristop k izvršbi)

Še pred pristopom zadeve I 2267/2019 k vodilni zadevi I 1041/2018 je bilo v zadevi I 1041/2018 izdelano poročilo sodnega cenilca o cenitvi tržne vrednosti zadevne nepremičnine in na njegovi podlagi 29. 4. 2019 izdan sklep o ugotovitvi tržne vrednosti nepremičnine z ID znakom del stavbe ...-37-75, ki ga je s sklepom I Ip 693/2019 z dne 2. 9. 2019 potrdilo tudi Višje sodišče v Mariboru. Prav tako je bila v zadevi I 1041/2018 26. 11. 2019 že opravljena prva javna dražba, ki je bila neuspešna. V posledici izdanega sklepa o pristopu ta procesna dejanja sodišča učinkujejo tudi za pristopljeno zadevo, katere stranke morajo postopek izvršbe na nepremičnino sprejeti v fazi, v kateri je ob pristopu. Odločitev, da sklep o pristopu nima učinka, pa ima za posledico, da tudi procesna dejanja, ki so bila v zadevi I 1041/2018 opravljena pred pristopom, v zadevi I 2267/2019 ne morejo imeti nobenega učinka. Navedeno pomeni, da bi moralo sodišče prve stopnje v zadevi I 2267/2019 na novo ugotoviti vrednost nepremičnine in na podlagi novega sklepa o ugotovitvi vrednosti nepremičnine ponovno razpisati dražbo. Ker bi bilo s tem poseženo tudi v položaj dolžnika, je dolžniku treba priznati pravni interes za predmetno pritožbo.

V obravnavanem primeru se je postopek v vodilni zadevi Okrajnega sodišča v Ljubljani I 1172/2016, ki je glede oprave izvršbe na nepremičnino z ID znakom del stavbe ...-37-75 tekel pred Okrajnim sodiščem v Mariboru pod opr. št. I 1041/2018, ustavil, vendar je ta zadeva na podlagi trinajstega odstavka 108. člena Pravilnika o obliki in vsebini posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev kljub temu ostala še naprej vodilna zadeva. Zadeva Okrajnega sodišča v Mariboru I 2267/2019 je s sklepom z dne 6. 12. 2019 veljavno pristopila k vodilni zadevi I 1041/2018, zato pristop, kljub ustavitvi postopka I 1041/2018 ter v nasprotju s sprejeto odločitvijo, ni izgubil učinkov.

VSM Sklep I Ip 599/2023, 27. 11. 2023

171.a člen (Prodaja nepremičnine kot celote)

172. člen (Poplačilo zastavnega upnika in upnika zemljiškega dolga)

172.a člen (Oklic imetniku zemljiškega pisma)

173. člen (Prenehanje zastavne pravice in zemljiškega dolga)

174. člen (Služnosti, stavbne pravice in stvarna bremena)

175. člen (Najemno in zakupno razmerje)

Pritožnik utemeljeno opozarja na četrti odstavek 112. člena SZ-1, ki določa, da rok za izselitev ne sme biti krajši kot 30 dni in ne daljši od 60 dni.

Pritožbeno sodišče je zato spremenilo izpodbijano sodbo glede dolžine izpraznitvenega roka in ga določilo na 30 dni. Glede na nesporno dejstvo, da je toženec tožnikovo odpoved prejel že leto in pol nazaj, je ta minimalni rok zadosten in ustrezen, daljši (pritožnik se zavzema za 90 dnevne), pa ne bi bil upravičen.

VSL Sodba I Cp 1152/2023, 10. 11. 2023

176. člen (Ogled nepremičnine)

177. člen (Nepremičnine izvzete iz izvršbe)

178. člen (Način ugotovitve vrednosti)

1. Splošno

Vrednost izboljšave (zgradbe) je sodni cenilec izračunal po formuli, da je od tržne vrednosti zemljišča z zgradbo odštel vrednost stavbnega zemljišča.

VSC Sklep I Ip 298/2023, 7. 12. 2023

Ni utemeljen pritožbeni očitke o neobrazloženosti izpodbijanega sklepa sodišča prve stopnje (s katerim smiselno uveljavlja kršitev po 14. točki drugega odstavka 339. člena ZPP v zvezi s 15. členom ZIZ), saj je sodišče prve stopnje v devetem odstavku obrazložitve izpodbijanega sklepa pojasnilo, zakaj je štelo, da so dolžnikove pripombe neutemeljene in jim ni sledilo, to je zato, ker je nanje izvedenec ustrezno odgovoril in odgovore ustrezno argumentiral, zato je v celoti sledilo podanim odgovorom cenilca na dolžniške pripombe (natančneje glej odstavke 10 – 13 obrazložitve izpodbijanega sklepa sodišča prve stopnje). Dolžnica zato tudi ne more uspeti z ostalimi obširnimi pritožbenimi navedbami, ki vsebinsko predstavljajo zgolj ponovitev njenih pripomb, ki jih je podala na cenitveno poročilo v vlogi z dne 28. 4. 2023 in na katere je cenilec odgovoril, dolžnica pa glede odgovora cenilca ni imela dodatnih pravočasnih pripomb.

VSC Sklep I Ip 219/2023, 12. 10. 2023

V konkretnem primeru ni izpolnjen zakonski pogoj očitne nesorazmernosti med višino terjatve in vrednostjo nepremičnine oziroma dolžnikovega solastnega deleža do 1/2 na njej. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da je terjatev, na dan izdaje izpodbijanega sklepa znašala skupaj 37.944,25 EUR, vrednost nepremičnine št. 1 pa po GURS znaša skupaj 186.099,00 EUR, pri čemer je predmet izvršbe le polovični delež dolžnika na njej. O tem, da bi bila navedena višina terjatve očitno nesorazmerna, glede na vrednost dolžnikovega solastnega deleža na nepremičnini, tudi po presoji višjega sodišča ni mogoče govoriti. Obstoj očitnega nesorazmerja je po določbi 1. točke drugega odstavka 71. člena ZIZ ena od v zakonu izrecno določenih predpostavk.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je sodišče prve stopnje samo presojalo in določalo vrednost nepremičnine ter razmerje med vrednostjo nepremičnine in višino dolga, čeprav sodišče za tako analizo in določitev vrednosti nepremičnine nima ustreznega znanja. Določilo 1. točke drugega odstavka 71. člena ZIZ namreč od sodišča terja primerjanje višine izterjevane terjatve ter vrednosti nepremičnine, pri čemer v obravnavani zadevi vrednost nepremičnine s sklepom še ni bila ugotovljena (prim. 178. člen ZIZ), zato se je sodišče prve stopnje lahko oprlo le na podatke GURS, saj drugih podatkov o vrednosti dolžnik niti ni ponudil.

Sodišče prve stopnje je pravilno presodilo, da dolžnik ni izkazal niti kakšnih drugih posebno upravičenih razlogov za odlog izvršbe po 4. točki drugega odstavka 71. člena ZIZ. Odlog izvršbe po tej določbi je predviden zlasti za primere, ko so na strani dolžnika podane kakšne posebej težke, izjemne okoliščine, zlasti zdravstvene in socialne narave, zaradi katerih bi takojšnja izvršba predstavljala prekomeren in s tem nedopusten poseg v dolžnikov položaj. Ker pa je odlog na navedeni podlagi možen najdlje za tri mesece, mora iti obenem za okoliščine kratkotrajne narave, ki so odpravljive v navedenem času. Kot pravilno izhaja že iz izpodbijanega sklepa, iz dolžnikovih navedb v predlogu za odlog izvršbe ne izhaja, da bi šlo v konkretnem primeru za tak položaj. Prodaja nepremičnine, ki je edini dom dolžnika in njegove družine, tudi dveh mladoletnih otrok, bi bil vsekakor zelo hud poseg v njihov položaj, o tem ni dvoma. Vendar pa, po drugi strani, po veljavni izvršilno pravni ureditvi, izvršba na nepremičnino, pa čeprav je dom, ni že vnaprej izključena. Zaradi varstva dolžnika sicer ZIZ v takem primeru predvideva dodatne možnosti odloga, tudi mimo pogojev po prvem odstavku 71. člena ZIZ, a od dolžnika terja, da izkaže obstoj posebno upravičenih razlogov po drugem odstavku istega člena.

VSL Sklep I Ip 323/2023, 4. 4. 2023

2. Ponovna ugotovitev vrednosti nepremičnine

179. člen (Sklep o ugotovitvi vrednosti)

180. člen (Ustavitev izvršbe po predlogu)

181. člen (Odredba o prodaji)

Razliko med varščino in zneskom celotne kupnine, bi kupka morala plačati v roku, ki je določen v odredbi o prodaji (prvi odstavek 191. člena ZIZ). To je v roku trideset dni od vročitve sklepa o domiku. Pritožnica sodišča druge stopnje ne prepriča o tem, da ni bila seznanjena z rokom in načinom plačila preostanka kupnine, saj sama navaja, da je imela odredbo o prodaji v svoji pisarni v službi, kar pomeni, da je bila z rokom za plačilo preostanka kupnine nedvomno seznanjena.

VSC Sklep I Ip 260/2023, 8. 11. 2023

181.a člen (Spletni iskalnik prodaj nepremičnin)

182. člen (Predkupna in odkupna pravica)

183. člen (Način prodaje)

184. člen (Pogoji za prodajo)

185. člen (Položitev varščine)

Sodišče po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine izda sklep, da se nepremičnina izroči kupcu in po pravnomočnosti sklepa v zemljiški knjigi vpiše nanj lastninska pravica na nepremičnini ter izbrišejo tiste pravice in bremena, za katere je to določeno s sklepom o domiku.

VSC Sklep I Ip 34/2023, 23. 3. 2023

186. člen (Če je pri prodaji navzoč en sam ponudnik)

187. člen (Kdo ne more biti kupec)

188. člen (Prodajna cena)

188.a člen (Spletna javna dražba)

Prvi odstavek 192. člena ZIZ določa, da sodišče o izročitvi nepremičnine kupcu odloči po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine. Kako poteka prodaja na spletni javni dražbi, je določeno v 188.a členu ZIZ, ki v tretjem odstavku določa, da se po prijavi in plačilu varščine za udeležbo na spletni javni dražbi pridobi enolični znak, s katerim se anonimno sodeluje na dražbi, podrobnejša navodila pa so urejena v Pravilniku o objavah prodaj v spletnem iskalniku in spletnih javnih dražbah v izvršilnih postopkih. V 10. členu Pravilnika je določeno, da se po končani spletni javni dražbi samodejno izdela poročilo o poteku dražbe, ki je dražiteljem znotraj sistema portala e-dražbe na voljo v anonimizirani obliki, urednikom objave pa v neanonimizirani obliki. Vse navedeno potrjuje pritožbeno navedbo pritožnika, da je v tem primeru izdaja sklepa o domiku, že po končani javni dražbi (in ne istočasno s sklepom o izročitvi) nujna, saj je kupec, šele z izdajo sklepa o domiku, kjer je naveden s točno označbo osebnih podatkov, seznanjen s tem, da je na dražbi uspel kot najboljši ponudnik.

Skladno s tretjim odstavkom 189. člena ZIZ mora sodišče, po končani (tudi spletni) javni dražbi najprej ugotoviti, kateri ponudnik je ponudil najvišjo ceno in razglasiti, da je temu ponudniku domaknjena nepremičnina, čemur sledi določba četrtega odstavka istega člena, ki določa, da mora ponudnik iz prejšnjega odstavka, v primeru iz 200.a člena ZIZ podati izjavo, ali je z upnikom povezana oseba po določbi 200.b člena tega zakona. Za takšno izjavo je torej predpogoj, da ponudnik ve, da mu je tudi domaknjena nepremičnina. Temu vrstnemu redu pa sodišče v obravnavanem primeru neutemeljeno ni sledilo. Najugodnejši kupec, po sami (zlasti spletni) javni dražbi, namreč

nitni ne ve, ali je bila nepremičnina njemu sploh domaknjena, na kar pravilno opozarja pritožnik.

Sodišče mora opraviti dve ločeni dejanji (razglasiti domik in izdati sklep o domiku), pri čemer praviloma to stori sočasno, zlasti v primeru spletne javne dražbe. Sklep o domiku je konstitutivne narave, zato domik objektivno nastopi šele z izdajo sklepa in ga ni mogoče domnevati na podlagi obstoja določenih dejstev ob koncu javne dražbe. Nastop pravnih učinkov domika je mogoče vezati le na izdajo pisnega sklepa o domiku.

VSL Sklep I Ip 246/2023, 1. 3. 2023

189. člen (Prodajni narok in domik)

Sodišče po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine izda sklep, da se nepremičnina izroči kupcu in po pravnomočnosti sklepa v zemljiški knjigi vpiše nanj lastninska pravica na nepremičnini ter izbršeje tiste pravice in bremena, za katere je to določeno s sklepom o domiku.

VSC Sklep I Ip 34/2023, 23. 3. 2023

Prvi odstavek 192. člena ZIZ določa, da sodišče o izročitvi nepremičnine kupcu odloči po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine. Kako poteka prodaja na spletni javni dražbi, je določeno v 188.a členu ZIZ, ki v tretjem odstavku določa, da se po prijavi in plačilu varščine za udeležbo na spletni javni dražbi pridobi enolični znak, s katerim se anonimno sodeluje na dražbi, podrobnejša navodila pa so urejena v Pravilniku o objavah prodaj v spletnem iskalniku in spletnih javnih dražbah v izvršilnih postopkih. V 10. členu Pravilnika je določeno, da se po končani spletni javni dražbi samodejno izdela poročilo o poteku dražbe, ki je dražiteljem znotraj sistema portala e-dražbe na voljo v anonimizirani obliki, urednikom objave pa v neanonimizirani obliki. Vse navedeno potrjuje pritožbeno navedbo pritožnika, da je v tem primeru izdaja sklepa o domiku, že po končani javni dražbi (in ne istočasno s sklepom o izročitvi) nujna, saj je kupec, šele z izdajo sklepa o domiku, kjer je naveden s točno označbo osebnih podatkov, seznanjen s tem, da je na dražbi uspel kot najboljši ponudnik.

Skladno s tretjim odstavkom 189. člena ZIZ mora sodišče, po končani (tudi spletni) javni dražbi najprej ugotoviti, kateri ponudnik je ponudil najvišjo ceno in razglasiti, da je temu ponudniku domaknjena nepremičnina, čemur sledi določba četrtega odstavka istega člena, ki določa, da mora ponudnik iz prejšnjega odstavka, v primeru iz 200.a člena ZIZ podati izjavo, ali je z upnikom povezana oseba po določbi 200.b člena tega zakona. Za takšno izjavo je torej predpogoj, da ponudnik ve, da mu je tudi domaknjena nepremičnina. Temu vrstnemu redu pa sodišče v obravnavanem primeru neutemeljeno ni sledilo. Najugodnejši kupec, po sami (zlasti spletni) javni dražbi, namreč nitni ne ve, ali je bila nepremičnina njemu sploh domaknjena, na kar pravilno opozarja pritožnik.

Sodišče mora opraviti dve ločeni dejanji (razglasiti domik in izdati sklep o domiku), pri čemer praviloma to stori sočasno, zlasti v primeru spletne javne dražbe. Sklep o domiku je konstitutivne narave, zato domik objektivno nastopi šele z izdajo sklepa in ga ni mogoče domnevati na podlagi obstoja določenih dejstev ob koncu javne dražbe. Nastop pravnih učinkov domika je mogoče vezati le na izdajo pisnega sklepa o domiku.

VSL Sklep I Ip 246/2023, 1. 3. 2023

189.a člen (Prodaja z zavezujočim zbiranjem ponudb)

Ni relevantne sodne prakse.

190. člen (Domik pri prodaji z neposredno pogodbo)

191. člen (Položitev kupnine)

Razliko med varščino in zneskom celotne kupnine, bi kupka morala plačati v roku, ki je določen v odredbi o prodaji (prvi odstavek 191. člena ZIZ). To je v roku trideset dni od vročitve sklepa o domiku. Pritožnica sodišča druge stopnje ne prepriča o tem, da ni bila seznanjena z rokom in načinom plačila preostanka kupnine, saj sama navaja, da je imela odredbo o prodaji v svoji pisarni v službi, kar pomeni, da je bila z rokom za plačilo preostanka kupnine nedvorno seznanjena.

VSC Sklep I Ip 260/2023, 8. 11. 2023

Kupec, ki je edini upnik, je lahko oproščen položitve kupnine do višine zneska, ki bi mu pripadal po sklepu o poplačilu.

VSC Sklep I Ip 69/2023, 26. 4. 2023

Prvi odstavek 192. člena ZIZ določa, da sodišče o izročitvi nepremičnine kupcu odloči po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine. Kako poteka prodaja na spletni javni dražbi, je določeno v 188.a členu ZIZ, ki v tretjem odstavku določa, da se po prijavi in plačilu varščine za udeležbo na spletni javni dražbi pridobi enolični znak, s katerim se anonimno sodeluje na dražbi, podrobnejša navodila pa so urejena v Pravilniku o objavah prodaj v spletnem iskalniku in spletnih javnih dražbah v izvršilnih postopkih. V 10. členu Pravilnika je določeno, da se po končani spletni javni dražbi samodejno izdela poročilo o poteku dražbe, ki je dražiteljem znotraj sistema portala e-dražbe na voljo v anonimizirani obliki, urednikom objave pa v neanonimizirani obliki. Vse navedeno potrjuje pritožbeno navedbo pritožnika, da je v tem primeru izdaja sklepa o domiku, že po končani javni dražbi (in ne istočasno s sklepom o izročitvi) nujna, saj je kupec, šele z izdajo sklepa o domiku, kjer je naveden s točno označbo osebnih podatkov, seznanjen s tem, da je na dražbi uspel kot najboljši ponudnik.

Skladno s tretjim odstavkom 189. člena ZIZ mora sodišče, po končani (tudi spletni) javni dražbi najprej ugotoviti, kateri ponudnik je ponudil najvišjo ceno in razglasiti, da je temu ponudniku domaknjena nepremičnina, čemur sledi določba četrtega odstavka istega člena, ki določa, da mora ponudnik iz prejšnjega odstavka, v primeru iz 200.a člena ZIZ podati izjavo, ali je z upnikom povezana oseba po določbi 200.b člena tega zakona. Za takšno izjavo je torej predpogoj, da ponudnik ve, da mu je tudi domaknjena nepremičnina. Temu vrstnemu redu pa sodišče v obravnavanem primeru neutemeljeno ni sledilo. Najugodnejši kupec, po sami (zlasti spletni) javni dražbi, namreč niti ne ve, ali je bila nepremičnina njemu sploh domaknjena, na kar pravilno opozarja pritožnik.

Sodišče mora opraviti dve ločeni dejanji (razglasiti domik in izdati sklep o domiku), pri čemer praviloma to stori sočasno, zlasti v primeru spletne javne dražbe. Sklep o domiku je konstitutivne narave, zato domik objektivno nastopi šele z izdajo sklepa in ga ni mogoče domnevati na podlagi obstoja določenih dejstev ob koncu javne dražbe. Nastop pravnih učinkov domika je mogoče vezati le na izdajo pisnega sklepa o domiku.

VSL Sklep I Ip 246/2023, 1. 3. 2023

192. člen (Izročitev nepremičnine kupcu)

Sodišče po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine izda sklep, da se nepremičnina izroči kupcu in po pravnomočnosti sklepa v zemljiški knjigi vpiše nanj lastninska pravica na nepremičnini ter izbrisejo tiste pravice in bremena, za katere je to določeno s sklepom o domiku.

VSC Sklep I Ip 34/2023, 23. 3. 2023

Prvi odstavek 192. člena ZIZ določa, da sodišče o izročitvi nepremičnine kupcu odloči po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine. Kako poteka prodaja na spletni javni dražbi, je določeno v 188.a členu ZIZ, ki v tretjem odstavku določa, da se po prijavi in plačilu varščine za udeležbo na spletni javni dražbi pridobi enolični znak, s katerim se anonimno sodeluje na dražbi, podrobnejša navodila pa so urejena v Pravilniku o objavah prodaj v spletnem iskalniku in spletnih javnih dražbah v izvršilnih postopkih. V 10. členu Pravilnika je določeno, da se po končani spletni javni dražbi samodejno izdela poročilo o poteku dražbe, ki je dražiteljem znotraj sistema portala e-dražbe na voljo v anonimizirani obliki, urednikom objave pa v neanonimizirani obliki. Vse navedeno potrjuje pritožbeno navedbo pritožnika, da je v tem primeru izdaja sklepa o domiku, že po končani javni dražbi (in ne istočasno s sklepom o izročitvi) nujna, saj je kupec, šele z izdajo sklepa o domiku, kjer je naveden s točno označbo osebnih podatkov, seznanjen s tem, da je na dražbi uspel kot najboljši ponudnik.

Skladno s tretjim odstavkom 189. člena ZIZ mora sodišče, po končani (tudi spletni) javni dražbi najprej ugotoviti, kateri ponudnik je ponudil najvišjo ceno in razglasiti, da je temu ponudniku domaknjena nepremičnina, čemur sledi določba četrtega odstavka istega člena, ki določa, da mora ponudnik iz prejšnjega odstavka, v primeru iz 200.a člena ZIZ podati izjavo, ali je z upnikom povezana oseba po določbi 200.b člena tega zakona. Za takšno izjavo je torej predpogoj, da ponudnik ve, da mu je tudi domaknjena nepremičnina. Temu vrstnemu redu pa sodišče v obravnavanem primeru neutemeljeno ni sledilo. Najugodnejši kupec, po sami (zlasti spletni) javni dražbi, namreč niti ne ve, ali je bila nepremičnina njemu sploh domaknjena, na kar pravilno opozarja pritožnik.

Sodišče mora opraviti dve ločeni dejanji (razglasiti domik in izdati sklep o domiku), pri čemer praviloma to stori sočasno, zlasti v primeru spletne javne dražbe. Sklep o domiku je konstitutivne narave, zato domik objektivno nastopi šele z izdajo sklepa in ga ni mogoče domnevati na podlagi obstoja določenih dejstev ob koncu javne dražbe. Nastop pravnih učinkov domika je mogoče vezati le na izdajo pisnega sklepa o domiku.

VSL Sklep I Ip 246/2023, 1. 3. 2023

193. člen (Varstvo kupčevih pravic)

Novela ZIZ-J, ki je uveljavila, da zoper sklep o domiku ni pritožbe, nepravilnosti pri dražbi pa se lahko uveljavljajo v pritožbi zoper sklep o izročitvi nepremičnine kupcu, kakor tudi Novela ZIZ-L, ki je uzakonila spletno javno dražbo kot dodaten način prodaje nepremičnine, v varovanje kupčevega ali dolžnikovega pravnega položaja nista prinesli nobenih sprememb.

VSC Sklep I Ip 304/2023, 7. 12. 2023

194. člen (Ustavitev izvršbe)

Po določilu drugega odstavka 198. člena v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ se terjatve, ki so zavarovane z zastavno pravico in zemljiškim dolgom, poplačajo, če so bile priglašene najpozneje na razdelitvenem naroku. Drugače pa velja za izvršilne upnike, saj le-tem terjatve v postopku prodaje nepremičnine ni treba priglasiti. Treba je namreč upoštevati, da je za upnike, ki so stranke postopka, sodišče vezano na pravnomočni sklep o izvršbi in v njem opredeljeno terjatev upnika. Sodišče jo mora v fazi poplačila upoštevati po uradni dolžnosti in ne šele na zahtevo (priglasitev) upnika. Upnik že s predlogom za izvršbo poda zahtevo za sodno varstvo, da se poplača v predlogu navedena terjatev s prisilnimi sredstvi, iz kupnine na javni dražbi prodanih nepremičnin. Zahteva po vnovičnem uveljavljanju terjatve na razdelitvenem naroku bi pomenila zanikanje upnikove pravnomočno

pridobljene pravice do sodnega varstva v izvršilnem postopku.

Pritožbeno stališče, da pritožniku kot zastavnemu upniku svoje terjatve niti na razdelitvenem naroku ni bilo treba priglasiti, češ da je terjatev priglasil že s predlogom za izvršbo, ni pravilno. Pritožnik je sicer v zadevi In 1275/2015 res pridobil pravnomočen sklep o izvršbi s prodajo dolžnikovih nepremičnin za celotno terjatev, a je odločilno, da je bilo dovoljenje sodišča za prisilno poplačilo iz navedenih nepremičnin, z izjemo nepremičnine ID znak parcela X 1, tudi že pravnomočno ukinjeno. Pritožnik bi se zato lahko poplačal (le) kot zastavni upnik iz nepremičnin, na katerih je obdržal zastavno pravico na podlagi četrtega odstavka 194. člena ZIZ, vendar pa bi za to moral biti izpolnjen pogoj iz drugega odstavka 198. člena ZIZ v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ – torej da bi pritožnik terjatev priglasil najkasneje na razdelitvenem naroku.

VSL Sklep I Ip 1115/2023, 4. 10. 2023

Upnik mora v primeru, če nepremičnine ni bilo mogoče prodati na prvem naroku, v šestih mesecih od le-tega sodišču predlagati novo prodajo, sicer sodišče ustavi izvršbo.

VSC Sklep I Ip 16/2023, 16. 3. 2023

195. člen (Kdaj se poplačajo)

Po določilu drugega odstavka 198. člena v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ se terjatve, ki so zavarovane z zastavno pravico in zemljiškim dolgom, poplačajo, če so bile priglašene najpozneje na razdelitvenem naroku. Drugače pa velja za izvršilne upnike, saj le-tem terjatve v postopku prodaje nepremičnine ni treba priglasiti. Treba je namreč upoštevati, da je za upnike, ki so stranke postopka, sodišče vezano na pravnomočni sklep o izvršbi in v njem opredeljeno terjatev upnika. Sodišče jo mora v fazi poplačila upoštevati po uradni dolžnosti in ne šele na zahtevo (priglasitev) upnika. Upnik že s predlogom za izvršbo poda zahtevo za sodno varstvo, da se poplača v predlogu navedena terjatev s prisilnimi sredstvi, iz kupnine na javni dražbi prodanih nepremičnin. Zahteva po vnovičnem uveljavljanju terjatve na razdelitvenem naroku bi pomenila zanikanje upnikove pravnomočno pridobljene pravice do sodnega varstva v izvršilnem postopku.

Pritožbeno stališče, da pritožniku kot zastavnemu upniku svoje terjatve niti na razdelitvenem naroku ni bilo treba priglasiti, češ da je terjatev priglasil že s predlogom za izvršbo, ni pravilno. Pritožnik je sicer v zadevi In 1275/2015 res pridobil pravnomočen sklep o izvršbi s prodajo dolžnikovih nepremičnin za celotno terjatev, a je odločilno, da je bilo dovoljenje sodišča za prisilno poplačilo iz navedenih nepremičnin, z izjemo nepremičnine ID znak parcela X 1, tudi že pravnomočno ukinjeno. Pritožnik bi se zato lahko poplačal (le) kot zastavni upnik iz nepremičnin, na katerih je obdržal zastavno pravico na podlagi četrtega odstavka 194. člena ZIZ, vendar pa bi za to moral biti izpolnjen pogoj iz drugega odstavka 198. člena ZIZ v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ – torej da bi pritožnik terjatev priglasil najkasneje na razdelitvenem naroku.

VSL Sklep I Ip 1115/2023, 4. 10. 2023

Res sicer ZIP ni poznal objave niti na sodni deski niti v Uradnem listu, temveč je določal vodenje posebne javne knjige. Pravne praznine torej ni bilo, kvečjemu zakon v tem delu ni bil izvrševan. Take knjige dalje v konkretnem primeru niti pristojno sodišče niti kakšna druga služba z javnimi pooblastili res ni vodila. Kljub temu pa ni mogoče pritrditi uveljavljanju, da lahko pogodba nadomesti objavo v javni knjigi. Pogodba je namreč listina zasebnega prava in kot taka ima drugačen značaj kot javne knjige.

VSL Sklep I Ip 1008/2023, 12. 9. 2023

196. člen (Kateri upniki se poplačajo)

Po določilu drugega odstavka 198. člena v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ se terjatve, ki so zavarovane z zastavno pravico in zemljiškim dolgom, poplačajo, če so bile priglašene najpozneje na razdelitvenem naroku. Drugače pa velja za izvršilne upnike, saj le-tem terjatve v postopku prodaje nepremičnine ni treba priglasiti. Treba je namreč upoštevati, da je za upnike, ki so stranke postopka, sodišče vezano na pravnomočni sklep o izvršbi in v njem opredeljeno terjatev upnika. Sodišče jo mora v fazi poplačila upoštevati po uradni dolžnosti in ne šele na zahtevo (priglasitev) upnika. Upnik že s predlogom za izvršbo poda zahtevo za sodno varstvo, da se poplača v predlogu navedena terjatev s prisilnimi sredstvi, iz kupnine na javni dražbi prodanih nepremičnin. Zahteva po vnovičnem uveljavljanju terjatve na razdelitvenem naroku bi pomenila zanikanje upnikove pravnomočno pridobljene pravice do sodnega varstva v izvršilnem postopku.

Pritožbeno stališče, da pritožniku kot zastavnemu upniku svoje terjatve niti na razdelitvenem naroku ni bilo treba priglasiti, češ da je terjatev priglasil že s predlogom za izvršbo, ni pravilno. Pritožnik je sicer v zadevi In 1275/2015 res pridobil pravnomočen sklep o izvršbi s prodajo dolžnikovih nepremičnin za celotno terjatev, a je odločilno, da je bilo dovoljenje sodišča za prisilno poplačilo iz navedenih nepremičnin, z izjemo nepremičnine ID znak parcela X 1, tudi že pravnomočno ukinjeno. Pritožnik bi se zato lahko poplačal (le) kot zastavni upnik iz nepremičnin, na katerih je obdržal zastavno pravico na podlagi četrtega odstavka 194. člena ZIZ, vendar pa bi za to moral biti izpolnjen pogoj iz drugega odstavka 198. člena ZIZ v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ – torej da bi pritožnik terjatev priglasil najkasneje na razdelitvenem naroku.

VSL Sklep I Ip 1115/2023, 4. 10. 2023

Res sicer ZIP ni poznal objave niti na sodni deski niti v Uradnem listu, temveč je določal vodenje posebne javne knjige. Pravne praznine torej ni bilo, kvečjemu zakon v tem delu ni bil izvrševan. Take knjige dalje v konkretnem primeru niti pristojno sodišče niti kakšna druga služba z javnimi pooblastili res ni vodila. Kljub temu pa ni mogoče pritrditi uveljavljanju, da lahko pogodba nadomesti objavo v javni knjigi. Pogodba je namreč listina zasebne prava in kot taka ima drugačen značaj kot javne knjige.

VSL Sklep I Ip 1008/2023, 12. 9. 2023

197. člen (Prednost pri poplačilu)

Po določilu drugega odstavka 198. člena v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ se terjatve, ki so zavarovane z zastavno pravico in zemljiškim dolgom, poplačajo, če so bile priglašene najpozneje na razdelitvenem naroku. Drugače pa velja za izvršilne upnike, saj le-tem terjatve v postopku prodaje nepremičnine ni treba priglasiti. Treba je namreč upoštevati, da je za upnike, ki so stranke postopka, sodišče vezano na pravnomočni sklep o izvršbi in v njem opredeljeno terjatev upnika. Sodišče jo mora v fazi poplačila upoštevati po uradni dolžnosti in ne šele na zahtevo (priglasitev) upnika. Upnik že s predlogom za izvršbo poda zahtevo za sodno varstvo, da se poplača v predlogu navedena terjatev s prisilnimi sredstvi, iz kupnine na javni dražbi prodanih nepremičnin. Zahteva po vnovičnem uveljavljanju terjatve na razdelitvenem naroku bi pomenila zanikanje upnikove pravnomočno pridobljene pravice do sodnega varstva v izvršilnem postopku.

Pritožbeno stališče, da pritožniku kot zastavnemu upniku svoje terjatve niti na razdelitvenem naroku ni bilo treba priglasiti, češ da je terjatev priglasil že s predlogom za izvršbo, ni pravilno. Pritožnik je sicer v zadevi In 1275/2015 res pridobil pravnomočen sklep o izvršbi s prodajo dolžnikovih nepremičnin za celotno terjatev, a je odločilno, da je bilo dovoljenje sodišča za prisilno poplačilo iz navedenih nepremičnin, z izjemo nepremičnine ID znak parcela X 1, tudi že pravnomočno ukinjeno. Pritožnik bi se zato lahko poplačal (le) kot zastavni upnik iz nepremičnin, na

katerih je obdržal zastavno pravico na podlagi četrtega odstavka 194. člena ZIZ, vendar pa bi za to moral biti izpolnjen pogoj iz drugega odstavka 198. člena ZIZ v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ – torej da bi pritožnik terjatev priglasil najkasneje na razdelitvenem naroku.

VSL Sklep I Ip 1115/2023, 4. 10. 2023

198. člen (Vrstni red drugih terjatev)

Po določilu drugega odstavka 198. člena v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ se terjatve, ki so zavarovane z zastavno pravico in zemljiškim dolgom, poplačajo, če so bile priglase najpozneje na razdelitvenem naroku. Drugače pa velja za izvršilne upnike, saj le-tem terjatve v postopku prodaje nepremičnine ni treba prigrasiti. Treba je namreč upoštevati, da je za upnike, ki so stranke postopka, sodišče vezano na pravnomočni sklep o izvršbi in v njem opredeljeno terjatev upnika. Sodišče jo mora v fazi poplačila upoštevati po uradni dolžnosti in ne šele na zahtevo (priglasitev) upnika. Upnik že s predlogom za izvršbo poda zahtevo za sodno varstvo, da se poplača v predlogu navedena terjatev s prisilnimi sredstvi, iz kupnine na javni dražbi prodanih nepremičnin. Zahteva po vnovičnem uveljavljanju terjatve na razdelitvenem naroku bi pomenila zanikanje upnikove pravnomočno pridobljene pravice do sodnega varstva v izvršilnem postopku.

Pritožbeno stališče, da pritožniku kot zastavnemu upniku svoje terjatve niti na razdelitvenem naroku ni bilo treba prigrasiti, češ da je terjatev prigrasil že s predlogom za izvršbo, ni pravilno. Pritožnik je sicer v zadevi In 1275/2015 res pridobil pravnomočen sklep o izvršbi s prodajo dolžnikovih nepremičnin za celotno terjatev, a je odločilno, da je bilo dovoljenje sodišča za prisilno poplačilo iz navedenih nepremičnin, z izjemo nepremičnine ID znak parcela X 1, tudi že pravnomočno ukinjeno. Pritožnik bi se zato lahko poplačal (le) kot zastavni upnik iz nepremičnin, na katerih je obdržal zastavno pravico na podlagi četrtega odstavka 194. člena ZIZ, vendar pa bi za to moral biti izpolnjen pogoj iz drugega odstavka 198. člena ZIZ v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ – torej da bi pritožnik terjatev prigrasil najkasneje na razdelitvenem naroku.

VSL Sklep I Ip 1115/2023, 4. 10. 2023

199. člen (Nadomestila za osebne služnosti, stavbne pravice in stvarna bremena)

Ni relevantne sodne prakse.

200. člen (Sorazmerno poplačilo terjatev)

200.a člen (Poplačilo upnika, ki je kupec nepremičnine)

Prvi odstavek 192. člena ZIZ določa, da sodišče o izročitvi nepremičnine kupcu odloči po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine. Kako poteka prodaja na spletni javni dražbi, je določeno v 188.a členu ZIZ, ki v tretjem odstavku določa, da se po prijavi in plačilu varščine za udeležbo na spletni javni dražbi pridobi enolični znak, s katerim se anonimno sodeluje na dražbi, podrobnejša navodila pa so urejena v Pravilniku o objavah prodaj v spletnem iskalniku in spletnih javnih dražbah v izvršilnih postopkih. V 10. členu Pravilnika je določeno, da se po končani spletni javni dražbi samodejno izdela poročilo o poteku dražbe, ki je dražiteljem znotraj sistema portala e-dražbe na voljo v anonimizirani obliki, urednikom objave pa v neanonimizirani obliki. Vse navedeno potrjuje pritožbeno navedbo pritožnika, da je v tem primeru izdaja sklepa o domiku, že po končani javni dražbi (in ne istočasno s sklepom o izročitvi) nujna, saj je kupec, šele z izdajo sklepa o domiku,

kjer je naveden s točno označbo osebnih podatkov, seznanjen s tem, da je na dražbi uspel kot najboljši ponudnik.

Skladno s tretjim odstavkom 189. člena ZIZ mora sodišče, po končani (tudi spletni) javni dražbi najprej ugotoviti, kateri ponudnik je ponudil najvišjo ceno in razglasiti, da je temu ponudniku domaknjena nepremičnina, čemur sledi določba četrtega odstavka istega člena, ki določa, da mora ponudnik iz prejšnjega odstavka, v primeru iz 200.a člena ZIZ podati izjavo, ali je z upnikom povezana oseba po določbi 200.b člena tega zakona. Za takšno izjavo je torej predpogoj, da ponudnik ve, da mu je tudi domaknjena nepremičnina. Temu vrstnemu redu pa sodišče v obravnavanem primeru neutemeljeno ni sledilo. Najugodnejši kupec, po sami (zlasti spletni) javni dražbi, namreč niti ne ve, ali je bila nepremičnina njemu sploh domaknjena, na kar pravilno opozarja pritožnik.

Sodišče mora opraviti dve ločeni dejanji (razglasiti domik in izdati sklep o domiku), pri čemer praviloma to stori sočasno, zlasti v primeru spletne javne dražbe. Sklep o domiku je konstitutivne narave, zato domik objektivno nastopi šele z izdajo sklepa in ga ni mogoče domnevati na podlagi obstoja določenih dejstev ob koncu javne dražbe. Nastop pravnih učinkov domika je mogoče vezati le na izdajo pisnega sklepa o domiku.

VSL Sklep I Ip 246/2023, 1. 3. 2023

200.b člen (Povezane osebe)

Prvi odstavek 192. člena ZIZ določa, da sodišče o izročitvi nepremičnine kupcu odloči po izdaji sklepa o domiku in po položitvi kupnine. Kako poteka prodaja na spletni javni dražbi, je določeno v 188.a členu ZIZ, ki v tretjem odstavku določa, da se po prijavi in plačilu varščine za udeležbo na spletni javni dražbi pridobi enolični znak, s katerim se anonimno sodeluje na dražbi, podrobnejša navodila pa so urejena v Pravilniku o objavah prodaj v spletnem iskalniku in spletnih javnih dražbah v izvršilnih postopkih. V 10. členu Pravilnika je določeno, da se po končani spletni javni dražbi samodejno izdela poročilo o poteku dražbe, ki je dražiteljem znotraj sistema portala e-dražbe na voljo v anonimizirani obliki, urednikom objave pa v neanonimizirani obliki. Vse navedeno potrjuje pritožbeno navedbo pritožnika, da je v tem primeru izdaja sklepa o domiku, že po končani javni dražbi (in ne istočasno s sklepom o izročitvi) nujna, saj je kupec, šele z izdajo sklepa o domiku, kjer je naveden s točno označbo osebnih podatkov, seznanjen s tem, da je na dražbi uspel kot najboljši ponudnik.

Skladno s tretjim odstavkom 189. člena ZIZ mora sodišče, po končani (tudi spletni) javni dražbi najprej ugotoviti, kateri ponudnik je ponudil najvišjo ceno in razglasiti, da je temu ponudniku domaknjena nepremičnina, čemur sledi določba četrtega odstavka istega člena, ki določa, da mora ponudnik iz prejšnjega odstavka, v primeru iz 200.a člena ZIZ podati izjavo, ali je z upnikom povezana oseba po določbi 200.b člena tega zakona. Za takšno izjavo je torej predpogoj, da ponudnik ve, da mu je tudi domaknjena nepremičnina. Temu vrstnemu redu pa sodišče v obravnavanem primeru neutemeljeno ni sledilo. Najugodnejši kupec, po sami (zlasti spletni) javni dražbi, namreč niti ne ve, ali je bila nepremičnina njemu sploh domaknjena, na kar pravilno opozarja pritožnik.

Sodišče mora opraviti dve ločeni dejanji (razglasiti domik in izdati sklep o domiku), pri čemer praviloma to stori sočasno, zlasti v primeru spletne javne dražbe. Sklep o domiku je konstitutivne narave, zato domik objektivno nastopi šele z izdajo sklepa in ga ni mogoče domnevati na podlagi obstoja določenih dejstev ob koncu javne dražbe. Nastop pravnih učinkov domika je mogoče vezati le na izdajo pisnega sklepa o domiku.

VSL Sklep I Ip 246/2023, 1. 3. 2023

201. člen (Izpodbijanje terjatev)

Na podlagi zgoraj citiranih določb ZIZ lahko torej dolžnik terjatev upnika izpodbija zgolj še na razdelitvenem naroku, in še to (le), če terjatve, njene višine ali vrstnega reda brez svoje krivde ni mogel izpodbijati z drugimi pravnimi sredstvi med izvršilnim postopkom. Zato so prepozne dolžnične pritožbene navedbe o delnih plačilih terjatve glavnega upnika in glede izračuna zakonskih zamudnih obresti od stroškov pri terjatvi glavnega upnika.

VSC Sklep I Ip 258/2023, 23. 11. 2023

202. člen (Napotitev na pravdo)

203. člen (Nezapadla terjatev)

204. člen (Nezapadla terjatev občasnih prejemkov)

205. člen (Pogojna terjatev)

206. člen (Predznamba zastavne pravice in zaznamba spora)

Ni relevantne sodne prakse.

207. člen (Razdelitveni narok)

Na podlagi zgoraj citiranih določb ZIZ lahko torej dolžnik terjatev upnika izpodbija zgolj še na razdelitvenem naroku, in še to (le), če terjatve, njene višine ali vrstnega reda brez svoje krivde ni mogel izpodbijati z drugimi pravnimi sredstvi med izvršilnim postopkom. Zato so prepozne dolžnične pritožbene navedbe o delnih plačilih terjatve glavnega upnika in glede izračuna zakonskih zamudnih obresti od stroškov pri terjatvi glavnega upnika.

VSC Sklep I Ip 258/2023, 23. 11. 2023

Po določilu drugega odstavka 198. člena v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ se terjatve, ki so zavarovane z zastavno pravico in zemljiškim dolgom, poplačajo, če so bile priglašene najpozneje na razdelitvenem naroku. Drugače pa velja za izvršilne upnike, saj le-tem terjatve v postopku prodaje nepremičnine ni treba priglasiti. Treba je namreč upoštevati, da je za upnike, ki so stranke postopka, sodišče vezano na pravnomočni sklep o izvršbi in v njem opredeljeno terjatev upnika. Sodišče jo mora v fazi poplačila upoštevati po uradni dolžnosti in ne šele na zahtevo (priglasitev) upnika. Upnik že s predlogom za izvršbo poda zahtevo za sodno varstvo, da se poplača v predlogu navedena terjatev s prisilnimi sredstvi, iz kupnine na javni dražbi prodanih nepremičnin. Zahteva po vnovičnem uveljavljanju terjatve na razdelitvenem naroku bi pomenila zanikanje upnikove pravnomočno pridobljene pravice do sodnega varstva v izvršilnem postopku.

Pritožbeno stališče, da pritožniku kot zastavnemu upniku svoje terjatve niti na razdelitvenem naroku ni bilo treba priglasiti, češ da je terjatev priglasil že s predlogom za izvršbo, ni pravilno. Pritožnik je sicer v zadevi In 1275/2015 res pridobil pravnomočen sklep o izvršbi s prodajo dolžnikovih nepremičnin za celotno terjatev, a je odločilno, da je bilo dovoljenje sodišča za prisilno poplačilo iz navedenih nepremičnin, z izjemo nepremičnine ID znak parcela X 1, tudi že

pravnomočno ukinjeno. Pritožnik bi se zato lahko poplačal (le) kot zastavni upnik iz nepremičnin, na katerih je obdržal zastavno pravico na podlagi četrtega odstavka 194. člena ZIZ, vendar pa bi za to moral biti izpolnjen pogoj iz drugega odstavka 198. člena ZIZ v zvezi z 2. točko 196. člena ZIZ – torej da bi pritožnik terjatev priglasil najkasneje na razdelitvenem naroku.

VSL Sklep I Ip 1115/2023, 4. 10. 2023

208. člen (Sklep o poplačilu)

Na podlagi zgoraj citiranih določb ZIZ lahko torej dolžnik terjatev upnika izpodbija zgolj še na razdelitvenem naroku, in še to (le), če terjatve, njene višine ali vrstnega reda brez svoje krivde ni mogel izpodbijati z drugimi pravnimi sredstvi med izvršilnim postopkom. Zato so prepozne dolžničine pritožbene navedbe o delnih plačilih terjatve glavnega upnika in glede izračuna zakonskih zamudnih obresti od stroškov pri terjatvi glavnega upnika.

VSC Sklep I Ip 258/2023, 23. 11. 2023

209. člen (Izbris pravic in bremen)

210. člen (Dolžnikova pravica na prodanem stanovanju)

211. člen (Uporaba določb tega poglavja, če nepremičnina ni vpisana v zemljiško knjigo)

Pravna teorija in sodna praksa odklanjata možnost plačila odškodnine v primerih, ko naj bi bil nastanek škode posledica napake, ki je bila odpravljiva s pravnimi sredstvi v okviru postopka, v katerem je nastala. Oškodovanec, ki bi z vložitvijo pravnega sredstva lahko preprečil škodne posledice napake sodišča, je z opustitvijo te aktivnosti preusmeril tek vzročne zveze. V takšnem primeru je treba škodo pripisati strankini opustitvi. Opustitev stranke, ki je najprej sama dolžna poskrbeti za varstvo svojih pravic in interesov (v nasprotnem naj škodljive posledice pripiše sebi), zato vrednostno pretehta protipravno ravnanje sodišča. Strankina opustitev dolžnosti aktivno skrbeti za svoje pravice ima učinek prekinitve vzročne zveze med sodniško napako in škodo.

VSL Sodba II Cp 479/2023, 23. 10. 2023

Res sicer ZIP ni poznal objave niti na sodni deski niti v Uradnem listu, temveč je določal vodenje posebne javne knjige. Pravne praznine torej ni bilo, kvečjemu zakon v tem delu ni bil izvrševan. Take knjige dalje v konkretnem primeru niti pristojno sodišče niti kakšna druga služba z javnimi pooblastili res ni vodila. Kljub temu pa ni mogoče pritrđiti uveljavljanju, da lahko pogodba nadomesti objavo v javni knjigi. Pogodba je namreč listina zasebnega prava in kot taka ima drugačen značaj kot javne knjige.

VSL Sklep I Ip 1008/2023, 12. 9. 2023

211.a člen (Izvršba na stavbno pravico)

Ni relevantne sodne prakse.

212. člen (Sodni penali)

Namen sodnih penalov je brez izvršbe doseči izpolnitev dolžnikove obstoječe nedenarne obveznosti, ta namen pa po naravi stvari odpade, če nedenarne obveznosti ni več, zlasti pa v primeru, kot je podan, če se torej izkaže, da je dolžnikova obveznost od samega začetka temeljila na upnični nezakoniti posesti, ki je bila tedaj torej varovana zgolj z namenom vzpostavitve mirnih posestnih odnosov med strankama, ne pa tudi prisojena na podlagi meritorne presoje samih pravic strank na stvari.

VSL Sklep I Ip 728/2023, 22. 8. 2023

213. člen (Krajevna pristojnost)

214. člen (Če so stvari pri dolžniku ali pri kom drugem)

215. člen (Če stvari niso bile najdene ne pri dolžniku ne pri kom drugem)

216. člen (Če so stvari pri dolžniku ali pri kom drugem)

217. člen (Če stvari niso bile najdene ne pri dolžniku ne pri kom drugem)

Ni relevantne sodne prakse.

218. člen (Če stvari ni bilo mogoče kupiti niti drugje)

Ni relevantne sodne prakse.

219. člen (Pravica do odškodnine)

220. člen (Krajevna pristojnost)

221. člen (Način izvršbe)

Na podlagi tretjega odstavka 33. člena SPZ, ki določa, da posestnik nima pravnega varstva, če motenje ali odvzem posesti temelji na zakonu, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da je bilo očitano motilno dejanje storjeno v okviru izvršilnega postopka, pri opravljanju izvršilnega dejanja deložacije, torej v skladu z zakonom na podlagi pravnomočnih sklepov izvršilnega sodišča, zato tožnica do sodnega varstva ni upravičena.

VSL Sklep II Cp 1464/2023, 29. 2. 2024

222. člen (Odstranitev premičnin)

223. člen (Prodaja premičnih stvari)

224. člen (Krajevna pristojnost)

224.a člen (Sodelovanje izvršitelja)

225. člen (Dejanje, ki ga lahko opravi tudi kdo drug)

Če motenje posesti temelji na zakonu, posestnik nima posestnega varstva. Sodišče prve stopnje je v 6. točki obrazložitve povzelo vsebino prvega odstavka 26. člena ZG, bistveno pri tem je, da mora lastnik zemljišča dovoliti začasen prevoz lesnih asortimentov v nerastni dobi. Da bi torej lahko rekli, da motenje v obravnavanem primeru temelji na zakonu (na določbi prvega odstavka 26. člena ZG) bi morala toženca les iz gozda peljati (in ne vleči - citirano besedilo namreč ne govori o vleki, ampak prevozu!), poleg tega pa bi se prevoz moral opraviti v nerastni dobi.

Pri preizkusu sodbe po uradni dolžnosti je pritožbeno sodišče ugotovilo kršitev materialnega prava, saj je sodišče prve stopnje ugodilo tudi delu tožbenega zahtevka, ki je postavljen v nasprotju z določbo 34. člena SPZ, ki govori o obsegu sodnega varstva. Sklep v delu, ko dovoli da vzpostavitev prvotnega stanja opravi na stroške tožencev tožnik, presega dejanja, ki jih lahko sodišče odredi po navedeni določbi, ampak gre že za ravnanje, ki je del izvršilnega sredstva za doseg nadomestnega ravnanja (prvi odstavek 225. člena ZIZ). Da bo tožnik prišel do takšnega pooblastila, bo moral (če dolžnika sama ne bosta ravnala v skladu z izvršilnim naslovom) predlagati izvršbo in šele takrat bo lahko na njune stroške vzpostavil prvotno stanje. Zato je pritožbi treba delno ugoditi in sklep spremeniti tako, da se tožba v opisanem delu zavrne.

VSL Sklep II Cp 1646/2023, 14. 2. 2024

Drži sicer, da so na račun sodišča založena sredstva iz naslova predujma premoženje dolžnika. Vendar pa je treba upoštevati, da razmerje med sodiščem, ki opravlja izvršbo, in dolžnikom, ki je založil predujem po drugem odstavku 225. člena ZIZ, ni civilnopravno razmerje. Gre za pravno razmerje, ki je izrazito formalizirano, predmet tega razmerja pa ni terjatev, s katero bi bilo mogoče kakorkoli razpolagati, temveč gre od trenutka, ko je izdan sklep o dolžnosti založitve predujma, še izključno za tehnično izvršitev sklepa. Ob morebitni neizvršitvi sklepa zato dolžnik izvršilnega postopka tudi nima na voljo pravnih sredstev, kakršne imajo sicer v pravnih razmerjih na voljo upniki (na primer tožba v pravdnem postopku), temveč ima na voljo le pravno sredstvo znotraj izvršilnega postopka za sanacijo svojega položaja (zahteva za odpravo nepravilnosti pri opravljanju izvršbe po 52. členu ZIZ). Sodišče torej sploh ni dolžnikov dolžnik, ampak je organ, ki opravlja izvršbo. Opravljati pa jo mora v skladu z zakonom in na podlagi odločb (sklepov in odredb), ki jih predvideva zakon.

Od trenutka nakazila predujma na račun sodišča tako dolžnik z njim ne more več na noben način razpolagati, temveč so ta sredstva namenjena izključno prisilni opravi po izvršilnem naslovu dolgovanega nadomestnega dejanja. Sodišče lahko zato založena sredstva uporabi izključno v ta namen, morebitni presežek, ki se pokaže šele po pravnomočnosti sklepa o dokončni višini stroškov, mora sodišče vrniti na račun dolžnika. Ko enkrat morebitni ostanek predujma prispe na dolžnikov račun, pa lahko vsak upnik, ki ima denarno terjatev do istega dolžnika, nanj tudi poseže z izvršbo. Tako kot to lahko stori tudi glede ostalih dolžnikovih denarnih sredstev pri organizacijah za plačilni

promet, za katera niso določena kakšna izvzetja ali omejitve izvršbe.

VSL Sklep I Ip 3/2023, 7. 2. 2023

226. člen (Dejanje, ki ga more opraviti le dolžnik)

227. člen (Dopustitev in opustitev)

V konkretnem primeru upnika od dolžnika zahtevata, da mora prenehati z javno objavo podatkov in informacij, ki predstavljajo poslovno skrivnost upnikov. Od njega torej zahtevata opustitev javnih objav z določeno vsebino (prvi odstavek 227. člena ZIZ). V skladu z ZMed nosita odgovornost za programske vsebine in njihovo razširjanje izdajatelj medija (drugi odstavek 9. člena ZMed) ter odgovorni urednik (drugi in tretji odstavek 18. člena ZMed). Kot izhaja iz izpodbijanega sklepa so spletni novičarski portali (D in E) skladno z 2. členom ZMed mediji. Dolžnik ni izdajatelj teh medijev. Po presoji pritožbenega sodišča je tako sodišče prve stopnje pravilno zavrnilo predlog za izdajo začasne odredbe, s katero naj se dolžniku zapove, da preneha z javno objavo podatkov in informacij, ki predstavljajo poslovno skrivnost upnikov, saj iz navedenega izhaja, da dolžnik po določbah ZMed ni oseba, odgovorna javne objave. Enako velja za zahtevo, da mora dolžnik odstraniti podatke in informacije, ki so bile objavljene na E in D ter v drugih z dolžnikom povezanih medijih. Od dolžnika je mogoče zahtevati zgolj izpolnitev obveznosti, ki jih lahko on sam izpolni, ta pogoj pa pri zahtevi dolžniku za odstranitev objav ni izpolnjen.

Obveznost mora biti v predlogu opredeljena tako, da dolžnik ve, kaj konkretno je tisto, kar mu je v prihodnje naloženo oziroma prepovedano. Upnik mora zato zahtevek v predlogu za izdajo začasne odredbe ustrezno konkretizirati. Oblikovan mora biti tako, da od sodišča pri opravi izvršbe ne terja dodatnega vsebinskega odločanja. Če iz prepovednega zahtevka ni mogoče ugotoviti vsebine ravnanja, ki je v bodoče prepovedano dolžniku, je onemogočen preizkus njegove utemeljenosti.

VSL Sklep I Cpg 402/2022, 7. 9. 2022

228. člen (Vzpostavitev prejšnjega stanja)

229. člen (Ponovno motenje posesti)

230. člen (Krajevna pristojnost)

231. člen (Rok za vložitev predloga za izvršbo)

232. člen (Način izvršbe)

233. člen (Nadomestilo plače pri vrnitvi delavca na delo)

234. člen (Krajevna pristojnost)

235. člen (Fizična razdelitev)

236. člen (Razdelitev s prodajo)

237. člen (Stroški postopka)

238. člen (Izjava volje)

238.a člen (Krajevna pristojnost)

238.b člen (Izvršilni predlog in sklep)

238.c člen (Učinkovanje sklepa)

238.č člen (Izvršilna sredstva)

238.d člen (Posredna izročitev)

Določilo 1. točke prvega odstavka 206. člena ZPP, ki se na podlagi 15. člena ZIZ smiselno uporablja tudi v izvršilnem postopku, predvideva prekinitev postopka v primeru, ko je odločitev sodišča odvisna od rešitve nekega predhodnega vprašanja, to je vprašanja o obstoju pravice ali pravnega razmerja, in glede katerega se sodišče odloči, da ga ne bo reševalo samo, temveč da bo počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku, ki je že v teku. Za presojo o pravilnosti

in zakonitosti sklepa o prekinitvi postopka na podlagi navedene zakonske določbe je torej pravno pomembno, ali je določeno vprašanje prejudicialne narave za konkretni postopek, ali ne. Če je odgovor pozitiven, pa je nato v dispoziciji sodišča, ali bo o predhodnem vprašanju odločalo samo, ali pa bo postopek prekinilo in počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku. Pri tem se mora sodišče ravnati po načelu ekonomičnosti, smotrnosti in pospešitve postopka ter upoštevati tudi konvencijsko pravico do sodnega varstva in do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. Reševanje predhodnega vprašanja bo sodišče prepustilo matičnemu področju zlasti takrat, ko bo pričakovati, da bo zadeva tam kmalu rešena.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je izrek izpodbijanega sklepa nezakonit tudi iz razloga, ker je sodišče prve stopnje prekinilo celoten izvršilni postopek in ne le faze odločanja o predlogu za odlog izvršbe. Če bi se prekinil le postopek odločanja o predlogu za odlog izvršbe, bi namreč to pomenilo, da bi se izvršba (to je njena oprava) nadaljevala, saj odlog izvršbe učinkuje šele od izdaje sklepa o odlogu. To pa bi bil ravno nasproten učinek kot ga ima prekinitve izvršilnega postopka z namenom, da se iz razloga ekonomičnosti in smotrnosti počaka na odločitev o predhodnem vprašanju – začasni ureditvi razmerij na matičnem področju. Sodišče prve stopnje je namreč pravilno upoštevalo, da bo upnica, če bo začasna odredba izdana, vsaj začasno izgubila izvršilni naslov, obstoj izvršilnega naslova pa je temeljna predpostavka za tek slehernega izvršilnega postopka kot takega, ne zgolj za opravo izvršbe.

VSL Sklep I Ip 444/2023, 18. 4. 2023

238.e člen (Neposredna izročitev)

Določilo 1. točke prvega odstavka 206. člena ZPP, ki se na podlagi 15. člena ZIZ smiselno uporablja tudi v izvršilnem postopku, predvideva prekinitve postopka v primeru, ko je odločitev sodišča odvisna od rešitve nekega predhodnega vprašanja, to je vprašanja o obstoju pravice ali pravnega razmerja, in glede katerega se sodišče odloči, da ga ne bo reševalo samo, temveč da bo počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku, ki je že v teku. Za presojo o pravilnosti in zakonitosti sklepa o prekinitvi postopka na podlagi navedene zakonske določbe je torej pravno pomembno, ali je določeno vprašanje prejudicialne narave za konkretni postopek, ali ne. Če je odgovor pozitiven, pa je nato v dispoziciji sodišča, ali bo o predhodnem vprašanju odločalo samo, ali pa bo postopek prekinilo in počakalo na pravnomočno odločitev v matičnem postopku. Pri tem se mora sodišče ravnati po načelu ekonomičnosti, smotrnosti in pospešitve postopka ter upoštevati tudi konvencijsko pravico do sodnega varstva in do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. Reševanje predhodnega vprašanja bo sodišče prepustilo matičnemu področju zlasti takrat, ko bo pričakovati, da bo zadeva tam kmalu rešena.

Neutemeljen je pritožbeni očitke, da je izrek izpodbijanega sklepa nezakonit tudi iz razloga, ker je sodišče prve stopnje prekinilo celoten izvršilni postopek in ne le faze odločanja o predlogu za odlog izvršbe. Če bi se prekinil le postopek odločanja o predlogu za odlog izvršbe, bi namreč to pomenilo, da bi se izvršba (to je njena oprava) nadaljevala, saj odlog izvršbe učinkuje šele od izdaje sklepa o odlogu. To pa bi bil ravno nasproten učinek kot ga ima prekinitve izvršilnega postopka z namenom, da se iz razloga ekonomičnosti in smotrnosti počaka na odločitev o predhodnem vprašanju – začasni ureditvi razmerij na matičnem področju. Sodišče prve stopnje je namreč pravilno upoštevalo, da bo upnica, če bo začasna odredba izdana, vsaj začasno izgubila izvršilni naslov, obstoj izvršilnega naslova pa je temeljna predpostavka za tek slehernega izvršilnega postopka kot takega, ne zgolj za opravo izvršbe.

VSL Sklep I Ip 444/2023, 18. 4. 2023

238.f člen (Izvršitev odločbe o osebnih stikih)

Odklonilen odnos deklet do stikov izvira iz skrhanega zaupanja v očeta, ki v pomembnem delu izvira iz njegovih ravnanj na preteklih stikih. Obnovitev zaupanja je proces, ki terja čas in v katerem se je treba izogibati ravnanjem, ki bi ga ponovno spodkopala.

Z zadnjim sklepom določen obseg stikov (vključno z možnostjo zmanjšanja v primeru intenzivnega odklanjanja starejše hčere) je skromen, a je določen z namenom, da se v odnosu vzpostavi temeljno zaupanje, potrebno za večji obseg stikov.

VSL Sklep IV Cp 1150/2023, 9. 1. 2024

Dolžnica pritožbeno ne nasprotuje zaključku, da nedenarne obveznosti ni izpolnila. Zaradi slednjega pa je sodišče prve stopnje dolžnici utemeljeno naložilo plačilo denarne kazni. Otrokova korist se namreč v postopku izvršbe glede osebnih stikov oziroma varstva in vzgoje otroka upošteva pri odločanju o odlogu izvršbe.

VSC Sklep I Ip 237/2023, 12. 10. 2023

238.g člen (Izvršitev odločbe o prepovedi stikov)

Ni relevantne sodne prakse.

239. člen (Uporaba določb o izvršbi)

Za odločitev o dopustnosti objave ob postavljenih trditvah in stališčih ter glede na gornjo sodno prakso tako ne zadostuje zgolj sklepanje, (i) da objava objektivno ni žaljiva, (i) da ne vsebuje neresničnih dejstev oziroma dejstev, za katere bi medij ob dolžni skrbnosti moral vedeti, da niso neresnična, (iii) in da črpanje in poraba evropskih sredstev ne spada v področje pravice do zasebnosti, zaradi česar tožnici ne moreta izbirati, na kakšen način se ju lahko omenja v javnosti.

VSC Sklep I Cp 354/2023, 18. 10. 2023

V primerih, ko gre za t.i. ureditvene začasne odredbe, so predpostavke (zakonski dejanski stan), ki morajo biti podane najprej določene v prvem odst. 272. člena ZIZ (terjatev); nato mora biti podana ena izmed alternativno navedenih predpostavk iz druge ali tretje alineje drugega odst. 272. člena ZIZ ter še predpostavka reverzibilnosti (vrnitev v prejšnje stanje - Up-275/97). Sodišče zato ne more izdati regulacijske začasne odredbe, če v primeru zavrnitve tožbenega zahtevka v pravdi za toženca ne bo mogoče vzpostaviti prejšnjega stanja.

VSM Sklep I Cp 599/2022, 20. 9. 2022

239.a člen (Sklep o zavarovanju in določitev izvršitelja)

Ni relevantne sodne prakse.

240. člen (Sredstva zavarovanja)

241. člen (Nedopustnost zavarovanja)

242. člen (Krajevna pristojnost)

243. člen (Pogoji za zastavno pravico)

Pritožba ima prav, da v konkretnem primeru upnica od začetka stečajnega postopka nad družbo A. k. d. dalje ni imela več pravice izterjevati davčnega dolga od dolžnika A. A. na podlagi osebne odgovornosti le-tega za obveznosti navedene družbe. Vendar, kot rečeno, pravni temelj za vodenje predmetne izvršbe za izterjavo davčnega dolga v obravnavani zadevi ni subsidiarna osebna odgovornost družbenika A. A. za obveznosti (sedaj že izbrisane) družbe A. k. d., temveč je podlaga dolžnikovo hipotekarno jamstvo na solastnem deležu do 1/3 na nepremičnini ID znak št. 01, do katerega je upnica upravičena na podlagi pravnomočnega sklepa o zavarovanju Z 46/2015 z dne 3. 2. 2015.

Zgolj dejstvo začetka stečajnega postopka nad družbo A. k. d. na pravni položaj A. A. kot hipotekarnega dolžnika oziroma na njegovo odgovornost za poplačilo upničine terjatve s solastnim deležem do 1/3 nepremičnini, na kateri ima upnica prisilno hipoteko, v ničemer ne vpliva. Ko gre za hipoteko za tuj dolg, se namreč vzpostavi pravno razmerje kot pri poroštvu. S to razliko, da jamči zastavitelj za tujo obveznost z vrednostjo zastavljene stvari, porok pa z vsem svojim premoženjem. Po določilu drugega odstavka 1022. člena Obligacijskega zakonika (OZ) zmanjšanje obveznosti glavnega dolžnika v stečajnem postopku ali v postopku prisilne poravnave ne pomeni tudi ustreznega zmanjšanja porokove obveznosti, zato odgovarja porok upniku za ves znesek svoje obveznosti. Gre za odstop od načela akcesornosti zaradi varstva upnika. Poroštvo naj bo torej kot sredstvo osebnega zavarovanja učinkovito jamstvo za primer neplačevitosti glavnega dolžnika. Dosledna uveljavitev načela akcesornosti v takih primerih bi v celoti izničila smisel poroštva, zaradi česar je v tem pogledu odmik od akcesornosti več kot utemeljen. Celo v primeru, ko glavni (osebni) dolžnik po koncu stečaja že preneha, to na pravni položaj poroka oziroma hipotekarnega dolžnika ne vpliva. Po novejšem stališču sodne prakse namreč obveznosti kapitalske gospodarske družbe z izbrisom iz registra na podlagi pravnomočnega sklepa o končanju stečajnega postopka ne prenehajo, zaradi načela akcesornosti pa tudi poroštvo oziroma hipoteka – kot omejeno poroštvo – ne prenehata. Drugačno stališče bi v celoti izničilo smisel zavarovanja (za tuj dolg) ter upniku onemogočilo zavarovanje tveganja neizpolnitve ravno v primerih, ko so takšna tveganja najpogostejša.

VSL Sklep I Ip 509/2023, 24. 5. 2023

244. člen (Način pridobitve zastavne pravice na nepremičnini)

245. člen (Učinek vknjižbe in zaznambe)

245.a člen (Krajevna pristojnost)

245.b člen (Pogoji za zastavno pravico)

245.c člen (Način pridobitve zastavne pravice na poslovnem deležu)

246. člen (Krajevna pristojnost)

Ni relevantne sodne prakse.

247. člen (Pogoji za zastavno pravico)

248. člen (Način pridobitve zastavne pravice na premičnini)

254. člen (Uporaba določb tega poglavja, če nepremičnina ni vpisana v zemljiški knjigi)

256. člen (Krajevna pristojnost)

257. člen (Pogoji za predhodno odredbo)

1. Splošno

2. Odločba, ki je podlaga za izdajo predhodne odredbe

3. Izkaz nevarnosti

Za zavarovanje s predhodno odredbo zadošča, da upnik za verjetno izkaže objektivno nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena, to je objektivno stanje dolžnika, ki bi lahko resno ogrozilo bodočo izvršbo.

VSC Sklep I Ip 39/2023, 23. 2. 2023

258. člen (Domnevana nevarnost)

259. člen (Zavarovanje še ne zapadlih občasnih dajatev)

260. člen (Vrste predhodnih odredb)

- 1. Rubež premičnin**
- 2. Rubež denarne terjatve ali terjatve, da se izročijo stvari**
- 3. Rubež drugih premoženjskih oziroma materialnih pravic**
- 4. Rubež denarnega zneska na dolžnikovem računu pri organizaciji za plačilni promet**
- 5. Vpis zastavne pravice v sodnem registru na deležu družbenika v družbi oziroma v centralnem registru vrednostnih papirjev na nematerializiranih vrednostnih papirjih**
- 6. Predznanba zastavne pravice na dolžnikovi nepremičnini ali na pravici vknjiženi na nepremičnini**
- 7. Več predhodnih odredb**
- 8. Razno**

Za zavarovanje s predhodno odredbo zadošča, da upnik za verjetno izkaže objektivno nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena, to je objektivno stanje dolžnika, ki bi lahko resno ogrozilo bodočo izvršbo.

VSC Sklep I Ip 39/2023, 23. 2. 2023

262. člen (Prodaja zarubljenih stvari in prenos dolžnikove terjatve)

263. člen (Sklep o predhodni odredbi)

PZ v 939. členu izrecno ureja tudi vprašanje prenehanja predhodne odredbe, vendar le za primere, ko dolžnik izkaže, da terjatev ne obstaja (več) in za primere, ko predlagatelj po izvršljivosti odločbe, na podlagi katere je bila predhodna odredba izdana, ne predlaga izvršbe. Ne ureja pa položaja, ko je bila ta odločba razveljavljena, ko torej ni več domače nepravnomočne in neizvršljive sodne odločbe. Drugi odstavek 838. člena PZ v takih primerih smiselno napotuje na ZIZ. Po 76. členu ZIZ sodišče ustavi izvršbo po uradni dolžnosti, če je izvršilni naslov pravnomočno odpravljen, spremenjen, razveljavljen ali izrečen za neveljavnega, oziroma če je razveljavljeno potrjeno o izvršljivosti. Ker je bil naslov, na podlagi katerega je bilo dovoljeno zavarovanje s predhodno odredbo, razveljavljen, je torej sodišče prve stopnje lahko po uradni dolžnosti ustavilo postopek v delu, ki se nanaša na terjatev v višini 70.577,46 EUR s pripadki.

V preostalem delu (ki se nanaša na terjatev, glede katere je sodba postala pravnomočna) pritožba pravilno opozarja, da pogoji iz 939. člena PZ, oziroma 264. člena ZIZ za ustavitev postopka in razveljavitev opravljenih dejanj niso podani. Pogoji za izvršbo so (zaenkrat) izpolnjeni, dolžnik ni z ničemer izkazal, da bi terjatev plačal ali dovolj zavaroval, prav tako pri sodišču ni položil zneska terjatve, upnik pa je pravočasno predlagal izvršbo. Razlaga, da se opravljena

dejanja zavarovanja razveljavijo kljub temu, da je sodba, ki je bila podlaga predhodni odredbi in torej tem dejanjem, postala izvršljiva in kljub temu, da je upnik pravočasno predlagal izvršbo, je v nasprotju z namenom zavarovanja. Opravljena dejanja zavarovanja ostanejo v veljavi, dokler ni dovoljena izvršba (oziroma dokler se v izvršilnem postopku ne izkaže, da ni pogojev za izvršbo).

VSK Sklep Cpg 64/2023, 11. 5. 2023

264. člen (Prenehanje predhodne odredbe)

PZ v 939. členu izrecno ureja tudi vprašanje prenehanja predhodne odredbe, vendar le za primere, ko dolžnik izkaže, da terjatev ne obstaja (več) in za primere, ko predlagatelj po izvršljivosti odločbe, na podlagi katere je bila predhodna odredba izdana, ne predlaga izvršbe. Ne ureja pa položaja, ko je bila ta odločba razveljavljena, ko torej ni več domače nepravnomočne in neizvršljive sodne odločbe. Drugi odstavek 838. člena PZ v takih primerih smiselno napotuje na ZIZ. Po 76. členu ZIZ sodišče ustavi izvršbo po uradni dolžnosti, če je izvršilni naslov pravnomočno odpravljen, spremenjen, razveljavljen ali izrečen za neveljavnega, oziroma če je razveljavljeno potrdilo o izvršljivosti. Ker je bil naslov, na podlagi katerega je bilo dovoljeno zavarovanje s predhodno odredbo, razveljavljen, je torej sodišče prve stopnje lahko po uradni dolžnosti ustavilo postopek v delu, ki se nanaša na terjatev v višini 70.577,46 EUR s pripadki.

V preostalem delu (ki se nanaša na terjatev, glede katere je sodba postala pravnomočna) pritožba pravilno opozarja, da pogoji iz 939. člena PZ, oziroma 264. člena ZIZ za ustavitev postopka in razveljavitev opravljenih dejanj niso podani. Pogoji za izvršbo so (zaenkrat) izpolnjeni, dolžnik ni z ničemer izkazal, da bi terjatev plačal ali dovolj zavaroval, prav tako pri sodišču ni položil zneska terjatve, upnik pa je pravočasno predlagal izvršbo. Razlaga, da se opravljena dejanja zavarovanja razveljavijo kljub temu, da je sodba, ki je bila podlaga predhodni odredbi in torej tem dejanjem, postala izvršljiva in kljub temu, da je upnik pravočasno predlagal izvršbo, je v nasprotju z namenom zavarovanja. Opravljena dejanja zavarovanja ostanejo v veljavi, dokler ni dovoljena izvršba (oziroma dokler se v izvršilnem postopku ne izkaže, da ni pogojev za izvršbo).

VSK Sklep Cpg 64/2023, 11. 5. 2023

265. člen (Ustavitev v primeru, če upnik ne zahteva izvršbe)

PZ v 939. členu izrecno ureja tudi vprašanje prenehanja predhodne odredbe, vendar le za primere, ko dolžnik izkaže, da terjatev ne obstaja (več) in za primere, ko predlagatelj po izvršljivosti odločbe, na podlagi katere je bila predhodna odredba izdana, ne predlaga izvršbe. Ne ureja pa položaja, ko je bila ta odločba razveljavljena, ko torej ni več domače nepravnomočne in neizvršljive sodne odločbe. Drugi odstavek 838. člena PZ v takih primerih smiselno napotuje na ZIZ. Po 76. členu ZIZ sodišče ustavi izvršbo po uradni dolžnosti, če je izvršilni naslov pravnomočno odpravljen, spremenjen, razveljavljen ali izrečen za neveljavnega, oziroma če je razveljavljeno potrdilo o izvršljivosti. Ker je bil naslov, na podlagi katerega je bilo dovoljeno zavarovanje s predhodno odredbo, razveljavljen, je torej sodišče prve stopnje lahko po uradni dolžnosti ustavilo postopek v delu, ki se nanaša na terjatev v višini 70.577,46 EUR s pripadki.

V preostalem delu (ki se nanaša na terjatev, glede katere je sodba postala pravnomočna) pritožba pravilno opozarja, da pogoji iz 939. člena PZ, oziroma 264. člena ZIZ za ustavitev postopka in razveljavitev opravljenih dejanj niso podani. Pogoji za izvršbo so (zaenkrat) izpolnjeni, dolžnik ni z ničemer izkazal, da bi terjatev plačal ali dovolj zavaroval, prav tako pri sodišču ni položil zneska terjatve, upnik pa je pravočasno predlagal izvršbo. Razlaga, da se opravljena dejanja zavarovanja razveljavijo kljub temu, da je sodba, ki je bila podlaga predhodni odredbi in torej

tem dejanjem, postala izvršljiva in kljub temu, da je upnik pravočasno predlagal izvršbo, je v nasprotju z namenom zavarovanja. Opravljena dejanja zavarovanja ostanejo v veljavi, dokler ni dovoljena izvršba (oziroma dokler se v izvršilnem postopku ne izkaže, da ni pogojev za izvršbo).

VSK Sklep Cpg 64/2023, 11. 5. 2023

266. člen (Krajevna pristojnost)

V konkretnem primeru atrakcija pristojnosti po četrtem odstavku 266. člena ZIZ ne pride v poštev, ker izvršilni postopek ("drug sodni postopek" v smislu navedenega določila) sicer teče, a ne med upnikom in dolžnikom, temveč med dolžnikom in dolžnikovim dolžnikom.

Predlog za izdajo začasne odredbe s prepovedjo dolžnikovemu dolžniku, da dolžniku ne sme izplačati terjatve ali mu izročiti stvari, ter prepoved dolžniku, da ne sme sprejeti stvari, izterjati terjatve ali razpolagati z njimi, pa je postopek zavarovanja, ki teče med upnikom in dolžnikom; le zaradi "tripartitnega razmerja" pri izvršbi na denarno terjatev dolžnika vsebina določene prepovedi nanaša še na dolžnikovega dolžnika.

VSRS Sklep III R 32/2023, 12. 12. 2023

267. člen (Kdaj je mogoče izdati začasno odredbo)

268. člen (Učinek sklepa o začasni odredbi)

269. člen (Nedopustnost začasne odredbe)

270. člen (Pogoji za začasno odredbo)

1. Splošno

Relevantno pravno podlago za izdajo začasnih ukrepov v postopkih o nepoštenih potrošniških pogodbah predstavlja poleg določb nacionalnega prava tudi sodba SEU C-287/22, na katero se sklicujejo tožniki. S sodbo C-287/22 je SEU razložilo člen 6(1) in člen 7(1) Direktive. Države članice pa morajo po načelu skladne razlage nacionalno pravo razlagati in uporabljati v skladu s cilji in zahtevami prava EU. Razlage direktiv, ki so sprejete v obliki sodb SEU, so zavezujoči, precedenčni in neposredni vir za vsa nacionalna sodišča v državah članicah. Tako je že v 56. točki citirane odločbe SEU opozorjeno, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te Direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. To, kot je dodalo SEU v 57. točki, vključuje tudi obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji Direktive.

Osnovni pogoj za začasno zavarovanje, ne le po določbah ZIZ (glej 270. člen in 272. člen), ampak tudi upoštevajoč zgoraj citirano odločbo SEU (glej 59. točko) je to, da upnik s stopnjo verjetnosti izkaže, da terjatev obstoji ali da mu bo terjatev zoper dolžnika nastala. Kot pravilno opozarja toženka, mora upnik v predlogu ponuditi procesno gradivo (dejstva in dokaze), na podlagi katerega izkazuje izpolnjenost vseh zatrjevanih zakonskih pogojev, torej tudi pogoja, da terjatev verjetno obstoji.

VSL Sklep I Cp 1907/2023, 16. 1. 2024

Relevantno pravno podlago za izdajo začasnih ukrepov v postopkih o nepoštenih potrošniških pogodbah predstavlja poleg določb nacionalnega prava, tudi sodba SEU C-287/22, na katero sta se sklicevala tožnika. S sodbo C-287/22 je SEU razložilo člen 6(1) in člen 7(1) Direktive 93/13 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah. Države članice pa morajo po načelu skladne razlage nacionalno pravo razlagati in uporabljati v skladu s cilji in zahtevami prava EU. Razlage direktiv, ki so sprejete v obliki sodb SEU, so zavezujoči, precedenčni in neposredni vir za vsa nacionalna sodišča v državah članicah. Tako je že v 56. točki citirane odločbe SEU opozorjeno, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. To, kot je dodalo SEU v 57. točki vključuje tudi obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive.

Osnovni pogoj za začasno zavarovanje, ne le po določbah ZIZ (glej 270. in 272. člen), ampak tudi upoštevajoč zgoraj citirano odločbo SEU (glej 59. točko) je to, da upnik s stopnjo verjetnosti izkaže, da terjatev obstoji ali da mu bo terjatev zoper dolžnika nastala. Kot pravilno opozarja toženka, mora upnik že v predlogu ponuditi procesno gradivo (dejstva in dokaze), na podlagi katerega izkazuje izpolnjenost vseh zahtevanih zakonskih pogojev, torej tudi pogoja, da terjatev verjetno obstoji.

V tej pravdi tožnika uveljavljata tako nedenarni kot denarni zahtevek, pri tem pa ni jasno, na zavarovanje katere terjatve (ali obeh) se predlagana začasna odredba nanaša. O tem bi lahko sodišče zgolj ugibalo. Glede na to, da za izdajo začasne odredbe zadostuje nižji dokazni standard, za postopek zavarovanja z začasno odredbo pa velja načelo hitrosti, tudi ni mogoče kar domnevati, da upnik v dokaz verjetnega obstoja terjatve predlaga vse, kar je predlagal v tožbi. Tožnika bi morala zato v predlogu navesti vsaj to, katero terjatev želita zavarovati oziroma ali želita zavarovati obe, na katere svoje trditve iz tožbe (ali druge vloge) se sklicujeta in katere dokaze v zvezi s tem predlagata.

VSL Sklep II Cp 2154/2023, 16. 1. 2024

Trditve tožnice (da bi zgolj nadomestilo, ki bi ga prejema od ZRSZ kot brezposelna v višini 80 % mesečnega dohodka, občutno vplivalo na proračun družine ter zmožnost plačevanja najemnine za stanovanje, ker ne bo mogla sanirati stanovanja, ki je uničeno v avgustovskih poplavih) so pri odločanju o predlagani začasni odredbi nerelevantne, ker so povezane s prenehanjem izplačevanja nadomestila plače za čas začasne nezmožnosti za delo, ne pa zaradi same zmožnosti v spornem obdobju opravljati dela, o čemer je bilo odločano v izpodbijani dokončni odločbi. Sodišče pravilno ugotavlja, da hipotetično zatrjevane posledice izgube najemniškega stanovanja in zmanjšanja družinskega proračuna, niso v neposredni vzročni zvezi z ugotavljanjem tožničine zdravstvene zmožnosti za delo po zaključku staleža.

VDSS Sklep Psp 217/2023, 11. 12. 2023

Če eden od solastnikov oddaja v najem večji delež nepremičnine od tistega, ki mu glede na njegov lastniški delež pripada, je drugi solastnik po prvem odstavku 190. člena OZ za svoje prikrajšanje upravičen do povračilnega zahtevka. Toženca imata zaradi ravnanja tožeče stranke, ki oddaja kot parkirišče celoto solastnih nepremičnin, nedvomno pravico zahtevati, da se dosežena najemnina razdeli med solastnike v skladu s solastninskimi deleži.

Ugotovljeno je bilo, da je tožeča stranka z namenom, da se izogne plačilu terjatve, ki sta jo zoper njo uveljavljala toženca, kljub temu, da za oddajo nepremičnin (parkirišča) v najem prejema plačila, začasno zaustavila pritok denarja na svoj transakcijski račun (kar tudi priznava v pritožbi). Nadalje je ugotovljeno, da je bila prejšnja izvršba tožencev proti tožeči stranki neuspešna, ker v enem letu po prejemu sklepa o izvršbi na njene računu ni bilo rubljivih sredstev. Ker evidentno tožeča stranka za oddajanje parkirišča na spornem zemljišču prejema najemnino, je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da sta toženca izkazala za verjetno, da je tožeča stranka svoje prejemke

preusmerjala s svojega bančnega računa drugam, pri čemer je imela odprt en sam bančni račun. Ker je tako ravnala že pri relativno nizki terjatvi, ki sta jo uveljavljala toženca, je še toliko bolj verjetno pričakovati, da bo enako ravnala po morebitni ugoditvi tožbenemu zahtevku v tej pravdi.

Tožeča stranka v zvezi s tem v postopku zatrjuje, da je začasno zaustavila promet na svoj račun, da toženca ne bi bila poplačana preden sodišče odloči o vloženem ugovoru zoper sklep o izvršbi. Toženca sta izvršbo zoper tožečo stranko predlagala na podlagi izvršilnega naslova, pravnomočne in izvršljive sodne odločbe. Pravna kultura veleva, da je treba pravnomočne sodne odločbe spoštovati, zato ravnanje tožeče stranke ne pomeni drugega kot samovoljo. Učinkovitost izvršilnega postopka in s tem poplačilo upnikove terjatve iz izvršilnega naslova je element pravice do sodnega varstva iz 23. člena Ustave RS.

VSL Sklep I Cp 2049/2023, 29. 11. 2023

Toženka ni verjetno izkazala, da bi tožnik nameraval odtujiti (skupno) premoženje v takem delu oz. obsegu, da bi to pomenilo njeno končno prikrajšanje ob pričakovani delitvi. Zgolj to, da ga kot izkušen bančnik vsak trenutek lahko obremeni (v deležu, ki sedaj formalno pripada njemu), ne zadošča za tak sklep. Možnost še ne pomeni verjetnosti. Kljub temu, da gre za "običajni previdnostni ukrep", kot začasno odredbo pojmuje pritožnica, bi morala za doseg njene izdaje navesti ustrezna dejstva, ki bi izkazovala verjetnost, da je ta ukrep potreben.

VSL Sklep I Cp 1769/2023, 10. 11. 2023

Višje sodišče pritrjuje pritožbi, da ravnanja drugotoženca v zvezi s prodajo sporne nepremičnine ni mogoče opredeliti kot "povsem transparentnega", saj ni ravnal v skladu z dogovorom o vpisu hipoteke na spornih nepremičninah v zemljiško knjigo, poleg tega je sam, brez sodelovanja s tožečo stranko, sklenil kupoprodajno pogodbo za eno od (treh) nepremičnin.

Vendar pa višje sodišče pritrjuje sodišču prve stopnje, da iz komunikacije tožeče stranke z drugotožencem prek SMS sporočili ne izhaja namera drugotoženca, da bi razpolagal z nepremičnino tako, da bi bila uveljavitev terjatve tožeče stranke otežena.

VSL Sklep I Cpg 177/2023, 10. 10. 2023

Iz dikcije "če izkaže za verjetno" izhaja jasna zakonska zahteva, da v utemeljitev predlaganečasne odredbe po tem odstavku ne zadostuje zgolj trditev, da bo dolžnik pretrpel le neznatno škodo. Slednjo mora upnik (oziroma tožnik) verjetno izkazati. Zmotno je namreč stališče pritožnice, da je v tej fazi postopka, ko še ni vzpostavljene kontradiktornosti, podala dovolj konkretne trditve, toženci pa lahko navedejo in izkažejo, da bodo z izdajo začasnih odredb utrpeli škodo, ki bo večja od neznatne. To pa bodo lahko uveljavljali z ugovorom zoper začasno odredbo. Navedeno bi pomenilo, da bi se že ob vložitvi predloga za izdajo začasnih odredb v tretjem odstavku zahtevana predpostavka za izdajo začasnih odredb domnevala in verjeten izkaz le neznatne škode ne bi bil potreben, zadostoval bi le izkaz verjetnosti terjatve.

Utemeljitev predloga za izdajo začasnih odredb z možnostjo razpolaganja z nepremičninami in sredstvi na računu, kot enega od atributov lastninske pravice ob predhodno pridobljenem soglasju tožnice po presoji pritožbenega sodišča ni okoliščina, ki bi zadostovala za zaključek nenastanka škode z izdajo predlaganih začasnih odredb. Odvisnost razpolagalne pravice lastnikov nepremičnin in sredstev na računu od soglasja tožnika je taka omejitev lastninske pravice, ki ne utemeljuje trditve tožnice o nastanku le neznatne škode. Od presoje tožnice bi bilo namreč v takem primeru odvisno razpolaganje toženih strank z navedenim premoženjem, tožencem pa onemogočena hitra in učinkovita pot za presojou temeljenosti tožničine morebitne zavrnitve želenega razpolaganja.

VSL Sklep I Cpg 366/2023, 27. 7. 2023

2. Verjeten obstoj terjatve

Začasna odredba kot sredstvo zavarovanja denarne terjatve temelji le na verjetno izkazani pravici oziroma verjetnosti, da terjatev obstoji (ali da bo terjatev zoper dolžnika šele nastala). Intenzivnost oziroma stopnja zavarovanja mora zato biti v sorazmerju s stopnjo prepričanja glede obstoja upnikove terjatve, ki je predmet zavarovanja.

V tej fazi postopka je potrebno upoštevati, da vrednost nepremičnin znatno presega višino vtoževane terjatve, dejstvo, da so nepremičnine obremenjene s hipoteko, pa utemeljuje subjektivni pogoj zavarovanja z začasno odredbo, ne pa tudi sorazmernosti zavarovanja. Zgolj višina bančnega posojila in vrednost nepremičnin pri presoji sorazmernosti ni nujno odločilnega pomena, saj je potrebno upoštevati sorazmernost med vrednostjo izkazane terjatve in vrednostjo nepremičnin, ki naj bi služile zavarovanju te terjatve. S tega vidika je predlagana začasna odredba preširoko zastavljena, saj se zavarovanje lahko dovoli le v obsegu, kot je to nujno potrebno za dosego namena zavarovanja.

Pogoje za izdajo začasnih odredb v zavarovanje denarne terjatve je že v načelu treba obravnavati restriktivno, saj gre za poseg v finančni in premoženjski položaj dolžnika, zoper katerega upnik nima izvršilnega naslova. Še toliko bolj restriktiven pristop je potreben, kadar se sredstvo zavarovanja nanaša na prepoved oziroma omejitve razpolaganja z likvidnimi sredstvi (v tej zadevi pa tudi z osnovnimi sredstvi za proizvodnjo).

VSL Sklep I Cpg 262/2023, 6. 6. 2023

3. Verjeten obstoj nevarnosti

Pritožba utemeljeno opozarja, da sodišče prve stopnje pri odločanju o predlogu za izdajo začasnih odredb določbam evropskega prava ni namenilo dovolj teže, čeprav je bilo nanje izrecno opozorjeno. Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu sicer res zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ, ki dolžniku omogoča odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. To pa še ne predstavlja argumenta, da začasne ustavitve nadaljnega izpolnjevanja obveznosti, ob verjetno izkazani nični pogodbi zaradi nepoštenih pogodbenih pogojev, potrošnik ne bi mogel doseči že med pravnim postopkom z izdajo ureditvene začasnih odredb. Pritožbeno sodišče se ob tem strinja z razlogi izpodbijanega sklepa, da mora potrošnik za dosego tega cilja izkazati zakonske pogoje po 272. členu ZIZ, ki pa ga je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje cilja Direktive 93/13.

Sodišče prve stopnje pogoja po tretji alineji 272. člena ZIZ sploh ni presojalo, temveč se je v obrazložitvi zgolj sklicevalo na neustreznost uporabe pogoja iz tretjega odstavka 270. člena ZIZ, po katerem upnik ni dolžan dokazovati nevarnosti, če izkaže za verjetno, da bi dolžnik s predlagano začasno odredbo pretrpel le neznatno škodo. Pritožba zato utemeljeno opozarja, da sodišče predloga za izdajo začasnih odredb ni celovito presojalo v skladu z določbami 272. člena ZIZ, ki pri ureditvenih začasnih odredbah ne omogoča sodnega varstva le ob kumulativno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, temveč ob pogoju reverzibilnosti dopušča njeno izdajo tudi ob sočasno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in tretje alineje drugega odstavka tega člena.

Sodišče prve stopnje je pri presoji pogoja reverzibilnosti upoštevalo le trditve, da v primeru izgube pravde toženki ne bi nastala škoda, saj bi se odplačilo kredita lahko podaljšalo za čas veljavnosti začasnih odredb. Ni pa presojalo ostalih navedb tožnikov, v katerih so pojasnili, da ima toženka svojo terjatev v celoti zavarovano. Ob upoštevanju, da sta tožnika glavnico v evrih že preplačala, a se toženkino zavarovanje ohranja za celotno obveznost, pritožbeno sodišče soglaša s pritožnikoma, da izdaja začasnih odredb ne bi preprečila učinkovite odprave pravnih posledic sodbe,

tudi če z zahtevkom ne bi uspela.

VSL Sklep II Cp 2054/2023, 18. 1. 2024

Upnik mora za obstoj subjektivne nevarnosti v smislu drugega odstavka 270. člena ZIZ 1) zatrjevati in dokazati konkretno dolžnikovo ravnanje, katerega posledica je zmanjševanje njegovega premoženja; in 2) pojasniti in z verjetnostjo izkazati vpliv tega ravnanja na uveljavitev terjatve, ki je predmet tožbe. Zgolj razpolaganje s premoženjem namreč ne zadošča, ampak mora upnik trditi in vsaj z verjetnostjo izkazati tudi to, da dolžnik zaradi takšnega ravnanja ne bo imel dovolj premoženja za poplačilo upnikove terjatve oziroma, da bo poplačilo le-te precej oteženo.

Časovne meje pravnomočnosti se raztezajo na dejstva, ki so obstajala v času izdaje sklep, s katerim je sodišče prve stopnje odločalo o predlogu za izdajo začasne odredbe.

VSL Sklep I Cp 2106/2023, 18. 12. 2023

Dogovarjanje o obremenitvi nepremičnin z zastavno pravico ob dejstvu, da prva nasprotnica zavarovanja nima drugega premoženja, s katerim bi lahko plačala sporno terjatev, bi v določenih okoliščinah lahko predstavljalo subjektivno nevarnost za bodočo uveljavitev sporne denarne terjatve. Vendar pa predlagateljica takšnih okoliščin ni zatrjevala. Zgolj dejstvo, da bo nasprotnica (morda) nepremičnine obremenila, še ne pomeni, da predlagateljica ne bo mogla priti do poplačila svoje terjatve. Poleg tega so v konkretni zadevi ugotovljene tudi druge okoliščine, ki vplivajo na presojo, da pogoj subjektivne nevarnosti ni izpolnjen, in sicer, da se je nasprotnica s posojilodajalcem dogovarjala za odkup oziroma za posojilo ravno za poplačilo v tem sporu obravnavane terjatve in da je dolg delno že poravnala.

VSL Sklep I Cpg 390/2023, 13. 9. 2023

Sama prodaja sporne nepremičnine kot take še ne pomeni zmanjšanja premoženja tožencev, ampak gre zgolj za spremembo oblike premoženja iz nepremičnine v denarna sredstva, iz katerih se bo terjatev tožnika lahko poplačala. Trditve tožnika, da bosta toženca zaradi skrhanih odnosov denar od prodane sporne nepremičnine porabila za drug namen, so v tej fazi postopka neprepričljive, glede na to da sta v ugovoru priznavala, da je tožnik vlagal v sporno nepremičnino ter zatrjevala, da mu želita njegova vlaganja povrniti, sporna pa je višina teh vlaganj. Zgolj bojazen tožnika, da bi kot upnik ostal nepoplačan, ter njegova predvidevanja in hipotetična možnost, da bosta toženca kupnino od prodane sporne nepremičnine porabila, ostalo nepremično premoženje pa odsvojila na podlagi morebitne darilne pogodbe, pa še ne izkazujeta konkretne nevarnosti, ki bi zadoščala za izkazano subjektivno nevarnost po drugem odstavku 270. člena ZIZ.

VSL Sklep II Cp 1384/2023, 25. 8. 2023

Za obstoj nevarnosti ni nujno, da upnik izkaže namen dolžnika z odtujevanjem in skrivanjem preprečiti izvršbo. Zadošča že, da ima njegovo ravnanje (odtujevanje ali drugačno ravnanje s premoženjem) negativen vpliv na bodočo uveljavitev terjatve. V takem primeru je zato lahko odločilno vprašanje (objektivnega) vpliva dolžnikovega ravnanja na možnost uspeha v potencialni izvršbi in v zvezi s tem tudi siceršnji obseg dolžnikovega premoženja.. Če pa upnik verjetno izkaže namen dolžnika z odtujevanjem in skrivanjem premoženja preprečiti morebitno izvršbo, vprašanje siceršnjega obsega premoženja ni več relevantno. Nevarnost je podana že z dolžnikovim namenom preprečiti izvršbo.

VSK Sklep Cpg 91/2023, 24. 8. 2023

Večinska sodna praksa je sicer res zavzela stališče, da zgolj redno razpolaganje s premoženjem še ne zadošča za obstoj subjektivne nevarnosti, prav tako ne dejstvo, da je dolžnik v slabem finančnem stanju. Je pa zaslediti tudi primere, kjer sodna praksa subjektivno nevarnost razlaga širše, glede na okoliščine konkretnega primera in v kontekstu vsega dolžnikovega ravnanja.

VSL Sklep I Cpg 602/2022, 12. 7. 2023

V pritožbi zatrjevano subjektivno ravnanje tožene stranke, ki je privedlo do odpovedi kreditne pogodbe, je trditveno povezano z ravnanjem, zaradi katerega zahteva pravno varstvo v okviru tožbenega zahtevka, ne predstavlja pa ravnanja, ki ga za izkaz subjektivne nevarnosti pri uveljavljanju terjatve zahtevajo določbe ZIZ o zavarovanju denarne terjatve. Nenazadnje tožeča stranka sama z navedbo, da izvršilni postopki zoper dolžnika, nepošteno poslovanje in prodaja premoženja, ki bo za seboj potegnili neposredne zahtevke novih kupcev zoper dolžnika, številni kazenski postopki, slabo finančno stanje tožene stranke, blokirani transakcijski račune, deboklade računov, ki so samočasne - na podlagi odlogov izvršbe, 16 predstavlja subjektivno ravnanje dolžnika, zaradi katerega je možnost poplačila tožnikov slabša, sama priznava, da gre ravno za slednje – to je slabšo možnost poplačila in ne za onemogočeno ali precej oteženo uveljavitev njune terjatve.

VSC Sklep I Cp 241/2023, 6. 7. 2023

Izkazano dolžnikovo objektivno slabo finančno stanje in s tem objektivno slabe možnosti za uveljavitev terjatve še ne izkazujejo subjektivne nevarnosti, ki je glede na drugi odstavek 270. člena ZIZ pogoj za izdajočasne odredbe za zavarovanje denarne terjatve.

VSL Sklep I Cpg 265/2023, 21. 6. 2023

Pogoje za izdajočasne odredbe v zavarovanje denarne terjatve je že v načelu treba obravnavati restriktivno, saj gre za poseg v finančni in premoženjski položaj dolžnika, zoper katerega upnika nima izvršilnega naslova. Dejstvo, da tožena stranka noče prostovoljno plačati terjatve tožeče stranke in zadržuje s strani tožeče stranke plačani avans na svojem poslovnem računu, ne pomeni „drugačnega razpolaganja s premoženjem, ki kaže na to, da bo uveljavitev terjatev onemogočena ali precej otežena“.

VSL Sklep I Cpg 218/2023, 17. 5. 2023

4. Neznatna škoda

SEU je v odločbi C 287/22 opozoril na člene 6 in 7 direktive 93/13/EGS o neupoštevnihih pogojih v potrošniških pogodbah v povezavi z načelom učinkovitosti. Postavilo se je sodišče na stališče, da oba člena nasprotujeta nacionalni sodni praksi, ko bi sodišče lahko zavrnilo predlog potrošnika za sprejetječasnih ukrepov s katerimi se predlaga, naj se do sprejetja končne odločitve o ugotovitvi neveljavnosti potrošniške kreditne pogodbe, ker ta vsebuje nepoštenepogodbene pogoje odloži plačilo mesečnih obrokov, zapadlih na podlagi navedene kreditne pogodbe, kadar je sprejetje tehčasnih ukrepov potrebno za zagotovitev polnega učinka te odločitve.

Pritožbeno sodišče se je najprej spraševalo, ali je določba 270. člena ZIZ in 272. člena ZIZ dovolj jasna, da je mogoče odločati o konkretnem primeru ob upoštevanju 6. in 7. člena direktive in razlage iz sodbe sodišča SEU. Ugotovilo je, da je ureditevčasnih odredb po ZIZ dovolj široka, da je mogoče odločati o predlagani regulacijskičasni odredbi ob upoštevanju prava EU. Na področju varstva potrošnikov in unificiranega prava na tem področju, ni mogoče poslabšati položaja potrošnikov s strožjimi oziroma neugodnejšimi zakonskimi določili in sodno prakso za potrošnike. Sodna praksa SEU pa je zavezujoč pravni vir za vsa nacionalna sodišča v državah članicah.

Bistvo sodbe C 287/22 je, da je treba člen 6. in 7. direktive razlagati tako, da nacionalna sodna praksa ne sme zavračati predlog potrošnika za sprejetječasnih ukrepov, s katerim se predlaga, da se do sprejetja končne odločitve o ugotovitvi neveljavnosti potrošniške pogodbe, ker ta vsebuje nepoštenepogoje, odloži plačilo mesečnih obrokov, zapadlih na podlagi navedene kreditne pogodbe, kadar je sprejetje tehčasnih ukrepov potrebno za zagotovitev polnega učinka te odločitve. Pogoj pa je, da je glavnica plačana in bi s tem pritožnik zašel v finančne težave.

To pomeni, da se po ZIZ in citiranih predpisov zahteva, da se izkaže verjetnost terjatve za zavarovanje nedarne terjatve za obstoj ene od predpostavk: nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali otežena, da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko

nadomestljive škode ali da dolžnik z začasno odredbo, če bi se tekom postopka izkazalo za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših posledic od tistih, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku. Gre torej za zakonski dejanski stan, kar pa je treba primerjati s trditveno podlago, ki jo je podal tožnik.

VSL Sklep I Cp 1880/2023, 10. 1. 2024

Pritožba utemeljeno opozarja, da sodišče prve stopnje pri odločanju o predlogu za izdajo začasne odredbe določbam evropskega prava ni namenilo dovolj teže, čeprav je bilo nanje izrecno opozorjeno. Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu sicer res zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ, ki dolžniku omogoča odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. To pa še ne predstavlja argumenta, da začasne ustavitve nadaljnje izpolnjevanja obveznosti, ob verjetno izkazani nični pogodbi zaradi nepoštenih pogodbenih pogojev, potrošnik ne bi mogel doseči že med pravnim postopkom z izdajo ureditvene začasne odredbe. Pritožbeno sodišče se ob tem strinja z razlogi izpodbijanega sklepa, da mora potrošnik za dosego tega cilja izkazati zakonske pogoje po 272. členu ZIZ, ki pa ga je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje cilja Direktive 93/13.

Sodišče prve stopnje pogoja po tretji alineji 272. člena ZIZ sploh ni presojalo, temveč se je v obrazložitvi zgolj sklicevalo na neustreznost uporabe pogoja iz tretjega odstavka 270. člena ZIZ, po katerem upnik ni dolžan dokazovati nevarnosti, če izkaže za verjetno, da bi dolžnik s predlagano začasno odredbo pretrpel le neznatno škodo. Pritožba zato utemeljeno opozarja, da sodišče predloga za izdajo začasne odredbe ni celovito presojalo v skladu z določbami 272. člena ZIZ, ki pri ureditvenih začasnih odredbah ne omogoča sodnega varstva le ob kumulativno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, temveč ob pogoju reverzibilnosti dopušča njeno izdajo tudi ob sočasno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in tretje alineje drugega odstavka tega člena.

Sodišče prve stopnje je pri presoji pogoja reverzibilnosti upoštevalo le trditve, da v primeru izgube pravde toženki ne bi nastala škoda, saj bi se odplačilo kredita lahko podaljšalo za čas veljavnosti začasne odredbe. Ni pa presojalo ostalih navedb tožnikov, v katerih so pojasnili, da ima toženka svojo terjatev v celoti zavarovano. Ob upoštevanju, da sta tožnika glavnico v evrih že preplačala, a se toženkinino zavarovanje ohranja za celotno obveznost, pritožbeno sodišče soglaša s pritožnikoma, da izdaja začasne odredbe ne bi preprečila učinkovite odprave pravnih posledic sodbe, tudi če z zahtevkom ne bi uspela.

VSL Sklep II Cp 2054/2023, 18. 1. 2024

Upnik mora za obstoj subjektivne nevarnosti v smislu drugega odstavka 270. člena ZIZ 1) zatrjevati in dokazati konkretno dolžnikovo ravnanje, katerega posledica je zmanjševanje njegovega premoženja; in 2) pojasniti in z verjetnostjo izkazati vpliv tega ravnanja na uveljavitev terjatve, ki je predmet tožbe. Zgolj razpolaganje s premoženjem namreč ne zadošča, ampak mora upnik trditi in vsaj z verjetnostjo izkazati tudi to, da dolžnik zaradi takšnega ravnanja ne bo imel dovolj premoženja za poplačilo upnikove terjatve oziroma, da bo poplačilo le-te precej oteženo.

Časovne meje pravnomočnosti se raztezajo na dejstva, ki so obstajala v času izdaje sklep, s katerim je sodišče prve stopnje odločalo o predlogu za izdajo začasne odredbe.

VSL Sklep I Cp 2106/2023, 18. 12. 2023

Pogoj neznatne škode je določen alternativno in ga mora upnik zatrjevati le, če ne izkazuje nevarnosti iz drugega odstavka 270. člena ZIZ. Ker je v tej zadevi nevarnost, da bo tožničina terjatev onemogočena oziroma otežena, izkazana, pritožnica z napadanjem razlogov sodišča prve stopnje glede neznatne škode niti ne more uspeli.

VSL Sklep I Cpg 499/2023, 7. 11. 2023

Do trditve, da četrta toženka s predlagano začasno odredbo ne bi utrpela več kot neznatne škode, ker do kupnine v višini 50.000 EUR ni upravičena, se sodišče prve stopnje sicer ni izrecno opredelilo, a je očitno neutemeljena. Prepoved razpolaganja s sredstvi na računih v višini več kot 160.000 EUR, kar je vsebina predlagane začasne odredbe, ne more predstavljati neznatne škode.

VSL Sklep II Cp 1696/2023, 24. 10. 2023

Iz dikcije "če izkaže za verjetno" izhaja jasna zakonska zahteva, da v utemeljitev predlagane začasne odredbe po tem odstavku ne zadostuje zgolj trditev, da bo dolžnik pretrpel le neznatno škodo. Slednjo mora upnik (oziroma tožnik) verjetno izkazati. Zmotno je namreč stališče pritožnice, da je v tej fazi postopka, ko še ni vzpostavljene kontradiktornosti, podala dovolj konkretne trditve, toženci pa lahko navedejo in izkažejo, da bodo z izdajo začasnih odredb utrpeli škodo, ki bo večja od neznatne. To pa bodo lahko uveljavljali z ugovorom zoper začasno odredbo. Navedeno bi pomenilo, da bi se že ob vložitvi predloga za izdajo začasne odredbe v tretjem odstavku zahtevana predpostavka za izdajo začasne odredbe domnevala in verjeten izkaz le neznatne škode ne bi bil potreben, zadostoval bi le izkaz verjetnosti terjatve.

Utemeljitev predloga za izdajo začasne odredbe z možnostjo razpolaganja z nepremičninami in sredstvi na računu, kot enega od atributov lastninske pravice ob predhodno pridobljenem soglasju tožnice po presoji pritožbenega sodišča ni okoliščina, ki bi zadostovala za zaključek nenastanka škode z izdajo predlaganih začasnih odredb. Odvisnost razpolagalne pravice lastnikov nepremičnin in sredstev na računu od soglasja tožnika je taka omejitev lastninske pravice, ki ne utemeljuje trditve tožnice o nastanku le neznatne škode. Od presoje tožnice bi bilo namreč v takem primeru odvisno razpolaganje toženih strank z navedenim premoženjem, tožencem pa onemogočena hitra in učinkovita pot za presojno utemeljenosti tožničine morebitne zavrnitve zelenega razpolaganja.

VSL Sklep I Cpg 366/2023, 27. 7. 2023

5. Domneva nevarnosti

6. Ureditvene (regulacijske) začasne odredbe

Nacionalna sodišča morajo ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. Ta zahteva med drugim vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Nacionalno sodišče zato ne more upravičeno trditi, da zadevne določbe nacionalnega prava ne more razlagati v skladu s pravom Unije le zato, ker je bila ta določba dosledno razlagana v smislu, ki ni v skladu s pravom Unije.

Za izdajo začasne odredbe ZIZ zahteva, da se izkaže verjetnost terjatve, nato pa za zavarovanje denarne terjatve še subjektivno nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena (270. člen ZIZ), za zavarovanje nederarne terjatve pa obstoj ene od predpostavk iz drugega odstavka 272. člena ZIZ.

Zahteve, ki jih za izdajo začasne odredbe določa ZIZ, same po sebi niso v nasprotju s pravom EU in načelo lojalne razlage ne more pomeniti, da se nacionalna zakonodaja sploh več ne upošteva. Pomeni le, da je nacionalno zakonodajo (v obravnavanem primeru ZIZ) treba razlagati v luči prava EU. Ko govorimo o razlagi nacionalnega prava, pa to seveda pomeni, da ne moremo odločati mimo njega. Uporabi se torej nacionalno pravo in ne pravo EU, vendar slednje vpliva na razlago nacionalnega prava. Šele ko bi tožnik navedel vse tisto, kar za izdajo začasne odredbe za zavarovanje nederarne terjatve zahteva določba drugega odstavka 272. člena ZIZ, bi sodišče opravilo vsebinsko presojno, pri čemer bi moralo upoštevati tudi pravo EU (in odločbo SEU C-287/22). Iz te med drugim izhaja obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Opozoriti je treba, da doslej sodna praksa ni bila

enotna ali izdaja ureditvene začasne odredbe lahko temelji na razloge iz 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ. Ravno navedena obveznost spremembe sodne prakse pa nakazuje na možnost širše razlage pogojev za izdajo ureditvene začasne odredbe.

Možnost izdaje ureditvene začasne odredbe pomeni, da naše nacionalno pravo ima pravno sredstvo, ki (če so izpolnjeni zakonski pogoji) nudi potrošnikom ustrezno varstvo. Poleg tega pa zatrjevanje predpostavk iz 272. člena ZIZ (in njihovo izkazovanje s stopnjo verjetnosti) pretirano ne obremenjujejo upnika.

Po presoji pritožbenega sodišča torej ni mogoče izdati začasne odredbe mimo določb ZIZ, je pa te pri odločanju o (sklepčnem) predlogu za zavarovanje z začasno odredbo nujno razlagati upoštevaje pravo EU.

VSL Sklep II Cp 1473/2023, 10. 1. 2024

V sodni praksi je enotno stališče, da velja pri izdaji regulacijskih začasnih odredb restriktivni pristop. Namen te vrste začasnih odredb ni v zavarovanju kasnejše izvršbe, pač pa začasna ureditev spornega razmerja (do pravnomočne sodne odločbe), če obstaja možnost, da še v teku sodnega postopka pride do sprememb, zaradi katerih sodno varstvo ne bi več moglo doseči svojega namena.

VSL Sklep I Cp 1529/2023, 21. 9. 2023

271. člen (Vrste začasnih odredb)

- 1. Splošno**
- 2. Namen začasne odredbe**
- 3. Prepoved, da dolžnik ne sme razpolagati s premičninami in hramba teh stvari ter vpis prepovedi v register**
- 4. Prepoved, da dolžnik ne sme odtujiti ali obremeniti svoje nepremičnine ali stvarnih pravic in zaznamba te prepovedi v zemljiški knjigi**

Začasna odredba kot sredstvo zavarovanja denarne terjatve temelji le na verjetno izkazani pravici oziroma verjetnosti, da terjatev obstoji (ali da bo terjatev zoper dolžnika šele nastala). Intenzivnost oziroma stopnja zavarovanja mora zato biti v sorazmerju s stopnjo prepričanja glede obstoja upnikove terjatve, ki je predmet zavarovanja.

V tej fazi postopka je potrebno upoštevati, da vrednost nepremičnin znatno presega višino vtoževane terjatve, dejstvo, da so nepremičnine obremenjene s hipoteko, pa utemeljuje subjektivni pogoj zavarovanja z začasno odredbo, ne pa tudi sorazmernosti zavarovanja. Zgolj višina bančnega posojila in vrednost nepremičnin pri presoji sorazmernosti ni nujno odločilnega pomena, saj je potrebno upoštevati sorazmernost med vrednostjo izkazane terjatve in vrednostjo nepremičnin, ki naj bi služile zavarovanju te terjatve. S tega vidika je predlagana začasna odredba preširoko zastavljena, saj se zavarovanje lahko dovoli le v obsegu, kot je to nujno potrebno za dosego namena zavarovanja.

Pogoje za izdajo začasne odredbe v zavarovanje denarne terjatve je že v načelu treba obravnavati restriktivno, saj gre za poseg v finančni in premoženjski položaj dolžnika, zoper katerega upnik nima izvršilnega naslova. Še toliko bolj restriktiven pristop je potreben, kadar se sredstvo zavarovanja nanaša na prepoved oziroma omejitev razpolaganja z likvidnimi sredstvi (v tej zadevi pa tudi z osnovnimi sredstvi za proizvodnjo).

VSL Sklep I Cpg 262/2023, 6. 6. 2023

5. **Prepoved dolžnikovemu dolžniku, da dolžniku ne sme izplačati terjatve ali mu izročiti stvari ter prepoved dolžniku, da ne sme sprejeti stvari, izterjati terjatve ali razpolagati z njimi**
6. **Nalog organizaciji za plačilni promet, da mora dolžniku ali drugemu po njegovem nalogu odreči izplačilo denarnega zneska za katerega je izdana začasna odredba, z dolžnikovega računa**

Do trditve, da četrta toženka s predlagano začasno odredbo ne bi utrpela več kot neznatne škode, ker do kupnine v višini 50.000 EUR ni upravičena, se sodišče prve stopnje sicer ni izrecno opredelilo, a je očitno neutemeljena. Prepoved razpolaganja s sredstvi na računih v višini več kot 160.000 EUR, kar je vsebina predlagane začasne odredbe, ne more predstavljati neznatne škode.

VSL Sklep II Cp 1696/2023, 24. 10. 2023

7. Druge vrste začasnih odredb

272. člen (Pogoji za začasno odredbo)

1. Splošno

Bistveno za verjeten obstoj terjatve je torej ugotavljanje ali je toženka tožnikom ustrezno pojasnila, kakšno dolgoročno ekonomsko breme s sklenitvijo pogodbe prevzemajo, saj neustrezna in nezadostna pojasnilna dolžnost na eni strani kaže na toženkino slabo vero, na drugi strani pa na takšen informacijski razkorak med pogodbenimi strankami, pri katerem tožniki zaradi pomanjkljivih informacij v času sklepanja pogodb niso imele možnosti sprejeti preudarne in razumne odločitve, četudi se je breme njihovih odločitev lahko pokazalo šele v obdobju (več letih) po sklenitvi pogodb.

Tožniki so v tožbi podali trditveno podlago, da pojasnilna dolžnost toženke v razmerju do njih ni bila ustrezno izpolnjena, zato je pogodbeni pogoj nepošten in s tem pogodbi nični. Trditveno podlago glede neustrezno oziroma pomanjkljivo izpolnjene pojasnilne dolžnosti so podali tudi v predlogu za izdajo začasne odredbe, pri čemer so se v tem predlogu sklicevali na vse navedbe v tožbi, kar je skladno z obstoječo sodno prakso dopustno. Toženka je v ugovoru, kot obrambnem sredstvu zoper izdano začasno odredbo, obširno pojasnila izpolnjevanje pojasnilne dolžnosti in zatrdila, da je bila ta ustrezna ter da so tožniki pred sklenitvijo posojilnih pogodb razumeli vse možne rizike in obremenitve. Toženka v pritožbi utemeljeno opozarja, da se sodišče prve stopnje do njenih ugovorov ni izreklo.

VSL Sklep II Cp 138/2024, 27. 2. 2024

Nosilno stališče izpodbijanega sklepa, da je treba predlagano začasno odredbo zavrniti, ker tožnika nista izkazala pogoja iz 2. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (da je izdaja začasne odredbe potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode) in hkrati še pogoj reverzibilnosti, je materialnopravno zmotno. Sodišče prve stopnje ga je oprlo na razlago Ustavnega sodišča (URS) o pogojih za izdajo regulacijskih začasnih odredb v odločbi Up 275/97 z dne 16. 7. 1998, kar ni pravilno, saj zadevi nista primerljivi. Navedena odločitev URS je bila sprejeta še pred uveljavitvijo ZIZ, ko so bili pogoji za izdajo začasnih odredb drugačni, kot so sedaj, in šlo je za vsebinsko povsem drugačen predlog za izdajo začasne odredbe.

Predlagana začasna odredba je namenjena varovanju glavne nedenarne terjatve. Izda se po pogojih iz 272. člena ZIZ, torej če upnik (tožnika) izkaže za verjetno, da terjatev obstoji ali da mu bo nastala (prvi odstavek 272. člena ZIZ) in enega od alternativnih pogojev iz drugega odstavka 272. člena ZIZ, pa tudi v situacijah iz tretjega in četrtega odstavka 270. člena ZIZ (tretji odstavek 272. člena ZIZ). Ob presoji pogojev za izdajo predlagane začasne odredbe je treba upoštevati stališča, ki

jih je v zadevah kreditov v CHF zavzelo SEU.

VSL Sklep II Cp 1711/2023, 25. 1. 2024

Pritožba utemeljeno opozarja, da sodišče prve stopnje pri odločanju o predlogu za izdajo začasne odredbe določbam evropskega prava ni namenilo dovolj teže, čeprav je bilo nanje izrecno opozorjeno. Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu sicer res zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ, ki dolžniku omogoča odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. To pa še ne predstavlja argumenta, da začasne ustavitve nadaljnje izpolnjevanja obveznosti, ob verjetno izkazani nični pogodbi zaradi nepoštenih pogodbenih pogojev, potrošnik ne bi mogel doseči že med pravnim postopkom z izdajo ureditvene začasne odredbe. Pritožbeno sodišče se ob tem strinja z razlogi izpodbijanega sklepa, da mora potrošnik za dosego tega cilja izkazati zakonske pogoje po 272. členu ZIZ, ki pa ga je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje cilja Direktive 93/13.

Sodišče prve stopnje pogoja po tretji alineji 272. člena ZIZ sploh ni presojalo, temveč se je v obrazložitvi zgolj sklicevalo na neustreznost uporabe pogoja iz tretjega odstavka 270. člena ZIZ, po katerem upnik ni dolžan dokazovati nevarnosti, če izkaže za verjetno, da bi dolžnik s predlagano začasno odredbo pretrpel le neznatno škodo. Pritožba zato utemeljeno opozarja, da sodišče predloga za izdajo začasne odredbe ni celovito presojalo v skladu z določbami 272. člena ZIZ, ki pri ureditvenih začasnih odredbah ne omogoča sodnega varstva le ob kumulativno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, temveč ob pogoju reverzibilnosti dopušča njeno izdajo tudi ob sočasno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in tretje alineje drugega odstavka tega člena.

Sodišče prve stopnje je pri presoji pogoja reverzibilnosti upoštevalo le trditve, da v primeru izgube pravde toženki ne bi nastala škoda, saj bi se odplačilo kredita lahko podaljšalo za čas veljavnosti začasne odredbe. Ni pa presojalo ostalih navedb tožnikov, v katerih so pojasnili, da ima toženka svojo terjatev v celoti zavarovano. Ob upoštevanju, da sta tožnika glavnic v evrih že preplačala, a se toženkinino zavarovanje ohranja za celotno obveznost, pritožbeno sodišče soglaša s pritožnikoma, da izdaja začasne odredbe ne bi preprečila učinkovite odprave pravnih posledic sodbe, tudi če z zahtevkom ne bi uspela.

VSL Sklep II Cp 2054/2023, 18. 1. 2024

Pritožba upravičeno graja, da je sodišče prve stopnje s preozko in nepravilno uporabo nacionalnega prava zmotno uporabilo evropsko pravo. Res je povzelo opozorilo iz 56. točke sodbe C-287/22, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. V celoti pa je prezrlo, da zahteva po taki skladni razlagi med drugim vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive.

Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ. Sodišče je ocenjevalo tožničine možnosti za ureditev in zavarovanje spornega razmerja v okviru postopkovnih določb ZPP in ZIZ. Izpostavilo je 71. člen ZIZ, ki omogoča dolžniku odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. Ob splošni določbi 267. člena ZIZ, ki omogoča izdajo začasne odredbe pred uvedbo sodnega postopka, med postopkom in po koncu postopka, vse dokler niso podani pogoji za izvršbo, je izpostavljanje tega posebnega določila, predvidenega šele v fazi izvršilnega postopka, za spore iz potrošniških pogodb z nepoštenim pogodbenim pogojem, preozko in neustrezno. Potrošnik ima možnost doseči primerljivo sodno varstvo že med pravdo za ugotavljanje neveljavnosti pravnega posla zaradi nepoštenega pogodbenega pogoja, če izkaže

zakonske pogoje 272. člena ZIZ. Navedeno pravno določilo pa je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje ciljev Direktive 93/13.

Preozka in evropsko neskladna je razlaga drugega odstavka 272. člena ZIZ. Oprta je na tisti del sodne prakse, ki strogo razlaga odločbo Ustavnega sodišča Up-275/97 in vztraja pri stališču, da je ureditveno začasno odredbo za zavarovanje nedenarne terjatve mogoče izdati le ob kumulativno izpolnjenem pogoju iz prvega odstavka 272. člena ZIZ (verjetnost terjatve) in iz druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (verjetnost, da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode) ter ob dodatnem pogoju reverzibilnosti. Ustavno sodišče je v navedeni odločbi opredelilo pogoje za izdajo ureditvenih začasnih odredb. Odločitev je sprejelo pred uveljavitvijo ZIZ, ko je bila zakonska ureditev pogojev za izdajo začasnih odredb drugačna od današnje, in v vsebinsko drugačnem sporu kot je obravnavani. Za odločitev je bila bistvena razlaga tedanjega drugega odstavka 267. člena ZIP, ki je obsegal (smiselno) enak pogoj kot kasnejša druga alineja 272. člena ZIZ. Predpostavke iz kasnejše tretje alineje 272. člena ZIZ tedaj zakon ni vseboval in je Ustavno sodišče ni presojalo. Dodatni pogoj reverzibilnosti, ki ne v ZIP ne v ZIZ nista zakonsko predpisana, je Ustavno sodišče vzpostavilo glede na naravo oziroma vsebino spora, kadar se tožbeni zahtevki in zahtevki za zavarovanje v celoti prekrivata.

Po uveljavitvi ZIZ se del sodne prakse ni strinjal z naziranjem, da se spričo odločbe Ustavnega sodišča pri izdaji regulacijske začasne odredbe ne presoja pogoj iz tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (tehtanje neugodnih posledic za dolžnika in upnika). Pritožnica utemeljeno opozarja na novejšo sodno prakso, ki se vse bolj utrjuje pri stališču, da so materialnopravne predpostavke za izdajo ureditvene začasne odredbe tri: poleg temeljne predpostavke o verjetnosti terjatve še ena izmed zakonsko alternativno določenih predpostavk iz druge ali tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ: potrebnost odredbe, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode, ali verjetnost, da dolžnik z izdajo začasnih odredb, če bi se tekom postopka izkazala za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših neugodnih posledic, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku, ter reverzibilnost. Po presoji pritožbenega sodišča je treba jasno zakonsko določbo o alternativnosti pogojev iz druge in tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ upoštevati tudi v obravnavanem potrošniškem sporu. Narava spora, v kateri je odredba predlagana, in njegov namen (v obravnavanem primeru: varstvo potrošnikov) sta pomemben element pri presoji izpolnjevanja zakonskih pogojev za izdajo začasnih odredb. Ob materialno pravnih izhodiščih evropskega potrošniškega prava je drugi odstavek 272. člena ZIZ treba razlagati evropsko skladno in manj strogo, kot ga razlaga tisti del sodne prakse, na katerega se je oprlo sodišče, oz. jo (kot izhaja iz sodbe SEU) spremeniti, če ni skladna z evropskim pravom.

VSL Sklep II Cp 2109/2023, 16. 1. 2024

SEU je v odločbi C 287/22 opozoril na člene 6 in 7 direktive 93/13/EGS o neupoštevanih pogojih v potrošniških pogodbah v povezavi z načelom učinkovitosti. Postavilo se je sodišče na stališče, da oba člena nasprotujeta nacionalni sodni praksi, ko bi sodišče lahko zavrnilo predlog potrošnika za sprejetje začasnih ukrepov s katerimi se predlaga, naj se do sprejetja končne odločitve o ugotovitvi neveljavnosti potrošniške kreditne pogodbe, ker ta vsebuje nepoštene pogodbene pogoje odloži plačilo mesečnih obrokov, zapadlih na podlagi navedene kreditne pogodbe, kadar je sprejetje teh začasnih ukrepov potrebno za zagotovitev polnega učinka te odločitve.

Pritožbeno sodišče se je najprej spraševalo, ali je določba 270. člena ZIZ in 272. člena ZIZ dovolj jasna, da je mogoče odločati o konkretnem primeru ob upoštevanju 6. in 7. člena direktive in razlage iz sodbe sodišča SEU. Ugotovilo je, da je ureditev začasnih odredb po ZIZ dovolj široka, da je mogoče odločati o predlagani regulacijski začasni odredbi ob upoštevanju prava EU. Na področju varstva potrošnikov in unificiranega prava na tem področju, ni mogoče poslabšati položaja potrošnikov s strožjimi oziroma neugodnejšimi zakonskimi določili in sodno prakso za potrošnike.

Sodna praksa SEU pa je zavezujoč pravni vir za vsa nacionalna sodišča v državah članicah.

Bistvo sodbe C 287/22 je, da je treba člen 6. in 7. direktive razlagati tako, da nacionalna sodna praksa ne sme zavračati predlog potrošnika za sprejetje začasnih ukrepov, s katerim se predlaga, da se do sprejetja končne odločitve o ugotovitvi neveljavnosti potrošniške pogodbe, ker ta vsebuje nepošteno pogoje, odloži plačilo mesečnih obrokov, zapadlih na podlagi navedene kreditne pogodbe, kadar je sprejetje teh začasnih ukrepov potrebno za zagotovitev polnega učinka te odločitve. Pogoj pa je, da je glavnicna plačana in bi s tem pritožnik zašel v finančne težave.

To pomeni, da se po ZIZ in citiranih predpisov zahteva, da se izkaže verjetnost terjatve za zavarovanje nedenarne terjatve za obstoj ene od predpostavk: nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali otežena, da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode ali da dolžnik z začasno odredbo, če bi se tekom postopka izkazalo za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših posledic od tistih, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku. Gre torej za zakonski dejanski stan, kar pa je treba primerjati s trditveno podlago, ki jo je podal tožnik.

VSL Sklep I Cp 1880/2023, 10. 1. 2024

Razlaga prava EU, ki jo poda Sodišče EU pri predhodnem odločanju po 267. členu PDEU, velja erga omnes in praviloma ex tunc.

Namen izdaje regulacijske začasne odredbe ni v zavarovanju izvršitve obveznosti dolžnika v prihodnosti, ampak v začasni ureditvi spornega pravnega razmerja. Zato je izključena predpostavka iz 1. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, ne pa tudi predpostavka iz 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ.

Da bi sodišče prve stopnje lahko ugotovilo, ali je odložitev izpolnjevanja obveznosti tega potrošnika, da plača te mesečne obroke za čas trajanja zadevnega postopka, potrebna za zagotovitev vzpostavitve pravnega in dejanskega položaja, v katerem bi ta potrošnik bil, če teh pogojev ne bi bilo, bo moralo ugotavljati tudi, kakšne neugodne posledice bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku in kakšne dolžniku, če bi se izdana začasna odredba tekom postopka izkazala za neutemeljeno.

VSL Sklep I Cp 1851/2023, 10. 1. 2024

Nacionalna sodišča morajo ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. Ta zahteva med drugim vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Nacionalno sodišče zato ne more upravičeno trditi, da zadevne določbe nacionalnega prava ne more razlagati v skladu s pravom Unije le zato, ker je bila ta določba dosledno razlagana v smislu, ki ni v skladu s pravom Unije.

Za izdajo začasne odredbe ZIZ zahteva, da se izkaže verjetnost terjatve, nato pa za zavarovanje denarne terjatve še subjektivno nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena (270. člen ZIZ), za zavarovanje nedenarne terjatve pa obstoj ene od predpostavk iz drugega odstavka 272. člena ZIZ.

Zahteve, ki jih za izdajo začasne odredbe določa ZIZ, same po sebi niso v nasprotju s pravom EU in načelo lojalne razlage ne more pomeniti, da se nacionalna zakonodaja sploh več ne upošteva. Pomeni le, da je nacionalno zakonodajo (v obravnavanem primeru ZIZ) treba razlagati v luči prava EU. Ko govorimo o razlagi nacionalnega prava, pa to seveda pomeni, da ne moremo odločati mimo njega. Uporabi se torej nacionalno pravo in ne pravo EU, vendar slednje vpliva na razlago nacionalnega prava. Šele ko bi tožnik navedel vse tisto, kar za izdajo začasne odredbe za zavarovanje nedenarne terjatve zahteva določba drugega odstavka 272. člena ZIZ, bi sodišče opravilo vsebinsko presojo, pri čemer bi moralo upoštevati tudi pravo EU (in odločbo SEU C-287/22). Iz te med drugim izhaja obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo sodno prakso, če ta temelji na razlagi

nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Opozoriti je treba, da doslej sodna praksa ni bila enotna ali izdaja ureditvene začasne odredbe lahko temelji na razloge iz 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ. Ravno navedena obveznost spremembe sodne prakse pa nakazuje na možnost širše razlage pogojev za izdajo ureditvene začasne odredbe.

Možnost izdaje ureditvene začasne odredbe pomeni, da naše nacionalno pravo ima pravno sredstvo, ki (če so izpolnjeni zakonski pogoji) nudi potrošnikom ustrezno varstvo. Poleg tega pa zatrjevanje predpostavk iz 272. člena ZIZ (in njihovo izkazovanje s stopnjo verjetnosti) pretirano ne obremenjujejo upnika.

Po presoji pritožbenega sodišča torej ni mogoče izdati začasne odredbe mimo določb ZIZ, je pa te pri odločanju o (sklepčnem) predlogu za zavarovanje z začasno odredbo nujno razlagati upoštevaje pravo EU.

VSL Sklep II Cp 1473/2023, 10. 1. 2024

Sodišče prve stopnje je zmotno uporabilo materialno pravo, ko je štelo, da regulacijska začasna odredba ni možna, ko bi šlo za situacijo iz 1. in 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ ali iz tretjega odstavka 270. člena ZIZ.

Tako direktiva kot sodba C-287/22 zahtevata, da v interesu potrošnika obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki. Zato ni dovolj, da lahko tožnik med pravdo zvišuje tožbeni zahtevek in v pravdi zahteva povračilo preveč plačanih obrokov. Tudi zahteva sodišča prve stopnje, da bi potrošnik nehal plačevati obroke in s tem izzval toženo stranko, da prične izvršbo oziroma uveljavi hipoteko v izvršilnem postopku, na pomeni ustrezne zaščite potrošnika.

Ne v ZIZ ne v citirani evropski zakonodaji ali sodni praksi ni mogoče najti razlage, da bi potrošnik moral zaradi plačevanja obrokov zaiti v tako težek finančni položaj, da izpolni pogoj za taksno oprostitev oziroma brezplačno pravno pomoč. Sodišče bi moralo presojati trditev tožnikov o tem, da tega bremena ne zmorejo in da bi to pomenilo prenehanje plačevanja kredita po pogodbi in možnost izgube doma.

VSL Sklep II Cp 1658/2023, 10. 1. 2024

Sodišče prve stopnje je pravilno uporabilo nacionalno pravo, konkretno ZIZ, pri tem ni kršilo načela primarnosti evropskega prava, niti Ustave RS in načela enakosti pred zakonom, niti ni zanemarilo zavezujočih odločb SEU. Argument možnosti brezplačne pravne pomoči za tožnika ni bil odločilen. Sodišče prve stopnje je korektno pojasnilo, da tožnika nista z ničemer konkretizirala svojih trditev, in sploh nista naslovila vprašanja njunega finančnega položaja. Sodišče prve stopnje se korektno sklicuje tudi na 59. točko odločbe SEU C-287/22, kjer SEU pravi, da „mora [nacionalno] sodišče glede na vse okoliščine obravnavane zadeve ugotoviti, ali je odložitev izpolnjevanja obveznosti tega potrošnika, da plača te mesečne obroke za čas trajanja zadevnega postopka, potrebna za zagotovitev vzpostavitve pravnega in dejanskega položaja, v katerem bi ta potrošnik bil, če teh pogojev ne bi bilo. Tako bo lahko isto sodišče upoštevalo med drugim finančni položaj istega potrošnika in tveganje, da bo moral ta potrošnik zadevni banki vrniti znesek, ki presega znesek, ki si ga je od te banke izposodil“.

VSL Sklep I Cp 2075/2023, 21. 12. 2023

Zmotno je stališče pritožbe, da določba 273. člena ZIZ omogoča izdajo kakršnekoli začasne odredbe. Že sodišče prve stopnje je pravilno pojasnilo, da je začasno odredbo mogoče izdati, če je vezana na zahtevek oziroma predmet odločanja v konkretnem postopku. Ker ne DZ ne ZNP-1 nimata določb, ki bi sodišče pooblaščale, da v postopku za postavitev odrasle osebe pod skrbništvo odloča o stikih s svojci, jih tudi z začasno odredbo ni mogoče urediti.

Namen skrbništva za odrasle osebe je varstvo njihove osebnosti, ki se uresničuje predvsem z

urejanjem zadev, ki jih te osebe ne morejo narediti same, in s prizadevanjem za zdravljenje ter usposabljanje za samostojno življenje (drugi odstavek 239. člena DZ). Skrb za varstvo osebnosti varovanca je pravni standard, ki ga je treba zapolniti glede na okoliščine konkretnega primera.

VSL Sklep II Cp 2080/2023, 20. 12. 2023

Sodišče je z verjetnostjo ugotovilo, da je tožnik po sklenitvi zakupne pogodbe še naprej obdeloval travnik na severnem delu parcele in zanj prejemal kmetijske subvencije, in sicer vse do postavitve električnega pastirja, s katerim mu je toženec preprečil dostop na severni del parcele. Glede na navedeno je zaključilo, da je tožnik z verjetnostjo izkazal, da se je zakupna pogodba nanašala le na vinograd, ne pa na preostali del parcele, ki ga je v posesti obdržal tožnik. Tudi po oceni pritožbenega sodišča je z verjetnostjo izkazano, da je s preprečitvijo dostopa do tega dela parcele prišlo do protipravnega vznemirjanja tožnika v njegovi lastninski pravici.

VSL Sklep I Cp 1986/2023, 13. 12. 2023

Toženka ni verjetno izkazala, da bi tožnik nameraval odtujiti (skupno) premoženje v takem delu oz. obsegu, da bi to pomenilo njeno končno prikrajšanje ob pričakovani delitvi. Zgolj to, da ga kot izkušen bančnik vsak trenutek lahko obremeni (v deležu, ki sedaj formalno pripada njemu), ne zadošča za tak sklep. Možnost še ne pomeni verjetnosti. Kljub temu, da gre za "običajni previdnostni ukrep", kot začasno odredbo pojmuje pritožnica, bi morala za doseg njene izdaje navesti ustrezna dejstva, ki bi izkazovala verjetnost, da je ta ukrep potreben.

VSL Sklep I Cp 1769/2023, 10. 11. 2023

Sodišče druge ne soglaša s presojo sodišča prve stopnje, da je tudi po delitvi skupnega premoženja (poslovnega deleža) in vpisu tožnice kot družbenice družbe A. d.o.o. stanje v sodnem registru takšno, da ga bi bilo za zagotovitev sodnega varstva, ki ga v tej pravdi uveljavlja tožnica (torej za zavarovanje njene nedenarne terjatve), potrebno ohraniti. Morebitno razpolaganje drugega toženca z njegovim poslovnim deležem (ki ni več predmet skupnega premoženja) ne bi onemogočilo ali ogrozilo realizacije za tožnico ugodne sodne odločbe, katere posledica bi bil izbris sklepov o dokapitalizaciji družbe in vpisa novega družbenika iz sodnega registra. Za uresničitev sodnega varstva, ki ga v predmetnem postopku uveljavlja tožnica, torej ni pomembno kdo je imetnik poslovnega deleža (drugi toženec ali tretji), zato predlagana začasna odredba s prepovedjo njegove odtujitve ali obremenitve za zavarovanje pravnega položaja tožnice ni potrebna in dopustna, zato jo je treba zavrniti že iz tega razloga.

VSM Sklep I Cpg 223/2023, 26. 10. 2023

Sprejeta odločitev je materialnopravno pravilna. Kasneje odpadla pogodbeno podlaga (kavza), ki ob sklenitvi pogodbe ni bila nedopustna, po ustaljenih stališčih sodne prakse ne povzroči naknadne ničnosti pogodbe. To velja za vse pogodbe, vključno z darilno, na katero se je pritožnik smiselno skliceval ob navedbah na odpadli darilni namen zavarovalke pri določitvi upravičenca v zavarovalni pogodbi za primer smrti.

VSL Sklep II Cp 1657/2023, 25. 10. 2023

Presoja sodišča prve stopnje, da je podana predpostavka iz 1. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, ima podlago v ugotovitvah, da toženca bremeni visok davčni dolg, ki ga glede na zatrjevano slabo premoženjsko stanje ni sposoben plačati, in da lahko toženka kot formalna lastnica spornega premoženja z njim pravno veljavno razpolaga. Pritožnica neutemeljeno izpostavlja, da tožnica ni podala navedb, iz katerih bi izhajala konkretna nevarnost, da bo toženka razpolagala s premoženjem. ZIZ ne zahteva izkazanosti izvora nevarnosti, upnik mora zatrjevati in dokazati obstoj okoliščin take narave in obsega, da so zmožne povzročiti zahtevano nevarnost. Četudi torej drži, da mora biti za obstoj objektivne nevarnosti zatrjevano in izkazano nekaj več kot le možnost, da bi dolžnik razpolagal s premoženjem, tožnici ni bilo treba zatrjevati in izkazati konkretnega ravnanja toženke (ali koga tretjega), usmerjenega v razpolaganje s premoženjem. Po presoji pritožbenega

sodišča v obravnavanem primeru ne gre zgolj za hipotetično sklicevanje na možnost razpolaganja – izdana začasna odredba ne temelji izključno na dejstvu (toženkinega) lastništva. Objektivno nevarnost konkretizira preplet okoliščin, in sicer, da je toženec davčni dolžnik, brez dohodkov in premoženja, da je toženka - njegova zunajzakonska partnerka, lastnica premoženja, za katerega je verjetno izkazano, da je njuno skupno premoženje, in da je v pravnem prometu ustvarjen vtis, da lahko s premoženjem samostojno razpolaga. Če bi se to med pravdo dejansko zgodilo, bi predmetna pravda pravzaprav izgubila smisel.

VSL Sklep II Cp 851/2023, 11. 10. 2023

Bistveno vprašanje v obravnavnem sporu je, ali vse v obvestilu naštete posojilne pogodbe še veljajo ali pa je dolžnik utemeljeno od njih odstopil in so posojila zapadla v takojšnje plačilo. Že iz dokazov, ki jih je upnik sam predložil predlogu za zavarovanje z začasno odredbo, izhaja, da so bila posojila dana in da so bila dana za točno določen namen. Upnik verjetnosti obstoja zatrjevane nezakonite odpovedi spornih posojil ni izkazal, saj so bile njegove trditve povsem nesklepčne in nepovezane. V predlogu za izdajo začasnih odredb namreč ni mogoče najti navedb, da je pridobljena posojila porabil za namen, določen s posojilno pogodbo.

VSL Sklep I Cpg 407/2023, 27. 9. 2023

V primerih, ko gre za t.i. ureditvene začasne odredbe, so predpostavke (zakonski dejanski stan), ki morajo biti podane najprej določene v prvem odst. 272. člena ZIZ (terjatev); nato mora biti podana ena izmed alternativno navedenih predpostavk iz druge ali tretje alineje drugega odst. 272. člena ZIZ ter še predpostavka reverzibilnosti (vrnitev v prejšnje stanje - Up-275/97). Sodišče zato ne more izdati regulacijske začasnih odredbe, če v primeru zavrnitve tožbenega zahtevka v pravdi za toženca ne bo mogoče vzpostaviti prejšnjega stanja.

VSM Sklep I Cp 599/2022, 20. 9. 2022

S tožbenim zahtevkom je bila zahtevana opustitev vsakršnega ravnanja, ki pomeni vznemirjanje stvarne služnosti vožnje in hoje. Dejstvo, da je bila v nadaljevanju tožbenega petita zahtevana zlasti opustitev parkiranja na poti, ne pomeni, da začasna odredba na odstranitev železnega kontejnerja, postavljenega na tej isti poti, ni v zvezi s tožbenim zahtevkom.

VSL Sklep II Cp 1535/2023, 11. 9. 2023

Trditveno in dokazno breme je na predlagatelju začasnih odredb in ne na sodišču. Predlagatelj začasnih odredb, ki zatrjuje nevarnost nastanka težko nadomestljive škode, mora za to konkretno navesti relevantna dejstva, celo splošno znana, če so slednja pravno relevantna za substanciranje zahtevka. Že v predlogu mora ponuditi po eni strani konkretne trditve o škodi, ki nastaja ali grozi, na drugi strani pa dokaze zanj. Sodišče brez ustrezne trditvene podlage ne sme samo ugotavljati nezatrjevanih dejstev. Zgolj pavšalne navedbe o nevarnosti težko nadomestljive škode ne utemeljujejo predlagane začasnih odredb. Zaradi povezanosti trditvenega in dokaznega bremena stranke manjkajočih konkretiziranih trditvev ne morejo nadomestiti niti ponujeni dokazi.

VSL Sklep I Cp 1509/2023, 6. 9. 2023

Predlagatelj začasnih odredb, ki zatrjuje nevarnost nastanka težko nanadomestljive škode, mora za to konkretno in natančno navesti relevantna dejstva, tudi če so splošno znana, kadar so pravno pomembna za substanciranje zahtevka. Splošno znana dejstva, ki so pravno pomembna za substanciranje zahtevka, so predmet trditvenega bremena stranke. Sodišče jih ne more ugotavljati samo, če niso zatrjevana. Ne zadostujejo torej le pavšalne navedbe o nevarnosti težko nadomestljive škode. Potrebna je obrazložitev, katera in zakaj določena dejstva pomenijo nevarnost in zakaj bo škoda težko nadomestljiva. Za ugotovitev dejstev je treba predlagati ustrezne dokaze, ki bodo potrdili njihovo resničnost. Zatrjevana splošno znana dejstva, da so zidarska in gradbena dela pogojena z zagotavljanjem vode za njihovo izvedbo, niti sanacija vodovodnega priključka zaradi izvedbe gradbenih del na nevarnem objektu, sama po sebi ne predstavljajo težko nadomestljive škode, zaradi

katere bi bilo treba izdati regulacijsko začasno odredbo.

VSL Sklep I Cp 1431/2023, 30. 8. 2023

Začasna odredba je sredstvo zavarovanja, ki je urejeno v Zakonu o izvršbi in zavarovanju, kar velja tudi v primeru, ko gre za izdajo začasne odredbe znotraj pravnega postopka.

VSC Sklep I Cp 73/2023, 16. 3. 2023

Tožeča stranka je z verjetnostjo uspela dokazati obstoj terjatve po tožbi v sporu o motenju posesti. Tožena stranka je motila tožečo stranko pri dobavi električne energije s tem, ko ni dopustila vstopa pooblaščenim strokovnjakom, ki bi nemudoma odpravili okvaro na razdelilni postaji in ponovno vzpostavili dotok električne energije.

Ko gre za posredno posest, je dopustno upoštevati tudi škodo, ki nastaja neposrednim posestnikom, to je najemnikom tožeče stranke.

VSL Sklep I Cp 599/2020, 30. 3. 2020

2. Predpostavke za izdajo začasne odredbe - nederarne terjatve

Bistveno za verjeten obstoj terjatve je torej ugotavljanje ali je toženka tožnikom ustrezno pojasnila, kakšno dolgoročno ekonomsko breme s sklenitvijo pogodbe prevzemajo, saj neustrezna in nezadostna pojasnilna dolžnost na eni strani kaže na toženkino slabo vero, na drugi strani pa na takšen informacijski razkorak med pogodbenimi strankami, pri katerem tožniki zaradi pomanjkljivih informacij v času sklepanja pogodb niso imele možnosti sprejeti preudarne in razumne odločitve, četudi se je breme njihovih odločitev lahko pokazalo šele v obdobju (več letih) po sklenitvi pogodb.

Tožniki so v tožbi podali trditveno podlago, da pojasnilna dolžnost toženke v razmerju do njih ni bila ustrezno izpolnjena, zato je pogodbeni pogoj nepošten in s tem pogodbi nični. Trditveno podlago glede neustrezno oziroma pomanjkljivo izpolnjene pojasnilne dolžnosti so podali tudi v predlogu za izdajo začasne odredbe, pri čemer so se v tem predlogu sklicevali na vse navedbe v tožbi, kar je skladno z obstoječo sodno prakso dopustno. Toženka je v ugovoru, kot obrambnem sredstvu zoper izdano začasno odredbo, obširno pojasnila izpolnjevanje pojasnilne dolžnosti in zatrdila, da je bila ta ustrezna ter da so tožniki pred sklenitvijo posojilnih pogodb razumeli vse možne rizike in obremenitve. Toženka v pritožbi utemeljeno opozarja, da se sodišče prve stopnje do njenih ugovorov ni izreklo.

VSL Sklep II Cp 138/2024, 27. 2. 2024

Pritožbeno izpostavljena okoliščina, da so pritožnice po izdaji začasne odredbe svojo obveznost iz začasne odredbe izpolnile, ne utemeljuje razveljavitve izdane začasne odredbe, saj je bila izdaja le-te potrebna tako zaradi vzpostavitve prejšnjega stanja, kot zaradi prepovedi motenja v bodoče. Glede na to, da težko nadomestljive škode torej ni bilo mogoče odvrniti drugače, kot z izdajo začasne odredbe, in da ta ne posega nedopustno v položaj prvih treh toženk, saj kakšno tako stanje, ki ga ob morebitni zavrnitvi tožbenega zahtevka ne bi bilo mogoče več odpraviti, niti ni bilo zatrjevano, se izpodbijana odločitev izkaže za materialnopravno pravilno.

VSL Sklep II Cp 238/2024, 20. 2. 2024

Nosilno stališče izpodbijanega sklepa, da je treba predlagano začasno odredbo zavrniti, ker tožnika nista izkazala pogoja iz 2. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (da je izdaja začasne odredbe potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode) in hkrati še pogoj reverzibilnosti, je materialnopravno zmotno. Sodišče prve stopnje ga je oprlo na razlago Ustavnega sodišča (URS) o pogojih za izdajo regulacijskih začasnih odredb v odločbi Up 275/97 z dne 16. 7. 1998, kar ni pravilno, saj zadevi nista primerljivi. Navedena odločitev URS je bila sprejeta še pred uveljavitvijo ZIZ, ko so bili pogoji za izdajo začasnih odredb drugačni, kot so sedaj, in šlo je

za vsebinsko povsem drugačen predlog za izdajo začasne odredbe.

Predlagana začasna odredba je namenjena varovanju glavne nedenarne terjatve. Izda se po pogojih iz 272. člena ZIZ, torej če upnik (tožnika) izkaže za verjetno, da terjatev obstoji ali da mu bo nastala (prvi odstavek 272. člena ZIZ) in enega od alternativnih pogojev iz drugega odstavka 272. člena ZIZ, pa tudi v situacijah iz tretjega in četrtega odstavka 270. člena ZIZ (tretji odstavek 272. člena ZIZ). Ob presoji pogojev za izdajo predlagane začasne odredbe je treba upoštevati stališča, ki jih je v zadevah kreditov v CHF zavzelo SEU.

VSL Sklep II Cp 1711/2023, 25. 1. 2024

Pritožba utemeljeno opozarja, da sodišče prve stopnje pri odločanju o predlogu za izdajo začasne odredbe določbam evropskega prava ni namenilo dovolj teže, čeprav je bilo nanje izrecno opozorjeno. Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu sicer res zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ, ki dolžniku omogoča odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. To pa še ne predstavlja argumenta, da začasne ustavitve nadaljnega izpolnjevanja obveznosti, ob verjetno izkazani nični pogodbi zaradi nepoštenih pogodbenih pogojev, potrošnik ne bi mogel doseči že med pravnim postopkom z izdajo ureditvene začasne odredbe. Pritožbeno sodišče se ob tem strinja z razlogi izpodbijanega sklepa, da mora potrošnik za dosego tega cilja izkazati zakonske pogoje po 272. členu ZIZ, ki pa ga je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje cilja Direktive 93/13.

Sodišče prve stopnje pogoja po tretji alineji 272. člena ZIZ sploh ni presojalo, temveč se je v obrazložitvi zgolj sklicevalo na neustreznost uporabe pogoja iz tretjega odstavka 270. člena ZIZ, po katerem upnik ni dolžan dokazovati nevarnosti, če izkaže za verjetno, da bi dolžnik s predlagano začasno odredbo pretrpel le neznatno škodo. Pritožba zato utemeljeno opozarja, da sodišče predloga za izdajo začasne odredbe ni celovito presojalo v skladu z določbami 272. člena ZIZ, ki pri ureditvenih začasnih odredbah ne omogoča sodnega varstva le ob kumulativno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, temveč ob pogoju reverzibilnosti dopušča njeno izdajo tudi ob sočasno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in tretje alineje drugega odstavka tega člena.

Sodišče prve stopnje je pri presoji pogoja reverzibilnosti upoštevalo le trditve, da v primeru izgube pravde toženki ne bi nastala škoda, saj bi se odplačilo kredita lahko podaljšalo za čas veljavnosti začasne odredbe. Ni pa presojalo ostalih navedb tožnikov, v katerih so pojasnili, da ima toženka svojo terjatev v celoti zavarovano. Ob upoštevanju, da sta tožnika glavnico v evrih že preplačala, a se toženkino zavarovanje ohranja za celotno obveznost, pritožbeno sodišče soglaša s pritožnikoma, da izdaja začasne odredbe ne bi preprečila učinkovite odprave pravnih posledic sodbe, tudi če z zahtevkom ne bi uspela.

VSL Sklep II Cp 2054/2023, 18. 1. 2024

Relevantno pravno podlago za izdajo začasnih ukrepov v postopkih o nepoštenih potrošniških pogodbah predstavlja poleg določb nacionalnega prava tudi sodba SEU C-287/22, na katero se sklicujejo tožniki. S sodbo C-287/22 je SEU razložilo člen 6(1) in člen 7(1) Direktive. Države članice pa morajo po načelu skladne razlage nacionalno pravo razlagati in uporabljati v skladu s cilji in zahtevami prava EU. Razlage direktiv, ki so sprejete v obliki sodb SEU, so zavezujoči, precedenčni in neposredni vir za vsa nacionalna sodišča v državah članicah. Tako je že v 56. točki citirane odločbe SEU opozorjeno, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te Direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. To, kot je dodalo SEU v 57. točki, vključuje tudi obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo

ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji Direktive.

Osnovni pogoj za začasno zavarovanje, ne le po določbah ZIZ (glej 270. člen in 272. člen), ampak tudi upoštevajoč zgoraj citirano odločbo SEU (glej 59. točko) je to, da upnik s stopnjo verjetnosti izkaže, da terjatev obstoji ali da mu bo terjatev zoper dolžnika nastala. Kot pravilno opozarja toženka, mora upnik v predlogu ponuditi procesno gradivo (dejstva in dokaze), na podlagi katerega izkazuje izpolnjenost vseh zatrjevanih zakonskih pogojev, torej tudi pogoja, da terjatev verjetno obstoji.

VSL Sklep I Cp 1907/2023, 16. 1. 2024

Relevantno pravno podlago za izdajo začasnih ukrepov v postopkih o nepoštenih potrošniških pogodbah predstavlja poleg določb nacionalnega prava, tudi sodba SEU C-287/22, na katero sta se sklicevala tožnika. S sodbo C-287/22 je SEU razložilo člen 6(1) in člen 7(1) Direktive 93/13 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah. Države članice pa morajo po načelu skladne razlage nacionalno pravo razlagati in uporabljati v skladu s cilji in zahtevami prava EU. Razlage direktiv, ki so sprejete v obliki sodb SEU, so zavezujoči, precedenčni in neposredni vir za vsa nacionalna sodišča v državah članicah. Tako je že v 56. točki citirane odločbe SEU opozorjeno, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. To, kot je dodalo SEU v 57. točki vključuje tudi obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive.

Osnovni pogoj za začasno zavarovanje, ne le po določbah ZIZ (glej 270. in 272. člen), ampak tudi upoštevajoč zgoraj citirano odločbo SEU (glej 59. točko) je to, da upnik s stopnjo verjetnosti izkaže, da terjatev obstoji ali da mu bo terjatev zoper dolžnika nastala. Kot pravilno opozarja toženka, mora upnik že v predlogu ponuditi procesno gradivo (dejstva in dokaze), na podlagi katerega izkazuje izpolnjenost vseh zahtevanih zakonskih pogojev, torej tudi pogoja, da terjatev verjetno obstoji.

V tej pravdi tožnika uveljavljata tako nedenarni kot denarni zahtevek, pri tem pa ni jasno, na zavarovanje katere terjatve (ali obeh) se predlagana začasna odredba nanaša. O tem bi lahko sodišče zgolj ugibalo. Glede na to, da za izdajo začasne odredbe zadostuje nižji dokazni standard, za postopek zavarovanja z začasno odredbo pa velja načelo hitrosti, tudi ni mogoče kar domnevati, da upnik v dokaz verjetnega obstoja terjatve predlaga vse, kar je predlagal v tožbi. Tožnika bi morala zato v predlogu navesti vsaj to, katero terjatev želita zavarovati oziroma ali želita zavarovati obe, na katere svoje trditve iz tožbe (ali druge vloge) se sklicujeta in katere dokaze v zvezi s tem predlagata.

VSL Sklep II Cp 2154/2023, 16. 1. 2024

Pritožba upravičeno graja, da je sodišče prve stopnje s preozko in nepravilno uporabo nacionalnega prava zmotno uporabilo evropsko pravo. Res je povzelo opozorilo iz 56. točke sodbe C-287/22, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. V celoti pa je prezrlo, da zahteva po taki skladni razlagi med drugim vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive.

Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ. Sodišče je ocenjevalo tožničine možnosti za ureditev in zavarovanje spornega razmerja v okviru postopkovnih določb ZPP in ZIZ. Izpostavilo je 71. člen ZIZ, ki omogoča dolžniku odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. Ob splošni določbi 267. člena ZIZ, ki omogoča izdajo začasne odredbe pred uvedbo sodnega postopka, med postopkom in po koncu postopka, vse dokler niso podani pogoji za izvršbo, je izpostavljanje tega posebnega določila, predvidenega šele v

fazi izvršilnega postopka, za spore iz potrošniških pogodb z nepoštenim pogodbenim pogojem, preozko in neustrezno. Potrošnik ima možnost doseči primerljivo sodno varstvo že med pravdo za ugotavljanje neveljavnosti pravnega posla zaradi nepoštenega pogodbenega pogoja, če izkaže zakonske pogoje 272. člena ZIZ. Navedeno pravno določilo pa je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje ciljev Direktive 93/13.

Preozka in evropsko neskladna je razlaga drugega odstavka 272. člena ZIZ. Oprta je na tisti del sodne prakse, ki strogo razlaga odločbo Ustavnega sodišča Up-275/97 in vztraja pri stališču, da je ureditveno začasno odredbo za zavarovanje nedenarne terjatve mogoče izdati le ob kumulativno izpolnjenem pogoju iz prvega odstavka 272. člena ZIZ (verjetnost terjatve) in iz druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (verjetnost, da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode) ter ob dodatnem pogoju reverzibilnosti. Ustavno sodišče je v navedeni odločbi opredelilo pogoje za izdajo ureditvenih začasnih odredb. Odločitev je sprejelo pred uveljavitvijo ZIZ, ko je bila zakonska ureditev pogojev za izdajo začasnih odredb drugačna od današnje, in v vsebinsko drugačnem sporu kot je obravnavani. Za odločitev je bila bistvena razlaga tedanjega drugega odstavka 267. člena ZIP, ki je obsegal (smiselno) enak pogoj kot kasnejša druga alineja 272. člena ZIZ. Predpostavke iz kasnejše tretje alineje 272. člena ZIZ tedaj zakon ni vseboval in je Ustavno sodišče ni presojalo. Dodatni pogoj reverzibilnosti, ki ne v ZIP ne v ZIZ nista zakonsko predpisana, je Ustavno sodišče vzpostavilo glede na naravo oziroma vsebino spora, kadar se tožbeni zahtevek in zahtevek za zavarovanje v celoti prekrivata.

Po uveljavitvi ZIZ se del sodne prakse ni strinjal z naziranjem, da se spričo odločbe Ustavnega sodišča pri izdaji regulacijske začasne odredbe ne presoja pogoj iz tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (tehtanje neugodnih posledic za dolžnika in upnika). Pritožnica utemeljeno opozarja na novejšo sodno prakso, ki se vse bolj utrjuje pri stališču, da so materialnopravne predpostavke za izdajo ureditvene začasne odredbe tri: poleg temeljne predpostavke o verjetnosti terjatve še ena izmed zakonsko alternativno določenih predpostavk iz druge ali tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ: potrebnost odredbe, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode, ali verjetnost, da dolžnik z izdajo začasne odredbe, če bi se tekom postopka izkazala za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših neugodnih posledic, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku, ter reverzibilnost. Po presoji pritožbenega sodišča je treba jasno zakonsko določbo o alternativnosti pogojev iz druge in tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ upoštevati tudi v obravnavanem potrošniškem sporu. Narava spora, v kateri je odredba predlagana, in njegov namen (v obravnavanem primeru: varstvo potrošnikov) sta pomemben element pri presoji izpolnjevanja zakonskih pogojev za izdajo začasne odredbe. Ob materialno pravnih izhodiščih evropskega potrošniškega prava je drugi odstavek 272. člena ZIZ treba razlagati evropsko skladno in manj strogo, kot ga razlaga tisti del sodne prakse, na katerega se je oprlo sodišče, oz. jo (kot izhaja iz sodbe SEU) spremeniti, če ni skladna z evropskim pravom.

VSL Sklep II Cp 2109/2023, 16. 1. 2024

Razlaga prava EU, ki jo poda Sodišče EU pri predhodnem odločanju po 267. členu PDEU, velja erga omnes in praviloma ex tunc.

Namen izdaje regulacijske začasne odredbe ni v zavarovanju izvršitve obveznosti dolžnika v prihodnosti, ampak v začasni ureditvi spornega pravnega razmerja. Zato je izključena predpostavka iz 1. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, ne pa tudi predpostavka iz 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ.

Da bi sodišče prve stopnje lahko ugotovilo, ali je odložitev izpolnjevanja obveznosti tega potrošnika, da plača te mesečne obroke za čas trajanja zadevnega postopka, potrebna za zagotovitev vzpostavitve pravnega in dejanskega položaja, v katerem bi ta potrošnik bil, če teh pogojev ne bi bilo, bo moralo ugotavljati tudi, kakšne neugodne posledice bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku

in kakšne dolžniku, če bi se izdana začasna odredba tekom postopka izkazala za neutemeljeno.

VSL Sklep I Cp 1851/2023, 10. 1. 2024

Nacionalna sodišča morajo ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. Ta zahteva med drugim vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Nacionalno sodišče zato ne more upravičeno trditi, da zadevne določbe nacionalnega prava ne more razlagati v skladu s pravom Unije le zato, ker je bila ta določba dosledno razlagana v smislu, ki ni v skladu s pravom Unije.

Za izdajo začasne odredbe ZIZ zahteva, da se izkaže verjetnost terjatve, nato pa za zavarovanje denarne terjatve še subjektivno nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena (270. člen ZIZ), za zavarovanje nedelarne terjatve pa obstoj ene od predpostavk iz drugega odstavka 272. člena ZIZ.

Zahteve, ki jih za izdajo začasne odredbe določa ZIZ, same po sebi niso v nasprotju s pravom EU in načelo lojalne razlage ne more pomeniti, da se nacionalna zakonodaja sploh več ne upošteva. Pomeni le, da je nacionalno zakonodajo (v obravnavanem primeru ZIZ) treba razlagati v luči prava EU. Ko govorimo o razlagi nacionalnega prava, pa to seveda pomeni, da ne moremo odločati mimo njega. Uporabi se torej nacionalno pravo in ne pravo EU, vendar slednje vpliva na razlago nacionalnega prava. Šele ko bi tožnik navedel vse tisto, kar za izdajo začasne odredbe za zavarovanje nedelarne terjatve zahteva določba drugega odstavka 272. člena ZIZ, bi sodišče opravilo vsebinsko presojo, pri čemer bi moralo upoštevati tudi pravo EU (in odločbo SEU C-287/22). Iz te med drugim izhaja obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Opozoriti je treba, da doslej sodna praksa ni bila enotna ali izdaja ureditvene začasne odredbe lahko temelji na razloge iz 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ. Ravno navedena obveznost spremembe sodne prakse pa nakazuje na možnost širše razlage pogojev za izdajo ureditvene začasne odredbe.

Možnost izdaje ureditvene začasne odredbe pomeni, da naše nacionalno pravo ima pravno sredstvo, ki (če so izpolnjeni zakonski pogoji) nudi potrošnikom ustrezno varstvo. Poleg tega pa zatrjevanje predpostavk iz 272. člena ZIZ (in njihovo izkazovanje s stopnjo verjetnosti) pretirano ne obremenjujejo upnika.

Po presoji pritožbenega sodišča torej ni mogoče izdati začasne odredbe mimo določb ZIZ, je pa te pri odločanju o (sklepčnem) predlogu za zavarovanje z začasno odredbo nujno razlagati upoštevaje pravo EU.

VSL Sklep II Cp 1473/2023, 10. 1. 2024

Sodišče prve stopnje je zmotno uporabilo materialno pravo, ko je štelo, da regulacijska začasna odredba ni možna, ko bi šlo za situacijo iz 1. in 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ ali iz tretjega odstavka 270. člena ZIZ.

Tako direktiva kot sodba C-287/22 zahtevata, da v interesu potrošnika obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki. Zato ni dovolj, da lahko tožnik med pravdo zvišuje tožbeni zahtevek in v pravdi zahteva povračilo preveč plačanih obrokov. Tudi zahteva sodišča prve stopnje, da bi potrošnik nehal plačevati obroke in s tem izzval toženo stranko, da prične izvršbo oziroma uveljavi hipoteko v izvršilnem postopku, na pomeni ustrezne zaščite potrošnika.

Ne v ZIZ ne v citirani evropski zakonodaji ali sodni praksi ni mogoče najti razlage, da bi potrošnik moral zaradi plačevanja obrokov zaiti v tako težek finančni položaj, da izpolni pogoj za taksno oprostitev oziroma brezplačno pravno pomoč. Sodišče bi moralo presojati trditev tožnikov o

tem, da tega bremena ne zmorejo in da bi to pomenilo prenehanje plačevanja kredita po pogodbi in možnost izgube doma.

VSL Sklep II Cp 1658/2023, 10. 1. 2024

Sodišče prve stopnje je pravilno uporabilo nacionalno pravo, konkretno ZIZ, pri tem ni kršilo načela primarnosti evropskega prava, niti Ustave RS in načela enakosti pred zakonom, niti ni zanemarilo zavezujočih odločb SEU. Argument možnosti brezplačne pravne pomoči za tožnika ni bil odločilen. Sodišče prve stopnje je korektno pojasnilo, da tožnika nista z ničemer konkretizirala svojih trditev, in sploh nista naslovila vprašanja njunega finančnega položaja. Sodišče prve stopnje se korektno sklicuje tudi na 59. točko odločbe SEU C-287/22, kjer SEU pravi, da „mora [nacionalno] sodišče glede na vse okoliščine obravnavane zadeve ugotoviti, ali je odložitev izpolnjevanja obveznosti tega potrošnika, da plača te mesečne obroke za čas trajanja zadevnega postopka, potrebna za zagotovitev vzpostavitve pravnega in dejanskega položaja, v katerem bi ta potrošnik bil, če teh pogojev ne bi bilo. Tako bo lahko isto sodišče upoštevalo med drugim finančni položaj istega potrošnika in tveganje, da bo moral ta potrošnik zadevni banki vrniti znesek, ki presega znesek, ki si ga je od te banke izposodil“.

VSL Sklep I Cp 2075/2023, 21. 12. 2023

Sodišče je z verjetnostjo ugotovilo, da je tožnik po sklenitvi zakupne pogodbe še naprej obdeloval travnik na severnem delu parcele in zanj prejemal kmetijske subvencije, in sicer vse do postavitve električnega pastirja, s katerim mu je toženec preprečil dostop na severni del parcele. Glede na navedeno je zaključilo, da je tožnik z verjetnostjo izkazal, da se je zakupna pogodba nanašala le na vinograd, ne pa na preostali del parcele, ki ga je v posesti obdržal tožnik. Tudi po oceni pritožbenega sodišča je z verjetnostjo izkazano, da je s preprečitvijo dostopa do tega dela parcele prišlo do protipravnega vznemirjanja tožnika v njegovi lastninski pravici.

VSL Sklep I Cp 1986/2023, 13. 12. 2023

Toženka ni verjetno izkazala, da bi tožnik nameraval odtujiti (skupno) premoženje v takem delu oz. obsegu, da bi to pomenilo njeno končno prikrajšanje ob pričakovani delitvi. Zgolj to, da ga kot izkušen bančnik vsak trenutek lahko obremeni (v deležu, ki sedaj formalno pripada njemu), ne zadošča za tak sklep. Možnost še ne pomeni verjetnosti. Kljub temu, da gre za "običajni previdnostni ukrep", kot začasno odredbo pojmuje pritožnica, bi morala za dosego njene izdaje navesti ustrezna dejstva, ki bi izkazovala verjetnost, da je ta ukrep potreben.

VSL Sklep I Cp 1769/2023, 10. 11. 2023

Sodišče druge ne soglaša s presojo sodišča prve stopnje, da je tudi po delitvi skupnega premoženja (poslovnega deleža) in vpisu tožnice kot družbenice družbe A. d.o.o. stanje v sodnem registru takšno, da ga bi bilo za zagotovitev sodnega varstva, ki ga v tej pravdi uveljavlja tožnica (torej za zavarovanje njene nedenarne terjatve), potrebno ohraniti. Morebitno razpolaganje drugega toženca z njegovim poslovnim deležem (ki ni več predmet skupnega premoženja) ne bi onemogočilo ali ogrozilo realizacije za tožnico ugodne sodne odločbe, katere posledica bi bil izbris sklepov o dokapitalizaciji družbe in vpisa novega družbenika iz sodnega registra. Za uresničitev sodnega varstva, ki ga v predmetnem postopku uveljavlja tožnica, torej ni pomembno kdo je imetnik poslovnega deleža (drugi toženec ali tretji), zato predlagana začasna odredba s prepovedjo njegove odtujitve ali obremenitve za zavarovanje pravnega položaja tožnice ni potrebna in dopustna, zato jo je treba zavrniti že iz tega razloga.

VSM Sklep I Cpg 223/2023, 26. 10. 2023

Sprejeta odločitev je materialnopravno pravilna. Kasneje odpadla pogodbeno podlaga (kavza), ki ob sklenitvi pogodbe ni bila nedopustna, po ustaljenih stališčih sodne prakse ne povzroči naknadne ničnosti pogodbe. To velja za vse pogodbe, vključno z darilno, na katero se je pritožnik smiselno skliceval ob navedbah na odpadli darilni namen zavarovalke pri določitvi upravičenca v zavarovalni

pogodbi za primer smrti.

VSL Sklep II Cp 1657/2023, 25. 10. 2023

Presoja sodišča prve stopnje, da je podana predpostavka iz 1. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, ima podlago v ugotovitvah, da toženca bremeni visok davčni dolg, ki ga glede na zatrjevano slabo premoženjsko stanje ni sposoben plačati, in da lahko toženka kot formalna lastnica spornega premoženja z njim pravno veljavno razpolaga. Pritožnica neutemeljeno izpostavlja, da tožnica ni podala navedb, iz katerih bi izhajala konkretna nevarnost, da bo toženka razpolagala s premoženjem. ZIZ ne zahteva izkazanosti izvora nevarnosti, upnik mora zatrjevati in dokazati obstoj okoliščin take narave in obsega, da so zmožne povzročiti zahtevano nevarnost. Četudi torej drži, da mora biti za obstoj objektivne nevarnosti zatrjevano in izkazano nekaj več kot le možnost, da bi dolžnik razpolagal s premoženjem, tožnici ni bilo treba zatrjevati in izkazati konkretnega ravnanja toženke (ali koga tretjega), usmerjenega v razpolaganje s premoženjem. Po presoji pritožbenega sodišča v obravnavanem primeru ne gre zgolj za hipotetično sklicevanje na možnost razpolaganja – izdana začasna odredba ne temelji izključno na dejstvu (toženkinega) lastništva. Objektivno nevarnost konkretizira preplet okoliščin, in sicer, da je toženec davčni dolžnik, brez dohodkov in premoženja, da je toženka - njegova zunajzakonska partnerka, lastnica premoženja, za katerega je verjetno izkazano, da je njuno skupno premoženje, in da je v pravnem prometu ustvarjen vtis, da lahko s premoženjem samostojno razpolaga. Če bi se to med pravdo dejansko zgodilo, bi predmetna pravda pravzaprav izgubila smisel.

VSL Sklep II Cp 851/2023, 11. 10. 2023

Bistveno vprašanje v obravnavnem sporu je, ali vse v obvestilu naštete posojilne pogodbe še veljajo ali pa je dolžnik utemeljeno od njih odstopil in so posojila zapadla v takojšnje plačilo. Že iz dokazov, ki jih je upnik sam predložil predlogu za zavarovanje z začasno odredbo, izhaja, da so bila posojila dana in da so bila dana za točno določen namen. Upnik verjetnosti obstoja zatrjevane nezakonite odpovedi spornih posojil ni izkazal, saj so bile njegove trditve povsem nesklepčne in nepovezane. V predlogu za izdajo začasnih odredb namreč ni mogoče najti navedb, da je pridobljena posojila porabil za namen, določen s posojilno pogodbo.

VSL Sklep I Cpg 407/2023, 27. 9. 2023

S tožbenim zahtevkom je bila zahtevana opustitev vsakršnega ravnanja, ki pomeni vznemirjanje stvarne služnosti vožnje in hoje. Dejstvo, da je bila v nadaljevanju tožbenega petita zahtevana zlasti opustitev parkiranja na poti, ne pomeni, da začasna odredba na odstranitev železnega kontejnerja, postavljenega na tej isti poti, ni v zvezi s tožbenim zahtevkom.

VSL Sklep II Cp 1535/2023, 11. 9. 2023

Trditveno in dokazno breme je na predlagatelju začasne odredbe in ne na sodišču. Predlagatelj začasne odredbe, ki zatrjuje nevarnost nastanka težko nadomestljive škode, mora za to konkretno navesti relevantna dejstva, celo splošno znana, če so slednja pravno relevantna za substanciranje zahtevka. Že v predlogu mora ponuditi po eni strani konkretne trditve o škodi, ki nastaja ali grozi, na drugi strani pa dokaze zanjo. Sodišče brez ustrezne trditvene podlage ne sme samo ugotavljati nezatrjevanih dejstev. Zgolj pavšalne navedbe o nevarnosti težko nadomestljive škode ne utemeljujejo predlagane začasne odredbe. Zaradi povezanosti trditvenega in dokaznega bremena stranke manjkajočih konkretiziranih trditvev ne morejo nadomestiti niti ponujeni dokazi.

VSL Sklep I Cp 1509/2023, 6. 9. 2023

Predlagatelj začasne odredbe, ki zatrjuje nevarnost nastanka težko nadomestljive škode, mora za to konkretno in natančno navesti relevantna dejstva, tudi če so splošno znana, kadar so pravno pomembna za substanciranje zahtevka. Splošno znana dejstva, ki so pravno pomembna za substanciranje zahtevka, so predmet trditvenega bremena stranke. Sodišče jih ne more ugotavljati samo, če niso zatrjevana. Ne zadostujejo torej le pavšalne navedbe o nevarnosti težko nadomestljive

škode. Potrebna je obrazložitev, katera in zakaj določena dejstva pomenijo nevarnost in zakaj bo škoda težko nadomestljiva. Za ugotovitev dejstev je treba predlagati ustrezne dokaze, ki bodo potrdili njihovo resničnost. Zatrjevana splošno znana dejstva, da so zidarska in gradbena dela pogojena z zagotavljanjem vode za njihovo izvedbo, niti sanacija vodovodnega priključka zaradi izvedbe gradbenih del na nevarnem objektu, sama po sebi ne predstavljajo težko nadomestljive škode, zaradi katere bi bilo treba izdati regulacijsko začasno odredbo.

VSL Sklep I Cp 1431/2023, 30. 8. 2023

Začasna odredba je sredstvo zavarovanja, ki je urejeno v Zakonu o izvršbi in zavarovanju, kar velja tudi v primeru, ko gre za izdajo začasnih odredb znotraj pravnega postopka.

VSC Sklep I Cp 73/2023, 16. 3. 2023

Tožeča stranka je z verjetnostjo uspela dokazati obstoj terjatve po tožbi v sporu o motenju posesti. Tožena stranka je motila tožečo stranko pri dobavi električne energije s tem, ko ni dopustila vstopa pooblaščenim strokovnjakom, ki bi nemudoma odpravili okvaro na razdelilni postaji in ponovno vzpostavili dotok električne energije.

Ko gre za posredno posest, je dopustno upoštevati tudi škodo, ki nastaja neposrednim posestnikom, to je najemnikom tožeče stranke.

VSL Sklep I Cp 599/2020, 30. 3. 2020

3. Ureditvene (regulacijske) začasne odredbe

Pritožba utemeljeno opozarja, da sodišče prve stopnje pri odločanju o predlogu za izdajo začasnih odredb določbam evropskega prava ni namenilo dovolj teže, čeprav je bilo nanje izrecno opozorjeno. Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu sicer res zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ, ki dolžniku omogoča odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. To pa še ne predstavlja argumenta, da začasne ustavitve nadaljnega izpolnjevanja obveznosti, ob verjetno izkazani nični pogodbi zaradi nepoštenih pogodbenih pogojev, potrošnik ne bi mogel doseči že med pravnim postopkom z izdajo ureditvene začasnih odredb. Pritožbeno sodišče se ob tem strinja z razlogi izpodbijanega sklepa, da mora potrošnik za dosego tega cilja izkazati zakonske pogoje po 272. členu ZIZ, ki pa ga je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje cilja Direktive 93/13.

Sodišče prve stopnje pogoja po tretji alineji 272. člena ZIZ sploh ni presojalo, temveč se je v obrazložitvi zgolj sklicevalo na neustreznost uporabe pogoja iz tretjega odstavka 270. člena ZIZ, po katerem upnik ni dolžan dokazovati nevarnosti, če izkaže za verjetno, da bi dolžnik s predlagano začasno odredbo pretrpel le neznatno škodo. Pritožba zato utemeljeno opozarja, da sodišče predloga za izdajo začasnih odredb ni celovito presojalo v skladu z določbami 272. člena ZIZ, ki pri ureditvenih začasnih odredbah ne omogoča sodnega varstva le ob kumulativno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, temveč ob pogoju reverzibilnosti dopušča njeno izdajo tudi ob sočasno izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka in tretje alineje drugega odstavka tega člena.

Sodišče prve stopnje je pri presoji pogoja reverzibilnosti upoštevalo le trditve, da v primeru izgube pravde toženki ne bi nastala škoda, saj bi se odplačilo kredita lahko podaljšalo za čas veljavnosti začasnih odredb. Ni pa presojalo ostalih navedb tožnikov, v katerih so pojasnili, da ima toženka svojo terjatev v celoti zavarovano. Ob upoštevanju, da sta tožnika glavnic v evrih že preplačala, a se toženkinino zavarovanje ohranja za celotno obveznost, pritožbeno sodišče soglaša s pritožnikoma, da izdaja začasnih odredb ne bi preprečila učinkovite odprave pravnih posledic sodbe, tudi če z zahtevkom ne bi uspela.

VSL Sklep II Cp 2054/2023, 18. 1. 2024

Pritožba upravičeno graja, da je sodišče prve stopnje s preozko in nepravilno uporabo nacionalnega prava zmotno uporabilo evropsko pravo. Res je povzelo opozorilo iz 56. točke sodbe C-287/22, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. V celoti pa je prezrlo, da zahteva po taki skladni razlagi med drugim vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive.

Ukrepi, ki jih zasleduje Direktiva 93/13, so v našem pravnem redu zagotovljeni v okviru ZVPot in ZIZ. Sodišče je ocenjevalo tožnične možnosti za ureditev in zavarovanje spornega razmerja v okviru postopkovnih določb ZPP in ZIZ. Izpostavilo je 71. člen ZIZ, ki omogoča dolžniku odlog izvršbe, kadar je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla in neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba. Ob splošni določbi 267. člena ZIZ, ki omogoča izdajo začasne odredbe pred uvedbo sodnega postopka, med postopkom in po koncu postopka, vse dokler niso podani pogoji za izvršbo, je izpostavljanje tega posebnega določila, predvidenega šele v fazi izvršilnega postopka, za spore iz potrošniških pogodb z nepoštenim pogodbenim pogojem, preozko in neustrezno. Potrošnik ima možnost doseči primerljivo sodno varstvo že med pravdo za ugotavljanje neveljavnosti pravnega posla zaradi nepoštenega pogodbenega pogoja, če izkaže zakonske pogoje 272. člena ZIZ. Navedeno pravno določilo pa je treba razlagati na način, da bo z njim omogočeno doseganje ciljev Direktive 93/13.

Preozka in evropsko neskladna je razlaga drugega odstavka 272. člena ZIZ. Oprta je na tisti del sodne prakse, ki strogo razlaga odločbo Ustavnega sodišča Up-275/97 in vztraja pri stališču, da je ureditveno začasno odredbo za zavarovanje nedenarne terjatve mogoče izdati le ob kumulativno izpolnjenem pogoju iz prvega odstavka 272. člena ZIZ (verjetnost terjatve) in iz druge alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (verjetnost, da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode) ter ob dodatnem pogoju reverzibilnosti. Ustavno sodišče je v navedeni odločbi opredelilo pogoje za izdajo ureditvenih začasnih odredb. Odločitev je sprejelo pred uveljavitvijo ZIZ, ko je bila zakonska ureditev pogojev za izdajo začasnih odredb drugačna od današnje, in v vsebinsko drugačnem sporu kot je obravnavani. Za odločitev je bila bistvena razlaga tedanjega drugega odstavka 267. člena ZIP, ki je obsegal (smiselno) enak pogoj kot kasnejša druga alineja 272. člena ZIZ. Predpostavke iz kasnejše tretje alineje 272. člena ZIZ tedaj zakon ni vseboval in je Ustavno sodišče ni presojalo. Dodatni pogoj reverzibilnosti, ki ne v ZIP ne v ZIZ nista zakonsko predpisana, je Ustavno sodišče vzpostavilo glede na naravo oziroma vsebino spora, kadar se tožbeni zahtevek in zahtevek za zavarovanje v celoti prekrivata.

Po uveljavitvi ZIZ se del sodne prakse ni strinjal z naziranjem, da se spričo odločbe Ustavnega sodišča pri izdaji regulacijske začasne odredbe ne presoja pogoj iz tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ (tehtanje neugodnih posledic za dolžnika in upnika). Pritožnica utemeljeno opozarja na novejšo sodno prakso, ki se vse bolj utrjuje pri stališču, da so materialnopravne predpostavke za izdajo ureditvene začasne odredbe tri: poleg temeljne predpostavke o verjetnosti terjatve še ena izmed zakonsko alternativno določenih predpostavk iz druge ali tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ: potrebnost odredbe, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode, ali verjetnost, da dolžnik z izdajo začasne odredbe, če bi se tekom postopka izkazala za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših neugodnih posledic, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku, ter reverzibilnost. Po presoji pritožbenega sodišča je treba jasno zakonsko določbo o alternativnosti pogojev iz druge in tretje alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ upoštevati tudi v obravnavanem potrošniškem sporu. Narava spora, v kateri je odredba predlagana, in njegov namen (v obravnavanem primeru: varstvo potrošnikov) sta pomemben element pri presoji izpolnjevanja zakonskih pogojev za izdajo začasnih odredb. Ob materialno pravnih izhodiščih evropskega potrošniškega prava je drugi odstavek 272. člena ZIZ treba razlagati evropsko skladno in manj strogo, kot ga razlaga tisti del sodne

prakse, na katerega se je oprlo sodišče, oz. jo (kot izhaja iz sodbe SEU) spremeniti, če ni skladna z evropskim pravom.

VSL Sklep II Cp 2109/2023, 16. 1. 2024

SEU je v odločbi C 287/22 opozoril na člene 6 in 7 direktive 93/13/EGS o neupoštevnihih pogojih v potrošniških pogodbah v povezavi z načelom učinkovitosti. Postavilo se je sodišče na stališče, da oba člena nasprotujeta nacionalni sodni praksi, ko bi sodišče lahko zavrnilo predlog potrošnika za sprejetje začasnih ukrepov s katerimi se predlaga, naj se do sprejetja končne odločitve o ugotovitvi neveljavnosti potrošniške kreditne pogodbe, ker ta vsebuje nepošteno pogodbene pogoje odloži plačilo mesečnih obrokov, zapadlih na podlagi navedene kreditne pogodbe, kadar je sprejetje teh začasnih ukrepov potrebno za zagotovitev polnega učinka te odločitve.

Pritožbeno sodišče se je najprej spraševalo, ali je določba 270. člena ZIZ in 272. člena ZIZ dovolj jasna, da je mogoče odločati o konkretnem primeru ob upoštevanju 6. in 7. člena direktive in razlage iz sodbe sodišča SEU. Ugotovilo je, da je ureditev začasnih odredb po ZIZ dovolj široka, da je mogoče odločati o predlagani regulacijski začasni odredbi ob upoštevanju prava EU. Na področju varstva potrošnikov in unificiranega prava na tem področju, ni mogoče poslabšati položaja potrošnikov s strožjimi oziroma neugodnejšimi zakonskimi določili in sodno prakso za potrošnike. Sodna praksa SEU pa je zavezujoč pravni vir za vsa nacionalna sodišča v državah članicah.

Bistvo sodbe C 287/22 je, da je treba člen 6. in 7. direktive razlagati tako, da nacionalna sodna praksa ne sme zavračati predlog potrošnika za sprejetje začasnih ukrepov, s katerim se predlaga, da se do sprejetja končne odločitve o ugotovitvi neveljavnosti potrošniške pogodbe, ker ta vsebuje nepošteno pogoje, odloži plačilo mesečnih obrokov, zapadlih na podlagi navedene kreditne pogodbe, kadar je sprejetje teh začasnih ukrepov potrebno za zagotovitev polnega učinka te odločitve. Pogoj pa je, da je glavnicu plačana in bi s tem pritožnik zašel v finančne težave.

To pomeni, da se po ZIZ in citiranih predpisov zahteva, da se izkaže verjetnost terjatve za zavarovanje nederarne terjatve za obstoj ene od predpostavk: nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali otežena, da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode ali da dolžnik z začasno odredbo, če bi se tekom postopka izkazalo za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših posledic od tistih, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku. Gre torej za zakonski dejanski stan, kar pa je treba primerjati s trditveno podlago, ki jo je podal tožnik.

VSL Sklep I Cp 1880/2023, 10. 1. 2024

Razlaga prava EU, ki jo poda Sodišče EU pri predhodnem odločanju po 267. členu PDEU, velja erga omnes in praviloma ex tunc.

Namen izdaje regulacijske začasne odredbe ni v zavarovanju izvršitve obveznosti dolžnika v prihodnosti, ampak v začasni ureditvi spornega pravnega razmerja. Zato je izključena predpostavka iz 1. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ, ne pa tudi predpostavka iz 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ.

Da bi sodišče prve stopnje lahko ugotovilo, ali je odložitev izpolnjevanja obveznosti tega potrošnika, da plača te mesečne obroke za čas trajanja zadevnega postopka, potrebna za zagotovitev vzpostavitve pravnega in dejanskega položaja, v katerem bi ta potrošnik bil, če teh pogojev ne bi bilo, bo moralo ugotavljati tudi, kakšne neugodne posledice bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku in kakšne dolžniku, če bi se izdana začasna odredba tekom postopka izkazala za neutemeljeno.

VSL Sklep I Cp 1851/2023, 10. 1. 2024

Sodišče prve stopnje je zmotno uporabilo materialno pravo, ko je štelo, da regulacijska začasna odredba ni možna, ko bi šlo za situacijo iz 1. in 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ

ali iz tretjega odstavka 270. člena ZIZ.

Tako direktiva kot sodba C-287/22 zahtevata, da v interesu potrošnika obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki. Zato ni dovolj, da lahko tožnik med pravdo zvišuje tožbeni zahtevek in v pravdi zahteva povračilo preveč plačanih obrokov. Tudi zahteva sodišča prve stopnje, da bi potrošnik nehal plačevati obroke in s tem izzval toženo stranko, da prične izvršbo oziroma uveljavi hipoteko v izvršilnem postopku, na pomeni ustrezne zaščite potrošnika.

Ne v ZIZ ne v citirani evropski zakonodaji ali sodni praksi ni mogoče najti razlage, da bi potrošnik moral zaradi plačevanja obrokov zaiti v tako težek finančni položaj, da izpolni pogoj za taksno oprostitev oziroma brezplačno pravno pomoč. Sodišče bi moralo presojsati trditev tožnikov o tem, da tega bremena ne zmorejo in da bi to pomenilo prenehanje plačevanja kredita po pogodbi in možnost izgube doma.

VSL Sklep II Cp 1658/2023, 10. 1. 2024

Nacionalna sodišča morajo ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in z uporabo načinov razlage, ki so uveljavljeni v nacionalnem pravu, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek te direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem. Ta zahteva med drugim vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Nacionalno sodišče zato ne more upravičeno trditi, da zadevne določbe nacionalnega prava ne more razlagati v skladu s pravom Unije le zato, ker je bila ta določba dosledno razlagana v smislu, ki ni v skladu s pravom Unije.

Za izdajo začasne odredbe ZIZ zahteva, da se izkaže verjetnost terjatve, nato pa za zavarovanje denarne terjatve še subjektivno nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena (270. člen ZIZ), za zavarovanje nedenarne terjatve pa obstoj ene od predpostavk iz drugega odstavka 272. člena ZIZ.

Zahteve, ki jih za izdajo začasne odredbe določa ZIZ, same po sebi niso v nasprotju s pravom EU in načelo lojalne razlage ne more pomeniti, da se nacionalna zakonodaja sploh več ne upošteva. Pomeni le, da je nacionalno zakonodajo (v obravnavanem primeru ZIZ) treba razlagati v luči prava EU. Ko govorimo o razlagi nacionalnega prava, pa to seveda pomeni, da ne moremo odločati mimo njega. Uporabi se torej nacionalno pravo in ne pravo EU, vendar slednje vpliva na razlago nacionalnega prava. Šele ko bi tožnik navedel vse tisto, kar za izdajo začasne odredbe za zavarovanje nedenarne terjatve zahteva določba drugega odstavka 272. člena ZIZ, bi sodišče opravilo vsebinsko presojo, pri čemer bi moralo upoštevati tudi pravo EU (in odločbo SEU C-287/22). Iz te med drugim izhaja obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive. Opozoriti je treba, da doslej sodna praksa ni bila enotna ali izdaja ureditvene začasne odredbe lahko temelji na razloge iz 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ. Ravno navedena obveznost spremembe sodne prakse pa nakazuje na možnost širše razlage pogojev za izdajo ureditvene začasne odredbe.

Možnost izdaje ureditvene začasne odredbe pomeni, da naše nacionalno pravo ima pravno sredstvo, ki (če so izpolnjeni zakonski pogoji) nudi potrošnikom ustrezno varstvo. Poleg tega pa zatrjevanje predpostavk iz 272. člena ZIZ (in njihovo izkazovanje s stopnjo verjetnosti) pretirano ne obremenjujejo upnika.

Po presoji pritožbenega sodišča torej ni mogoče izdati začasne odredbe mimo določb ZIZ, je pa te pri odločanju o (sklepčnem) predlogu za zavarovanje z začasno odredbo nujno razlagati upoštevaje pravo EU.

VSL Sklep II Cp 1473/2023, 10. 1. 2024

Sodišče prve stopnje je pravilno uporabilo nacionalno pravo, konkretno ZIZ, pri tem ni kršilo

načela primarnosti evropskega prava, niti Ustave RS in načela enakosti pred zakonom, niti ni zanemarilo zavezujočih odločb SEU. Argument možnosti brezplačne pravne pomoči za tožnika ni bil odločilen. Sodišče prve stopnje je korektno pojasnilo, da tožnika nista z ničemer konkretizirala svojih trditev, in sploh nista naslovila vprašanja njunega finančnega položaja. Sodišče prve stopnje se korektno sklicuje tudi na 59. točko odločbe SEU C-287/22, kjer SEU pravi, da „mora [nacionalno] sodišče glede na vse okoliščine obravnavane zadeve ugotoviti, ali je odložitev izpolnjevanja obveznosti tega potrošnika, da plača te mesečne obroke za čas trajanja zadevnega postopka, potrebna za zagotovitev vzpostavitve pravnega in dejanskega položaja, v katerem bi ta potrošnik bil, če teh pogojev ne bi bilo. Tako bo lahko isto sodišče upoštevalo med drugim finančni položaj istega potrošnika in tveganje, da bo moral ta potrošnik zadevni banki vrniti znesek, ki presega znesek, ki si ga je od te banke izposodil“.

VSL Sklep I Cp 2075/2023, 21. 12. 2023

V skladu s pravno teorijo in sodno prakso je regulacijska začasna odredba dopustna le v nujnih primerih, ko je treba na ta način začasno urediti sporno pravno razmerje, ker drugače ni mogoče preprečiti uporabe sile ali težko nadomestljive škode (2. alineja drugega odstavka 272. člena ZIZ), ali če dolжник z izdajo začasne odredbe, če bi se tekom postopka izkazala za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših neugodnih posledic od tistih, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku (3. alineja drugega odstavka 272. člena ZIZ), seveda ob predhodno izpolnjenem pogoju, da upnik izkaže verjeten obstoj terjatve (prvi odstavek 272. člena ZIZ). Hkrati se lahko regulacijska začasna odredba izda le pod nadaljnjim pogojem in sicer, da je kljub izdani začasni odredbi in njeni izvršitvi, pozneje po sodbi, s katero bi sodišče tožbeni zahtevek zavrnilo, mogoče za toženca vzpostaviti prejšnje stanje (tako imenovani pogoj reverzibilnosti). V luči navedenih odločb SEU ter upoštevanje cilje Direktive 93/13/EGS pritožbeno sodišče meni, da sodišče prve stopnje predloga za izdajo začasne odredbe v obravnavani zadevi ni presojalo v smislu ciljev in temeljnih načel, ki iz Direktive 93/13/EGS izhajajo (predvsem obveznosti nadzora in načela učinkovitosti), in ki omogočajo nacionalnemu sodišču, da pogoje za izdajo začasne odredbe, kot jih določa ZIZ kot nacionalni predpis, razlaga skladno in lojalno s pravom EU. To v konkretnem primeru, ko sta že sama tožnika predlagala izdajo začasne odredbe, pomeni, da mora sodišče ob odločanju o predlagani začasni odredbi upoštevati vse navedbe in dokaze, ki so vloženi v spis. V tem primeru tudi ni izključeno materialno procesno vodstvo, kolikor sodišče meni, da so v zvezi s predlagano začasno odredbo navedene trditve in dokazi pomanjkljivi.

VSM Sklep I Cp 930/2023, 21. 12. 2023

Rok za izročitev nepremičnine je obvezna sestavina pogodbe, pridobitev uporabnega dovoljenja pa je eno od dejanj, ki po kogentni zakonski določbi sestavljajo izročitev (tretji odstavek 16. člena v zvezi s tretjim, četrtnim in sedmim odstavkom 4. člena ZVKSES). Ker pridobitev uporabnega dovoljenja sodi v toženkino sfero, določitev te okoliščine kot pogoj za izročitev učinkuje enako kot opustitev določitve roka izpolnitve toženkine obveznosti in posledično kot izključitev odgovornosti za zamudo, ki je po drugem odstavku 16. člena ZVKSES prepovedana.

Ker je verjetno izkazana ničnost zaradi kršitve kogentnih določb ZVKSES, za odločitev ni pomembno, ali je sporna pogodbeno določba nična tudi na podlagi ZVPot.

VSL Sklep I Cp 2058/2023, 19. 12. 2023

V sodni praksi je enotno stališče, da velja pri izdaji regulacijskih začasnih odredb restriktivni pristop. Namen te vrste začasnih odredb ni v zavarovanju kasnejše izvršbe, pač pa začasna ureditev spornega razmerja (do pravnomočne sodne odločbe), če obstaja možnost, da še v teku sodnega postopka pride do sprememb, zaradi katerih sodno varstvo ne bi več moglo doseči svojega namena.

VSL Sklep I Cp 1529/2023, 21. 9. 2023

V primerih, ko gre za t.i. ureditvene začasne odredbe, so predpostavke (zakonski dejanski stan), ki morajo biti podane najprej določene v prvem odst. 272. člena ZIZ (terjatev); nato mora biti

podana ena izmed alternativno navedenih predpostavk iz druge ali tretje alineje drugega odst. 272. člena ZIZ ter še predpostavka reverzibilnosti (vrnitev v prejšnje stanje - Up-275/97). Sodišče zato ne more izdati regulacijske začasne odredbe, če v primeru zavrnitve tožbenega zahtevka v pravdi za toženca ne bo mogoče vzpostaviti prejšnjega stanja.

VSM Sklep I Cp 599/2022, 20. 9. 2022

4. Začasne odredbe - razmerje med starši in otroki

Za otroke je obremenjujoče, stresno in zato škodljivo, če so nenehno izpostavljeni sodnim postopkom, zato je prav, da je sodišče pri odločanju o obravnavani začasni odredbi število izvedenih dokazov omejilo na nujno potrebne.

Ponovno prešolanje deklet iz šole, kjer sta se očitno dobro ujeli in sta uspešni, zelo verjetno ne bi bilo v korist otrok.

Pritožnica ni izkazala, da bi se okoliščine od sprejetja sklepa tako spremenile, da bi izkazovale takšno ogroženost otrok, ki bi narekovala izdajo nove začasne odredbe glede stikov med hčerkama in predlagateljico.

VSL Sklep IV Cp 1800/2023, 13. 11. 2023

5. Začasne odredbe - delovna razmerja

Kot to pravilno poudarja že sodišče prve stopnje, je tožnik podal predlog za izdajo začasne odredbe iz razloga, ker v primeru, če bo moral delati kot odgovorni rudar, mu bo nastala težko nadomestljiva škoda na njegovem zdravstvenem stanju. Delodajalec je tožniku zagotovil, da ne dela kot rudar, temveč da dela zunaj jame skladno z mnenjem izvajalca MDPŠ, in sicer po 4 ure dnevno. V tem primeru torej ni nevarnosti za nastanek težko nadomestljive škode za tožnikovo zdravstveno stanje.

VDSS Sklep Psp 212/2023, 1. 12. 2023

6. Začasne odredbe - insolventnost

273. člen (Vrste začasnih odredb)

1. Splošno

Zmotno je stališče pritožbe, da določba 273. člena ZIZ omogoča izdajo kakršnekoli začasne odredbe. Že sodišče prve stopnje je pravilno pojasnilo, da je začasno odredbo mogoče izdati, če je vezana na zahtevek oziroma predmet odločanja v konkretnem postopku. Ker ne DZ ne ZNP-1 nimata določb, ki bi sodišče pooblašale, da v postopku za postavitve odrasle osebe pod skrbništvo odloča o stikih s svojci, jih tudi z začasno odredbo ni mogoče urediti.

Namen skrbništva za odrasle osebe je varstvo njihove osebnosti, ki se uresničuje predvsem z urejanjem zadev, ki jih te osebe ne morejo narediti same, in s prizadevanjem za zdravljenje ter usposabljanje za samostojno življenje (drugi odstavek 239. člena DZ). Skrb za varstvo osebnosti varovanca je pravni standard, ki ga je treba zapolniti glede na okoliščine konkretnega primera.

VSL Sklep II Cp 2080/2023, 20. 12. 2023

2. **Prepoved odtujitve in obremenitve premičnin**
3. **Prepoved odtujitve in obremenitve nepremičnin**
4. **Prepoved dolžniku, da ne sme storiti ničesar, kar bi lahko povzročalo škodo upniku, ter prepoved, da ne sme nič spremeniti na stvareh**
5. **Plačevanje nadomestila plače delavcu**
6. **Neprimerno sredstvo zavarovanja**

Zmotno je stališče pritožbe, da določba 273. člena ZIZ omogoča izdajo kakršnekoli začasne odredbe. Že sodišče prve stopnje je pravilno pojasnilo, da je začasno odredbo mogoče izdati, če je vezana na zahtevek oziroma predmet odločanja v konkretnem postopku. Ker ne DZ ne ZNP-1 nimata določb, ki bi sodišče pooblašale, da v postopku za postavitve odrasle osebe pod skrbništvo odloča o stikih s svojci, jih tudi z začasno odredbo ni mogoče urediti.

Namen skrbništva za odrasle osebe je varstvo njihove osebnosti, ki se uresničuje predvsem z urejanjem zadev, ki jih te osebe ne morejo narediti same, in s prizadevanjem za zdravljenje ter usposabljanje za samostojno življenje (drugi odstavek 239. člena DZ). Skrb za varstvo osebnosti varovanca je pravni standard, ki ga je treba zapolniti glede na okoliščine konkretnega primera.

VSL Sklep II Cp 2080/2023, 20. 12. 2023

Do trditve, da četrta toženka s predlagano začasno odredbo ne bi utrpela več kot neznatne škode, ker do kupnine v višini 50.000 EUR ni upravičena, se sodišče prve stopnje sicer ni izrecno opredelilo, a je očitno neutemeljena. Prepoved razpolaganja s sredstvi na računih v višini več kot 160.000 EUR, kar je vsebina predlagane začasne odredbe, ne more predstavljati neznatne škode.

VSL Sklep II Cp 1696/2023, 24. 10. 2023

273.a člen (Pogoji za začasno odredbo)

273.b člen (Začasne odredbe za varstvo koristi otrok)

Prvo sodišče je ugotovilo, da je toženka tudi po izdaji sklepa z dne 23. 1. 2023 nadaljevala s kršenjem zadnje začasne odredbe o stikih med toženko in otrokom ter da se je njeno protipravno ravnanje z nespoštovanjem sodne odločbe le še stopnjevalo. Tudi CSD je v mnenju 30. 3. 2023 opozoril na zaskrbljujoče samovoljno ravnanje toženke zaradi rednega kršenja začasne odredbe, kar lahko negativno vpliva na otrokov nadaljnji razvoj. Prvo sodišče je v zvezi s tem pravilno ugotovilo, da se toženka pri vztrajnem ponavljanju kršitev začasne odredbe ne ozira na otrokove potrebe. Kljub temu, da je otrok začasno zaupan v varstvo in vzgojo tožniku, je toženka večkrat za daljši čas (tudi več dni) zadržala otroka. Takšno stopnjevano kršenje začasnih odredb potrjuje predhodne ugotovitve izvedencev o toženkinem ogrožanju otrokovega razvoja. Iz njihovih mnenj izhaja, da se toženkino škodljivo vedenje stopnjuje ter ruši duševno ravnovesje otroka, ki je pod hudim stresom. Otrok polarizirano doživlja enega in drugega starša. Pri toženki obstaja povečano tveganje za ponovne poskuse odtujitve otroka oziroma je že opaženo odtujevanje otroka od tožnika. Njeno (zdravstveno) stanje je poslabšano, pri čemer se ji ne da pomagati, ker ne sprejema pomoči in ne razume, da ima sama problem. Prvo sodišče je glede na (z visoko stopnjo verjetnosti) ugotovljena dejstva pravilno ocenilo, da toženka s svojim ravnanjem spravlja otroka v čustveno stisko, ruši njegovo stabilnost ter ga psihično obremenjuje, s tem pa škoduje njegovemu zdravju, zaradi česar je mogoče doseči začasno varstvo koristi otroka le z začasno prepovedjo stikov.

VSL Sklep IV Cp 1920/2023, 13. 12. 2023

Izpodbijani sklep je bil prvi nasprotni udeleženci na podlagi določb člena 142 ZPP o fikciji vročitve vročen dne 6. aprila 2023. Osemdnevni rok rok za vložitev pritožbe zoper sklep, ki je začel teči prvi naslednji dan (to je šestnajsti dan po puščenem obvestilu v predalčniku), se je iztekel s potekom 14. aprila 2023. Prva nasprotna udeleženka je pritožbo zoper sklep vložila šele dne 18. 4. 2023 (oddano priporočeno na pošto; člen 112/2 ZPP), kar je po izteku pritožbenega roka, torej prepozno.

VSC Sklep I Cp 216/2023, 21. 6. 2023

274. člen (Varščina namesto začasne odredbe)

Tožena stranka je sama ponudila varščino in jo položila na račun sodišča, s čimer se je izognila izdaji začasne odredbe. Torej je tožena stranka dosegla kar je želela: razveljavitev začasne odredbe in sprostitev njenega premoženja. Zato od pravnomočnosti sklepa o ustavitvi postopka zavarovanja in razveljavitvi opravljenih dejanj nima več pravnega interesa vztrajati pri ugovoru in dopolnitvi ugovora zoper sklep o začasni odredbi.

VSC Sklep II Cpg 97/2023, 29. 11. 2023

275. člen (Varščina kot pogoj za začasno odredbo)

276. člen (Več začasnih odredb)

Začasna odredba kot sredstvo zavarovanja denarne terjatve temelji le na verjetno izkazani pravici oziroma verjetnosti, da terjatev obstoji (ali da bo terjatev zoper dolžnika šele nastala). Intenzivnost oziroma stopnja zavarovanja mora zato biti v sorazmerju s stopnjo prepričanja glede obstoja upnikove terjatve, ki je predmet zavarovanja.

V tej fazi postopka je potrebno upoštevati, da vrednost nepremičnin znatno presega višino vtoževane terjatve, dejstvo, da so nepremičnine obremenjene s hipoteko, pa utemeljuje subjektivni pogoj zavarovanja z začasno odredbo, ne pa tudi sorazmernosti zavarovanja. Zgolj višina bančnega posojila in vrednost nepremičnin pri presoji sorazmernosti ni nujno odločilnega pomena, saj je potrebno upoštevati sorazmernost med vrednostjo izkazane terjatve in vrednostjo nepremičnin, ki naj bi služile zavarovanju te terjatve. S tega vidika je predlagana začasna odredba preširoko zastavljena, saj se zavarovanje lahko dovoli le v obsegu, kot je to nujno potrebno za dosego namena zavarovanja.

Pogoje za izdajo začasne odredbe v zavarovanje denarne terjatve je že v načelu treba obravnavati restriktivno, saj gre za poseg v finančni in premoženjski položaj dolžnika, zoper katerega upnik nima izvršilnega naslova. Še toliko bolj restriktiven pristop je potreben, kadar se sredstvo zavarovanja nanaša na prepoved oziroma omejitev razpolaganja z likvidnimi sredstvi (v tej zadevi pa tudi z osnovnimi sredstvi za proizvodnjo).

VSL Sklep I Cpg 262/2023, 6. 6. 2023

277. člen (Čas, za katerega se izdaja začasna odredba)

278. člen (Prenehanje začasne odredbe)

279. člen (Povrnitev škode dolžniku)

279.a člen (Uporaba določb postopka o začasnih odredbah)

279.b člen (Pristojnost za izdajo naloga za zamrznitev na podlagi odločbe, poravnave in javne listine)

279.c člen (Pristojnost za pridobivanje informacij o bančnem računu)

Ni relevantne sodne prakse.

279.č člen (Preklic naloga za zamrznitev ali ustavitev njegovega izvrševanja)

Ni relevantne sodne prakse.

279.d člen (Pristojnost za izvršitev tujega naloga za zamrznitev)

Ni relevantne sodne prakse.

279.e člen (Izvršitev naloga za zamrznitev)

Ni relevantne sodne prakse.

279.f člen (Pristojnost za odločanje o pravnih sredstvih)

Ni relevantne sodne prakse.

280. člen (Služba izvršitelja)

281. člen (Pogoji za imenovanje za izvršitelja)

282. člen (Nezdružljivost opravljanja dejanj izvršbe in zavarovanja)

Ni relevantne sodne prakse.

283. člen (Imenovanje izvršitelja)

284. člen (Nastop službe izvršitelja)

Ni relevantne sodne prakse.

285. člen (Zavarovanje za odgovornost)

285.a člen (Skrbniški račun)

286. člen (Identifikacijski znaki izvršitelja)

286.a člen (Razrešitev izvršitelja)

287. člen (Dejanja po razrešitvi izvršitelja)

287.a člen (Izobraževanje izvršiteljev)

288. člen (Opravljanje službe izvršitelja)

289. člen (Odgovornost za škodo)

290. člen (Čas oprave dejanj izvršbe in zavarovanja)

291. člen (Vrstni red oprave dejanj izvršbe in zavarovanja in evidenca)

292. člen (Plačilo za opravljanje dejanj izvršbe in zavarovanja)

Izvršitelj v obravnavani zadevi do izdaje obračuna z dne 31. 3. 2023 ni opravil nobenega izvršilnega dejanja (ampak je po prejemu sklepa samo vpisal spis v evidenco in nato takoj za tem izdal obračun plačila za delo in stroškov izvršitelja), zato izdaja delnega obračuna v tej fazi postopka ni bila upravičena, upnikovi priglašeni stroški v zvezi s tem obračunom pa niso potrebni za izvršbo (peti odstavek 38. člena ZIZ).

VSC Sklep I Ip 264/2023, 23. 11. 2023

293. člen (Stroški izvršitelja)

Izvršitelj v obravnavani zadevi do izdaje obračuna z dne 31. 3. 2023 ni opravil nobenega izvršilnega dejanja (ampak je po prejemu sklepa samo vpisal spis v evidenco in nato takoj za tem

izdal obračun plačila za delo in stroškov izvršitelja), zato izdaja delnega obračuna v tej fazi postopka ni bila upravičena, upnikovi priglašeni stroški v zvezi s tem obračunom pa niso potrebni za izvršbo (peti odstavek 38. člena ZIZ).

VSC Sklep I Ip 264/2023, 23. 11. 2023

294. člen (Namestnik izvršitelja)

294.a člen (Imenovanje namestnika izvršitelja)

Ni relevantne sodne prakse.

294.b člen (Pomočnik izvršitelja)

294.c člen (Nadomeščanje izvršitelja)

295. člen (Evidenca izvršiteljev in namestnikov izvršiteljev)

Ni relevantne sodne prakse.

295.a člen (Evidenca izkaznic, priponk in pečatov)

Ni relevantne sodne prakse.

296. člen (Zbornica izvršiteljev)

Ni relevantne sodne prakse.

297. člen (Nadzor nad opravljanjem službe izvršitelja)

Ni relevantne sodne prakse.

297.a člen (Nadzor nad opravljanjem službe izvršitelja v dodeljenih zadevah)

Ni relevantne sodne prakse.

297.b člen (Neposredni nadzor nad poslovanjem izvršitelja)

Ni relevantne sodne prakse.

297.c člen (Poročanje o poslovanju izvršitelja)

Ni relevantne sodne prakse.

297.č člen (Učinkovitost in ocena dela izvršitelja)

298. člen (Disciplinska odgovornost izvršiteljev)

Ni relevantne sodne prakse.

298.a člen (Uvedba postopka)

298.b člen (Disciplinski ukrepi)

Ni relevantne sodne prakse.

298.c člen (Odmera sankcije)

Ni relevantne sodne prakse.

298.č člen (Hujše disciplinske kršitve)

298.d člen (Disciplinski postopek)

Ni relevantne sodne prakse.

298.e člen (Zastaranje)

Ni relevantne sodne prakse.

298.f člen (Smiselna uporaba zakona)

Ni relevantne sodne prakse.

298.g člen (Sodni izvršitelj)

Ni relevantne sodne prakse.

298.h člen (Kazenska določba)

Ni relevantne sodne prakse.

298.i člen (Nadzor nad izvrševanjem zakona)

Ni relevantne sodne prakse.

Izvršba

299. člen

Ni relevantne sodne prakse.

300. člen

Ni relevantne sodne prakse.

301. člen

Ni relevantne sodne prakse.

302. člen

Ni relevantne sodne prakse.